

schválený Mestským zastupiteľstvom dňa:
č. uznesenia:
č. VZN:

JUDr. Štefan Biel'ak
primátor mesta Spišská Belá

Projekt realizovaný s finančnou pomocou Európskej únie
z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ERDF) prostredníctvom
operačného programu Základná infraštruktúra, ktorého Riadiacim
orgánom je Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR

zodpovedný projektant
Ing. arch. Dušan Marek

Košice, december 2008

názov dokumentácie: územný plán mesta (ÚPN-O)
Spišská Belá
okres Kežmarok

obstarávateľ dokumentácie: Mesto Spišská Belá
Petzvalova 18, 059 01 Spišská Belá
Okres Kežmarok

štatutárny zástupca: JUDr. Štefan BIEL'AK
primátor mesta
tel.: 052/4680511
fax: 052/4680501
e-mail: primator@spisskabela.sk
webová stránka: www.spisskabela.sk

kód mesta: 523828

odborne spôsobilá osoba pre obstarávanie
ÚPD a ÚPP RNDr. Eleonóra WEISSOVÁ
Partizánska 700/47, 058 01 Poprad
r.č. 045
e-mail: elweiss@aminet.sk

druh dokumentácie: územnoplánovacia dokumentácia

stupeň dokumentácie: územný plán mesta (ÚPN-O)

spracovateľ dokumentácie: ARKA-architektonická kancelária, Košice
spoločnosť s ručením obmedzeným
Zvonárska ul. 23
040 01 Košice
štatutárny zástupca: Ing. arch. Dušan MAREK
konateľ spoločnosti
tel.: 055/7294151
fax: 055/7294151
e-mail: arka@stonline.sk

hlavný riešiteľ: Ing. arch. Dušan MAREK
autorizovaný architekt
r.č. SKA 0633 AA

hlavný riešiteľ:	Ing. arch. Dušan MAREK autorizovaný architekt r.č. SKA 0633 AA
zodpovední riešitelia:	
- urbanizmus:	Ing. arch. Dušan MAREK
- technická infraštruktúra:	Ing. Ladislav JOCHMANN
- doprava:	Ing. Juraj MARTON
- demografia a bytový fond:	Ing. arch. Dezider KOVÁCS Ing. arch. Dušan MAREK
- príroda a krajina:	Ing. arch. Dušan MAREK
- vyhodnotenie záberov PP a LP:	Anna VARHAŇOVSKÁ Ing. arch. Dušan MAREK
kresličské a písárske práce, adjustácia:	Anna VARHAŇOVSKÁ Helena ŠIMČÁKOVÁ Karol LELKEŠ Jozef ŽIARAN

Súhrnný obsah dokumentácie:

Elaborát územného plánu mesta (ÚPN-O) Spišská Belá je vypracovaný v tomto rozsahu:

A. Textová časť

- Technická správa
- Príloha I Samostatná príloha perspektívneho využitia PP a LP na nepoľnohospodárske účely.
- Príloha II Závazná časť územného plánu mesta.

B. Výkresová časť

1.	Širšie vzťahy	m 1: 50 000
2.	Komplexný urbanistický návrh katastrálneho územia	m 1: 10 000
3	Návrh ochrany prírody a tvorby krajiny	m 1: 10 000
4a,b,c	Komplexný urbanistický návrh zastavaného územia	m 1: 5 000
5a,b,c	Návrh verejného dopravného vybavenia	m 1: 5 000
6a,b,c	Návrh verejného technického vybavenia vodné hospodárstvo	m 1: 5 000
7a,b,c	Návrh verejného technického vybavenia energetika a telekomunikácie	m 1: 5 000
8a,b,c	Vyhodnotenie perspektívneho využitia PP a LP na nepoľnohospodárske účely	m 1: 5 000
9a,b,c	Návrh funkčných plôch a verejnoprospešných stavieb	m 1: 5 000

1. Úvod.....	8
1.1. Dôvody na obstaranie územného plánu mesta.....	8
1.2. Hlavné úlohy a hlavné ciele riešenia územného plánu.....	9
1.3. Vymedzenie územia, určeného k riešeniu a podrobnosť jeho riešenia.	10
1.4. Spôsob vypracovania územného plánu mesta.	11
1.5. Údaje o použitých podkladoch.....	11
2. Prípravné práce, zhodnotenie podkladov.....	12
2.1. Územnoplánovacia dokumentácia, územnoplánovacie podklady a územnotechnické podklady.	12
2.2. Výhľadové potreby rozvoja mesta, priority a pripravované investičné zámery. .	13
2.3. Požiadavky vyplývajúce z návrhu územného plánu regiónu na územie obce vrátane výstupov zo záväznej časti.	15
2.4. Osobitné podmienky alebo obmedzenia rozvoja mesta.	21
2.5. Mapové podklady.	22
3. Základná charakteristika mesta a jeho katastrálneho územia.	23
3.1. História mesta.	23
3.2. Prírodné podmienky a krajinná ekológia.	25
4. Záujmové územie obce a jeho širšie územné vzťahy a väzby.	26
4.1. Vymedzenie záujmového územia mesta.	26
4.2. Sídelná a krajinná štruktúra a rozhodujúce zariadenia dopravy a verejného technického vybavenia v záujmovom území mesta.	26
5. Prírodné podmienky, ochrana prírody a krajinná ekológia.	28
5.1. Vymedzenie riešeného územia.....	28
5.2. Dostupné podklady o území.	28
5.3. Abiotické zložky.....	29
5.3.1. Reliéf.	29
5.3.2. Horniny.	29
5.3.3. Povrchové a podzemné vody.	30
5.3.4. Pôdy.	31
5.3.5. Klíma.	32
5.3.6. Potenciálna prirodzená vegetácia.	33
5.4. Súčasná krajinná štruktúra.	33
5.4.1. Lesná vegetácia.	33
5.4.2. Nelesná drevinová vegetácia.	33
5.4.3. Trvalé trávne porasty.....	34
5.4.4. Orná pôda a trvalé kultúry.	34
5.4.5. Mozaikové štruktúry.....	34
5.4.6. Vodné toky a plochy.	34
5.4.7. Prvky bez vegetácie.	35
5.5. Ochrana prírody a významné krajinárske a ekologické štruktúry.	35
5.5.1. Chránené územia prírody a lokality.....	35
5.5.2. Územné systémy ekologickej stability (ÚSES).....	37
5.5.3. Ekologicky významné segmenty.	39
5.6. Koeficient ekologickej stability.	39
5.7. Ochrana prírody a ekologicky optimálne priestorové usporiadanie a využívanie krajiny.....	40
5.7.1. Alternatívny ekologický výber.	40
5.7.2. Krajinnoekologický plán.....	40
5.7.3. Krajinnoekologické opatrenia.	41
6. Urbanistická štruktúra a koncepcia navrhovaného rozvoja mesta.	43
6.1. Doterajší stavebný a urbanistický vývoj mesta.	43
6.2. Súčasný stav urbanistickej štruktúry a funkčné členenie mesta.....	43
6.3. Priestorové usporiadanie a organizácia územia.....	43
6.3.1. Návrh koncepcie situovania funkčných plôch:	43
6.4. Urbanistická koncepcia a kompozícia.....	44

6.5.	Regulácia funkčného využitia plôch a zástavby.....	45
6.5.1.	Funkčná plocha pre rodinné domy Bc, Bv, Zm	45
6.5.2.	Funkčná plocha pre bytové domy Bm, Zm.....	46
6.5.3.	Funkčná plocha občianskej vybavenosti Ov	46
6.5.4.	Funkčná plocha športovej vybavenosti S	46
6.5.5.	Funkčná plocha rekreačnej vybavenosti R	46
6.5.6.	Funkčná plocha výroby, výrobných služieb a skladového hospodárstva Pv, Ps .	47
6.5.7.	Funkčná plocha koncentrovanej poľnohospodárskej výroby Hv	47
6.5.8.	Ďalšie záväzné a smerné regulatívy zástavby.	47
6.6.	Požiadavky na riešenie priestorového usporiadania a funkčného využívania mesta.	48
6.7.	Kultúrne, historické a výtvarné hodnoty mesta.	48
6.7.1.	Individuálne chránené národné kultúrne pamiatky.....	49
6.7.2.	Pamätihodnosti mesta.	53
6.7.3.	Chránené záujmy z hľadiska archeológie.	55
6.8.	Kultúrne a výtvarné hodnoty mesta, ochrana pamiatok.	56
7.	Základné demografické údaje a prognózy.	57
7.1.	Retrospektívny demografický vývoj mesta.....	57
7.2.	Stav a vývoj obyvateľstva.....	57
7.3.	Demografická prognóza.	59
7.3.1.	Predpokladaný demografický vývoj obyvateľstva.	59
7.4.	Zamestnanosť a ekonomická aktivita obyvateľstva.....	60
7.4.1.	Pracovné príležitosti v meste.	60
7.4.2.	Nezamestnanosť.	60
7.4.3.	Predpokladaný vývoj zamestnanosti obyvateľstva.....	61
8.	Domový a bytový fond.....	62
8.1.	Domový fond.....	62
8.2.	Bytový fond.	62
8.2.1.	Návrh.....	65
9.	Hospodárska základňa.	67
9.1.	Ťažba nerastných surovín.	67
9.2.	Lesné hospodárstvo.....	67
9.3.	Poľnohospodárska výroba.....	67
9.3.1.	Stredne veľké poľnohospodárske podniky.....	68
9.4.	Priemyselná výroba, stavebníctvo, výrobné služby a sklady.....	68
9.4.1.	Stredne veľké priemyselné podniky.	68
9.4.2.	Menšie priemyselné podniky.	69
9.4.3.	Navrhovaná koncepcia priemyselnej výroby a výrobných služieb.	70
10.	Občianska vybavenosť.....	71
10.1.1.	Zariadenia pre školstvo, výchovu a vzdelávanie.	71
10.1.2.	Zariadenia pre zdravotníctvo a sociálnu starostlivosť.....	74
10.1.3.	Administratíva a kultúra.....	75
10.1.4.	Vybavenosť komerčného charakteru, výrobné a nevýrobné služby.....	76
10.1.5.	Šport a rekreácia.....	76
10.1.6.	Turizmus a cestovný ruch.	77
10.2.	Sídelná zeleň.	78
11.	Doprava a dopravné zariadenia.	80
11.1.	Dopravné vzťahy a záujmové územie.....	80
11.1.1.	Cestná doprava.....	80
11.1.2.	Komunikácie pešie a cyklistické.....	88
11.1.3.	Parkovacie a odstavné plochy.....	89
11.2.	Hromadná doprava osôb.....	91
11.2.1.	Osobná autobusová doprava.....	91
11.2.2.	Železničná doprava.....	91
11.2.3.	Dopravné zariadenia.....	91
11.3.	Hluk z cestnej motorovej dopravy.....	92
11.4.	Výpočet hluku z cestnej motorovej dopravy na ceste I/67 v meste Spišská Belá	

v roku 2035 (10 rokov po návrhovom roku 2025 – stav bez preložky)	93
11.4.1. Základné údaje o výpočte.	93
11.4.2. Výpočet hluku v dennej dobe na ceste I/67 v r. 2005-sčítací úsek 01322.....	93
11.5. Výpočet hluku z cestnej motorovej dopravy na ceste I/77 v meste Spišská Belá v roku 2035 (10 rokov po návrhovom roku 2025 – stav bez preložky).	95
12. Vodné hospodárstvo.	97
12.1. Zásobovanie pitnou vodou.	97
12.1.1. Návrh riešenia.	98
12.1.2. Výstavba prívodného potrubia v dĺžke 5,2 km.	99
12.2. Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd.	101
12.2.1. Návrh splašková kanalizácia Spišská Belá.....	101
12.2.2. Návrh dažďová kanalizácia Spišská Belá.	101
12.2.3. Návrh splašková kanalizácia Strážky.....	103
3.1.1. Návrh splašková kanalizácia rekreačnej lokality Šarpanec.....	103
12.2.4. Návrh dažďová kanalizácia Strážky.	103
12.3. Vodné toky a odtokové pomery.	104
12.3.1. Návrh riešenia.	105
13. Zásobovanie elektrickou energiou.....	107
13.1. Súčasný stav.	107
13.2. Návrh riešenia.	109
13.3. Potreba elektrickej energie – návrh:	109
13.4. Verejné osvetlenie.....	113
13.4.1. Návrh riešenia	113
13.5. Ochranné pásma.....	113
14. Telekomunikácie a telekomunikačné zariadenia.	113
14.1. Pevná sieť.	113
14.1.1. Návrh riešenia	114
14.2. Bezdrôtová telefónna sieť.....	114
14.2.1. Návrh riešenia	115
14.3. Príjem a prenos TV signálu.	115
15. Zásobovanie zemným plynom a teplom.....	115
15.1.1. Zásobovanie zemným plynom.	115
15.1.2. Návrh riešenia	116
15.1.3. Ochranné a bezpečnostné pásma plynárenských zariadení.	117
15.2. Zásobovanie teplom.	118
15.2.1. Návrh riešenia.	118
16. Životné prostredie.....	119
16.1. Ochrana povrchových a podzemných vôd.	119
16.2. Ovzdušie.	120
16.3. Hluk.....	120
16.4. Odpady.	121
16.4.1. Riadená skládka odpadov.....	122
16.4.2. Stará ekologická záťaž.....	122
16.5. Ochrana pred žiarením.....	122
17. Zájmy obrany štátu, civilnej obrany, protipovodňovej a požiarnej ochrany.....	122
17.1. Zájmy obrany štátu.	122
17.2. Civilná ochrana.....	122
17.3. Ochrana proti vodám z povrchového odtoku.	123
17.4. Protipožiarna ochrana.	124
18. Stratégia rozvoja obce, postup a etapy výstavby.	124
19. Hodnotenie riešenia z hľadiska environmentálnych, sociálnych a územnotechnických dôsledkov.	124
20. Návrh na vypracovanie podrobnejšej ÚPD a ÚPP.	125
21. Fotodokumentácia.	126
22. Všeobecné podmienky starostlivosti a ochrany a podmienky riadenia stavebnej a inej činnosti na území Pamiatkovej zóny Spišská Belá.....	129

1. Úvod.

Názov mesta:	Spišská Belá		
Kód mesta:	523828		
Okres:	Kežmarok - 703		
Kraj:	Prešovský samosprávny kraj - 7		
Počet obyvateľov sčítanie 2001:	Spišská Belá:	6136	
Plocha katastrálneho územia sídla Spišská Belá	857378	3035,13 ha	
	časť Strážky	858871	358,85 ha
Plocha zastavaného územia sídla k 1.1.1990 Spišská Belá		212,37 ha	
	časť Strážky		19,85 ha

1.1. Dôvody na obstaranie územného plánu mesta.

Pre územie mesta Spišská Belá bol spracovaný Územný plán zóny Spišská Belá, spracovaný Stavoprojektom Košice (1991), ktorý bol schválený Radou mestského zastupiteľstva v Spišskej Belej uznesením č.115/1992, zo dňa 24.09.1992. Zastavané územie mesta bolo spracované v mierke 1:5 000. Uvedený územný plán je vzhľadom k zmene spoločensko-ekonomickej situácie je už časovo prekonaný a nespĺňa aktuálne požiadavky pre usmerňovanie územného rozvoja a starostlivosť o životné prostredie tak ako to ukladá príslušná územnoplánovacia legislatíva - Zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov a Vyhláška č. 55/2001 Z. z. MŽP SR o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii.

Ďalším dôvodom pre obstaranie nového územného plánu je:

- aktuálna potreba premietnuť súčasné i predpokladané rozvojové zámery mesta do komplexného plánovacieho dokumentu s právnou záväznosťou, ako aj nutnosť zosúladiť tieto zámery s požiadavkami rozvojových a plánovacích dokumentov na nadradenej úrovni, najmä ÚPN VÚC Prešovského kraja,
- kompetencie a práv obecnej samosprávy vo vzťahu k štátnej správe a k občanom,
- zvýšeného dôrazu na celkovú ekológiu prostredia pri zohľadnení kritérií takto udržateľného rozvoja,
- potreba premietnuť do územného potenciálu mesta pripravené zámery a súčasný trend ponúkaných možností funkčného doplnenia hlavne z pohľadu bývania a občianskej zástavby, riešenia dopravy, technickej infraštruktúry existujúceho stavu územia pri zohľadnení záujmu ochrany a tvorby životného prostredia a najmä pri zohľadnení potrieb a požiadaviek občanov.
- potreby definovania a lokalizovania plôch s verejnoprospešnými stavbami, definovanie týchto stavieb, prípadne definovanie území s potrebou vypracovania územných plánov zón,

Za danej situácie Mesto Spišská Belá z vlastného podnetu iniciovalo obstaranie územnoplánovacej dokumentácie na úrovni územného plánu mesta. Mesto Spišská Belá získalo v roku 2007 nenávratný finančný príspevok z Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja SR ako Riadiaceho organu pre Operačný program Základná infraštruktúra a z prostriedkov verejného obstarávania.

Na výber spracovateľa nového územného plánu mesta vypísalo mesto Spišská Belá v apríli r.2007 podlimitnú zákazku verejnou súťažou na Územný plán mesta Spišská Belá, v zmysle zákona NR SR č.25/2006 Z.z. v znení zákona č.102/2007 Z.z o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Súťaž bola uzavretá a vyhodnotená v júni r.2007. Na základe vyhodnotenia súťažných ponúk bola ako zhotoviteľ nového územného plánu mesta Spišská Belá vybraná architektonická kancelária ARKA, spol. s r.o., so sídlom v Košiciach.

Prieskumy a rozborov boli Mestu Spišská Belá spracovateľom dodané v januári 2008. Zadanie bude slúžiť ako zadávací dokument pre spracovanie konceptu a návrhu Územného plánu mesta.

1.2. Hlavné úlohy a hlavné ciele riešenia územného plánu.

Cieľom Územného plánu mesta Spišská Belá je komplexné riešenie priestorového usporiadania a funkčného využitia územia, stanovenie zásad jeho organizácie a vecná a časová koordinácia jednotlivých činností v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja, podľa ustanovení § 1 Zákona č. 50/1976 v znení neskorších predpisov. Ciele a smerovanie rozvoja územia bude územný plán podriaďovať ochrane a rozvoju životného prostredia, kultúrno-historických a prírodných hodnôt územia, pričom bude hľadať možnosti optimálneho využitia zdrojov a rezerv územia na jeho spoločensky najefektívnejší urbanistický rozvoj.

Zároveň by územný plán mesta mal mať formu právne záväzného dokumentu - regulačného plánu, ktorý by bol podľa možnosti liberálnym, pritom však v taxatívne vymedzených oblastiach záväzným nástrojom regulácie obecného územného a stavebného rozvoja, opierajúceho sa o autoritu zákonov a o autoritu rozhodnutí orgánov obecnej samosprávy. Takto spracovaný územný plán by definoval hlavné princípy stratégie rozvoja mesta, obecnej urbanistickej koncepcie a priestorovej kompozície, určoval osobitné podmienky alebo obmedzenia rozvoja, sanácie a revalorizácie obecného územia. Záväzne by stanovoval regulatívy, vzťahujúce sa k faktorom verejných (obecných) záujmov a k verejným priestorom a funkciám v mesta, vymedzoval (alebo i obmedzoval a limitoval) možnosti využitia územia a určoval prípustný spôsob jeho zastavania, resp. intenzity jeho využívania. Zároveň by orientačne vymedzoval plochy rezerv dlhodobějších koncepčných zámerov a stanovoval i podmienky pre využitie územia a pre výstavbu v priestoroch špecificky limitovaných či obmedzovaných (ochranné pásma, chránené územia, prírodné a krajinné prvky, ekosystém a pod.). Takto koncipovaný územný plán by mal byť otvoreným systémom riešenia priestorových vzťahov, definovania princíпов a zásad rozvoja mesta a jeho zástavby. Nový územný plán by mal mať prednostne charakter ponuky. Má byť podkladom pre praktickú iniciačnú a rozhodovaciu činnosť mesta ako stavebného úradu a zároveň tiež podnecovateľom, usmerňovateľom, koordinátorom a regulátorom obecnej a občianskej (ekonomickej i mimoekonomickej) aktivity a iniciatívy.

Ciele riešenia územného plánu mesta vyplývajú z účelu a zamerania využitia územnoplánovacej dokumentácie. Z výstupov dokumentácie Prieskumov a rozborov a ich prerokovania na úrovni samosprávy mesta vyplýva, že je potrebné v územnom pláne mesta sa zamerať na riešenie súčasných územnotechnických a environmentálnych problémov a navrhnúť územný rozvoj mesta zodpovedajúci potenciálu územia a potrebám obyvateľov obcí pri rešpektovaní princíпов trvaloudržateľného rozvoja.

Hlavnými cieľmi riešenia územného plánu obcí budú najmä:

- hlavným cieľom územno-plánovacej dokumentácie je návrh koncepcie dlhodobého urbanistického rozvoja mesta a jej jednotlivých funkcií, funkčné vymedzenie a usporiadanie sídelnej a krajinej štruktúry, určenie základných zásad organizácie územia, spôsobu jeho využitia a podmienok výstavby,
- územným plánom vytvoriť predpoklady pre zabezpečenie trvalého súladu všetkých činností na území mesta s osobitným zreteľom na starostlivosť o životné prostredie, dosiahnutie ekologickej rovnováhy a zabezpečenie jej trvalo udržateľného rozvoja, pre šetrné využívanie prírodných zdrojov a pre zachovanie prírodných, civilizačných a kultúrnych hodnôt,
- stanovenie koncepcie dlhodobého rozvoja mesta, stratégie a zásad tohto rozvoja a jeho priemetu do územia mesta v rozsahu jeho katastra;
- určenie regulatívov priestorového usporiadania a využívania územia mesta v rozsahu jeho katastra, osobitne však najmä v zastavanom a na zástavbu navrhovanom území mesta;
- prehĺbenie a usmernenie koncepčných zámerov, ale aj limitov a lokálnych

obmedzení, vyplývajúcich z nadradenej územnoplánovacej dokumentácie, z jej záväzných častí a z ostatných územnoplánovacích podkladov a odvetvových koncepcií;

- vymedzenie chránených území, objektov a ochranných pásiem a zabezpečenie ochrany historického dedičstva, ochrany prírody, tvorby krajiny a ekosystémov;
- vytváranie podmienok tvorby kvalitného životného a obytného prostredia v jednotlivých mestských funkčných zónach;
- tvorba koncepcie zabezpečenia územia mesta verejnou dopravnou a technickou vybavenosťou;
- vytváranie predpokladov saturácie územia zariadeniami sociálnej infraštruktúry a ostatného verejného občianskeho vybavenia;
- priestorové riešenie diferencovanej škály rozvoja základných funkcií a aktivít bývania, výroby, športu a rekreácie;
- vytváranie podmienok a opatrení na sanáciu urbánnych štruktúr, zástavby a intenzívne využívaných častí krajiny;
- návrh poradia výstavby a ostatných podmienok využívania územia;
- vymedzenie zastavaného územia mesta a určenie verejnoprospešných stavieb;
- prípadne stanovenie potreby vypracovania podrobnejšej územnoplánovacej dokumentácie a územnoplánovacích podkladov;
- koordinácia aktivít a riešenie konfliktov a stretov záujmov,
- navrhnúť komplexný územný rozvoj mesta na obdobie cca 15 – 20 rokov,
- v návrhu komplexného územného rozvoja mesta rešpektovať nadradenú dokumentáciu Územného plánu veľkého územného celku Prešovského kraja. V roku 2004 boli vypracované Zmeny a doplnky, ktoré boli schválené Zastupiteľstvom Prešovského samosprávneho kraja v dňoch 22. 06. 2004 pod číslom uznesenia 228/2004. Záväzná časť bola vyhlásená všeobecne záväzným nariadením Prešovského samosprávneho kraja č. 4/2004.

1.3. Vymedzenie územia, určeného k riešeniu a podrobnosť jeho riešenia.

Riešené územie pre územný plán mesta je vymedzené administratívno-správnymi hranicami mesta Spišskej Belej a mestskej časti Strážky, t. j. hranicou katastrálneho územia.

Výmera riešeného územia je 3394ha na oboch katastrálnych územiach žije 6136 obyvateľov podľa výsledkov sčítania obyvateľov z roku 2001.

Katastrálne územie mesta a jeho mestskej časti hraničí s katastrami miest a obcí Kežmarok, Mlynčeky, Rakúsy, Vysoké Tatry, Lendak, Výborná, Slovenská Ves, Bušovce, Krížová Ves.

Mesto je administratívne viazané na okresné mesto Kežmarok. Na záujmové územie je mesto prepojené cestami I/67, I/77, II/542 a železničnou traťou tretej kategórie č. 185 Poprad – Studený Potok - Stará Ľubovňa - Plaveč s motorovou trakciou.

Návrhovým obdobím územného plánu mesta je rok 2025, dlhodobejší koncepčný výhľad rozvoja mesta je urbanisticky riešený k roku 2035. Východiskový (bilančný) je rok 2001, ku ktorému sa vzťahujú všetky dostupné bilancované a porovnateľné údaje zo sčítania obyvateľstva, domov a bytov. Podľa súčasnej Metodiky spracovávania ÚPD sa však návrhové obdobie nepokladá pri riešení územnoplánovacej dokumentácie za rozhodujúce.

Územný plán je vypracovaný na mapových podkladoch v m1:5000 (zastavané územie), m1:10000 (katastrálne územie mesta) a v m1:50000 (záujmové územie mesta).

V územnoplánovacej dokumentácii bude záujmové územie mesta, vrátane jeho širších územných vzťahov a väzieb, riešené v mierke 1:50 000, v podrobnostiach sídelnej a krajinej štruktúry a jeho nadradeného verejného dopravného a technického vybavenia.

1.4. Spôsob vypracovania územného plánu mesta.

Územný plán mesta (ÚPN-O) Spišská Belá je vypracovaný v intenciách požiadaviek stavebného zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) s vyplývajúcimi zmenami a doplnení následných zákonov a podľa Metodického usmernenia MŽP SR pre obstarávanie a spracovávanie územných plánov obcí z roku 2001, resp. ďalších aktuálnych interných predpisov a ustanovení MV a RR SR, týkajúcich sa obstarávania, spracovania, prerokovania a schvaľovania územnoplánovacej dokumentácie a územnoplánovacích podkladov.

V súlade s požiadavkou obstarávateľa ÚPN z výberového konania je územný plán mesta vypracovaný postupom podľa §§ 19-25 zákona v nasledovných, na seba postupne nadväzujúcich pracovných fázach:

- prípravné práce, prieskumy rozborov
- zadanie územného plánu mesta,
- koncept územného plánu mesta,
- posúdenie vplyvov koncepcie ÚPN mesta Spišská Belá na životné prostredie,
- návrh územného plánu mesta,
- vyhotovenie čistopisu ÚPN mesta Spišská Belá.

1.5. Údaje o použitých podkladoch.

Pri vypracovaní prieskumov a rozborov k územnému plánu mesta Spišská Belá boli použité tieto podklady:

- terénne prieskumy(ADM Košice, 2007),
- Územný plán VÚC Prešovského kraja - zmeny a doplnky 2004 (SAŽP-CKEP Prešov),
- Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 (MŽP SR, AUREX Bratislava, 2001),
- Územný plán zóny Spišská Belá (Stavoprojekt Košice, 1991),
- Zastavovacia štúdia IBV - Strážky (Ing. arch. Rudolf Kruliac, 2004),
- Zastavovacia štúdia IBV – Spišská Belá - sever (Ing. arch. Rudolf Kruliac, 2006),
- Navrhovaná IBV pri štadióne (Ing. arch. Rudolf Kruliac),
- Obnova a dobudovanie turistických chodníkov a cyklotrás v Belianskych Tatrách a ich podhorí – zámer (2007),
- Spišská Belá – Trafostanica, VN a NN vedenie pre IBV Pávie Lúky (VSE, 2006),
- Rozšírenie cintorína,
- Ochranné pásmo NKP (Kaštieľ, park, kostol, zvonica) (PÚ SR),
- Program odpadového hospodárstva mesta Spišská Belá do r.2005,
- Vodovody a kanalizácie v regióne Spiša a Tatier (PTVS, 2005),
- Spišská Belá – enviromentálna infraštruktúra (Hydrocoop, s.r.o., BA, 2006
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja (S&K Management systems BA)
- Údaje zo sčítania obyvateľstva, domov a bytov v SR k 26.5.2001, publikované Štatistickým úradom Slovenskej republiky
- Štatistický lexikon obcí SR 1992, 2002
- Vlastivedný slovník obcí na Slovensku (SAV Bratislava, 1977)
- Atlas krajiny Slovenskej republiky (MŽP SR Bratislava, SAŽP Banská Bystrica, 2002)
- Zásady a pravidlá územného plánovania (VÚVA -Brno, Urbion Bratislava, 1983)
- Metodické usmernenie obstarania a spracovania územného plánu mesta (MŽP SR Bratislava, 2001)
- Údaje o mesta poskytnuté obstarávateľom
- Monografia Spišskej Belej (Kollárová, Z., a kol.: Spišská Belá. Universum Prešov, 2006, 441 s..

2. Prípravné práce, zhodnotenie podkladov.

2.1. Územnoplánovacia dokumentácia, územnoplánovacie podklady a územnotechnické podklady.

a) územnoplánovacia dokumentácia:

- Územný plán zóny Spišská Belá, spracovaný Stavoprojektom Košice (1991), ktorý bol schválený Radou mestského zastupiteľstva v Spišskej Belej uznesením č.115/1992, zo dňa 24.09.1992.

Uvedený územný plán je vzhľadom k zmene spoločensko-ekonomickej situácie je už časovo prekonaný a nespĺňa aktuálne požiadavky pre usmerňovanie územného rozvoja a starostlivosť o životné prostredie tak ako to ukladá príslušná územnoplánovacia legislatíva - Zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov a Vyhláška č. 55/2001 Z .z MŽP SR o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii.

b/ Ostatné územnoplánovacie a územnotechnické podklady, týkajúce sa obcí:

- Zastavovacia štúdia IBV - Strážky.
- Zastavovacia štúdia IBV – Spišská Belá – sever.
- Navrhovaná IBV pri štadióne.
- Rozšírenie cintorína.

Obsahovo sú využiteľné a budú zapracované do urbanistickej koncepcie ÚPN-O.

- Obnova a dobudovanie turistických chodníkov a cyklotrás v Belianskych Tatrách a ich podhorí.

Obsahovo je využiteľná a bude zapracovaná do urbanistickej koncepcie ÚPN-O.

- Spišská Belá – Trafostanica, VN a NN vedenie pre IBV Pávie Lúky (VSE, 2006).
- Vodovody a kanalizácie v regióne Spiša a Tatier (PTVS, 2005),
- Spišská Belá – enviromentálna infraštruktúra (Hydrocoop, s.r.o., BA, 2006

Projekty budú zapracované do urbanistickej koncepcie ÚPN-O.

- Ochranné pásmo NKP (Kaštieľ, park, kostol, zvonica) (PÚ SR).

Zásady prevzaté do urbanistickej koncepcie ÚPN-O.

- Program odpadového hospodárstva mesta Spišská Belá do r.2005,
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja (S&K Management systems BA),

Zásady a požiadavky budú zapracované v obsahovom rozsahu územného plánu do urbanistickej koncepcie ÚPN-O.

c/ nadradená územnoplánovacia dokumentácia:

V rámci celoštátne koordinovaného vypracovávaní ÚPN VÚC vyšších regionálnych zoskupení bol v roku 1997 vypracovaný a následne prerokovaný a vládou Slovenskej republiky schválený uznesením č. 216/1998 Z.z., a jeho zmien a doplnkov vyhlásených nariadením vlády SR č. 679/2002 Z.z. a nariadením vlády SR č. 111/2003 Z.z. územný plán VÚC Prešovského kraja.

V roku 2004 boli vypracované Zmeny a doplnky, ktoré boli schválené Zastupiteľstvom Prešovského samosprávneho kraja v dňoch 22. 06. 2004 pod číslom uznesenia 228/2004. Závazná časť bola vyhlásená všeobecne záväzným nariadením Prešovského samosprávneho kraja č. 4/2004.

Tento územný plán je vo svojich záväzných častiach (regulatívach funkčného využitia a priestorového usporiadania územia), uvedených vo vládnom nariadení k tomuto územnému plánu, resp. v uznesení regionálneho zastupiteľstva PSK, záväzným podkladom pre vypracovávanie územnoplánovacej dokumentácie nižších stupňov - najmä územných plánov miest a obcí.

Nadradenou územnoplánovacou dokumentáciou je Koncepcia územného rozvoja Slovenska (KÚRS 2001), ktorý vypracoval AUREX Bratislava. Vláda Slovenskej republiky ho

prerokovala a schválila na základe tejto koncepcie vypracované Zásady pre realizáciu územného rozvoja Slovenska. KÚRS 2001 koncipuje princípy dlhodobého územného rozvoja Slovenskej republiky z hľadísk racionálneho využívania územia vo väzbe na predpokladaný sociálno-ekonomický a kultúrny rozvoj, s prihliadnutím na koncepciu a stratégiu trvalo udržateľného rozvoja. Predikuje dlhodobý rozvoj sídelného systému, krajinej štruktúry a ochrany a tvorby životného prostredia, zosúladujúc ich s odvetvovými rozvojovými koncepciami (výroba, sociálna, dopravná a technická infraštruktúra, rozvoj rekreácie a turizmu). Určuje i verejnoprospešné stavby celorepublikového charakteru, najmä v oblasti nadradenej verejnej dopravnej a technickej infraštruktúry. Rozvojová koncepcia územného rozvoja Slovenska je zároveň zosúladená s podmienkami a zámermi európskeho kontextu v zmysle "Zásad politiky rozvoja európskeho priestoru", prijatými v roku 1994 zasadáním Rady Európskej únie.

Z ostatných územnoplánovacích podkladov nadradeného významu je treba spomenúť najmä Generel nadregionálneho územného systému ekologickej stability (G-NÚSES) Slovenska, Regionálny územný systém ekologickej stability a Okresný environmentálny akčný program okresu Kežmarok. Tieto podklady sú systémovými, hierarchicky usporiadanými a navzájom previazanými dokumentáciami ochrany prírody a krajiny, so záväznými výstupmi pre riešenie územného plánu obce a pre návrh štruktúry a prvkov miestneho územného systému ekologickej stability (M-ÚSES), najmä vo vzťahu na nadradené koncepčné zámery (nadregionálne a regionálne terestrické a hydrické biocentrá a biokoridory, chránené krajinné segmenty, územia s ochranou podľa medzištátnych dohôd, ťažiskové územia národného významu).

Rovnako dôležitými nadradenými územnoplánovacími podkladmi je Program sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja PSK.

2.2. Výhľadové potreby rozvoja mesta, priority a pripravované investičné zámery.

Mesto má vypracovaný Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja. Plány programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta sú orientované z hľadiska územného rozvoja na tieto projektové zámery mesta:

- Vytvorenie podmienok bývania pre rôzne skupiny obyvateľov a rôzne formy bývania:
- Vytvorenie možnosti pre individuálnu bytovú výstavbu v Spišskej Belej.

V novom územnom pláne Mesta Spišská Belá prehodnotiť súčasné navrhované územia a vyčleniť nové plochy pre individuálnu bytovú výstavbu, vrátane kompletných inžinierskych sietí.

- Výstavba mestských nájomných bytov.

Uskutočniť výstavbu potrebného množstva mestských nájomných bytov pre obyvateľov mesta, ale aj blízkeho okolia, v snahe stabilizovať počet obyvateľov a stabilizovať mladých ľudí a mladé rodiny využitím finančných prostriedkov MVaRR SR a ŠFRB. Navrhnuť minimálne o 40 bytov, vzhľadom na súčasné potreby do roku 2010, s predpokladom až 80 bytov do roku 2015.

- Výstavba bytov do osobného vlastníctva.

Uskutočniť výstavbu potrebného množstva bytov 20 – 40 do osobného vlastníctva.

- Modernizácia existujúceho bytového fondu v meste Spišská Belá.

Uskutočniť potrebnú rekonštrukciu a modernizáciu existujúceho bytového fondu vo vlastníctve mesta nachádzajúceho sa v starých meštianskych domoch, ktoré sú v zlom technickom stave (jedná sa o byty 2., 3. a 4. kategórie). Rovnako je potrebná modernizácia bytového fondu vo vlastníctve súkromných osôb, resp. bytového družstva, najmä z dôvodu energetickej náročnosti a odstraňovania systémových porúch, vrátane zatekajúcich rovných striech bytových domov.

- Výstavba bytov nižšieho štandardu v meste Spišská Belá.

Uskutočniť výstavbu bytov pre obyvateľov mesta Spišská Belá, najmä pre sociálne slabších obyvateľov – minimálne 10 bytov s nižším štandardom do roku 2010 a ďalších 10 – 15 bytov nižšieho štandardu do roku 2015.

- Infraštruktúra pre šport a voľný čas.
- Modernizácia a dobudovanie existujúcich športovísk.
- Vybudovanie nového futbalového štadióna.
- Vybudovanie športovo-relaxačného centra.
- Výstavba viacúčelovej športovej haly.

Cieľom mesta je vybudovať viacúčelovú športovú halu, ktorá bude slúžiť nielen pre potreby organizovaných športov (volejbal, basketbal, futbal) ale aj pre športové aktivity širokej verejnosti. Zároveň táto hala bude slúžiť ako spoločenský priestor pre usporiadanie rôznych kultúrnych a spoločenských akcií mesta (koncerty, väčšie verejné zhromaždenia, mokrý variant pri niektorých kultúrnych podujatiach organizovaných vonku).

Sociálna starostlivosť a zdravotnícke služby pre obyvateľov mesta

- Rozšírenie kapacity a služieb Zariadenia opatrovateľskej služby v Strážkach.

Z dôvodu pretrvávajúceho záujmu o umiestnenie v zariadení opatrovateľskej služby na Popradskej ulici rozšíriť kapacitu a rozsah poskytovaných služieb v tomto zariadení z doterajších 10 lôžok na pripravovaných 32 lôžok a poskytovať nielen opatrovateľskú službu, ale aj bývanie určitého štandardu pre starších obyvateľov.

- Skvalitnenie a rozšírenie sociálnych služieb poskytovaných na území mesta.
- Rekonštrukcia budovy zdravotného strediska (strediska zdravotníckych služieb)
- Modernizácia budovy a areálu Základnej školy na Moskovskej ulici.
- Modernizácia budovy, prístavba a nadstavba základnej školy na Štefánikovej ulici vrátane jej areálu.
- Modernizácia budovy a areálu materskej školy na Mierovej ulici.
- Modernizácia budovy Centra voľného času.
- Modernizácia budovy Základnej umeleckej školy.
- Rekonštrukcia a stavebné úpravy (modernizácia) mestských chodníkov a mestských komunikácií.

Kultúra a spoločenský život v meste.

- Ochrana kultúrneho dedičstva.

Cieľom tohto opatrenia je obnova, modernizácia a revitalizácia kultúrnych pamiatok, pamätihodností mesta a mestskej pamiatkovej zóny, vrátane historickej časti cintorína v Spišskej Belej.

- Zriadenie Mestskej galérie.
- Ochrana a tvorba životného prostredia.
- Rozšírenie riadenej skládky odpadu v meste Spišská Belá.

Cieľom mesta je rozšíriť priestor pre uloženie komunálneho odpadu na riadenej skládke odpadu v meste Spišská Belá, ktorá bolo uvedená do prevádzky v roku 2005. Touto aktivitou sa zabezpečí možnosť ukladania odpadu pre mesto Spišská Belá a okolitých 21 obcí na dobu ďalších 20 rokov. Súčasná kapacita skládky postačuje do roku 2013.

- Skvalitnenie a dobudovanie systému separovaného zberu odpadu v meste.
- Rekultivácia starej skládky odpadov.
- Obnova, rekonštrukcia a údržba verejnej zelene v meste.
- Podpora a využívanie obnoviteľných zdrojov energií.
- Rozšírenie vodovodnej siete a čistenia odpadových vôd v meste.
- Protipovodňová ochrana mesta.
- Výroba, lesné hospodárstvo, podnikanie.
- Rozšírenie existujúcej priemyselnej zóny.
- Ochrana a obnova Mestských lesov Spišská Belá.

- Vypracovanie analýzy stavu lesných ciest a ostatnej infraštruktúry a ich následná rekonštrukcia, resp. stavebné úpravy.

Cestovný ruch.

- Vybudovanie zóny cestovného ruchu Spišská Belá – Šarpanec.
- Vybudovanie a obnova turistických chodníkov a cyklotrás v Belianskych Tatrách a ich okolí.
- Vybudovanie cyklotrás Poprad - Kežmarok – Spišská Belá – Zamagurie.
- Vybudovanie historickej náučnej cesty mestom.
- Modernizácia prímestskej rekreačnej zóny Beliansky rybník.
- Rekonštrukcia a oprava hnutelných a nehnuteľných kultúrnych pamiatok v meste Spišská Belá a pamätihodností mesta.
- Obnova historickej časti cintorína v Spišskej Belej.

Doprava.

- riešiť trasu pre preložku cesty I/67 a I/77 v kontexte s riešením preložky I/67,
- riešiť umiestnenie cyklochodníka medzi Sp. Belou a Kežmarkom - v časti Sp. Belá (Beliansky rybník) – Sp. Belá (ul. SNP) - Strážky (Popradská ul.) – Strážky Kaštieľ – Pradiareň (Kežmarok).
- vybudovanie cykloturistického chodníka s asfaltovým povrchom v šírke 3 m od Belianskeho rybníka do Tatranskej Kotliny vedľa cesty I/67.

2.3. Požiadavky vyplývajúce z návrhu územného plánu regiónu na územie obce vrátane výstupov zo záväznej časti.

Zo záväznej časti Územného plánu VÚC Prešovského kraja, v znení jeho zmien a doplnkov z roku 2004 vyplývajú pre riešenie územného plánu mesta Spišská Belá najmä tieto záväzné regulatívy:

1.1. v oblasti rozvoja nadregionálnych súvislostí a dobudovania multimodálnych koridorov:

1.1.3 rozvíjať dotknuté sídla na trasách multimodálnych koridorov, predovšetkým v uzloch križovania týchto koridorov v smere sever – juh a západ – východ,

1.1.4 formovať základnú koncepciu sídelných štruktúr Prešovského kraja vytváraním polycentrickej siete ťažísk osídlenia a miest, ktorých prepojenia budú podporované rozvojovými osami. Rozvojom polycentrickej sídelnej štruktúry sledovať nadviazanie na Slovenskú a celoeurópsku polycentrickú sídelnú sústavu a komunikačnú kostru, prostredníctvom medzinárodne odsúhlasených dopravných koridorov,

1.1.9 podporovať vytváranie nadnárodnej siete spolupráce medzi jednotlivými mestami, regiónmi a ostatnými aktérmi územného rozvoja v Prešovskom kraji a okolitých štátoch s využitím väzieb jednotlivých sídiel a sídelných systémov v euroregiónoch a ďalších oblastiach cezhraničnej spolupráce, v súlade s dohodami a zmluvami regionálneho charakteru vo väzbe na medzivládne dohody.

1.2. - v oblasti nadregionálnych súvislostí usporiadania územia, rozvoj osídlenia a sídelnej štruktúry:

1.2.1 podporovať budovanie rozvojových osí v záujme tvorby vyváženej hierarchizovanej sídelnej štruktúry,

1.2.1.3 podporovať ako rozvojové osi tretieho stupňa:

1.2.1.3.1 kežmarsko-lubovniansku rozvojovú os: Poprad – Kežmarok – Stará Ľubovňa – Spišská Stará Ves,

1.2.2 zabezpečovať rozvojovými osami pozdĺž komunikačných prepojení medzinárodného a celoštátneho významu sídelné prepojenia na medzinárodnú sídelnú sieť, ako aj konzistenciu a rovnocennosť rozvojových podmienok ostatného územia Slovenskej republiky,

1.3 ťažiská osídlenia v oblasti regionálnych súvislostí usporiadania osídlenia:

1.3.8 podporovať rozvoj sídelných centier, ktoré tvoria základné terciárne centrá osídlenia, rozvojové centrá hospodárskych, obslužných a sociálnych aktivít ako pre priliehajúce zázemie, tak pre príslušný regionálny celok, a to hierarchickým systémom pozostávajúcim z týchto skupín centier:

1.3.8.7 centier štvrtej skupiny: Lipany, Spišská Belá, Spišské Podhradie, Svit.

1.4 vytvárať možnosti pre vznik suburbánnych zón okolo ťažísk osídlenia s prihliadnutím na ich stupeň sociálno-ekonomického rozvoja,

1.5 podporovať rozvoj priestorov - mikroregiónov mimo ťažísk osídlenia, charakterizovaných ekonomickou a demografickou depresiou a tento princíp aplikovať aj pri tvorbe subregiónov,

1.6 vytvárať priestorové podmienky pre vedenie rozhodujúcich sietí technickej infraštruktúry a rezervovať plochy pre stavby environmentálnej infraštruktúry regionálneho a nadregionálneho významu,

1.7 rešpektovať podmienky vyplývajúce zo záujmov obrany štátu v okresoch Bardejov, Humenné, Kežmarok, Levoča, Poprad, Prešov, Sabinov, Snina, Stará Ľubovňa, Stropkov, Svidník a Vranov nad Topľou,

1.8 rešpektovať poľnohospodársku pôdu a lesy ako obmedzujúci faktor urbanistického rozvoja územia,

1.9 v územnoplánovacích dokumentáciách a územnoplánovacích podkladoch obcí na území národných parkov, v ich ochranných pásmach, chránených krajinných oblastiach a v územiach patriacich do sústavy NATURA 2000, posudzovať všetky novonavrhované zóny, väčšie stavebné komplexy a ďalšie činnosti, v zmysle platnej legislatívy o posudzovaní vplyvov na životné prostredie,

1.14. - v oblasti rozvoja vidieckeho priestoru a vzťahu medzi mestom a vidiekom:

1.14.1 zabezpečovať vyvážený rozvoj územia, najmä v horských a podhorských oblastiach v nadväznosti na definované centrá polycentrických sústav a osídlenia sídelnej štruktúry Prešovského kraja,

1.15. - v oblasti sociálnej infraštruktúry:

1.15.1 v oblasti školstva:

1.15.1.6 vytvárať územno – technické predpoklady pre umiestňovaní zariadení k realizácii rekvalifikačných programov na zabezpečenie prepojenia medzi požiadavkami trhu a kvalifikačnou štruktúrou evidovaných nezamestnaných a rekvalifikačné programy na uľahčenie začlenenia do pracovného života absolventov škôl, mladistvých a dlhodobo nezamestnaných.

1.15.2 v oblasti zdravotníctva:

1.15.2.5 vytvárať územno – technické podmienky k podpore malého a stredného podnikania v oblasti zdravotníctva a to najmä v oblastiach vzdialenejších od sídelných centier,

1.15.3 v oblasti sociálnych služieb:

1.15.3.1 vytvárať územno – technické podmienky k rozširovaniu siete zariadení sociálnej starostlivosti sociálnych služieb paralelne s narastaním podielu odkázaných na sociálnu pomoc a občanov s ťažkým zdravotným postihnutím,

1.15.3.2 v súvislosti s predpokladaným nárastom počtu obyvateľov v poproduktívnom veku vytvárať územno – technické predpoklady pre lokalizáciu ubytovacích zariadení pre občanov v dôchodkovom veku s preferovaním zariadení rodinného a penziónového typu,

1.15.3.3 zriaďovať zariadenia sociálnych služieb a rozširovať ich sieť v závislosti od konkrétnych potrieb,

1.16. - v oblasti kultúry a umenia:

1.16.1 rešpektovať typickú formu a štruktúru osídlenia charakterizujúcu jednotlivé etnokultúrne, hospodársko-sociálne a prírodno-klimatické oblasti a rešpektovať potenciál takých kultúrnohistorických a spoločenských hodnôt a javov, ktoré kontinuálne pôsobia v danom prostredí a predstavujú rozvojové impulzy kraja (etnokultúrne a spoločenské

tradície, historické udalosti, osobnosti a artefakty na celom vymedzenom území).

1.17. - v oblasti prírodného a kultúrneho dedičstva:

1.17.1 rešpektovať kultúrohistorické dedičstvo, predovšetkým vyhlásené kultúrne pamiatky, vyhlásené pamiatkové územia (pamiatkové rezervácie, pamiatkové zóny a ich ochranné pásma), pamätihodnosti a súbory navrhované na vyhlásenie v súlade so zákonom o ochrane pamiatok,

1.17.2 uplatniť a rešpektovať typovú a funkčnú profiláciu sídel mestského a malomestského charakteru a rôzne formy vidieckeho osídlenia vrátane rurálnej štruktúry v rozptyle a rešpektovať kultúrno-historické urbanistické celky, a to aj v širšom rozsahu, ako požaduje ochrana pamiatok,

1.17.3 zabezpečiť aktívnu ochranu technických pamiatok, vybraných typických remeselníckych a priemyselných objektov,

1.17.4 vytvárať podmienky na ochranu a obnovu historických objektov vo voľnej krajine (hrady, zámky, zrúcaniny, areály kalvárií a pod.) ako historických dokumentov a výrazných kompozičných prvkov v krajinnom obraze,

1.17.5 využívanie kultúrnych pamiatok a pamiatkových území prispôbiť ďalšie využívanie ochranným podmienkam pre jednotlivé skupiny pamiatok určených v návrhoch opatrení na ich zachovanie,

1.17.6 rešpektovať dominantné znaky typu pôvodnej a kultúrnej krajiny, morfológie a klímy v oblasti stredného a horného Spiša, Šariša a horného Zemplína,

1.17.8 stavebnotechnicky predchádzať ohrozeniu, poškodeniu alebo zničeniu národných kultúrnych pamiatok a dbať na trvalé udržanie dobrého stavu, vrátane prostredia kultúrnej pamiatky a na taký spôsob využívania a prezentácie, ktorý zodpovedá jej pamiatkovej hodnote,

1.17.9 venovať osobitnú pozornosť lokalitám známych, evidovaných aj predpokladaných archeologických nálezísk, pričom orgánom ochrany archeologických nálezísk je Pamiatkový úrad SR.

2. - v oblasti rozvoja rekreácie a turistiky:

2.1 považovať za hlavné rekreačné krajinné celky / RKC /: Bachureň, Belianske Tatry, Branisko, Busov, Čergov, Domašu, Dukla, Kozie chrby, Levočské vrchy, Ľubické predhorie, Ľubovniansku vrchovina, Nízke Beskydy, Pieniny, Slánske vrchy, Spišskú Maguru, Východné Karpaty a Vysoké Tatry,

2.2 považovať za priestory spoločného záujmu pri zabezpečovaní ich rozvoja rekreačné priestory v prihraničnej oblasti s Poľskou republikou a Ukrajinou,

2.4 vytvárať podmienky pre vznik nových komplexných stredísk CR s fakultatívnym využitím potenciálu atraktívnych priestorov, pri rešpektovaní záujmov ochrany prírody a krajiny,

2.6 podporovať a prednostne rozvíjať tie druhy a formy turizmu, ktoré majú pre rozvoj v danom území najlepšie predpoklady a ktoré sú zároveň predmetom medzinárodného významu (letný a zimný horský turizmus, kultúrno – poznávací turizmus, kúpeľný turizmus, kúpeľný liečebno-rekondičný turizmus, ekoturizmus a agroturizmus),

2.11 vytvárať podmienky na rozvoj krátkodobej rekreácie obyvateľov miest a väčších obcí budovaním rekreačných zón sídel a zamerať sa na podporu budovania vybavenosti pre prímestskú rekreáciu v ich záujmových územiach,

2.12 vytvárať územnotechnické podmienky funkčného využitia kultúrnych pamiatok pre potreby rozvoja cestovného ruchu,

2.16 v záujme zlepšovania dostupnosti centier, vytvárať územnotechnické podmienky pre realizáciu turistických ciest,

2.16.1 na úrovni medzinárodných súvislostí:

2.16.1.1 cestné severo–južné prepojenie prešovským regiónom od severských a pobaltských štátov smerom na Balkán: hranica PR – Podspády – Spišská Belá – Kežmarok – Poprad – Vernár – hranica Košického kraja,

2.16.3 na regionálnej úrovni:

2.16.3.1 cestné koridory najmä: hranica PR – Lysá nad Dunajcom – Spišská Stará Ves – Spišská Belá – Kežmarok - (Poprad - Vernár) – Levoča – (Prešov) - hranica Košického kraja,

2.16.3.2 železničné trate: Poprad – Kežmarok – Stará Ľubovňa

4. - Ekostabilizačné opatrenia:

4.9 v oblasti ochrany prírody a krajiny:

4.9.1 zabezpečiť právnu ochranu pre navrhované osobitne chránené územia a územia sústavy NATURA 2000 (t.j. chránené vtáčie územia a územia európskeho významu),

4.9.7 pri hospodárskom využívaní území začlenených medzi prvky územného systému ekologickej stability uplatňovať podmienky stanovené pre:

4.9.7.1 hospodárenie v lesoch na území vyhlásených a navrhovaných za osobitne chránené zabezpečiť hospodárenie v lesoch podľa platných predpisov pre lesné ekosystémy v kategóriách ochranné lesy a lesy osobitného určenia,

4.9.7.2 ochranu poľnohospodárskej pôdy pre poľnohospodárske ekosystémy v kategóriách podporujúcich a zabezpečujúcich ekologickú stabilitu územia (trvalé trávne porasty),

4.9.8 chrániť mokrade spĺňajúce kritériá Ramsarskej konvencie pre zapísanie do Zoznamu mokradí medzinárodného významu (t.j. medzinárodne významné mokrade), chrániť aj mokrade regionálneho a lokálneho významu a podporovať obnovu zaniknutých a vytváranie nových mokradí.

5. - v oblasti dopravy:

5.1.6 rešpektovať hlavné dopravné siete v rámci medzinárodnej turistickej dopravy – cestné komunikácie,

5.1.6.1 východná severo-južná trasa hranica PR – Podspády – Spišská Belá – Kežmarok – Poprad – Vernár – hranica Košického kraja s vylúčením nákladnej tranzitnej dopravy v úseku Podspády – Spišská Belá – Poprad – hranica Košického kraja,

5.1.7 rešpektovať dopravné siete v rámci celoštátnej úrovne – cestné komunikácie,

5.1.7.3 Poprad – Spišská Belá – Stará Ľubovňa– Mníšek nad Popradom–hranica PR,

5.1.8 rešpektovať dopravné siete nadregionálnej úrovne – železničné trate,

5.1.8.1 Poprad – Plaveč,

5.3 chrániť koridory ciest I., II. a vybraných úsekov III. triedy, ich preložiek a úprav vrátane prejazdnych úsekov dotknutými sídlami na:

5.3.4 ceste I/67,

5.3.4.1 v úseku Poprad - Matejovce - Spišská Belá s územnou rezervou na štvorpruhovú cestu kategórie C-22,5/80, s obchvatmi sídiel Matejovce, Veľká Lomnica, Kežmarok, Spišská Belá,

5.3.4.2 v úseku Spišská Belá – Tatranská Javorina s vylúčením kamiónov medzinárodnej cestnej (kamiónovej) dopravy TIR z hraničných priechodov Tatranská Javorina a Podspády,

5.3.5 cestu I/77,

5.3.5.1 v úseku Spišská Belá - Podolíneec - Stará Ľubovňa s územnou rezervou na obchvaty sídiel Podolíneec, Nižné Ružbachy a Hniezdne,

5.3.16 cestu II/542 Spišská Belá - Slovenská Ves - Spišská Stará Ves s územnou rezervou na obchvaty týchto sídiel ,

5.3.43 chrániť koridory ciest III. triedy z dôvodu ich rekonštrukcie,

5.4 chrániť priestory na rozvoj existujúcich a výstavbu nových hraničných priechodov, a to:

5.4.1 medzinárodné hraničné priechody: g) Tatranská Javorina - Lysá Poľana, cestný, na ceste I/67, bez TIR,

5.6 zabezpečiť územnú rezervu na modernizáciu železničných tratí:

5.6.2 modernizáciu a zdvojnásobenie severo-južného ťahu úseku s hranica PR - Plaveč - Prešov – hranica Košický kraj / Kysak / na rýchlosť 120 km/h a pre preložku trate mimo mesta

5.6.6 pre trate nadregionálneho významu s výhľadovou elektrifikáciou:

5.6.6.3 Prešov - Stará Ľubovňa - Kežmarok - Veľká Lomnica - Poprad a pripojený úsek Veľká Lomnica - Tatranská Lomnica,

6. - v oblasti vodného hospodárstva:

6.1 v záujme zabezpečenia zdrojov pitnej vody,

6.1.1 využívať existujúce a zdokumentované zdroje pitnej vody s cieľom zvyšovať podiel zásobovaných obyvateľov pitnou vodou z verejných vodovodov,

6.2.1 zo zdrojov Východoslovenskej vodárenskej sústavy,

6.2.2.3 prívod z vodárenskej nádrže Jakubany do Starej Ľubovne a jej okolitých obcí s prepojením na Popradsko-spišskonovoveskú sústavu v trase Hniezdne – Podolínec – Spišská Belá,

6.2.3 v oblasti skupinových vodovodov na:

6.2.3.4 rozšírenie Popradského skupinového vodovodu prívod z Vrbova do Tvarožnej a po roku 2015 prívod Kežmarok – Spišská Belá – Bušovce – Podolínec,

6.2.3.26 rezervovať plochy a chrániť koridory pre plánované samostatné a skupinové vodovody v ostatných obciach Prešovského kraja napojené na verejné zdroje,

6.3 rezervovať plochy a chrániť koridory (kanalizácie)

6.3.1 pre stavby kanalizácií, skupinových kanalizácií a čistiarní odpadových vôd. Prednostne realizovať kanalizačné siete v sídlach ležiacich v pásmach ochrany využívaných zdrojov pitnej vody, v ochranných pásmach minerálnych a liečivých vôd. Výstavbu kanalizačných sietí ako verejnoprospešných stavieb konkretizovať v územnom pláne obce,

6.3.2 zabezpečiť kvalitu vypúšťania vyčistených odpadových vôd v zmysle požiadaviek stanovených s vyhláškou č.491/2002 Z.z.,

6.3.3 zabezpečiť postupné znižovanie zaostávania rozvoja verejných kanalizácií za rozvojom verejných vodovodov,

6.3.4 v rozhodovacom procese posudzovať investičnú a ekonomickú náročnosť navrhovaných kanalizačných sústav a čistiarní odpadových vôd z dôvodu optimalizácie prevádzkových nákladov pre pripojených užívateľov.

6.5. vodné toky, meliorácie, nádrže

6.5.1 na tokoch, kde nie sú usporiadané odtokové pomery, komplexne revitalizovať vodné toky s protipovodňovými opatreniami, so zohľadnením ekologických záujmov a dôrazom na ochranu intravilánov obcí pred povodňami,

6.5.14 vytvárať priestory v území pre výstavbu rybníkov a účelových vodných nádrží,

6.5.15 podporovať rekonštrukcie obnoviteľných energetických zdrojov, resp. výstavbu malých vodných elektrární,

7. - V oblasti zásobovania plynom a energiou, telekomunikácie:

7.3 v oblasti využívania obnoviteľných energetických zdrojov,

7.3.1 podporovať výstavbu zdrojov energie využívajúcich obnoviteľné zdroje,

7.4 v oblasti telekomunikácii a informačnej infraštruktúry

7.4.1 vytvárať podmienky na rozvoj globálnej informačnej spoločnosti na území Prešovského kraja skvalitňovaním infraštruktúry informačných systémov.

8. - V oblasti hospodárstva:

8.1 v oblasti hospodárstva a regionálneho rozvoja

8.1.2 rozvíjať decentralizovanú štruktúru ekonomiky prostredníctvom vytvorenej polycentrickej sústavy mestského osídlenia, a tým zabezpečovať aj vyváženú sociálno-ekonomickú úroveň subregiónov,

8.1.3 diverzifikovať odvetvovú ekonomickú základňu obcí a miest, podporovať v záujme trvalej udržateľnosti malé a stredné podnikanie,

8.2 v oblasti priemyslu a stavebníctva

8.2.1 pri rozvoji priemyslu a stavebníctva vychádzať z ekonomickej, sociálnej a environmentálnej únosnosti územia v súčinnosti s hodnotami a limitami kultúrno-historického potenciálu územia, historického stavebného fondu so zohľadňovaním špecifik jednotlivých subregiónov a využívať pritom predovšetkým miestne suroviny,

8.2.4. podporovať v územnom rozvoji regiónu rekonštrukciu a sanáciu existujúcich priemyselných areálov a areálov bývalých hospodárskych dvorov pre účely priemyselných parkov na základe zhodnotenia ich externých a interných lokalizačných faktorov,

8.3 v oblasti poľnohospodárstva a lesného hospodárstva

8.3.3 zabezpečiť protieróziu ochranu poľnohospodárskej pôdy s využitím vegetácie v rámci riešenia projektov pozemkových úprav a agrotechnickými opatreniami zameranými na optimalizáciu štruktúry pestovaných plodín v nadväznosti na prvky územného systému ekologickej stability,

8.3.4 rekonštruovať a intenzifikovať existujúce závlahové systémy a stavby, čerpacie stanice a rozvodné siete, podporovať extenzívne leso-pasienkárске využívanie podhorských častí s cieľom zachovať krajinárske a ekologicky hodnotné územia s rozptýlenou vegetáciou,

8.4 v oblasti odpadového hospodárstva

8.4.1 nakladanie s odpadmi na území kraja riešiť v súlade so schváleným aktualizovaným Programom odpadového hospodárstva SR, Prešovského kraja a jeho okresov,

8.4.2 uprednostňovať v odpadovom hospodárstve minimalizáciu odpadov, separovaný zber a zhodnocovanie odpadov s využitím ekonomických nástrojov a legislatívnych opatrení,

8.4.3 riešiť s výhľadom do budúcnosti zneškodňovanie odpadov v kraji na skládkach vyhovujúcich technickým podmienkam, s orientáciou na existujúce a plánované regionálne skládky,

8.4.4 vybudovať zberné strediská pre nebezpečné odpady a problémové látky vrátane ich kontajnerizácie,

8.4.6 zabezpečiť postupnú sanáciu, resp. rekultiváciu uzatvorených skládok odpadu a starých environmentálnych záťaží,

Do navrhovaných verejnoprospešných plôch a líniových stavieb sú na k. územia mesta Spišská Belá v ÚPN VÚC zaradené tieto stavby:

1 v oblasti dopravy:

1.2.7 cesta I/67

a) v úseku Poprad - Matejovce - Spišská Belá s územnou rezervou na súbežnú štvorpruhovú cestu C-22,5/80 s obchvatmi sídiel Matejovce, Veľká Lomnica, Kežmarok a Spišská Belá,

1.2.8 cestu I/77

a) v úseku Spišská Belá - Podolinec - Stará Ľubovňa - s územnou rezervou na obchvaty sídiel Podolinec, Nižné Ružbachy a Hniezdne,

1.2.19 cestu II/542

Spišská Belá – Slovenská Ves – Spišská Stará Ves, rekonštrukcia na kategóriu C 9,5/80, 60, obchvaty obcí Spišská Belá, Slovenská Ves, Spišská Stará Ves,

1.2.42 železničné trate a úseky III. kategórie s výhľadovou elektrifikáciou,

3. Plaveč - Stará Ľubovňa - Kežmarok – Studený Potok - Poprad a prípojná trať Studený Potok - Tatranská Lomnica.

2 v oblasti vodného hospodárstva:

2.2.1 stavby pre úpravu a revitalizáciu vodných tokov, meliorácií a nádrží

2.2.1.1 stavby protipovodňových ochranných hrádzí a úpravy profilu koryta,

2.2.1.2 poldre, zdrže, prehrádzky a malé viacúčelové vodné nádrže pre stabilizáciu prietoku,

2.3.16 prívod z vodárenskej nádrže Jakubany do Starej Ľubovne, a jej okolitých obcí s prepojením na Popradsko-spišskonovoveskú sústavu v trase Hniezdne – Podolínec – Spišská Belá,

2.4.4 rozšírenie Popradského skupinového vodovodu prívod z Vrbového do Tvarožnej a po roku 2015 prívod Kežmarok – Spišská Belá – Bušovce – Podolínec,

2.4.6 prívod Kežmarok – Spišská Belá – Bušovce – Podolínec do roku 2015,

2.5 stavby kanalizácií, skupinových kanalizácií a čistiarní odpadových vôd, v obciach Prešovského kraja.

3. v oblasti zásobovania plynom a energiami:

3.1 v oblasti zásobovania plynom

3.1.1 stavby VTL a STL plynovodov pre plošné zásobovanie podľa územných plánov obcí a generelu plynifikácie v území Prešovského kraja.

5. v oblasti telekomunikácií:

5.1 stavby pre prenos terestriálneho a káblového signálu a stavby sietí informačnej sústavy, a ich ochranné pásma.

6. V oblasti obrany štátu a civilnej ochrany obyvateľstva:

6.3 stavby civilnej ochrany obyvateľstva,

6.3.1 zariadenia na ukrývanie obyvateľstva v prípade ich ohrozenia,

6.3.2 zariadenia na signalizáciu a koordináciu činnosti v stave ohrozenia.

7. v oblasti prírodného a kultúrneho dedičstva:

7.1 stavby uvedené v Ústrednom zozname pamiatok vyhlásené za Národné kultúrne pamiatky, pamiatky a ich okolie zapísané v zozname svetového kultúrneho dedičstva UNESCO a objekty súvisiace s pamiatkovo chránenými historickými parkami, ich údržbu a úpravy realizovať len so súhlasom Pamiatkového úradu,

7.3 stavby pre ochranu, prieskum a sprístupnenie archeologických lokalít.

9 V oblasti životného prostredia:

9.1 stavby na ochranu pred privalovými vodami – ochranné hrádze a úpravy vodného toku, prehrádzky, poldre a viacúčelové vodné nádrže.

10. v oblasti odpadového hospodárstva:

10.3 stavby a zariadenia na zneškodňovanie, dotriedenie, kompostovanie a recykláciu odpadov,

2.4. Osobitné podmienky alebo obmedzenia rozvoja mesta.

Rozvoj mesta obmedzujú alebo limitujú ochranné pásma a chránené územia, vyplývajúce zo všeobecne platných predpisov, resp. miestnych požiadaviek:

- ochranné pásmo cestných komunikácií a železnice,
- ochranné pásmo vzdušných elektrovedení a transformovní,
- ochranné a bezpečnostné pásma VTL a STL plynovodu,
- ochranné pásmo trás vodného hospodárstva,
- ochranné pásmo telekomunikačných trás a zariadení,
- pamiatková zóna Spišská Belá,
- ochranné pásmo národnej kultúrnej pamiatky kaštieľ s areálom (kaštieľ, park, kostol, zvonica) Spišská Belá - Strážky
- ochranné pásmo cintorína,
- pásmo hygienickej ochrany zariadení živočíšnej výroby,

- pásmo hygienickej ochrany vodných zdrojov,
- ochranné pásmo vodných tokov.

2.5. Mapové podklady.

Pre vypracovanie územného plánu mesta Spišská Belá boli z Geodetického a kartografického ústavu Bratislava, získané nasledovné mapové podklady:

- základná mapa SR (ZM 10) v m 1:10 000, v rozsahu celého katastra obce
- základná mapa SR (ZM 50) v m 1:50 000, v rozsahu riešeného záujmového územia obcí (ťažiskového priestoru osídlenia - KÚRS 2001).
- Z Katastrálneho úradu v Kežmarku bol obstarávateľovi poskytnutý vektorový mapový podklad KN v rozsahu k.ú. mesta a mestskej časti, pôvodná parcelácia, hranice a kódy BPEJ, pre riešenie zastavaného územia. Podklad zastavaného územia obce bol vektorovo doplnený vrstevnicami z mapového podkladu ZM 10.

3. Základná charakteristika mesta a jeho katastrálneho územia.

3.1. História mesta.

Osídlenie chotára Spišskej Belej v rôznych obdobiach praveku dokumentujú početné archeologické nálezy. Najstaršie je osídlenie zo staršej doby kamennej (mladší paleolit) z obdobia spred 40 000 rokov na lokalite „Dlhá medza“ pri Strážkach, kde sa našla štiepaná kamenná industria kultúry aurignacien. Z konca poslednej ľadovej doby, pred 10 000-8 000 rokmi, je niekoľko nálezísk neskoropaleolitických kultúr. Drobnotvará štiepaná kamenná industria je charakteristická pre strednú dobu kamennú – mezolit (7000-5000 pred Kr.), náleziská pri Spišskej Belej boli donedávna jedinými reprezentatívnymi lokalitami na Spiši. Mladšia doba kamenná – neolit (5500-3500 pred Kr.) je zastúpená jediným osídlením medzi Spišskou Belou a Rakúsmi (Stirn). Neskorá doba kamenná - eneolit (3500-2300 pred Kr.) je na okolí Spišskej Belej zastúpená len nepočetnými nálezmi, z ktorých sa vyníma brúsená kamenná sekerka z lokality Zadná lipa. V dobe kovov bolo najvýraznejšie osídlenie v dobe bronzovej (2300-750 pred Kr.), a to hlavne v strednej a mladšej dobe bronzovej. Z tohto obdobia pochádzajú aj hromadné nálezy (depoty). V roku 1891 Dr. Greisiger zachránil pri stavbe železnice do Spišskej Belej neďaleko Belianskych kúpeľov súbor 22 bronzových predmetov, tzv. kniežací depot, ktorého časť sa nachádza v Podtatranskom múzeu v Poprade, kde je uložený aj ďalší depot troch bronzových mečov, ktoré sa našli pri ťažbe rašeliny na rašelinisku Trstinné lúky pri Spišskej Belej v roku 1964. Tieto meče boli jednými z viacerých obetných darov, ktoré sa doteraz našli na tomto zvláštnom kultovom mieste. Staršia a mladšia doba železná nie je novšie doložená žiadnou overenou lokalitou z chotára Spišskej Belej. Až v období neskorej doby rímskej (4.-5.st. po Kr.) bol chotár opäť intenzívne osídlený na 15 doteraz zistených náleziskách, kde sa našla charakteristická keramika, prasleny, zvyšky železiarskej činnosti a novšie (2001) aj fragment honosnej pozlátenej bronzovej spony z prvej tretiny 5. storočia.

Z obdobia raného stredoveku sa novšie ani opakovanými archeologickými prieskumami nepodarilo v katastri Spišskej Belej potvrdiť doteraz často uvádzané slovanské osídlenie z 8.-10. storočia. Zatiaľ je toto obdobie reprezentované len dvoma črepmi, ktoré spolu so staromaďarským kovaním našiel Dr. Greisiger v roku 1893 pri stavbe železnice na rozhraní chotárov Spišskej Belej a Bušoviec.

Stredoveké osídlenie Spišskej Belej už máme doložené písomnými dokladmi z 13. storočia. Prvá zachovaná písomná zmienka je z roku 1263 v donačnej listine uhorského kráľa Bela IV., kde sa spomína hranica chotára Nemcov z Belej (Teutonici de Bela). Podľa najnovších historických výskumov začiatok Spišskej Belej súvisí s príchodom nemeckých kolonistov na Spiš, čiastočne už pred tatárskym vpádom (1241), ale hlavne tesne po ňom, keď sa tu usadili na území medzi už existujúcou maďarskou pohraničnou pevnosťou v Strážkach (Eur) z 12. st. a slovanskou osadou Stragar, neskôr Bušovce. Slovanskí obyvatelia Stragaru spolu s maďarskou vojenskou posádkou strážili zásekmi opevnenú Uhorskú bránu (porta Hungariae), ktorá bola za riekou Biela (Bela), pred vstupom do pohraničia s Poľskom. Slovanský názov riečky Biela (Bela) prevzali do názvu svojej osady aj nemeckí kolonisti, riečka bola severnou hranicou ich chotára.

Situovanie osady „Bela“ bolo podmienené úrodnou pôdou v rovinatom prostredí, ale nedostatok vody, hlavne pre mlyny, museli kolonisti riešiť už v 13. storočí vybudovaním 11km dlhým prírodným kanálom (terajší Beliansky potok) z oblasti Tatranskej kotliny, ktorý v 16. storočí doplnili o ďalšie prírodné kanály.

Uhorský kráľ Štefan V. v roku 1271 udelil komunite spišských nemeckých miest kolektívne mestské privilégia, čím sa stali slobodnými mestami. Riadili sa vlastným spišskonemeckým právom (Zipser Willkür) a vytvorili samosprávny celok – Spoločenstvo spišských Sasov, ktoré sa od roku 1344 nazývalo Spoločenstvo 24 kráľovských miest, do ktorého patrila aj Spišská Belá. Podobne ako ostatné mestá mala vlastnú samosprávu na čele s richtárom, ktorý reprezentoval súdnu, administratívnu a politickú moc. Volili ho všetci

mešťania, od roku 1460 len delegáti mestských štvrtí. Prvým známym richtárom v roku 1279 bol Tylo.

V roku 1412 uhorský kráľ Žigmund Luxemburský za finančnú pôžičku na vojnu s Benátkami záložoval poľskému kráľovi Vladislavovi II. Jagelovskému 13 spišských miest (aj Spišskú Belú) zo Spoločenstva 24 kráľovských miest, ku ktorým pridal aj tri slobodné kráľovské mesta – Starú Ľubovňu, Podolínce a Hniezdne. Záloh, pre neochotu Poľska o vrátenie miest, trval 360 rokov do roku 1772. Správu zálohovaných miest vykonávali poľskí starostovia v Starej Ľubovni. Po navrátení zálohovaných miest do Uhorska vznikla samosprávna Provincia 16 spišských miest so sídlom v Spišskej Novej Vsi, ktorá trvala až do roku 1876, kedy bola včlenená do Spišskej župy.

Spišská Belá mala od svojho vzniku poľnohospodársko-remeselnícky charakter s rozsiahlym chotárom (7197 ha), do ktorého patrila aj väčšia časť Belianskych Tatier. Základom prosperity mesta sa stali rozsiahle mestské pasienky v Tatrách s rozvinutým chovom oviec a dobytky, mestské lesy s kvalitným drevom a úrodné rovinaté polia v blízkosti mesta. Veľký význam pre rozvoj obchodovania malo získanie privilégia konať týždňové trhy (každý týždeň v nedeľu), ktoré Spišskej Belej udelil poľský kráľ Žigmund I. v roku 1535. V roku 1607 poľský kráľ Žigmund III. pridal k týždňovým trhom aj privilégium na dva výročné trhy (jarmoky) – na sv. Antona (17.1.) a na sv. Matúša (21.9.). Tieto privilégia neskôr rozšírili poľskí a uhorskí panovníci v roku 1667 na tri výročné trhy, v roku 1739 na 5 a v roku 1811 na 7 výročných trhov, čím Spišská Belá predstihla susedný Kežmarok, ktorý mal len 4 výročné trhy. Remeselníci sa od 15. storočia združovali do cechov, medzi najstaršie patrili – mäsiarsky, obuvnícky, krajčírsky, kožušnícky a kováčsky, ku ktorým postupne pribúdali ďalšie cechy. Intenzívne pestovanie ľanu podnietilo tkáčsku výrobu a špecifickú modrotlač plátna, ľanové plátno zo Spišskej Belej sa vyvážalo do celého Uhorska, ale aj na Balkán a do Turecka.

Prosperita mesta podmienila aj budovanie významných stavieb – kostol sv. Valentína (13.st.), ktorý ale zanikol v 18.storočí, kostol sv. Antona Pustovníka (13.st.), radnica (16.st.), fara (16.st.), zvonica (16.st.), katolícka škola (17.st.), mariánsky stĺp Immaculaty (1729), ako aj početné meštianske domy, neskôr opakovane prestavované. Spišská Belá nezískala právo vybudovať mestské hradby, tieto sa snažila aspoň čiastočne nahradiť systémom tesne zomknutých hospodárskych budov (stodôl) po obvode celého mesta. V roku 1606 počas Bocskayovho povstania sa prechodne opevnila valmi s drevenými palisádami, pred ktorými boli vyhlbené priekopy. Vstup do mesta uzatvárali 4 brány - veľká západná a východná brána a malá severná a južná brána.

Spišská Belá bola od 13. storočia takmer čisto nemeckým mestom, slovenské obyvateľstvo sa začalo objavovať v štatistikách až v 19. storočí. Pri sčítaní v roku 1853 z počtu 2323 obyvateľov bolo Slovákov 78 (3,3 %), v roku 1881 bolo Slovákov už 20%, v roku 1900 35% a v roku 1938 bolo už z celkového počtu obyvateľov 61% Slovákov. V rokoch 1945-1946 po vynútenom odsune asi 850 belianskych Nemcov sa uzavrela 700-ročná kapitola obyvateľstva mesta, ktoré sa v jeho histórii v rozhodujúcej miere podieľalo na jeho rozvoji, kultúre a prosperite.

V roku 1545 Spišská Belá zásluhou svojho rodáka, kňaza-reformátora Laurentia Serpilia Quendela, prešla ako celok na evanjelické náboženstvo augsburského vierovyznania.

V období protireformácie (rekatolizácie) prevzala farnosť v Spišskej Belej v roku 1647 rehoľa piaristov z Podolínce, ktorá ju spravovala až do roku 1852. Keďže prevažná väčšina obyvateľstva mesta bola napriek rekatolizácii naďalej evanjelická, došlo v roku 1786 k výstavbe nového evanjelického kostola (v roku 1853 sa hlásilo 80 % obyvateľov k evanjelickej viere).

Výrazný rozvoj priemyslu nastal v 2. polovici 19.st., kedy vznikla tkáčovňa ľanového plátna (1869), škrobáreň (1878), tehelňa, pily, likérka Kleinberger (1875), pivovar Szimonisz (1870), pivovar Reich (1872) – po roku 1945 ako konzerváreň, priemyselný liehovar (1902) a ďalšie zariadenia. Výstavba železničnej trate z Kežmarku do Spišskej Belej, Horné nádražie (1892) podmienila výstavbu tabakovej továrne (1898), ktorá sa neskôr premiestnila

do nových objektov vybudovaných v rokoch 1905-1913, kde prosperovala až do roku 2004, kedy došlo k jej zrušeniu zahraničným vlastníkom.

Hospodársky rozvoj sa odrazil aj v kultúrnom a spoločenskom živote, vznikali rôzne spolky a združenia. Najstarším bol strelecký spolok (1637), ktorý v roku 1845 mal 595 členov, divadelný spolok (1870), Beliansky spevokol (1862), poľovnícky spolok (1860), rybársky spolok (1889), Dobrovoľný hasičský spolok (1878), športový spolok (1910) a veľa ďalších. Spoločenským miestom sa stali Belianske kúpele (1818), Šarpanec a po objavení Belianskej jaskyne (1881) aj Tatranská Kotlina. Vedľa radnice sa vybudovala honosná kaviareň (1872), neskôr prevádzkovaná ako hotel Belá, kino a ďalšie spoločenské zariadenia.

Po roku 1945 nehnuteľnosti vysídlených belianskych Nemcov prevzalo prisťahované obyvateľstvo z Lendaku, Ždiaru a zamagurských obcí. Kolektizáciou poľnohospodárskej pôdy vzniklo Jednotné roľnícke družstvo (1949) a Štátne majetky (1959). Nariadením SNR v roku 1947 prišla Spišská Belá o svoje tatranské katastrálne územie v prospech mesta Vysoké Tatry (4162 ha), belianske tatranské lesy a pasienky prevzal od roku 1950 Tatranský národný park. V roku 1965 Spišská Belá znovu získala štatút mesta, ktorý jej zanikol v roku 1922. Od 1.1.1972 je pričlenená k Spišskej Belej obec Strážky, ktorej komplex pamiatok (renesančný kaštieľ, zvonica a gotický kostol) bol v roku 1970 vyhlásený za národnú kultúrnu pamiatku. V kaštieli je od roku 1991 expozitúra Slovenskej národnej galérie zriadená významnému maliarovi Ladislavovi Mednyánszkemu (1852-1919). V rodnom dome Jozefa Maximiliána Petzvala (1807-1891) v Spišskej Belej je od roku 1964 múzeum venované tomuto univerzitnému profesorovi, matematikovi, fyzikovi a vynálezcovi zdokonalenej fotografickej optiky. Múzeum Dr. Michala Greisigera bolo zriadené (1994) významnému spišskému lekárovi, archeológovi a prírodovedcovi (1851-1912).

Rozvoj Spišskej Belej sa výrazne urýchlil po roku 1989, keď mestu boli vrátené lesy a majetky Belianskych Tatrách (1993). Zrekonštruovaním chaty Plesnivec (1997) v Doline Siedmich prameňov mesto podporilo rozvoj turistického ruchu. Po vybudovaní Belianskeho rybníka (1977) vznikla nová prímestská oddychová oblasť. V roku 2005 bolo historické jadro mesta vyhlásené za pamiatkovú zónu, ktorú ďalej zveľaďuje samospráva mesta. Nová monografia mesta Spišská Belá vydaná v roku 2006 približuje ďalšie podrobnosti z bohatej histórie tohto starého spišského mesta.

3.2. Prírodné podmienky a krajinná ekológia.

Podľa geomorfologického členenia patrí územie Spišskej Belej do Kežmarskej pahorkatiny (väčšina katastra) a Lomnickej pahorkatiny (západná-okrajová časť katastra), ktoré sú súčasťou celku Podtatranské kotliny, podcelku Popradská kotlina, v rámci Fatransko - tatranskej oblasti, subprovincie Vnútorne Západné Karpaty. Iba nepatrná časť k.ú. Strážky JV od rieky Poprad spadá do Podhŕľno-magurskej oblasti, celok Levočské vrchy, podcelok Levočská vrchovina, oddiel Ľubické predhorie.

Väčšina riešeného územia spadá do mierne teplej klimatickej oblasti, podoblasť mierne teplá, mierne vlhká so studenou zimou. Vyššie partie na západe územia priliehajúce k Belianskym Tatrám majú charakter chladnej klimatickej oblasti, podoblasť mierne chladnej.

Koeficient ekologickej stability hodnotí mieru stability krajinného systému (ekologickú stabilitu krajinej štruktúry) ako celku, prostredníctvom stupňa kultúrnej premeny (hemeróbie), v čom je vyjadrená aj miera antropického tlaku na krajinu. Hodnoty koeficientu ekologickej stability pre katastrálne územia Spišská Belá a Strážky je prebraté z podkladov ÚKE SAV Bratislava a nachádza sa v rozmedzí 2.1 - 3.0, čo predstavuje „nízky“ KES z 5-bodovej stupnice, kde 1.0 je veľmi nízky KES a 5.0 je veľmi vysoký KES.

4. Zájmové územie obce a jeho širšie územné vzťahy a väzby.

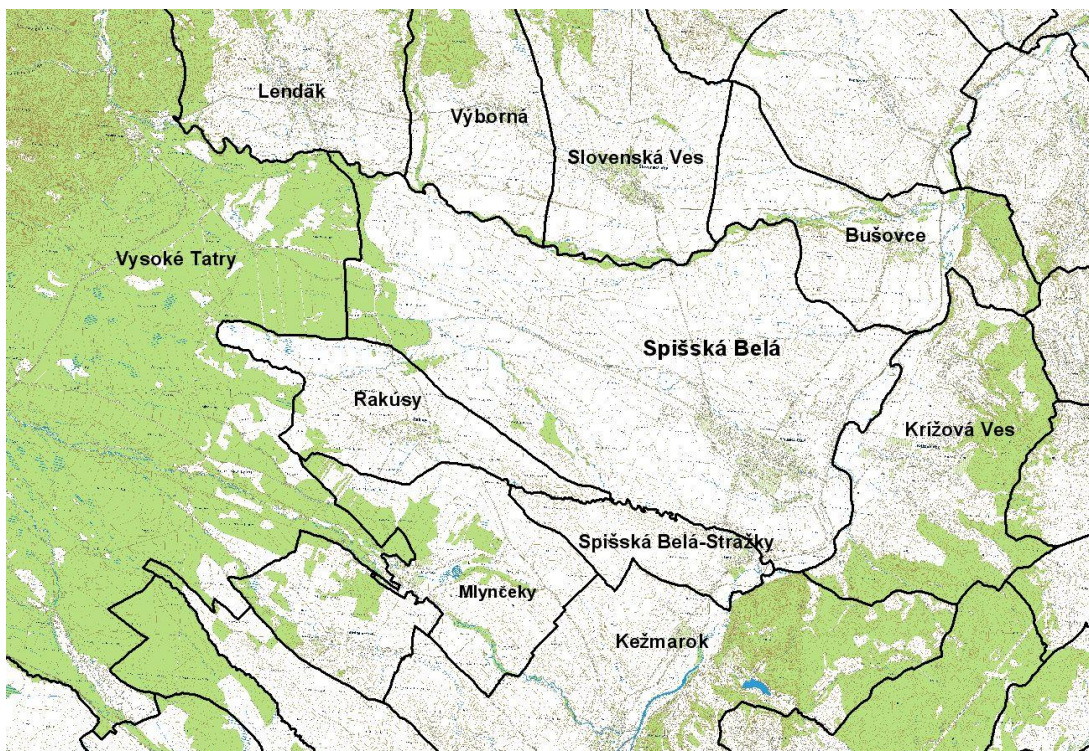
4.1. Vymedzenie zájmového územia mesta.

Na základe posledného administratívno-správneho členenia SR z roku 1996 mesto Spišská Belá patrí do okresu Kežmarok v Prešovskom samosprávnom kraji.

Mesto Spišská Belá je v štruktúre osídlenia stanovenej podľa Koncepcie územného rozvoja Slovenska zaradené do 4.skupiny (regionálny význam), ležiace na rozvojovej kežmarsko – ľubovnianskej rozvojovej osi 3.stupňa (Poprad – Kežmarok – Stará Ľubovňa – Spišská Stará Ves), s prepájaním stredných centier a ťažísk osídlenia tretej úrovne navzájom ako aj ostatné centrá osídlenia s ostatnými centrami osídlenia druhej skupiny.

Mesto svojou vybavenosťou zabezpečuje základné potreby obyvateľov mesta a susedných obcí svojho zájmového územia, ktoré sú na mesto napojené v zásade koncentrickou a radiálnou sústavou ciest I. - III. triedy a železničnou traťou. Okrem toho je centrom pracovných príležitostí a zamestnanosti v priemyselnej výrobe, stavebníctve, poľnohospodárstve, ale aj v obchode a v službách obyvateľom.

Potrebné je posilňovať väzby medzi mestom a SCR medzinárodného významu Vysoké Tatry so zachovaním charakteru osídlenia a rázu krajiny s prírodnými a urbanistickými špecifikami s väzbami na cestovný ruch.

4.2. Sídelná a krajinná štruktúra a rozhodujúce zariadenia dopravy a verejného technického vybavenia v zájmovom území mesta.

Mesto Spišská Belá je v štruktúre osídlenia stanovenej podľa Koncepcie územného rozvoja Slovenska zaradené do 4.skupiny (regionálny význam), ležiace na rozvojovej kežmarsko – ľubovnianskej rozvojovej osi 3.stupňa (Poprad – Kežmarok – Stará Ľubovňa – Spišská Stará Ves), s prepájaním stredných centier a ťažísk osídlenia tretej úrovne navzájom ako aj ostatné centrá osídlenia s ostatnými centrami osídlenia druhej skupiny.

Dopravne riešené územie je dopravne napojené cestami I/67, I/77, II/542, III/541001, III/067026. Cez kataster mesta prechádza jednokolejná železničná trať tretej kategórie č. 185 Poprad – Studený Potok - Stará Ľubovňa - Plaveč s motorovou trakciou,

ktorá sa pri obci Orlov napája na jednokoľajnú trať prvej kategórie č. 188 Kysak –Prešov-Plaveč-hr. PR Muszyna s elektrickou trakciou.

Zásobovanie obyvateľstva v regióne Spiša a Tatier pitnou vodou je realizované spišsko – popradskou vodárenskou sústavou a niekoľkými samostatnými vodovodmi. Mestu Spišská Belá a časti Strážky slúži spoločný vodný zdroj Šumivý prameň v Tatranskej Kotline, z ktorého sú zásobované obce patriace pod Beliansky skupinový vodovod.

Beliansky skupinový vodovod zásobuje vodou obce Krížová Ves, Rakúsy, Slovenská Ves, Spišská Belá a T. Kotlina - Vysoké Tatry. Zdroje vody sa nachádzajú v T. Kotline. Zo Šumivého prameňa sa voda privádza potrubím DN 250 do VDJ Spišská Belá. RZ Šarpanec je zásobovaná pitnou vodou napojením na prívodný rad pre Spišskú Belú a Strážky.

Mesto je v súčasnosti odkanalizované jestvujúcou jednotnou stokovou sieťou v celkovej dĺžke cca 9,3 km s čistením odpadových vôd na novej ČOV pre 8000 EO, uvedenej do prevádzky v r. 2005. Do ČOV je v súčasnosti privádzaná odpadová voda len z územia ohraničeného ulicami SNP, Kúpeľná, Nová. Krátka, Hviezdoslavova, kpt. Nálepku, Zimná a Družstevná. Odpadové vody z ostatného územia mesta sú bez čistenia odvádzané do Belianskeho potoka cez spolu päť jestvujúcich výustov. Okrem uvedených skutočností je v súčasnosti v čase intenzívnejších zrážok jednotná stoková sieť aj hydraulicky preťažená a na ČOV je privádzané značné množstvo dažďových vôd, čím je zhoršený čistiaci proces.

Mesto je napojené 22 kV vedeniami s rozvodne VVN/VN Kežmarok, ktorá disponuje 2x40 MW inštalovaným výkonom. Rozvodňa je napojená dvoma vedeniami 110 kV, a to vedením č. 6410 ES – Kežmarok - Stará Ľubovňa a 6411 SNV – Kežmarok.

Pevnú telefónnu sieť na území mesta Spišská Belá prevádzkuje T – Com. Spišská Belá je súčasťou RTC Východ. V meste sa nachádza digitálna ústredňa ATU Spišská Belá, ktorá je optickou transportnou sieťou pripojená na riadiacu ústredňu v Kežmarku.

Bezdrôtové telefónne spojenie v meste v súčasnosti zabezpečujú operátori Orange, T mobile a O₂. V katastri mesta (pri rybníku) sa nachádza telekomunikčné zariadenie, ktoré zabezpečuje pokrytie týmto signálom.

Spišská Belá je zásobovaná zemným plynom z VTL plynovodu Kežmarok – Spišská Belá – Slovenská Ves DN 150, PN 40. Pri HD je z uvedeného plynovodu vysadená odbočka – VTL prípojka DN 100, PN 40 k RS VTL/STL o výkone 3 000 m³/hod. Ako médium sa používa zemný plyn naftový s výhrevnosťou 33,5 MJ m⁻³.

Časť Strážky je zásobovaná zemným plynom z VTL plynovodu Kežmarok – Spišská Belá – Slovenská Ves DN 150, PN 40. Z uvedeného plynovodu je vysadená odbočka – VTL prípojka DN 80, PN 40 k RS VTL/STL o výkone 1 200 m³/hod.

5. Prírodné podmienky, ochrana prírody a krajinná ekológia.

5.1. Vymedzenie riešeného územia.

Riešeným územím je katastrálne územie Spišská Belá a Spišská Belá-Strážky vrátane ich zastavaných území. Geograficky sa k.ú. nachádza na súradniciach 20°27'v. z. d. a 49°13's. z. š. Zastavané územie sídla sa nachádza na mierne zvlnenom teréne, ktorý prechádza do nivy rieky Poprad, ktorá preteká tečie na sever, a zároveň tvorí východnú hranicu katastra. Južná hranica susedí s k.ú. Kežmarok, Mlynčeky a Rakúsy. Západná hranica susedí s k.ú. Tatranská Lomnica a severnú hranicu riešeného územia lemuje potok Biela spolu so susediacimi k.ú. Lendak, Výborná, Slovenská Ves a Bušovce

Výmera katastrálneho územia Spišskej Belej je 3035,1344 ha, spolu s katastrálnym územím Strážky (358,8541 ha) je celková výmera riešeného územia mesta Spišská Belá 3393,9885 ha (tab. č. 1)

Tab. č. 1 Úhrnné hodnoty pozemkov vk.ú. Spišská Belá a k.ú. Strážky k .09/2007(v ha)

k.ú.	Zastavané územie	Mimo ZÚ	Orná pôda	Záhrady	Ovocné sady	Trvalo trávnaté porasty	Poľnoh. pôda	Lesné pozemky	Vodné plochy	Zast. pl. a nadvria	Ostatné plochy	Celková výmera v ha
Spišská Belá	212,3692	2822,7652	1547,3403	26,3347	0	855,0123	2428,6954	184,9934	44,2809	186,4544	190,7103	3035,1344
Strážky	19,8544	338,9997	256,5311	4,4952	0	64,5605	325,6868	0	4,9855	17,1633	11,0185	358,8541
Spolu	232,2236	3161,7649	1803,8714	30,8299	0	919,5725	2754,3822	184,9934	49,2664	203,6177	201,7288	3393,9885

Zdroj: GKÚ Bratislava, www.katasterportal.sk 2007

5.2. Dostupné podklady o území.

Základné podklady, ktoré boli využité pre spracovanie KEP:

- General nadregionálneho územného systému ekologickej stability (Slovenská komisia pre životné prostredie, r.1992),
- ÚNV-VÚC 2004 Prešovského samosprávneho kraja (SAŽP Prešov, AMA ateliér Prešov)
- Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Poprad (Ing. arch. Repka a kol. r.1994)
- PaR ÚPN-VÚC v okrese Poprad (ATRIUM Košice 1991)
- Program starostlivosti o TANAP (schválený uzn. Vlády SR č.658 z 19.11.1991)
- Tatranský národný park – biosférická rezervácia (Ing. Vološčuk a kol. 1994)
- Atlas SSR (SAV a SÚGaK 1980)
- Atlas krajiny, (MŽP SR Bratislava ,SAŽP Banská Bystrica, Esprit spol s.r.o. Banská Štiavnica, 2002)
- Slovensko 2 Príroda (Michal Lukniš a kol. 1972)

- všeobecné podklady o území, internet
- mapové podklady o území,
- odborná literatúra,
- informácie odborných inštitúcií a štátnej správy.
-

5.3. Abiotické zložky.

5.3.1. Reliéf.

Jeden z rozhodujúcich diferenciačných faktorov krajiny je reliéf. Reliéf zásadne ovplyvňuje horizontálny aj vertikálny tok hmoty, energie a informácií. Tvorí hlavné bariéry a obmedzenia rozvoja hospodárskej činnosti človeka. Podľa geomorfologického členenia (Mazúr, Lukniš, 1980) patrí územie Spišskej Belej do Kežmarskej pahorkatiny (väčšina katastra) a Lomnickej pahorkatiny (západná-okrajová časť katastra), ktoré sú súčasťou celku Podtatranské kotliny, podcelku Popradská kotlina ,v rámci Fatransko - tatranskej oblasti, subprovincie Vnútrotné Západné Karpaty.

Iba nepatrná časť k.ú. Strážky JV od rieky Poprad spadá do Podhôrno-magurskej oblasti, celok Levočské vrchy , podcelok Levočská vrchovina, oddiel Ľubické predhorie.

Na Kežmarskej a Lomnickej pahorkatine a prevažuje reliéf mierne zvlínených pahorkatín, nad rovinným reliéfom na nive Popradu a rieky Biela. Na západe katastra reliéf pozvoľne prechádza do glaciálno-fluviálneho reliéfu podvrchvín. Reliéf v Ľubickom predhorí je prevažne eróznno-denudačný, planačno-fluviálno rozrezaný typ reliéfu podvrchovín, v nami riešenom území prevláda fluviálna rovina nad vyššie spomínanými typmi reliéfu.

Z význačných tvarov reliéfu sa tu nachádzajú poriečne holocénne dolinové nivy, úvalinové doliny a úvaliny kotlín a brázd, denudované povrchy glaciálno – fluviálnych kúžeľov predpolia Belianskych Tatier a terás (Donau –Mindel)

Nadmorská výška riešeného územia sa pohybuje v rozmedzí 590 m n.m. na nive rieky Poprad pri hranici s k.ú. Bušovce do 730 m.n.m. na západe katastra v oblasti Rovné krajisko.

Na základe morfológických typov reliéfu (Miklós a kol., 1991) môžeme na území katastra Spišská Belá vyčleniť nasledovné jednotky komplexnej členitosti reliéfu:

1. Roviny

- nivné roviny - nivy riek a väčších potokov, ich nízke terasy so sklonitosťou reliéfu 0 - 0,50, bez svahových procesov, nenáchylné na vodnú eróziu

2. Pahorkatiny

- mierne členité pahorkatiny - mierne svahy kotlinovej pahorkatiny, sklonitosť 2 – 5°, málo náchylné na vodnú eróziu, občasný výskyt svahových procesov
- stredne členité pahorkatiny - stredne strmé svahy kotlinovej pahorkatiny, sklonitosť 3- 70, náchylné na vodnú eróziu, výskyt svahových procesov

Je nutné poznamenať že strmšie svahy so sklonitosťou viac ako 10° sa v priamo dotknutom území nachádzajú len sporadicky v miestach denudovaných terás a glaciálno fluviálnych kúžeľov (oblasť Mokré pole – západne od mestskej časti Strážky, Holý vrch pri sútoku Čiernej vody a Krivodolu), vyšších terasách rieky Poprad, resp. v mieste odrezov, zárezov, násypov a kanálov.

Priemerná sklonitosť územia je okolo 2°. Z jednotiek expozície reliéfu sa v území vyskytujú všetky, uvedené v metodike KEP.

5.3.2. Horniny.

Popradská kotlina, ktorej súčasťou sú vyššie spomínané pahorkatiny, sú budované vnútrokarpatským flyšom (paleogén) , ktorého súčasťou sú bazálne zlepence,bridličnaté ílovce a smerom do nadložia pribúdajú lavice pieskovcov. Striedanie týchto vrstiev vytvára typický vnútrokarpatský paleogén vzniknutý v III.horách (oligocén,sčasti vrchný eocén) Na ostatnom území je premenlivý podiel paleogénu , flyšová litofácia s pomerom pieskovcov k ílovcom od 2:1 do 1:2 . V podloží paleogénu sa predpokladajú horniny krížňanského

a chočského príkrovu, ako aj zlomy tiahnuce sa od muránskeho poruchového systému k ružbašskému poruchovému systému.

Predpokladaný hĺbkový a litologický opis pri Spišskej Belej vyzerá nasledovne :

0 – 1850m	-	PALEOGÉN - ílovce,siltovce
1850 – 2300m	-	TRIAS - karbonáty chočského príkrovu (kolektor geotermálnych vôd)
2300 – 3050m	-	TITÓN-NEOKÓM – slienité vápence,čierne ílovce
3050 – 3250m	-	VRCHNÝ TRIAS – karpatský keuper (pestré ílovce , dolomity , vápencové polohy kremencov)
3250 – 3700m	-	STREDNÝ TRIAS – karbonáty krížňanského príkrovu (kolektor geotermálnych vôd)

Kvartér (IV.hory) je v riešenom území zastúpený glaciofluviálnymi, fluviálnymi a deluviálnymi sedimentami , z kvartérnych spomenieme nívne sedimenty- nízke terasy (Wurm), stredné terasy (Riss) na ľavej strane rieky Poprad a glacio-fluviálne náplavové kúžele nerozlíšené na Kežmarskej a Lomnickej pahorkatine.

5.3.3. Povrchové a podzemné vody.

Hydrologicky katastrálne územie odvodňuje rieka Poprad, (tok III. rádu), ktorá v meranom profile Strážky má priemerný dlhodobý prietok $Q_a = 9,1 \text{ m}^3/\text{sek}$. Početné a dlhšie ľavostranné prítoky z Tatier, Biela, Beliansky potok a Čierna voda zatlačili rieku Poprad vpravo k päte Levočských vrchov. V priľahlom kotlinovom predpolí Tatier majú tieto prítoky riečnu sieť s paralelnou textúrou s pretiahnutými povodiami. Prítoky rieky Poprad s výnimkou upraveného koryta Belianskeho potoka pri prechode intravilánom mesta, meandrujú na pomerne širokých nivách a majú pomerne zachovalé brehovú sprievodnú vegetáciu.

Rieka Poprad prameniaca vo Vysokých Tatrách má v hornej časti toku bystrinný ráz, tečie na balvanito – štrkovitej nive, v strednej časti toku v nami riešenom území postupne prechádza do širšej hlinito štrkovitej nivy a meandruje.

Na základe režimu odtoku je Poprad zaradený do vysokohorskej oblasti s prechodne snehovým režimom odtoku, prítoky v katastri sú analogicky zaradené do stredohorskej oblasti so snehovo-dažďovým typom režimu odtoku s akumuláciou snehových zrážok XI-II /mesiace/, vysokou vodnosťou III-V., s najvyššími mesačnými prietokmi Q_m v IV. (podružné maximum III), alebo V., najnižšími Q_m I.-II. (podružné IX-X) s málo výrazným zvýšením vodnosti v lete v dôsledku búrkovej činnosti a začiatkom zimy.

Najbohatšie zásoby podzemnej vody majú najmladšie kvartérne pokrovy ,aluviálne nivy skladajúce sa so štrkov, pieskov a hlín (niva Popradu má hrúbku okolo 8 m). Fluviálna výplň tatranských tokov, Čiernej vody, Hučavy, Belianskeho potoka, ale predovšetkým rieky Biela, je výrazne zvodnená, skladá sa z korytových hlinito-piesčitých a piesčitých štrkov. Podzemné vody tu majú voľnú hladinu a sú v hĺbke 1,5 až 2m. Za nimi nasledujú riečne terasy a glaciofluviálne kúžele s granitoidným a vápencovo-dolomitickým materiálom (bloky štrkov,pieskov a hlín s mosnosťou niekde vyše 100 m). Posledný je ostatný flyšový podklad so slabou puklinovo-vrstvovou priepustnosťou.

Podľa hydrogeologickej rajonizácie ležia podzemné vody posudzovaného územia v rajóne QG 139 – kryštalinikum časti Vysokých Tatier a ich predpolia s medzizrnnou priepustnosťou. Rajón QG 139 na základe odlišných hydraulických vlastností horninového prostredia je členený na čiastkový rajón kryštalinika Vysokých Tatier a čiastkový rajón kvartéru Vysokých Tatier a Popradskej kotliny.

Z chemickej stránky patria tieto vody prevažne ku kalciovo – bikarbonátového typu, majú nevysokú mineralizáciu (do 1 g/l) a sú stredne tvrdé až tvrdé.

V podloží paleogénu sa nachádzajú horniny krížňanského a chočského príkrovu (II.hory-trias, jura) ako aj zlomy a prešmyky čoho dôkazom sú kyselky (od Výbornej cez Slovenskú Ves až po Toporec) , ktoré vznikajú v druhohorných horninách pod flyšom a po zlomoch vystupujú na povrch.

V nami riešenom území sa minerálne pramene nevyskytujú, v severne susediacich katastroch Výbornej a Slovenskej Vsi sú evidované minerálne pramene, kyselky ktoré vznikajú v druhohorných horninách pod flyšom a po zlomoch vystupujú na povrch.

Priemerné mesačné a extrémne prietoky rieky Poprad (m³.s-1) (Hydrologická ročenka, SHMÚ 2005)

Tok: Poprad stanica: Kežmarok, riečny kilometer: 101,30

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Qm =	2,79	2,45	8,38	9,91	14,49	11,67	8,58	11,99	5,33	4,42	3,23	3,75	7,28
Qmax 2005 =	26,76	Qmin 2005 = 2,28											
Qmax 1990 – 2004 =	117,0	Qmin 1990 - 2004 = 1,29											

Tok: Poprad, stanica: Nižné Ružbachy, riečny kilometer: 76,20

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Qm =	4,63	4,35	18,6	22,86	28,88	28,18	15,84	27,88	8,08	7,29	5,16	6,54	14,93
Qmax 2005 =	228,5	Qmin 2005 = 3,93											
Qmax 1974 – 2004 =	332,0	Qmin 1974 - 2004 = 1,96											

5.3.4. Pôdy.

Spolupôsobením klimatických pomerov, charakteru reliéfu územia a geologickým vývojom sú determinované genetické vlastnosti pôd, ich zrnitosť, skeletnatosť a hĺbka pôdneho profilu.

V katastri za účasti pôdotvorných činiteľov sa vyformovalo pestré zloženie pôdných typov. Pestrosť reliéfu a geologického podložia sa odzrkadľuje v pôdných typoch , kde sa prejavuje vertikálna stupňovitosť pôd od nivy rieky Poprad smerom k lesným komplexom na západe k.ú. Spišská Belá.

V širšom dotknutom území sa plošne najviac uplatňujú nasledovné pôdne subtypy:

- (K4) kambizeme pseudoglejové, nasýtené a čiernice reliktné, sprievodné čiernice, glejové reliktné lokálne organozeme zo zvetralín pieskovcovo-ílovcovitých hornín(flyš)
- (K5) kambizeme pseudoglejové nasýtené, sprievodné pseudogleje modálne a kultizemné, lokálne gleje zo zvetralín rôznych hornín,
- (F1) fluvizeme kultizemné, sprievodné fluvizeme glejové, modálne a kultizeme ľahké, z nekarbonátových aluviálnych sedimentov.
- (F3) fluvizeme kultizemné karbonátové, sprievodné fluvizeme glejové
- (G1) Pseudogleje modálne, kultizemné a luvizemné, nasýtené až kyslé zo sprašových hĺn a svahovín
- (G3) Pseudogleje modálne kyslé až pseudogleje stagnoglejové, sprievodné pseudogleje organozemné a gleje z vahovín a proluviálnych sedimentov

Lokálne sa v riešenom území (Belianske lúky, Krivý kút) vyskytujú rašeliniská na celkovej ploche 134 ha, je ich niekoľko, včítane 40 ha komplexu Trstinných lúk – Medvediska. Sú to rašeliniská **slatinného typu**, len na malej časti Belianskych lúk možno uvažovať o prechodnom rašelinisku, teda o prechode medzi slatinou a vrchoviskom.

Z hľadiska pôdných druhov prevažujú tu pôdy hlinité nad piesočnato- hlinitými pôdami, slabo až stredne skeletnaté (pri potoku Biela). Náchylnosť pôd k erózii je v riešenom území mierna až stredne silná, vodná erózia pôd sa prejavuje plošnými výmoľmi a ronovými rýhami

Zmenou pomerov prirodzenej drevinnej skladby, postupným rozorávaním stráni a melioračnými zásahmi podmáčaných plôch a rašelinísk, a v neposlednom rade i kalamitou v roku 2004 na západe riešeného územia, vznikli podmienky na deštrukciu pôdneho krytu činnosťou najmä zrážkových vôd. V jednotlivých areáloch potencionálnej erózie pôdy

vymedzených analógovo na základe ich intenzity a rozloženia, sú odlišné možnosti využívania krajiny vzhľadom na priebeh procesov hĺbkového vymieľania pôdneho profilu.

a. Areál nijakej až slabej erózie pôdy (možný odnos jemných častíc) 0.00 – 0.15 mm/km²/rok – nivný až pahorkatinný reliéf, sklony od 0 do 2 st. V suchom období môže vzniknúť na oráčinách slabý odnos pôdy činnosťou vetra (deflácia). Skutočnú vodnú a veternú eróziu pôdy spomaľujú rozsiahlejšie TTP ako aj porasty krovinných vrúb.

b. Areál slabej až miernej erózie pôdy (0.16 – 0.25 mm/km²/rok) Prilieha k predchádzajúcej oblasti v krajine riečnych terás a glacifluviálnych kúžeľov v s malými sklonmi povrchu okolo 2 st. Na orných pôdach vzniká málo výrazná jarčeková erózia až úvozová erózia. K tejto forme sú málo náchylné ťažké až mierne oglejené pôdy.

c. Vyššie od 2. areálu na glacifluviálnych kúžeľoch s vyššími sklonmi do 6st. rozprestiera areál miernej erózie pôd (0.26 – 0.50 mm/km²/rok). Tu sa prejavuje zmyv i stružková erózia pôdy (ronové rýhy). Výraznejšie sa prejavuje pri okopaninách, menej na obilninách, avšak ani tieto aspekty nie sú príliš škodlivé z hľadiska pôdnej bonity.

d. Areál stredne silnej erózie pôdy (0.51 – 2.00 mm/km²/rok) V nami riešenom území zaberá len izolované lokality so sklonmi nad 6 st. Na odlesnených a kalamitných plochách sa prejavuje plošná a ronová erózia. Zalesňovanie týchto svahov musí byť v súlade s autochtónnou dendroflórou.

5.3.5. Klíma.

Väčšina riešeného územia spadá do mierne teplej klimatickej oblasti, podoblast' mierne teplá, mierne vlhká so studenou zimou s počtom letných dní v roku pod 50, s priemernou teplotou v júli nad 16 st.C a teplotou v januári -5 st.C a ročnými zrážkami 600 - 750 mm. (tzv. dolinový typ). Vyššie partie na západe územia priliehajúca k Belianskym Tatrám má charakter chladnej klimatickej oblasti, podoblasti mierne chladnej s teplotou v júli 12 - 16 st.C, v januári -5 st.C, menšou inverziou teplôt ale vyššími zrážkami 800 - 1000 mm.

Absolútne mesačné maximum zrážok za roky 1951 – 2000 je menej ako 200 mm, priemerný úhrn zrážok v januári za roky 1961 - 1990 je 20 – 30 mm, v júli 80 mm. Priemerný ročný úhrn aktuálnej evapotranspirácie je 450 mm s tým, že maximálne úhrny pripadajú na jún. Priemerný ročný úhrn potenciálnej evapotranspirácie je 500 až 550 mm.

V priemere 120 – 140 dní v roku nie sú evidované mrazy a letných dní s teplotou nad +25 C⁰ je celkom 21. Priemerná ročná teplota vzduchu za roky 1961 - 1990 je 4 až 6 C. Priemerný počet dní so snehovou pokrývkou je 80 – 100. Priemerný počet vykurovacích dní za roky 1961 – 1990 je 240 – 280. Priemerná výška snehovej pokrývky je 10,7 cm. V rokoch 1961 – 1990 bolo v priemere menej ako 10 dní s dusným počasím, dní s relatívnou vlhkosťou vzduchu pod 40% je 49 a 40 – 50 dní je s hmlou.

Územie v Podtatranskej kotline sa vyznačuje značne veternou klímou. Prevažná väčšina vetrov je zo západu, často sú sprevádzané vpádmi studeného vzduchu, čo v spojení s vyššími rýchlosťami vetra sa prejavuje značným ochladzovacím účinkom.

Mesačné úhrny zrážok zo stanice Poprad v roku 2004 (mm)

stanica	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	rok
Poprad	20,9	46,3	31,9	45,8	86,9	113,4	157,2	84,5	23,1	50,2	45,5	10,3	716,0

Priemerné mesačné hodnoty teploty zo stanice Poprad v roku 2004 (°C)

Poprad	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	rok
priemerná teplota (°C)	-6,4	-2,1	1,1	7,1	9,9	14,4	15,9	16,0	10,9	8,0	2,1	-2,0	6,2
priem, max, teplota (°C)	-2,3	2,2	6,0	12,9	15,5	20,1	21,5	22,3	17,6	14,2	5,8	1,6	11,5
priem, min, teplota (°C)	-10,8	-6,3	-3,1	1,7	4,8	9,3	10,4	10,3	5,3	3,1	-1,3	-5,6	1,5

5.3.6. Potenciálna prirodzená vegetácia.

V katastrálnom území mesta Spišská Belá a Strážky sú zaznamenané v zmysle uvedeného členenia nasledovné vegetačné typy:

AI - Lužné lesy podhorské a horské -(Alnion glutinoso incanae, Salicion triandrae p.p , Salicion eleagni) – niva Popradu, Bielej, Čiernej vody, Hučavy a Belianskeho potoka

Pa -Jedľové a jedľovo-smrekové lesy (Abietion,Vaccinio-Abietenion p.p.) – väčšina katastra

Ba – Smrekové lesy zamokrené (Eu-Vaccinio-Piceenion p.p) – (podľa geobotanickej mapy SR a Atlasu krajiny táto jednotka lemuje geobotanickú jednotku(V) v oblasti Krivého kútu

V – Vrchoviská a prechodné rašeliniská (Oxycocco – Sphagnetea, Scheuchzerietalia palustris, Caricetalia fuscae) – Vyskytuje sa na v NPR Belianske lúky, v oblasti Krivého kútu medzi intravilánom Spišskej Belej a miestnej časti Strážky v oblasti Krivej medze a sútoku Krivodolu s Čiernou vodou.

5.4. Súčasná krajinná štruktúra.

5.4.1. Lesná vegetácia.

Uceleným súvislejším lesným komplexom je pokrytá len západná časť Lomnickej pahorkatiny priliehajúcej k Belianskym Tatrám. Takmer celý kataster, podľa hypsografických stupňov leží v submontánnom (podhorskom) vegetačnom stupni, ktorý siaha od 500 m.n.m. do 700 m.n.m. v tomto stupni sa uplatňujú lesné komplexy s prevažne ihličnatými drevinami, smrek obyčajný (picea abies), jedľa biela (abies alba)smrekovec opadavý (larix decidua), brezy (Betula pendula, Betula pubescens), topoľ osikový (Populus tremula) javor horský (Acer pseudoplatanus), jarabina vtáčia (Sorbus aucuparia)... V krovinnom poschodí sú prítomné zemolez obyčajný, čierny (Lonicera xylosteum,nigra), ríbezľa alpínska (Ribes alpinum), baza červená, čierna (Sambucus racemosa,nigra), lieska obyčajná (Corylus avellana), ostružina malinová (Rubus ideaus)...

Menším uceleným lesným komplexom Trstinných lúk - Medvediska tvorí takmer výlučne breza plstnatá (Betula pubescens) a na Medvedisku sa zachoval reliktný porast jelše lepkavej (Alnus glutinosa).

Veternými kalamitami, najmä z novembra 2004 a nelegálnymi výrubmi drevín v blízkosti osady Šarpanec utrpel krajinný ráz ucelených lesných komplexov v riešenom území.

Celková výmera lesného pôdneho fondu je 184,99 ha (stav k 09/2007), LP sú obhospodarované Mestským podnikom s.r.o. Spišská Belá, ktorého súčasťou sú Mestské lesy Spišská Belá.

5.4.2. Nelesná drevinová vegetácia.

Nelesná drevinová vegetácia je významná v území intenzívne poľnohospodársky využívanom, kde pôsobí ako významný prvok pre udržanie celoplošnej ekologickej stability krajiny. V riešenom území prvky nelesnej drevinovej vegetácie tvoria najmä brehové porasty, sprievodná zeleň komunikácií, remízky na svahoch a depresných plochách a hlavne v NPR Belianske lúky a v oblasti rašeliniska Krivý kút.

Hlavný význam týchto plôch spočíva v zabezpečení druhovej a krajinnno-ekologickej diverzity, zamedzení vodnej a veternej erózie, regulácii odtokových pomerov, vytvorením refúgií pre mnohé rastliny a živočíchy. Z hľadiska tvorby ÚSES môžu tieto plochy plniť v závislosti od svojej veľkosti, veku a druhového zloženia funkciu interakčných prvkov až ekologicky významných segmentov krajiny. Na niektorých miestach sú evidované plochy poľnohospodárskeho pôdneho fondu, zarastajúce kvôli absencii hospodárenia náletovými drevinami a krovami. Ojedinele sa vyskytujú solitérne vzrastlé dreviny.

5.4.3. Trvalé trávne porasty.

Trvalé trávne porasty (TTP) sa v riešenom území nachádzajú na výmere 919,5725 ha, čo predstavuje 27 % celkovej výmery riešeného územia. Tvoria menšie plochy medzi lesnými porastmi, v blízkosti lesov ako významné územie ekotónového charakteru, v blízkosti zastavaného územia na výrazných svahoch a riečnych terasách, alebo na podmáčaných plochách najmä v blízkosti potokov a rieky Poprad, a botanicky hodnotných územiach (OP TANAP-u, oblasť Krivého kútu, Trstinné lúky sa približne ohraničené el. vedením pretínajúceho alúvium Čiernej vody a siahajú do vzdialenosti asi 700 m nad sútokom Čiernej vody s Krivodolom, v teréne ich ohraničujú okraje súvislého krovinato-lesného porastu. Vlhké lúky od sútoku Krivého potoka a Čiernej vody k Strážkam nemajú výstižný chotárny názov, nie sú však súčasťou Trstinných lúk, sú to „lúky pri meandroch Čiernej vody“.

Značná časť výmery TTP, najmä v okrajových častiach k.ú. Spišská Belá a Strážky nie je intenzívne využívaná a z tohto dôvodu postupne zarastá náletovými drevinami.

Z metodiky KEP sú v riešenom území zastúpené kódy 27 – vegetácia stojatých vôd, močiarov a mŕtvych ramien, 28 – vegetácia slatín, rašelinísk a pramenísk, 29 – vlhké lúky a pasienky a 31 – podhorské svieže lúky a pasienky.

5.4.4. Orná pôda a trvalé kultúry.

Orná pôda a trvalé kultúry spolu zaberajú plochu o výmere 1834,7013 ha, z toho orná pôda sa nachádza na ploche 1803,8714 ha a záhrady na ploche 30, 8299 ha. Spolu to je až 54 % z celkovej výmery katastrálneho územia. Orná pôda tvorí prevažne ucelené väčšie plochy, prevláda tu veľkoplošná štruktúra intenzívne obrábanej a upravovanej ornej pôdy. Z metodiky KEP, kód 37 - veľkabloková orná pôda bez prípadne do 5% NDV (nelesná drevinová vegetácia) dominuje nad kódom 38 - veľkabloková orná pôda s NDV 6 – 15% a pásovými a terasovými poliami vymedzenými v kóde 39. Záhrady sú jednak tvorené plochami prídomových záhrad v lokalitách IBV a potom záhradkárskymi osadami, ktoré sa nachádzajú pri ČOV Spišská Belá a v lokalite nad Belianskym potokom v oblasti Mlynské medze.

5.4.5. Mozaikové štruktúry.

Lepšie vyvinuté mozaikové štruktúry trvalých trávnych porastov a nelesnej drevinovej vegetácie sa nachádzajú najmä v severozápadnej časti územia, ale vzhľadom na prevažne veľkoplošné štruktúry ornej pôdy sú v riešenom území málo výrazné. Lokálne sú i podľa ortofotomáp zaznamenané aj v iných častiach územia.

5.4.6. Vodné toky a plochy.

Hydrologicky katastrálne územie odvodňuje rieka Poprad, (tok III. rádu), ktorá v meranom profile Strážky má priemerný dlhodobý prítok $Q_a = 9,1 \text{ m}^3/\text{sek}$. Početné a dlhšie ľavostanné prítoky z Tatier, Biela, Beliansky potok a Čierna voda zatlačili rieku Poprad vpravo k päte Levočských vrchov. V priľahlom kotlinovom predpolí Tatier majú tieto prítoky riečnu sieť s paralelnou textúrou s pretiahnutými povodiami. Prítoky rieky Poprad s výnimkou upraveného koryta Belianskeho potoka pri prechode intravilánom mesta, meandrujú na pomerne širokých nivách a majú pomerne zachovalú brehovú sprievodnú vegetáciu.

Rieka Poprad, v strednej časti toku v nami riešenom území postupne prechádza do širšej hlinito štrkovitej nivy a meandruje. Samotné brehy rieky nie sú regulované s výnimkou malej časti ľavého brehu pri Priemyselnej zóne Kežmarok – Pradiareň.

Beliansky potok pri prechode mestom Spišská Belá a v oblasti troch odchovných rybníkov nad Belianskym rybníkom je regulovaný. V súčasnosti je v projektovej príprave dobudovanie regulácie Belianskeho potoka, ktorý bude rozčlenený na horný úsek s navrhovaným sklonom nivelety 6-10,7‰, šírkou dna 3,7 m, výškou brehových čiar 1,9m, Q_{100} v danom úseku predstavuje $40 \text{ m}^3/\text{sek}$. Dolný úsek bude nadväzovať na existujúcu reguláciu v rkm 0,948 v smere dĺžky toku po železničný most v dĺžke 909m, s navrhovaným

sklonom nivelety 10-20‰, šírkou dna 3,7 m, Q_{100} v danom úseku predstavuje $45\text{m}^3/\text{sek}$.

Čierna voda s prítokmi na severe katastra je typickým tatranským tokom s úzkym, pretiahnutým tvarom povodia, v hornom úseku má bystrinný ráz, v strednom a dolnom úseku značne meandruje na širšej údolnej nive. Brehové porasty sú tu zachovalé miestami pretŕhané s predpokladom obnovy II. Kategória), ktoré prechádzajú za rómskou osadou do I. kategórie (zachovalé hodnotné brehové porasty). Najvýznamnejší prítok Krivodol, tvoriaci hranicu k.ú. Strážky a k.ú. Rakúsy, prameniaci v oblasti Veľkého lesa v blízkosti NPR Mokryny je nevyrovnaný prietokovými pomermi a brehové porasty majú zväčša sporadický výskyt. Čierna voda bude od ústia po intravilán katastra mestskej časti Strážky regulovaná. Hodnoty pozdĺžneho sklonu v danom úseku budú 6,3-18 ‰, šírka dna bude 6m a Q_{100} v danom úseku predstavuje $65\text{m}^3/\text{sek}$.

Rieka Biela lemujúca severnú hranicu katastra Spišskej Belej, je vyrovnaná, tečie v prirodzenom profile, granitoidný transportný materiál je dopĺňaný vápencovo – dolomitickými horninami z Belianskych Tatier. Brehová a sprievodná vegetácia je tu prirodzená, je tvorená pôvodnými jelšami (*Alnus incana, glutinosa*), krovinnými vrbami (*Salix triandrae, eleagnos, fragilis*) a pestrou vyššou sprievodnou vegetáciou.

Z metodiky KEP sa v riešenom území nachádzajú aj umelé vodné plochy – rybníky, najväčší je lovný kaprový rybník VN Spišská Belá o ploche 5 ha, ďalšími sú lovný pstruhový rybník VN Beliansky č.3 o ploche 1 ha, pstruhový chovný rybník VN Beliansky č.2 o ploche 0,8 ha a lipňový chovný rybník VN Beliansky č.1 o ploche 0,3 ha.

5.4.7. Prvky bez vegetácie

Prirodzené plochy bez vegetácie sa v území nevyskytujú. Avšak ako sprievodný jav antropogénnej činnosti vznikli takéto plochy napr. v lokalite skládky TKO (v súčasnosti je pripravovaný projekt uzavretia a rekultivácie skládky), výseky pod vedeniami vysokého napätia, prechodne sa takýmito plochami stávajú miesta súvisiace s investičnou výstavbou.

5.5. Ochrana prírody a významné krajinárske a ekologické štruktúry.

5.5.1. Chránené územia prírody a lokality.

Územná ochrana prírody.

Územná ochrana prírody a krajiny ustanovuje 5 stupňov ochrany, kde rozsah obmedzení sa so zvyšujúcim stupňom ochrany zväčšuje.

Širšie záujmové územie katastra Spišskej Belej a časti Strážky na základe zákona č.543/2002Z.z. o ochrane prírody a krajiny s platnosťou od 1.1.2003 podľa §12 spadá do prvého stupňa ochrany. JZ hranicou k.ú. Strážky, potokom Krivodol a Čiernej voda po Medvedisko na sever po riekou Bielu prechádza ochranné pásmo TANAP-u, kde na západ platí druhý stupeň ochrany.

V nami riešenom území sa nachádza osobitne chránené územie s vyšším stupňom ochrany. Južne od potoka Biela v k.ú mesta Spišská Belá sa nachádza NPR Belianske lúky so 4. stupňom územnej ochrany (Vyhláška KUŽP v Prešove 5/2004 z 14.5.2004), OP NPR Belianske lúky a jeho 100 m pás po obvode NPR- 3.st. územnej ochrany v zmysle §17 zákona č.543/2002Z.z. o ochrane prírody a krajiny.

V súčasnosti sú vypracované návrhy na budúce vyhlásenie CHA rašeliniska Krivý kút, ktoré je i v záväznej časti ÚPN-VÚC Prešovského kraja, charakterizované ako vyťažené rašelinisko na ktorom dochádza k opätovnému návratu rašelinových a močiarnych spoločenstiev, medzi ktorými sú niektoré ohrozené druhy ako napr. prvosenka pomúčená (*Primula farinosa*) a pálka širokolistá (*Typha lalifolia*) a vzácne aj pálka Laxmannova (*Typha laxmannii*).

V rámci návrhu nového Programu starostlivosti o Národný park, spracovaného podľa príl.č.18,vyhlášky č.24/2003 Z.z., je vypracovaný o.i. návrh zonácie TANAP-u a ekologicko funkčných priestorov. V nami riešenom území je „naturovské územie“ SKUEV0144 Belianske

lúky v B zóne a zbytok je v ochrannom pásme TANAP-u, ktoré sa zhoduje s doteraz platnou hranicou OP TANAP. V k.ú. Spišská Belá sú vymedzené ekologicko funkčné priestory v ochrannom pásme: EFP –OP1, OP2, a OP3 v NPR Belianske lúky a SKUEV SKUEV0144 Belianske lúky je navrhovaný ekologicko funkčný priestor B4.

Podľa "Programu starostlivosti o TANAP do roku 2000 schváleného vo Vláde SR uz.658/91 zo dňa 19.11.1991 spadá časť riešeného územia v ochrannom pásme TANAP-u do zóny ochrany prírody C. Táto zóna zahrňovala prirodzené ekosystémy antropoekosystémy ochranného pásma TANAP-u. Ochranné pásma TANAP-u, bol vymedzené cestou I/77 Spišská Belá – Ždiar a riekou Poprad. Väčšina katastra bola zaradená do ekologicko-funkčného priestoru C4, len oblasť Trstinných lúk na sútoku Krivodolu a Čiernej vody, a oblasť pri Rovnom krajisku a Šiškovom lese bola zaradená do ekologicko-funkčného priestoru C2. V rámci zóny C boli vyčlenené funkčné priestory , ktoré podrobne skúmajú biotu, abiotu, urbanizovanosť, optimálne využívanie a návrhy opatrení. Trstinné lúky boli zaradené do funkčného priestoru C86 a podchytené v návrhu na chránené nálezisko.

Oblasť Trstinných lúk je charakterizovaná lesným spoločenstvom brezy plstnatej (*Betula pubescens*) a malou prímiesou iných drevín. Na Medvedisku, ktoré je časťou Trstinných lúk je malý reliktný lesný porast jelše lepkavej (*Alnus glutinosa*). Nelesným spoločenstvom *Caricion davallianae* s významnými taxónmi ako žltohlav najvyšší (*Trollius altissimus*), prvosenka pomúčená (*Primula farinosa*) horec jarný (*Gentiana verna*), tučnica obyčajná (*Pinguicula vulgaris*), ostrica Davallova (*Carex davalliana*), šafran spišský (*Crocus scepusiensis*).

Oblasť Trstinných lúk podľa revízneho výskumu lokality v roku 2002 publikovaného Dr. Andrejom Novákom v bulletine Slovenskej botanickej spoločnosti, Bratislava 2003, je významná výskytom kriticky ohrozeným druhom fialky dvojlistej (*Viola epipsila*), v zmysle vyhlášky MZP SR č.93/1999Z.z. a 24/2003Z.z. v znení Vyhlášky 492/2006 Z.z. Podľa záverov z publikovania lokality a taxónu, *Viola epipsila* patrí medzi veľmi vzácne a ustupujúce druhy flóry Slovenska, na doteraz uvádzaných lokalitách už nerastie. Novou publikovanou a pravdepodobne jedinou lokalitou na Slovensku je slatinné rašelinisko Trstinné lúky pri Spišskej Belej, ktoré bude potrebné urýchlene začleniť do územnej ochrany.

Chránené druhy (druhovú ochrana).

V riešenom území, v NPR Belianske lúky, ako v jedinom väčšom nedotknutom rašelinisku Podtatranskej kotliny, sú zachované krovinné biocenózy v poľnohospodárskej krajine. Nachádzajú sa tu zriedkavé lúčne a slatinné fytoocenózy so vzácnymi taxónmi. Druh, ktorý je predmetom ochrany je jazyčník sibírsky (*Ligularia sibirica*). Zo živočíchov v Belianskom potoku chráneným živočíchom mihuľa potočná (*Lamtera planeri*).

V NPR Belianske lúky ako aj v lokalite Natura 2000 (viď časť Chránené územia podľa medzinárodných dohôd) biotopy , ktoré sú predmetom ochrany:

6210 Suchomilné travobilinné a krovinné porasty na vápniťom podloží

6410 Bezkolencové lúky

7140 Prechodné rašeliniská a trasoviská

7230 Slatiny s vysokým obsahom báz

Ochrana drevín.

V území sa nenachádzajú stromy, chránené v zmysle § 49 zákona č. 534/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny, ale nachádzajú sa tieto významné dreviny:

- chránená lipa veľkolistá na dvore rímskokatolíckej fary
- ginko dvojlaločné v záhradke domu Dr. Gresigera s príslušnými štítkami o ochrane.

Chránené územia podľa medzinárodných dohovorov:

NATURA 2000 predstavuje jednotnú sústavu chránených území, ktoré sú v osobitnom záujme Európskeho spoločenstva. Národný zoznam prerokúva vláda, ktorá ho po odsúhlasení zasiela Európskej komisii na schválenie. Navrhované územia európskeho významu, ktoré schváli Európska komisia, vyhlási orgán ochrany prírody za chránené územie alebo za zónu chráneného územia najneskôr do 6 rokov od schválenia národného zoznamu Európskou komisiou. Národný zoznam navrhovaných území európskeho významu schválila vláda SR uznesením č. 239 zo 17. marca 2004. Uverejnený bol v čiaske 3/2004 Vestníka MŽP SR. Biotopy európskeho a národného významu nachádzajúce sa v navrhovaných územiach európskeho významu majú stupeň ochrany uvedený v národnom zozname (výnos MŽP SR č.3/2004-5.1). V nami riešenom území sa nachádzajú dva územia európskeho významu:

SKUEV0144 Belianske lúky (131,43ha) - Územie je navrhované z dôvodu ochrany biotopov európskeho významu: Bezkolencové lúky (6410), Slatiny s vysokým obsahom báz (7230), Suchomilné travinnobylinné a krovinné porasty na vápnom podloží (6210), 7140 Prechodné rašeliniská a trasoviská a druhu európskeho významu. Predmetom ochrany sú desiatky druhov rastlín, medzi inými aj jazyčník sibírsky, ktorý je druhom európskeho významu a vyskytol sa tu v jednom exemplári.

SKUEV0333 Beliansky potok (0,20ha) - Územie je navrhované z dôvodu ochrany druhu európskeho významu: mihuľa potočná (*Lampetra planeri*).

V blízkosti katastrálneho územia, v k.ú. Tatranská Kotlina a Lendak sa nachádza SKUEV 0307 – Tatry.

Mokrade.

Významnosť mokradí je úzko spojená s ich funkciami v ekosystéme. Slovenská republika pristúpila k Ramsarskému dohovoru v rámci býv ČSFR v roku 1990. V databáze centra mapovania mokradí, ktoré mapujú **Národne významné mokrade (N)**, **Regionálne významné mokrade (R)** a **Lokálne významné mokrade (L)**, sú v súčasnosti tri lokality v k.ú Spišská Belá (v nasledujúcej tabuľke):

lokality	Plocha v m ²	kod
Vodná nádrž Spišská Belá	60 000	L
Belianske lúky	892 500	N
Rašelinisko Krivý kút	320 000	N

5.5.2. Územné systémy ekologickej stability (ÚSES).

Priemet Generelu nadregionálneho územného systému ekologickej stability (Ministerstvo životného prostredia SR,1992).

Gn-ÚSES vytvára základ pre stratégiu ochrany ekologickej stability, biodiverzity a genofondu SR a pre tvorbu dokumentov nižších úrovní územného systému ekologickej stability.

V niektorých prípadoch sa celkom nepodarilo zabezpečiť v požadovanom rozsahu zakomponovanie výstupov G-NÚSES do spracovávanej mierky R-ÚSES, respektíve boli ako nadregionálne biocentrá vyčlenené plochy, ktoré sa dnes dajú veľmi problematcky realizovať následnou územnou ochranou. Prípadne nie je adekvátna väzba jednotlivých prvkov ÚSES (biocentier, biokoridorov) medzi susediacimi okresmi. Spišská Belá je v G-NÚSES charakterizované ako územie na hranici s priaznivou ekologickou kvalitou (Belianske Tatry), Spišská Magura v blízkosti územia s nepriaznivou ekologickou kvalitou ekologickej štruktúry, a radí ho k územiám s veľkoplošnou exploatáciou poľnohospodárskej pôdy.

Priemet Regionálneho územného systému ekologickej stability (Ing. arch. Repka a kol., 1994)

V rámci ÚSES okres Poprad (REPKA A KOL, 1994) bol pre vtedajšie územie okresu Poprad (zmenou územno-právneho členenia v roku 1996 v zmysle zákona NR SR č. 221/1996 Z.z. o územnom a správnom usporiadaní Slovenskej republiky došlo na jeho území k vzniku okresov Poprad a Kežmarok) vypracovaný návrh tvorby územného systému ekologickej stability ktorý v nami riešenom území zahrňuje:

1. Biocentrum biosférického významu (BBc) - Belianske Tatry
2. Interakčné územie biocentra biosférického významu BBc - Belianske Tatry (západná časť katastra – Vysoká Bazička, Belianske lúky, Šiškový les, Rovné krajisko)
3. Interakčné územie biocentra regionálneho významu RBc Zlatý Vrch (na hranici k.ú . Strážky)
4. Biokoridor regionálneho významu (RBk) Vysoká Bazička – Biela – Hlinné (Spája NRbC Tatranský národný park s RBc Zlatý Vrch), súčasťou tohoto biokoridoru je aj RBk Biela
5. Biokoridor regionálneho významu (RBk) Babia dolina – Smrečiny (Biokoridor spája Biocentrum regionálneho významu Smrečiny s Interakčným územím biocentra biosférického významu Vysoké Tatry (v k.ú. Rakúsy a Mlynčeky) a podporuje vertikálne väzby prepojenia v katastri
6. Hydricky biokoridor nadregionálneho významu – (NRBk) rieka Poprad

Regionálny územný systém ekologickej stability okresu zhodnocuje potenciál katastrálneho územia mesta Spišská Belá lokality lesných komplexov, ekotónov lesa v predhorí Vysokých a Belianskych Tatier, na ktoré nadväzujú interakčné územia a ekologicky významné segmenty v katastri a nové lokality biotopov s prioritným významom ochrany genofondu flóry a fauny (v R-ÚSES, komplex mokraďových spoločenstiev na styku podtatranských glaciofluviálnych sedimentov s flyšom Podtatranskej kotliny pri južnej hranici TANAP-u, Trstinné lúky pri Spišskej Belej, lokalitu - Krivý kút, otvorené vodné plochy ako biotopy podporujúce zvyšovanie početnosti a druhové zloženie migrujúceho vtáctva – Beliansky rybník)

Pri stanovení biokoridorov sa návrh RÚSES okresu Poprad a Kežmarok opiera v značnej miere aj o pozorovania zdržiavania sa pohybu zveri. Na základe posúdenia trofických a topických nárokov poľovných druhov zveri ako veľmi vhodné sa ukázali biotopy ekotónového charakteru na styku lesných komplexov pohorí s poľnohospodárskymi pozemkami v Podtatranskej kotline. Prirodzenými migračnými cestami zveri v katastri sú najmä časti územia so zachovanými zvyškami lesných porastov a bohatou nelesnou stromovou a krovitou vegetáciou. Ekologická stabilita krajiny sa odvodzuje so stupňa hemeróbie ,t.j. podielu krajinných prvkov s rôznym stupňom "odprírodnenia". Koeficient ekologickej stability (KES) podľa spracovaného materiálu ÚKE - SAV Bratislava "priestorová diferenciácia KES podľa katastrálnych území " klasifikuje KES v katastri Spišskej Belej a mestskej časti Strážky ako nízky (2.1 - 3.0), podľa stupnice kde 1.0 je veľmi nízky KES a 5.0 je veľmi vysoký KES.

Podľa príslušnosti k susedným regiónom a krajinným typom v návrhovej časti R-ÚSES bola väčšina riešeného územia zaradené do krajinného priestoru (KP) KP 6-A-3 Spišská Belá – Slovenská Ves – Toporec. Časť k.ú. Spišská Belá ležiaca na Lomnickej pahorkatine v podhorí Vysokých Tatier bola zaradená do KP 6-B-3 Stará Lesná – Rakúsy.

V schémach návrhových listov boli v R-ÚSES zhodnotené väzby k lokalizácií, charakteristiky potenciálnych a reálnych ekologických hodnôt, negatívnymi javmi a návrhmi tvorby a ochrany.

Miestny územný systém ekologickej stability.

V riešenom území nebol zatiaľ spracovaný Miestny územný systém ekologickej stability. Krajinnokoekologický plán spracovaný v rámci prieskumov a rozborov pre územný plán sídla môže byť využitý ako podklad pre jeho vypracovanie. Pri spracovaní M-ÚSES by mal byť prehodnotený priemet R-ÚSES a na základe miestnych podrobných prieskumov bude navrhnutá kostra M-ÚSES vrátane opatrení na jeho zabezpečenie. V susediacich katastrach bola spracovaná v rámci územných plánov krajinnokoekologická problematika na rôznych úrovniach, ale M-ÚSES bol spracovaný len na k.ú. Lendak a Rakúsy.

5.5.3. Ekologicky významné segmenty.

V nami riešenom území i v zmysle RÚSES genofondové lokality flóry a fauny sa v riešenom nachádzajú genofondové lokality flóry a fauny a významné biotopy bez doposiaľ legislatívnej ochrany:

A. Trstinné lúky (33,1ha+5,9ha–Medvedisko) - Oblasť Trstinných lúk je charakterizovaná lesným spoločenstvom brezy plstnatej (*Betula pubescens*) a malou prímiesou iných drevín. Na Medvedisku, ktoré je časťou Trstinných lúk je malý reliktný lesný porast jelše lepkavej (*Alnus glutinosa*). Územie, je významné výskytom kriticky ohrozeným druhom fialky dvojlistej (*Viola epipsila*). Novou publikovanou a pravdepodobne jedinou lokalitou na Slovensku je slatinné rašelinisko Trstinné lúky pri Spišskej Belej, ktoré je potrebné začleniť do územnej ochrany.

B. Rašelinisko Krivý kút (41,7ha) - charakterizované ako vyťažené rašelinisko na ktorom dochádza k opätovnému návratu rašelinových a močiarnych spoločenstiev, medzi ktorými sú niektoré ohrozené druhy ako napr. prvosenka pomúčená (*Primula farinosa*), pálka širokolistá (*Typha lalifolia*) a vzácné aj pálka Laxmannova (*Typha laxmannii*).

Ďalšie lokality rašelinísk: Belianske lúky (44 ha), územie pri potoku Belianka (1,6 ha), Medzi lesom (6,6 ha) a Belianske kúpele (1,8 ha). Z neevidovaných rašelinísk sú ešte dve menšie plochy severozápadne od Belianskych lúk a malá plocha v intraviláne pri kolkárni.

C. Komplex mokraďových spoločenstiev - na styku podtatranských glaciálno-fluviálnych sedimentov s flyšom podtatranskej kotliny – mokrade, ktorých existencia je podmienená prítomnosťou vody sú územia s močiarimi, slatinami, rašeliniskami a vodami prírodnými, umelými, trvalými, dočasnými, stojatými alebo tečúcimi. V nami riešenej oblasti sú mokraďné spoločenstvá (okrem Belianskych lúk a Krivého kútu) v povodí Čiernej vody a potoka Biela.

D. Belianske rybníky - VN Spišská Belá a VN Beliansky č.1,č.2 a č.3, ako otvorené vodné plochy sú zaradené k ekologicky významným segmentom krajiny z hľadiska biotopov podporujúcich zvyšovaniu početnosti i druhové zloženie vtáctva, i migrujúceho.

E. Brehová a sprievodná vegetácia vodných tokov - I. kategórie (zachovalé hodnotné brehové porasty) prirodzené porasty, tvorené pôvodnými jelšami (*Alnus incana*, *glutinosa*), krovinnými vrúbami (*Salix triandrae*, *eleagnos*, *fragilis*) a pestrou vyššou sprievodnou vegetáciou, alebo brehové porasty vodných tokov zachovalé miestami pretŕhané s predpokladom obnovy (II. kategória). Do I. kategórie môžeme zaradiť brehové porasty tokov Biela, Čierna voda, horný a stredný úsek Belianskeho potoka, Hučava. Do druhej kategórie môžeme začleniť toky Krivodol, Hlboký potok prítok Popradu na hranici s k.ú. Bušovce a rieku Poprad.

5.6. Koeficient ekologickej stability.

Koeficient ekologickej stability hodnotí mieru stability krajinného systému (ekologickú stabilitu krajinej štruktúry) ako celku, prostredníctvom stupňa kultúrnej premeny (hemeróbie), v čom je vyjadrená aj miera antropického tlaku na krajinu. Hodnoty koeficientu ekologickej stability pre katastrálne územia Spišská Belá a Strážky je prebraté z podkladov ÚKE SAV Bratislava a nachádza sa v rozmedzí 2.1 - 3.0, čo predstavuje „nízky“ KES z 5-bodovej stupnice, kde 1.0 je veľmi nízky KES a 5.0 je veľmi vysoký KES.

5.7. Ochrana prírody a ekologicky optimálne priestorové usporiadanie a využívanie krajiny.

5.7.1. Alternatívny ekologický výber.

Alternatívny ekologický výber potvrdil vo väčšej časti katastra doterajšie využitie krajiny, ktoré je úplne alebo čiastočne v súlade s krajinno-ekologickými podmienkami prostredia. Určitá časť územia nie je využívaná v súlade s krajinno-ekologickými podmienkami – jedná sa o plochy ornej pôdy predovšetkým v centrálnej(v blízkosti intravilánov sídel) časti riešeného územia, ktoré nezabezpečujú dostatočnú ekologickú stabilitu a biologickú pestrosť. Využívanie okolia lesného pôdneho fondu by bolo možné obohatiť o funkciu rekreačnú vytvorením prímestskej rekreačnej zóny v lokalite Šarpanec, ktoré dotvorí priestor pri rekreačnom areáli Teplárne Košice a.s.

Určitým problémom a rizikom, ktoré je treba riešiť je nájdenie kompromisu v úpravách porastov a výbere rastlinných druhov v plochách v zastavanom území, ktoré majú šancu plniť funkciu ekostabilizačnú, ale zároveň aj musia spĺňať určité požiadavky na estetiku obytného prostredia. Tento problém sa týka aj záhradkárskych osád a súkromných pozemkov mimo zastavaného územia sídla, kde je potrebné regulovať zásahy majiteľov pozemkov do okolitej krajiny. Vzhľadom na dlhodobý ekonomický útlm, v dôsledku ktorého sú v súčasnosti voľné výrobné objekty v priemyselnej zóne, neočakáva sa investičná výstavba na nových plochách. Očakávaný záber plôch môže nastať v súvislosti s preložkami dopravných trás ciest I. triedy a cesty II/542, kedy potrebné vybrať ekologicky optimálny variant riešenia.

5.7.2. Krajinnoekologický plán.

Prevažná časť riešeného územia by mala ostať z hľadiska ekologicky únosného využívania územia bez zmien. Krajinnoekologický plán navrhne zmeny a opatrenia pre jednotlivé oblasti plánovaných nových aktivít, príp. súčasných aktivít s nepriaznivým dopadom na ekologickú stabilitu územia.

- V lesnom hospodárstve sanačné úpravy porastov v súvislosti s kalamitou postihnutej oblasti v dotyku s Belianskymi Tatrami.
- Vytvorenie prímestskej rekreačnej zóny Šarpanec s rešpektovaním krajinných prvkov a hodnôt danej lokality a dotvorenie priestoru s rekreačným areálom Teplárne Košice a.s.
- V oblastiach záhradkárskych osád regulovať povolené činnosti.
- Na zabezpečenie ekologickej stability je potrebné v plochách ornej pôdy vytvárať podmienky na výraznejšie rozčlenenie krajiny postupnou výsadbou zelene.
- Regulácie vodných tokov Čierna voda (dolný úsek), Beliansky potok (horný a dolný úsek) nesmie nadmerne poškodiť brehovú a sprievodnú vegetáciu a migráciu a stanovišťa ichtyofauny,
- Produktovody, ktoré budú predmetom rekonštrukcie, nové líniové stavby, realizovať s minimálnym dopadom na okolité prírodné prostredie, nepoškodzovať biotopy európskeho významu.
- Realizovať výsadbu sprievodnej zelene pri cestných obchvatoch sídel a vytvárať podmienky refugiálnych priestorov pri mostných objektoch, nakoľko tieto línie sú stresovým faktorom v území, kde sa kumulujú viaceré faktory.
- Samostatnou problematikou je ekologická stabilita v zastavanom území a riešenie verejnej zelene. Pre túto oblasť je treba vypracovať samostatný generel zelene, ktorý zmapuje kostru zelene v sídle, navrhne opatrenia na údržbu a zásady pre tvorbu nových plôch zelene.
- Príslušnými opatreniami je možné riešiť aj zmiernenie niektorých negatívnych javov v zložkách životného prostredia v sídle ako sú hluk, znečistenie ovzdušia, prašnosť apod.

- Dôležitým aspektom návrhu je prehodnotenie legislatívnej ochrany vybraných prvkov prírody a krajiny, najmä oblasti rašeliniska Krivý kút a Trstinných lúk (v oblasti Medvediska, a sútoku Čiernej vody s Krivodolom). Z tohto dôvodu odporúčame aj spracovanie dokumentu Miestny územný systém ekologickej stability, ktorý bude nadväzovať na zistenia a návrhy krajinnoekologického plánu.

5.7.3. Krajinnoekologické opatrenia.

Návrh opatrení na zabezpečenie ekologickej stability a biodiverzity.

- Fytcenologicky hodnotné územia Krivého kútu a Trstinných lúk navrhujeme zaradiť v rámci MÚSES medzi miestne biocentrá.
- Hodnotné brehové porasty Čiernej vody a Belianskeho potoka navrhujeme zaradiť v rámci MÚSES medzi miestne biokoridory.
- Akceptovať prvky ÚSES ako územia s ekostabilizačnou funkciou, nezasahovať do nich takými aktivitami, ktorými by bola narušená ich funkcia.
- Rešpektovať podmienky ochrany prírody, navrhované menežmentové opatrenia v NPR Belianske lúky, v územiach NATURA 2000, z Programu starostlivosti o TANAP (po schválení), a ďalšie podmienky vyplývajúce z jednotlivých stupňoch územnej ochrany v zmysle zákona č.543/2002Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov
- Nepripustiť činnosti ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany v chránenom území a mimo chráneného územia, uvedené v listoch lokalít Natura 2000 a NPR Belianske lúky.
- Navrhovanú cyklotrasu umiestniť tak, aby v žiadnom prípade nezasahovala do územia SKUEV Beliansky potok. Pre jej umiestnenie resp. konkretizovanie podmienok jej umiestnenia využiť výsledky procesu EIA.
- Navrhované menežmentové opatrenia: SKUEV0144 Belianske lúky – kosenie a následné odstránenie biomasy 1 x ročne, opatrenia na udržanie primeraného vodného režimu, vysokej hladiny podzemnej vody, SKUEV0333 Beliansky potok – opatrenia na zlepšenie kvality vôd.
- Plánované regulácie vodných tokov (Beliansky potok, Čierna voda) doplniť o sprievodnú vegetáciu a oživiť tak vodný toky.
- Rešpektovať ochranu zložiek krajiny prostredníctvom hospodárenia v lesných porastoch ako základných ekostabilizačných prvkoch územia, pri tom posilňovať najmä ich funkciu protieróznú a brehoochrannú.
- Na zabezpečenie ekologickej stability a zvýšenia biodiverzity je potrebné vytvárať v nestabilnej časti katastra na vymedzených plochách podmienky pre rozčlenenie krajiny postupnou výsadbou zelene okolo poľných ciest, na hraniciach jednotlivých blokov a v prípade ohrozených svahov aj v blokoch samotných, zabezpečiť zatrávnenie ohrozených plôch oráčín, tvorbu zasakovacích trávnych pásov a ochranných trávnych pásov okolo vodných tokov.
- Rozsiahle plochy ornej pôdy členiť výsadbou NSKV pozdĺž účelových poľných ciest a na plochách nezüroditeľnej pôdy.
- Chrániť areály mokradí, vylúčiť zmenu vodného režimu, zabezpečiť na nich resp. v ich blízkosti znížené používanie, prípadne vylúčenie používania pesticídov a hnojív.
- Zabezpečiť a realizovať návrhy na rekultiváciu územia v areáli za rašelinovými závodmi v intraviláne mesta.
- Zabezpečiť rekultiváciu a asanáciu skládky TKO Spišská Belá, po jej ukončení realizovať výsadbou zelene na jej okraji a pri ceste.
- Na lesnom pôdnom fonde aj v plochách nelesnej drevinovej vegetácie umožniť ochranu druhov flóry a fauny.
- Rešpektovať prirodzený sukcesný proces na styčných plochách PP a LP v západnej časti riešeného územia

Návrh opatrení na ochranu prírodných a kultúrno-historických zdrojov:

- Zabezpečiť ochranu historickej zelene v parku pri kaštieli (v minulosti boli v parku pri NKP Kaštieľ Strážky chránené stromy – lipa malolistá, dub zimný a 2ks topol čierny).
- Prehodnotiť možnosti legislatívnej ochrany prírody a krajiny v riešenom území a zabezpečiť ochranu a zaradiť ich do siete maloplošných chránených území. (Krivý kút, Trstinné lúky, areál výskytu fialky dvojlistej Trstinné lúky, časť na Medvedisku).

Návrh opatrení na zlepšenie kvality životného prostredia a ochranu zdravia obyvateľstva:

- Uskutočniť niektoré opatrenia technického charakteru (vybudovanie a dobudovanie infraštruktúry, zlepšovanie a skvalitňovanie využívania jestvujúcich energetických zdrojov), aby nedochádzalo k znečisťovaniu a znehodnocovaniu prírodných zdrojov, ktoré súvisia s ľudským zdravím.
- Trasovanie vedení vysokého napätia v lokalite Šarpanec, riešiť z hľadiska rušivých pohľadov na krajinu podzemným káblom.
- Niektoré vplyvy je možné eliminovať relatívne nenáročnými opatreniami, ako je výsadba zelene (doplnenie okolo areálov jednotlivých podnikov a prevádzok, okolo ciest apod.)
- Osobitnú pozornosť je potrebné venovať nelegálnym skládkam odpadu, ktoré sa miestne vyskytujú.

Návrh opatrení na zachovanie a udržiavanie vegetácie v sídlach.

- Pre zachovanie, udržiavanie a zvýšenie podielu kvalitnej vegetácie v sídle a mestskej časti Strážky je potrebné spracovať samostatný generel zelene, zohľadňujúci zásady sadovníckej praxe. Zeleň v sídle nie je evidovaná, nejestvuje pravidelná a cielená odborná údržba, čím dochádza k znižovaniu jej estetickej a ekostabilizačnej účinnosti.

Návrh opatrení na zlepšenie pôsobenia štruktúry vnímanej krajiny.

- Navrhnuť a realizovať výsadbu líniovej zeleň pri komunikáciách v rámci MÚSES, pri vodných tokoch, vo voľnej krajine a pri poľných cestách a na hranici osevných blokov. Návrhy na výsadbu týchto prvkov by mali zohľadniť potrebu vytvárania pohľadov a rámcov alebo naopak zakrývania nežiaducich pohľadov v sídle aj krajine.
- Zabezpečiť ochranu existujúcej štruktúry nelesnej drevinovej vegetácie, lesíkov a trvalých trávnych porastov.
- Zabezpečiť ochranu a potrebné ošetrovanie v pôvodných brehových porastoch, realizovať rekonštrukciu zmenených nepôvodných brehových porastov a v úsekoch s absenciou brehových porastov obnoviť pobrežnú vegetáciu miestnej proveniencie.
- Rešpektovať odporúčania pre agrotechnické, agrochemické a agromelioračné opatrenia a opatrenia technologického charakteru v súlade so zásadami správnej poľnohospodárskej praxe.

6. Urbanistická štruktúra a koncepcia navrhovaného rozvoja mesta.

6.1. Doterajší stavebný a urbanistický vývoj mesta.

Administratívne je viazané na okresné mesto Kežmarok. Záujmovým územím sú územia miest Poprad, Kežmarok, Podolíneec Spišská Stará Ves a východná oblasť Vysokých Tatier. Riešené územie leží na severozápade Prešovského kraja. Väčšinu plôch katastrov zaberá poľnohospodárska pôda (80%).

Riešené zastavané územie je zložené z vlastného mesta, mestskej časti Strážky a rekreačnej časti Šarpanec. Urbanisticky je mesto založené kombináciou centrálného a lineárneho systému obostavaných hlavných prístupových mestských komunikácií spájajúcich v tangenciálnej polohe námestia a sústredenej rozvíjajúcej zástavby v lineárnych uliciach. Mestská časť Strážky má líniový charakter uličnej zástavby (hromadná cestná dedina).

6.2. Súčasný stav urbanistickej štruktúry a funkčné členenie mesta.

Vlastné mesto má prevládajúci obytný charakter s doplňujúcimi výrobnými funkciami priemyselnej, poľnohospodárskej výroby a skladového hospodárstva, ktoré sú situované v okrajových polohách prevažne v severnej časti územia. Plochy občianskej vybavenosti sú situované v účelových aj polyfunkčných objektoch prevažne v centrálnej časti sídla. Rekreačné lokality sú v severnej (rybník), juhozápadnej (Belanské kúpele) časti sídla a samostatnej lokalite na severe Šarpanec.

Na území mesta Spišská Belá je vyhlásená Pamiatková zóna historického jadra mesta Spišská Belá. V mestskej časti Strážky sa nachádza Národná kultúrna pamiatka Kaštieľ s areálom s ochranným pásmom.

Pre priestorovú štruktúru je v centrálnej časti charakteristická dvojpodlažná prevažne radová zástavba polyfunkčných objektov s výškovými dominantami kostolov. Bytové domy na okraji historického jadra sú troj až sedem podlažné. Obytná zástavba formou rodinných domov je jedno až dvojpodlažná.

6.3. Priestorové usporiadanie a organizácia územia.

Každé katastrálne územie spolu so zastavaným územím mesta má dva urbanistické obvody, ktoré sú tvorené sčítacím obvodom, rozdeľujúcim zastavané územie mesta a mestskej časti tak, že vytvárajú samostatné homogénne a priestorovo konzistentné celky s približne funkčne rovnorodou zástavbou (pri rodinných domoch) v zoskupení, ktoré zároveň zohľadňuje ich vnútorné usporiadanie a topografické a komunikačné danosti.

Skutočne zastavané územie mesta je prevažne obytné územie, ktoré sú tvorené bytovými a rodinnými domami s hospodárskymi objektmi a zástavbou občianskej vybavenosti situovanou v samostatných alebo polyfunkčných objektoch prevažne v centre mesta. Výrobné územie (priemyselná a poľnohospodárska výroba a skladové hospodárstvo) je situované prevažne na severozápadnom okraji sídla.

Pre športovo-rekreačné aktivity je možné využívať iba menšie areály ihrísk pri základných školách a futbalové ihrisko v Strážkach. Pre prímestskú rekreáciu sa využíva areál rybníka a park kaštieľa.

6.3.1. Návrh koncepcie situovania funkčných plôch:

- Nové obytné plochy sú situované na severnom, východnom a južnom okraji mesta, v časti Strážky sú riešené prevažne na južnom a čiastočne na severnom okraji sídla.
- Občianska vybavenosť je navrhovaná vo väzbe na nové plochy obytnej zástavby.
- Športovo rekreačná vybavenosť je situované pri ploche pre nové futbalové ihrisko vo väzbe na novú obytnú zónu medzi mestom a časťou Strážky, pri rybníku s možnosťou situovania lesoparku, amfiteátra a zariadení pre oddych obyvateľov

- a plochu pre zjazdové lyžovanie s vlekom v časti Strážky.
- Výrobné plochy sú situované na severozápadnom a západnom okraji mesta vo väzbe na jestvujúcu funkciu.
- Výrobné služby s väzbou na cestovný ruch sú situované na západnom okraji sídla.
- Rekreačná vybavenosť je situovaná v lokalite Šarpanec na ktorú je potrebné spracovať zastavovaciu štúdiu, alebo územný plán zóny z dôvodu upresnenia situovania jednotlivých rekreačných a príslušných prevádzkových zariadení na základe požiadaviek potencionálnych investorov a mesta.

6.4. Urbanistická koncepcia a kompozícia.

Princíp urbanistickej koncepcie a kompozície ďalšieho rozvoja mesta spočíva najmä v prirodzenom naviazaní na logiku jej doterajšieho urbanistického vývoja a na jeho súčasnú urbanistickú štruktúru. Štýl zástavby v navrhovaných rozvojových plochách zodpovedá prirodzenému charakteru obytnej zástavby s priestorovo členenými sústavami rôznych funkčných objektov, primerane koncipovaných k miestnym prístupovým komunikáciám. Navrhované objekty rodinných domov majú byť maximálne dvojpodlažné na tradične usporiadaných pozemkoch, ukončovaných plochami prídomevých záhrad. Bytové domy sú situované pri Belanských kúpeľoch s výškovým zónovaním, ktoré nenaruša siluetu diaľkových pohľadov na mesto (max. 3np s podkrovím).

Dôležitým faktorom urbanistickej kompozície je zachovanie a rozvíjanie prirodzeného začlenenia mesta a časti Strážky (hlavne vo väzbe na objekt kaštieľa a kostola so zvonnicou) do krajinej štruktúry. Doterajší vzhlad, spočívajúci v racionálne usporiadanej sústave menších a členených zoskupení hmôt objektov je nevyhnutné zachovať a naďalej rozvíjať. Udržiavať pritom rozličnosť a priestorovú mnohorakosť (pestrosť) usporiadania a využívania prídomevých hospodárskych stavieb a úžitkových záhrad. Rešpektovať charakteristickú druhotnú krajinnú štruktúru v najbližšom okolí mesta.- terasovité úpravy pôdy so stromami a krovínami na medziach, vrátane skupín zelene, lemujúcej

Kompozícia obce je dôležitá i z diaľkových pohľadov, najmä od cesty I/67 a I/77. Pôvodný dominantný charakter kostola bol doplnený výstavbou objektov občianskej vybavenosti v centrálnej časti. Narušený je viacpodlažnými objektmi bytových domov.

Vo vnútorných priestoroch mesta je potrebné naďalej zachovať, podporovať a rozvíjať priestorovú členitosť, rozmanitosť štruktúry stavebných objektov a usporiadania zástavby na pozemkoch. Zvlášť dôležité bude rešpektovanie tohto charakteristického znaku priestorovej rozmanitosti i v priestoroch navrhovanej sústredenej výstavby nových rodinných domov, kde bude pre dosiahnutie prirodzenej rozmanitosti vhodné využívať lokálne prírodné danosti, terénne podmienky a zámerné architektonické členenie a priestorové riešenie štruktúry objektov. Potrebné je rešpektovať a rozvíjať charakteristický výraz uličných priestorov v jestvujúcej zástavbe.

Územný plán definuje hlavné princípy urbanistickej koncepcie a priestorovej kompozície, určuje osobitné podmienky alebo obmedzenia a stanovuje záväzné a smerné regulatívy, vzťahujúce sa k faktorom verejných záujmov a priestorom a funkciám v sídle. Vymedzuje možnosti funkčného využitia územia, spôsobu a intenzity jeho zastavania.

V návrhu územného plánu mesta je určené:

- rešpektovanie jestvujúcej urbanistickej štruktúry všetkých častí mesta v rámci funkčného členenia a charakteru zástavby, ktorá vznikla v rôznych historických etapách a ich integráciu do funkčného urbanistického celku,
- dotvorenie kompozície zástavby mesta,
- návrh zástavby mimo súčasne zastavané územie mesta je riešené tak, aby boli vytvorené priestorové a funkčné väzby na súčasnú urbanistickú štruktúru sídla,
- z hľadiska celkovej urbanistickej koncepcie mesta sa navrhuje viac rozvojových lokalít a lokality vyhodnotili z hľadiska časovej výhodnosti realizácie výstavby,

vplyvu objektívnych a subjektívnych faktorov (PP, vlastnícke vzťahy, pripravenosť územia v rámci technickej a dopravnej infraštruktúry) a člení ich na navrhované a výhľadové,

- minimalizáciu konfliktov výrobných, skladových a poľnohospodárskych areálov a prevádzok z aspektu kvality životného prostredia a dopravných väzieb,
- dobudovanie športových zariadení s príslušnou vybavenosťou,
- priestorové zásady a regulatívy pôdorysného a výškového usporiadania zástavby tak, aby boli rešpektované dominanty kostolov a kompozične významné urbanistické a architektonické celky,
- komunikačný obchvat mesta s väzbou na jestvujúce výrobné areály a obytnú zástavbu,
- lokality pre rozvoj cestovného ruchu z hľadiska ich priestorovo kompozičných a dopravných väzieb na mesto a okolie.

6.5. Regulácia funkčného využitia plôch a zástavby.

Navrhovaným urbanistickým riešením územného plánu sa má dosiahnuť principiálne funkčné zónovanie jednotlivých priestorov mesta a usporiadanie jej vnútornej štruktúry so snahou o odstránenie alebo minimalizovanie prevádzkových konfliktov a vzájomných negatívnych ovplyvnení jednotlivých druhov zástavby. Pre praktické dosiahnutie vhodnej výstavby v jednotlivých častiach mesta sa v územnom pláne stanovuje regulácia prípustnosti jednotlivých funkcií v konkrétnom území mesta podľa regulačný kódov stavebného využitia funkčných plôch nasledovne:

Bc - územie čistého bývania, **Bm** – územie mestského bývania, **Bv** - územie vidieckeho bývania, **Zm** – zmiešané mestské územie (s polyfunkčnou zástavbou), **Ov** – územie občianskej vybavenosti, **Ps** – územie pre výrobné služby, **Pv** - územie pre výrobu, **Hv** - územie pre poľnohospodársku výrobu, **S** - územie koncentrovanej športovej vybavenosti, **R** - územie koncentrovanej rekreačnej vybavenosti, **Vz** - územie verejnej zelene.

Na plochách **Zm** zmiešané mestské územie (s polyfunkčnou zástavbou) na uliciach Zimná, Hviezdoslavova, Štefánikova nie je prípustné umiestňovať prevádzky náročné na skladovacie plochy, statickú a dynamickú dopravu a také prevádzky, ktoré by svojim charakterom akýmkoľvek spôsobom poškodzovali pamiatkové hodnoty pamiatkového územia.

6.5.1. Funkčná plocha pre rodinné domy **Bc, Bv, Zm**

a) *územie slúži:*

- pre bývanie formou rodinných domov s prislúchajúcimi nevyhnutnými zariadeniami (napr.: garáže, hospodárske stavby).

b) *na území je prípustné umiestňovať pri Bc:*

- rekreačnú vybavenosť – penzión do 20 lôžok,,
- verejné a technické vybavenie,

b) *na území je prípustné umiestňovať pri Bv:*

- rekreačné objekty chát a chalúp,
- rekreačnú vybavenosť – penzión do 20 lôžok,,
- objekty drobnej výroby hygienicky vhodné do obytnej zóny,
- verejné a technické vybavenie,

b) *na území je prípustné umiestňovať pri Zm:*

- rekreačnú vybavenosť – penzión do 20 lôžok,,
- verejné a technické vybavenie,
- základnú občiansku vybavenosť,

c) *na území je zakázané umiestňovať:*

- plochy základnej, vyššej a rekreačnej vybavenosti, priemyselnej a poľnohospodárskej výroby, skladového hospodárstva a športovej vybavenosti a zariadení.

6.5.2. Funkčná plocha pre bytové domy **Bm, Zm**

a) územie slúži:

- pre bývanie formou bytových domov s prislúchajúcimi nevyhnutnými zariadeniami.
b) na území je prípustné umiestňovať pri Bm:
- verejné a technické vybavenie,
b) na území je prípustné umiestňovať pri Zm:
- verejné a technické vybavenie,
- základnú občiansku vybavenosť,
c) na území je zakázané umiestňovať:
- plochy základnej, vyššej a rekreačnej vybavenosti, priemyselnej a poľnohospodárskej výroby, skladového hospodárstva a športovej vybavenosti a rodinné domy.

6.5.3. Funkčná plocha občianskej vybavenosti **Ov**

a) územie slúži:

- pre stavby základnej a vyššej občianskej vybavenosti;
b) na území je prípustné umiestňovať:
- zariadenia pre maloobchod, služby, živnostenské aktivity nerušivého charakteru pre obytnú funkciu,
- verejné a technické vybavenie,
- rekreačnú vybavenosť – penzión,
- plochy ihrísk,
- plochy zelene.
c) na území je zakázané umiestňovať:
- plochy bývania, priemyselnej a poľnohospodárskej výroby, skladového hospodárstva.

6.5.4. Funkčná plocha športovej vybavenosti **S**

a) územie slúži:

- pre umiestnenie objektov, plôch a zariadení rekreácie a športu pre obyvateľstvo
b) na území je prípustné umiestňovať:
- verejné a technické vybavenie
- objekty a zariadenia pre jednotlivé alebo skupinové rekreačné a športové aktivity
- objekty pre doplňujúcu vybavenosť, súvisiacu s hlavnou funkciou
- služobné byty pre správcov zariadení
- plochy zelene.
c) na území je zakázané umiestňovať:
- plochy základnej a vyššej občianskej vybavenosti, bývania, priemyselnej a poľnohospodárskej výroby, skladového hospodárstva.

6.5.5. Funkčná plocha rekreačnej vybavenosti **R**

a) územie slúži:

- pre umiestnenie objektov, plôch a zariadení rekreácie a športu pre obyvateľstvo
b) na území je prípustné umiestňovať:
- verejné a technické vybavenie
- objekty a zariadenia pre jednotlivé alebo skupinové rekreačné a športové aktivity
- objekty pre doplňujúcu vybavenosť, súvisiacu s hlavnou funkciou
- bungalovy, apartmánove a služobné byty pre správcov zariadení
- plochy základnej a vyššej občianskej vybavenosti
- plochy zelene
c) na území je zakázané umiestňovať:
- plochy bývania, priemyselnej a poľnohospodárskej výroby, skladového hospodárstva.

6.5.6. Funkčná plocha výroby, výrobných služieb a skladového hospodárstva Pv, Ps

a) územie slúži:

- pre koncentrovanú výrobu, výrobné účely a služby, ktoré nemôžu byť situované v rámci obytnej funkcie z hľadiska hygienických a prevádzkových požiadaviek

b) na území je prípustné umiestňovať:

- objekty pre živnosti, remeselné podnikateľské aktivity, výrobné areály
- maloobchodné činnosti a služby
- servisné a distribučné služby, opravárenskú činnosť
- skladové objekty
- účelové zariadenia špecifickej vybavenosti, ktoré nie sú vhodné do obytných, rekreačných a zmiešaných území,
- zariadenia dopravy a technickej infraštruktúry.

c) na území je zakázané umiestňovať:

- plochy základnej a vyššej občianskej vybavenosti, rekreácie a športu, bývania.

6.5.7. Funkčná plocha koncentrovanej poľnohospodárskej výroby Hv

a) územie slúži:

- pre koncentrovanú koncentrovanej poľnohospodárskej výroby, ktoré nemôžu byť situované v rámci obytnej funkcie z hľadiska hygienických a prevádzkových požiadaviek

b) na území je prípustné umiestňovať:

- objekty pre živnosti, remeselné podnikateľské aktivity
- maloobchodné činnosti a služby
- servisné a distribučné služby, opravárenskú činnosť
- skladové objekty
- objekty pre ustajnenie zvierat,
- záhradníctva
- zariadenia dopravy a technickej infraštruktúry.

c) na území je zakázané umiestňovať:

- plochy základnej a vyššej občianskej vybavenosti, rekreácie a športu, bývania.

6.5.8. Ďalšie záväzné a smerné regulatívy zástavby.

Okrem týchto záväzných regulačných regulatívov, ktorými sa stanovuje funkčná a stavebná prípustnosť územného využitia sa územným plánom určuje:

Záväzné regulatívy:

- prípustná intenzita zastavanosti, ktorá je udaná ako pomer najväčšej prípustnej stavebne využiteľnej plochy k celkovej ploche pozemku (napr. 0,4).
- prípustná výška zástavby, uvedená maximálnom počte nadzemných podlaží (napr.:3) do podlažia je zahrnuté aj podkrovie,
- regulatív výšky zástavby v pamiatkovej zóne pre jednotlivé objekty sa prispôbuje výške okolitej zástavby.

•

Smerné regulatívy:

- navrhované hranice parciel - počet navrhovaných parciel - objektov (nemusí súhlasiť s realizáciou)

6.6. Požiadavky na riešenie priestorového usporiadania a funkčného využívania mesta.

Navrhovaným riešením spoločného územného plánu mesta sa má dosiahnuť principiálne funkčné využívanie jednotlivých priestorov a usporiadanie vnútornej štruktúry so snahou o odstránenie alebo minimalizovanie príp. prevádzkových konfliktov a vzájomných negatívnych ovplyvnení jednotlivých druhov zástavby.

Územný plán stanoví priestorové a funkčné regulatívy územia formou záväzných a smerných regulatívov pre jednotlivé bloky zástavby, ktoré budú východiskom pri umiestňovaní stavieb a rekonštrukciách s regulatívami:

- funkčná využiteľnosť pozemkov,
- maximálna zastavanosť pozemku,
- rešpektovanie obmedzujúcich javov, prvkov a činností v území ako komunikácie, technická infraštruktúra, ochranné pásma, atď..

Ostatné časti riešenia územia budú mať charakter smerných údajov.

Pre riešenie priestorového usporiadania a funkčného využívania územia mesta v návrhu územného plánu sú nasledujúce požiadavky:

- vymedziť vhodné plochy pre ďalší územný rozvoj mesta v rámci funkcie obytnej, vybavenostnej, výrobnnej a športovo rekreačnej,
- pokiaľ možno, vyhýbať sa neekonomickému riešeniu jednostranne obostavaných komunikácií, aby sa nezvyšovali náklady na vybudovanie technickej infraštruktúry,
- popri rozvoji obytných funkcií obce zaoberať sa v adekvátnom rozsahu aj rozvojom ďalších funkcií územia,
- pri lokalizácii novej zástavby rešpektovať stanovené ochranné, bezpečnostné a hygienické pásma, ako aj požiadavky ochrany prírody a prírodných zdrojov,
- v návrhu sa stanoví využívanie všetkých disponibilných plôch v zastavanom území obce s rešpektovaním požiadaviek na environmentálne vhodné a bezpečné využívanie územia.

Riešenie priestorového usporiadania a funkčného využívania rekreačného územia Šarpanec je potrebné riešiť územným plánom zóny, alebo zastavovacou štúdiou v ktorej bude upresnená záväznosť vnútornej objektivej štruktúry predmetnej funkčnej plochy a jej parametre (koeficient zastavanosti, nezastaviteľné pohľady, druh zástavby, počet objektov, podlažnosť objektov apod.).

Následnú ÚPD alebo ÚPP je nutné podmieniť výsledkom procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, ktorému navrhovaná činnosť svojim charakterom (objekty a zariadenia pre cestovný ruch) ako „činnosť“ podlieha. Žiadame, aby posúdenie vplyvov navrhovanej činnosti vychádzalo z už vykonaného podrobného mapovania dotknutého priestoru, ktorým by sa cielene zinventarizovali biologické, krajinnárske a ostatné prírodné hodnoty územia s cieľom eliminácie ich poškodenia.

6.7. Kultúrne, historické a výtvarné hodnoty mesta.

Na území mesta Spišská Belá je rozhodnutím Ministerstva kultúry Slovenskej republiky zo dňa 17.06.2005, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 29.7.2005, vyhlásená Pamiatková zóna historického jadra mesta Spišská Belá, ktorá bola do registra pamiatkových zón Ústredného zoznamu pamiatkového fondu zapísaná pod číslom 89. Všetky nižšie uvedené nehnuteľné kultúrne pamiatky, s výnimkou cintorína a objektu na Slnecnej ulici č.49 sú situované v Pamiatkovej zóne.

6.7.1. Individuálne chránené národné kultúrne pamiatky.

Na území mesta Spišská Belá sú v Ústrednom zozname pamiatkového fondu, v registri nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok (ďalej len „ÚZPF“) evidované nasledovné kultúrne pamiatky:

- SOCHA v parku – Immaculata – č. ÚZPF 4537/0 – na pozemku p. č. 1859 – Rozhodnutím Pamiatkového úradu Slovenskej republiky zo dňa 28.09.2006 pod číslom OVŠS-06/977-04/8028-Gaj schválené premiestnenie nehnuteľnej národnej kultúrnej pamiatky na pôvodné miesto pri objekte Kino na pozemok parc. č. 1053.
- CINTORÍN – č. ÚZPF 11 345/1-14 – Družstevná ulica – pozemok p.č. 110 so 14 pamiatkovými objektmi:
 - Kaplnka pohrebná Weber Samuel a rodina – č. ÚZPF 11 345/1 – p. č. 109 – v južnej stene ohradového múru, postavená v neorenesančnom slohu v prvom desaťročí 20. storočia na obdĺžnikovom pôdoryse. Hlavná fasáda je trojosová, po stranách s pilastrami s korintskými hlavicami, na ne nasadá jednoduché kladie s nápisom RUHESTETE der FAMILIE S. WEBER MDCCCC. Zastrešenie je sedlové s kupolou v strede. Interiér kaplnky je jednoduchý s nápisovými doskami zosnulých rodiny Weber, ktorým dominuje náhrobná doska Samuela Webera (1835 – 1908) – kňaza a historika, autora viacerých učebníc a kníh.
 - Kaplnka pohrebná rod. Koch – č. ÚZPF 11 345/2 – p. č. 105 - v severnej stene ohradového múru, bola postavená v roku 1930. Na južnej fasáde je situovaný vstup s polkruhovo ukončeným profilovaným štukovým portálom a datovaním na klenáku vo vrchole portálu. Nad ním obieha nápis „RUHESTATTE DER EHGATTEN KOCH“. Strecha kaplnky je stanová, ukončená kupolou vo vrchole s latinským krížom. V interiéri iluzívna maľovaná výzdoba.
 - Kaplnka pohrebná rod. Roth – č. ÚZPF 11 345/3 – p.č. 107- v západnej stene ohradového múru, postavená v prvom desaťročí 20. storočia. Hlavná fasáda, orientovaná na východ, má portikus s 2 stĺpmi ukončenými korintskými hlavicami, nesúcimi kladie s granitovou doskou, na ktorej je nápis „Ruhestate der Ehegatten ROTH“. Portikus je ukončený trojuholníkovým tympanónom. Vstupný otvor je vyplnený kovanou mrežou.
 - Kaplnka pohrebná rod. Weisz a Haasz – č. ÚZPF 11 345/4 – p.č. 108- v južnej stene ohradového múru, neoklasicistická, postavená okolo roku 1900. Kaplnka má portikus nesený dvomi dórskymi stĺpmi a kladie, na ktorom bol kedysi nápis. Portikus je ukončený trojuholníkovým tympanónom, vo vrchole chýba latinský kríž. Pod valbovou strechou obieha korunná rímsa so zuborezom. Vstupný otvor je pravouhlý, uzatvorený kovanou ozdobnou mrežou. Interiér kaplnky, zaklenutý jedným poľom krížovej klenby, ktorá je namaľovaná na modro a posiatá hviezdami, rebrá klenby sú zvýraznené bielou farbou. Výmalba stien pozostáva z iluzívneho soklového obkladu a iluzívnej tapety s opakujúcim sa motívom palmy. Oproti vstupnému otvoru je kamenná náhrobná nápisová doska a podobizne zosnulých.
 - Náhrobok murovaný (rod. Ludvigh a Assonyi) – č. ÚZPF 11 345/5 – vo východnej časti ohradového múru, postavený v neoklasicistickom slohu v prvej štvrtine 20. storočia.
 - Náhrobok murovaný (rod. Reich a Roth) – č. ÚZPF 11 345/6 – vo východnej časti ohradového múru bol postavený v druhej polovici 19. storočia v historizujúcom slohu.
 - Náhrobok murovaný (rod. Jachmann a Szimonisz) – č. ÚZPF 11 345/7 – vo východnej časti ohradového múru, z roku 1906.
 - Náhrobok murovaný (rod. Danielisz) – č. ÚZPF 11 345/8 – v západnej stene ohradového múru z prvej štvrtiny 20. storočia, je situovaný v tesnej blízkosti

- kaplnky rod. Roth.
- Náhrobok Dr. M. Greisigera – č. ÚZPF 11 345/9 – v západnej stene ohradového múru – jednoduchý pozdĺžny blok s tabuľou uprostred ukončený jednoduchým trojuholníkovým štítom so zalomenou rímsou. Náhrobok označuje miesto posledného odpočinku významného spišskobelianskeho lekára a regionálneho polyhistora, ktorý sa svojou mnohostrannou činnosťou v oblasti medicíny, archeológie, ornitológie, botaniky a etnografie zapísal do histórie mesta a regiónu.
 - Náhrobok murovaný (rod. Lersch) – č. ÚZPF 11 345/10 – v západnej stene ohradového múru v historizujúcom slohu z konca 19. storočia.
 - Náhrobok murovaný (rod. Langh) – č. ÚZPF 11 345/11 – v západnej stene ohradového múru z konca 19. storočia.
 - Náhrobok Ludvich Ján a Július – č. ÚZPF 11 345/12 – v západnej stene ohradového múru - historizujúci náhrobok s rodinnou kryptou je murovaný so štukovo – keramitovou výzdobou a travertínovou podnožou. Tu pochovaný Ján Ludvich, publicista a právnik bol počas revolúcie 1848-49 vládnym komisárom a poslancom uhorského snemu. Bol otcom Júliusa Ludvicha, stavebného inžiniera, ktorý bol v rokoch 1887 – 1901 riaditeľom uh. št. železníc a od roku 1909 Košicko – bohumínskej železnice.
 - Náhrobok murovaný (rod. Schmeisz) – č. ÚZPF 11 345/13 – v západnej stene ohradového múru, zo začiatku 20. storočia.
 - Náhrobok murovaný (rod. Gresch) – č. ÚZPF 11 345/14 – v západnej stene ohradového múru, z prvej štvrtiny 20. storočia.
 - DOM MEŠTIANSKY – radový – č. ÚZPF 950/0 - Hviezdoslavova ulica 20/380, pozemok p. č. 1268 - dvojpodlažný, trojosový, v jadre renesančný, klasicisticky upravený, prefasádovaný r. 1811, fasáda luisézna s kanelovanými pilastrami, polkruhovo ukončený vstupný portál, v miestnostiach krížové hrebienkové klenby a rovné stropy.
 - FARA – rímskokatolícka – č. ÚZPF 963/0 - Hviezdoslavova ulica 27/373, pozemok p. č. 1252 Rozsiahla jednoposchodová budova (slúžiaca kedysi ako kláštor), pôdorysného tvaru písmena “U” v radovej zástavbe Hviezdoslavovej ulice. Hlavná uličná fasáda 8-osová so sochou P.Márie v nike na poschodí. Pôvod objektu fary sa udáva rokom 1574. Doložené stavebné úpravy na objekte sú z rokov 1690 (rok prestavby), 1774 (rok rozšírenia) – renesančná úprava objektu, rok 1817 (rok prestavby) – klasicistická úprava objektu. Klasicistická fasádna úprava z tohto obdobia bola odstránená pri rekonštrukcii v polovici 70. rokov 20. storočia. Pri rekonštrukcii bol objekt prefasádovaný do súčasnej podoby s renesančnou úpravou. Uličná časť objektu má sedlové zastrešenie, na ktoré sa napája zvýšené pultové zastrešenie východného a západného dvorového krídla, so spádom do dvora.
 - DOM MEŠTIANSKY – radový – č. ÚZPF 951/0 - Hviezdoslavova ulica 34/366, pozemok p. č. 1222 – pôvodne renesančno – barokový, prestavaný v 1. polovici 18. storočia s luiséznu fasádou, dvojpodlažný, trojosový, prejazd zaklenutý polkruhovou valenou klenbou s trojbokými výsečami, obytné miestnosti zaklenuté plackovými klenbami s vročením 1823.
 - DOM MEŠTIANSKY – radový – č. ÚZPF 952/0 - Hviezdoslavova ulica 48/352, pozemok p. č. 1167 – barokový, prízemný so sypancovou nadstavbou, trojosový zo začiatku 18. str., upravovaný v 19. str.. V prejazde krížová hrebienková klenba, zastropenie ostatných priestorov plochostropé.
 - DOM MEŠTIANSKY – radový – č. ÚZPF 953/0 - Hviezdoslavova ulica 50/352, pozemok p. č. 1160 – barokový dvojpodlažný trojosový dom nad staršími pivničnými priestormi pravdepodobne zo 17. str.. Prejazd zaklenutý valenou klenbou, obytný priestor s korýtkovou klenbou. Dvorové krídlo vystavané po roku 1955.

- KOSTOL - ev. a. v. – č. ÚZPF 954/0 - Letná ulica 6/4, pozemok p. č. 1 – barokovo-klasicistická stavba z roku 1784. Sieňová obdĺžniková stavba s polygonálnym oltárnym uzáverom, zaklenutým pruskou klenbou, centrálny priestor plackovou klenbou. Fasády kostola sú hladké, nečlenené, korunná rímsa je bohato profilovaná. Vstupné otvory do kostola sú situované v prístavbách s klasicistickou štukovou výzdobou, pristavených v dvoch etapách v roku 1823 a v 3. L 19. storočia. Zastrešenie kostola je sedlové s vežičkou.
- POMNÍK - padlí a obeť (v SNP a druhej svetovej vojne) - č. ÚZPF 1439/0 – Petzvalova ulica - pozemok p. č. 1057 – štvorboký podstavec, na ňom socha vojaka so samopalom od A Račku (1958) – (na jeho mieste v minulosti stála socha M.R. Štefánika).
- KOSTOL A ZVONICA - č. ÚZPF 965/1-2 – s 2 pamiatkovými objektmi:
- KOSTOL – rímskokatolícky sv. Antona Pustovníka - č. ÚZPF 965/1 – Petzvalova ulica 20/2, pozemok parc. č. 1066 – postavený okolo r. 1264, prestavaný koncom 14. a v 2. pol. 15. storočia. Roku 1612 obnovená veža a r. 1720 zbarokizovaný interiér. Dvojlodie je zaklenuté krížovými klenbami na 2 stredné piliere, na severnej strane rozšírené o nižšiu jednotraktovú prístavbu zaklenutú štyrmi poľami krížovej klenby. Na východnej strane polygonálne zakončené presbytérium zaklenuté krížovou klenbou. Na západnej strane kostola renesančne upravená veža s gotickým vstupným portálom prefasádovaná v 19. storočí a upravená v 20. storočí.
- ZVONICA – murovaná (pri kostole) – č. ÚZPF 965/2 - Petzvalova 19/3, pozemok parc. č. 1059 – renesančná, z konca 16. storočia, situovaná pri kostole, so štvorcovým pôdorysom, hladkou fasádou s trojitými zvukovými arkádovými otvormi a štítovou atikou obnovenou začiatkom 20. storočia.
- DOM PAMÄTNÝ S AREÁLOM - č. ÚZPF 954/1-3 - s 3 pamiatkovými objektmi:
- DOM PAMÄTNÝ – J.M. Petzvala – č. ÚZPF 954/1 – Petzvalova ulica 30/286, pozemok parc. č. 1072 - samostatne stojaci, obdĺžnikového pôdorysu, situovaný východne od Rímskokatolíckeho kostola sv. Antona Pustovníka, jednoposchodový, čiastočne podpivničený, zastrešený manzardovou strechou, krytú dreveným šindľom. Neskororenesančný objekt bývalej školy je neskorobarokovo prestavaný. Pôvodne prízemný objekt bol nadstavený o 1 podlažie pravdepodobne v roku 1815. Z 20. storočia sú prístavby v severnej dvorovej časti a interiérové úpravy.
- TABUĽA PAMÄTNÁ – J.M. Petzvala – č. ÚZPF 954/2 - (pôvodne na fasáde) dnes v interiéri pamätného domu, v ktorom sa narodil matematik a fyzik Jozef M. Petzval (1807 – 1891). Na kamennej tabuľi je reliéf s portrétom vedca.
- POMNÍK – J.M. Petzvala – č. ÚZPF 954/3 - pred pamätným domom na pozemku parc. č. 1899/1 – Podstavec nízky, kameninový, na ňom pilón s bustou J.M. Petzvala.
- DOM MEŠTIANSKY – radový – č. ÚZPF 955/0 – Slniečna ulica 3/96, pozemok p. č. 650 – dvojpodlažný, podpivničený, renesančno - barokový zo začiatku 18. str., klasicisticky prestavaný v 1. polovici 19. str. (1840) s prístavbou z 2. polovice 19. str. (1876). V roku 1942 požiarom postihnutá strecha. Fasáda klasicistická, priestory klenuté plackami, na poschodí drevený trámový strop.
- DOM MEŠTIANSKY – radový – č. ÚZPF 956/0 – Slniečna ulica 7/100, pozemok p. č. 660 – slúžil ako evanjelická modlitebňa - dvojpodlažný, čiastočne podpivničený, renesančno - barokový zo začiatku 18. str., klasicisticky prestavaný v roku 1806 (datovanie na plackovej klenbe v prízemí) s dvorovým krídlom z roku 1824 (datovanie na korýtkovej klenbe a drevenom trámovom strope), upravovaný v 20. str. (strecha, pivnica, dispozícia). Fasáda hladká, novodobo upravená.
- DOM MEŠTIANSKY – radový – č. ÚZPF 957/0 – Slniečna ulica 16/109, pozemok p. č. 683 – dvojpodlažný, čiastočne podpivničený, neskorobarokový, klasicisticky prestavaný v roku 1825 (datovanie na klenbe prízemí), neorenesančne

- prefasádovaný koncom 19. str.. Fasáda ukončená neorenesančnou atikou.
- DOM MEŠTIANSKY – radový – č. ÚZPF 4694/0 – Slniečna ulica 49/142, pozemok p. č. 783 – prízemný, podpivničený so sedlovou strechou kolmo k ulici s nízkou podlomenicou.
 - DOM MEŠTIANSKY – radový – č. ÚZPF 4703/0 – Štefánikova ulica 2/90, pozemok p. č. 610 – dvojpodlažný, podpivničený, gotický, klasicisticky upravený. Priestory zaklenuté plackovými klenbami, dreveným trámovým stropom a plochostropé.
 - DOM MEŠTIANSKY – radový – č. ÚZPF 4704/0 – Štefánikova ulica 3/89, pozemok p. č. 609/1 – vznikol zlúčením 2 meštianskych domov v jadre pravdepodobne gotických, klasicisticky upravených. Fasáda neorenesančná z prelomu 19. storočia, šesťosová.
 - DOM MEŠTIANSKY – radový – č. ÚZPF 4705/0 – Štefánikova ulica 5/87, pozemok p. č. 607 – prízemný, podpivničený, dvojosový, predná časť prestavaná v r. 1928 – 29. Zadná časť domu staršia so sypancovou nadstavbou. Poschodie s dreveným trámovým stropom s datovaním 1788.
 - DOM MEŠTIANSKY – radový – č. ÚZPF 4706/0 – Štefánikova ulica 6/86, pozemok p. č. 605 – prízemný, podpivničený, dvojosový s bránou spoločnou so susedným objektom (č. 5) novodobou upravený. Stredná časť dvojpodlažná (so sypancom) s gotickými oknami. Stropy drevené trámové a traverzové.
 - DOM MEŠTIANSKY – radový – č. ÚZPF 4707/0 – Štefánikova ulica 7/85, pozemok p. č. 604 – dvojpodlažný, podpivničený, trojosový, s renesančnou hrebienkovou valenou klenbou v prejazde, prestavaný koncom 19. str., upravený v 20. str..
 - DOM MEŠTIANSKY – radový – č. ÚZPF 4708/0 – Štefánikova ulica 8/84, pozemok p. č. 603 – dvojpodlažný, podpivničený, trojosový, barokovo – klasicistický, upravený na prelome 19. a 20. str..
 - DOM MEŠTIANSKY radový – č. ÚZPF 4709/0 – Štefánikova ulica 9/83, pozemok p.č. 602 – prejazdový, dvojpodlažný, podpivničený, trojosový, v jadre neskorogotický, klasicisticky – upravený, fasáda z 2. polovice 19. storočia.
 - DOM MEŠTIANSKY – nárožný – č. ÚZPF 4710/0 – Štefánikova ulica 17/75, pozemok p. č. 589 – dvojpodlažný, podpivničený, dvojosový, klasicisticky upravený v roku 1837 (datovanie na korýtkovej klenbe prízemia).
 - DOM MEŠTIANSKY – nárožný – č. ÚZPF 4711/0 – Štefánikova ulica 18/74, pozemok p. č. 588 – dvojpodlažný, čiastočne podpivničený, trojosový, výrazne klasicisticky prestavaný v 1. polovici 19. str. s klasicistickou fasádou.
 - DOM MEŠTIANSKY – radový – č. ÚZPF 962/0 – Zimná ulica 25/423, pozemok p. č. 55 – prízemný, podpivničený, trojosový, pôvodne klasicistický, radikálne upravený koncom 20. storočia.

V mestskej časti Strážky sa nachádza Národná kultúrna pamiatka Kaštieľ s areálom (kaštieľ, park, kostol, zvonica) s vymedzeným ochranným pásmom.

- KAŠTIEĽ S AREÁLOM - č. ÚZPF 983/1-4 – so 4 pamiatkovými objektmi.
 - KAŠTIEĽ - č. ÚZPF 983/1 – Medňanského ulica 1, na pozemku p. č. 292. Kaštieľ z polovice 16. storočia, renesančný, postavený pravdepodobne na mieste staršej stavby. K dvojpodlažnej stavbe v pôdoryse tvaru „U“ bolo v 18. storočí pristavené štvrté krídlo, čím sa vytvorilo vnútorné štvorcové nádvorie, lemované arkádami. Fasády kaštieľa sú hladké, ukončené štítkovou atikou, na dvoch nárožiach mohutné bašty. Priestory kaštieľa zastropené krížovými, hrebienkovými, valenými a pruskými klenbami. V objekte sa zachovali zbierky a knižnica, zhromaždené rodinami Czóbel a Medňanský.
 - PARK pri kaštieli - č. ÚZPF 983/2 – pozemok p. č. 287/1, 287/2, 287/3, 287/4, 288, 289/1, 289/2, 290/1, 290/2 – prírodno – krajinársky na ľavobreží rieky Poprad.

- KOSTOL – rímskokatolícky sv. ANNY – č. ÚZPF 983/3 - Medňanského ulica 46/1070, pozemok p. č. 1 – z konca 15. storočia, jednolodový s polygonálnym uzáverom svätyne, bez veže, s pristanovanou predsieňou. Okolo kostola ohradový múr, ktorý vymedzuje územie sakrálneho okrsku.
- ZVONICA – pri kostole - č. ÚZPF 983/4 – Medňanského ulica 48/1071, pozemok p. č. 2 – je súčasťou areálu kostola. Blokovaná hranolová stavba štvorcového pôdorysu postavená pravdepodobne v 15. storočí, plniaca zrejme aj fortifikačnú funkciu, renesančne upravená v poslednej štvrtine 16. storočia. Fasády sú bohato zdobené sgrafitovou ornamentikou (1629).

Národná kultúrna pamiatka Kaštieľ s areálom má z dôvodu pamiatkovej ochrany a pre usmernený rozvoj jej prostredia a okolia vymedzené ochranné pásmo na základe rozhodnutia PÚSR č. PÚ-07/0717-19/5948/KOW zo dňa 20.8.2007.

6.7.2. Pamätihodnosti mesta.

Mesto má vyhlásené VZN mesta č. 2/2006 tieto pamätihodnosti mesta:

REGISTER NEHNUTEĽNÝCH PAMÄTIHODNOSTÍ MESTA

č.	Pamätihodnosť	katastrálne územie, adresné údaje (aj adresa popisom)	orien.	súpis	parcel.	Význam, stručná charakteristika pamätihodnosti
			číslo			
1.	Meštiansky dom	Hviezdoslavova ulica, k.ú. Spišská Belá	1	399	1312	
2.	Meštiansky dom	Hviezdoslavova ulica, k.ú. Spišská Belá	8	392		
3.	Budova farského úradu evanjelickej cirkvi a.v.	Hviezdoslavova ulica, k.ú. Spišská Belá	16	384	1278	Budova farského úradu evanjelickej cirkvi a.v.
4.	Meštiacky dom rodinný dom Dr. Michala Griesigera	Hviezdoslavova ulica, k.ú. Spišská Belá	21	379	1265	Dom Dr. Michala Griesigera z 19. stor. , stavebné povolenie 4/1886, 1889 nasťahoval
5.	Budova hasičskej zbrojnice	Petzvalova ulica, k.ú. Spišská Belá	9	257	14	
6.	Meštiansky dom	Petzvalova ulica, k.ú. Spišská Belá	16	265	11	
7.	Budova mestskej radnice	Petzvalova ulica, k.ú. Spišská Belá	17	271	1055	
8.	Budova mestskej radnice	Petzvalova ulica, k.ú. Spišská Belá	18	272	1056	16.st.
9.	Meštiansky dom	Zimná ulica, k.ú. Spišská Belá	2	402	78	
10.	Meštiansky dom	Zimná ulica, k.ú. Spišská Belá	8	407	73	
11.	Budova základnej umeleckej školy	Zimná ulica, k.ú. Spišská Belá	12	410	70	
12.	Meštiansky dom	Zimná ulica, k.ú. Spišská Belá	34	431	35	Prvá budova tabakovej továrne v Spišskej Belej
13.	Budova bývalej materskej školy	Letná ulica, k.ú. Spišská Belá	5	244	3	
14.	Mestský cintorín v Spišskej Belej – stará časť	Družstevná ulica, k.ú. Spišská Belá			105,10 6,107, 108,10 9,110	
15.	Kaplnka pri čističke odpadových vôd	k.ú. Spišská Belá			7102/2	
16.	Križ pri ceste – „Kaplička“ (nad rybníkom)	k.ú. Spišská Belá vedľa št. cesty 1/67 v smere od Tatranskej			10378/ 1	

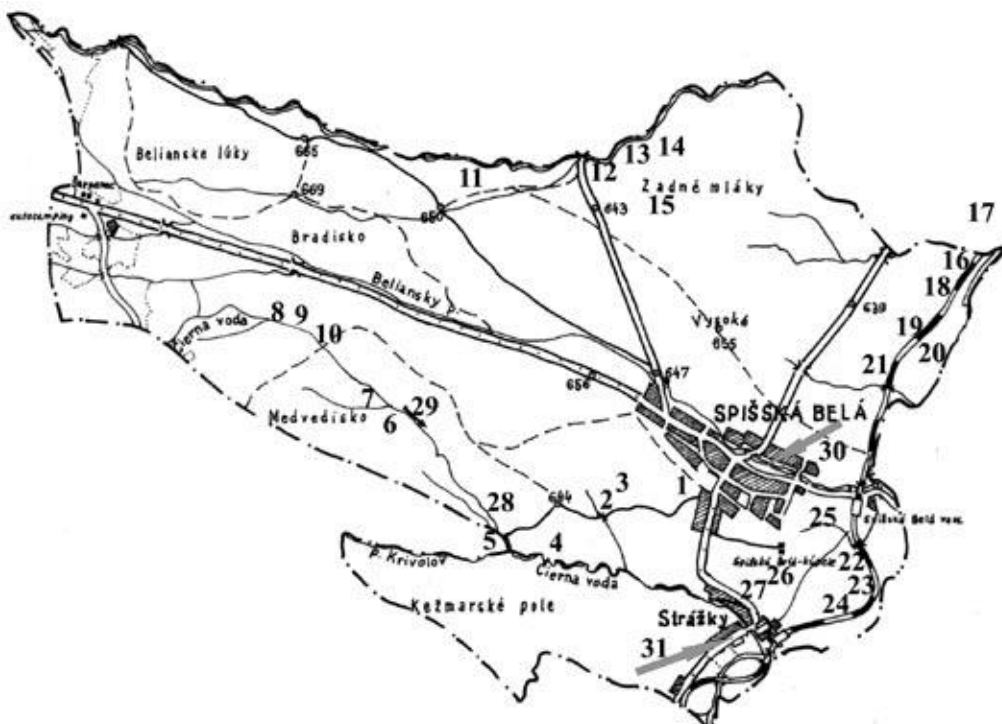
		Kotliny do Spišskej Belej				
17.	Križ pri ceste (kamenný) (pri AT TATRY)	k.ú. Spišská Belá pri štátnej ceste od Bušoviec do Spišskej Belej			14876/1	
18.	Križ pri ceste (kamenný) (pri Strážkach)	k.ú. Spišská Belá pri štátnej ceste 1/67 vedľa starej cesty do Strážok			7615/1	
19.	Hrob na cintoríne Samuela Webera	k.ú. Spišská Belá			110	
20.	Hrob na cintoríne Dr. Michala Greisigera	k.ú. Spišská Belá			110	
21.	Hrob na cintoríne Dr. Weisza	k.ú. Spišská Belá			110	
22.	Zvyšok stredovekej cesty (via magna, Unterste Strasse)	v lokalite stará tehelňa nad Popradskou ulicou smerom ku Belianskym kúpeľom			7809	zachovaný zárez cesty v dĺžke 150 m
23.	Zvyšok stredovekej cesty (Obere Land Strasse – Horná krajinská hradská)	v lokalite Alte Strasse (medzi Čiernou vodou a PD TATRY),			8953	zachovaný zárez v dĺžke 350 m.
24.	Trstené lúky	archeologické lokality: rašelinisko Trstené lúky k. ú. Spišská Belá			11196	(kultové miesto z doby bronzovej a neskoršej doby rímskej, nálezisko troch bronzových mečov a iných pravekých predmetov)
25.	Dlhá medza vyvýšenina medzi k.ú. Spišská Belá a Strážky	nálezisko z praveku			7672/1	nálezisko z praveku
26.	Vyšná zákruta	nálezisko z praveku pri Čiernej vode v úseku medzi cestou 67 a Čiernou vodou pri prvom mostíku			12124/1	nálezisko z praveku
27.	Hoher Rand (Vysoký breh)	nálezisko z praveku vyvýšenina nad pravým brehom Bielej vody poniže mosta pri Slovenskej Vsi			4103/1	nálezisko z praveku
28.	Židovský cintorín	Spišská Belá, za ulicou Krátkou			891	
29.	Pamätné miesto – základy kostola sv. Valentína	Parkovisko za hasičskou zbrojnicou			1066	
30.	Pamätné miesto – židovská synagóga	Spišská Belá, ulica Letná	246	3	7	
31.	Dom Kalštaina	Spišská Belá, ulica Slnecná	106	13	677	

REGISTER HNUTEĽNÝCH PAMÄTIHODNOSTÍ MESTA

č.	pamätihodnosť	miesto uloženia	Význam, stručná charakteristika pamätihodnosti
1	Zbierkové predmety Múzea Dr. M. Greisigera	Múzeum Dr. Michala Greisigera, Hviezdoslavova 21, Spišská Belá	
2.	Fond mesta Spišská Belá v Štátnom archíve v Poprade (listiny od roku 1286 do roku 1922) a katastrálne mapy Spišskej Belej od roku 1777, kroniky mesta, cirkevné hnuťelné pamiatky a kroniky uložené na farských úradoch		

6.7.3. Chránené záujmy z hľadiska archeológie.

V katastri mesta Spišská Belá sa nachádza hustá sieť polykultúrnych archeologických lokalít a polôh s ojedinelými nálezmi. Datované sú najmä do neskorého paleolitu, mezolitu, neolitu, doby bronzovej a rímskej.

Najdôležitejšie archeologické lokality v katastrálnom území Spišskej Belej.

1 - Tschalsch; 2 - Pri Mlynskom kre I; 3 - Pri Mlynskom kre II; 4 - Alte Strasse (Mlynský ker); 5 - Kahlenberg (Stirn); 6 - Medvedisko; 7 - Trstinné lúky; 8 - Vyšná zákruta I; 9 - Vyšná zákruta II; 10 - Vyšná zákruta III; 11 - Skalište (Steinrisch); 12 - Slovenská cesta; 13 - Hoher Rand; 14 - Zadné mláky; 15 - Fleischers Weg; 16 - Ostrý uhol (Starker Winkel); 17 - Stredný hon (= Bušovce, Stragar); 18 - Pri zadnej lipe; 19 - Pri prednej lipe; 20 - Blízke lúky (Nohgang); 21 - Za potokom; 22 - Stein am Stock; 23 - Krivá medza 1; 24 - Krivá medza 2; 25 - Kamenná palica; 26 - Medzi kúpeľmi a Dlouhou medzou; 27 - Dlhá medza; 28 - Za vrchom; 29 - Beňova lúka (Benye Wies); 30 - Kos tol sv. Antona Pustovníka; 31 - Kostol sv. Anny.

Evidovanou archeologickou lokalitou je zároveň celé územie Pamiatkovej zóny historického jadra mesta Spišská Belá.

Akúkoľvek stavebnú, či hospodársku činnosť na ploche archeologických lokalít je nevyhnutné vopred odsúhlasiť s Krajským pamiatkovým úradom Prešov, ktorý v zmysle § 41 pamiatkového zákona v spolupráci s príslušným stavebným úradom zabezpečuje podmienky ochrany archeologických nálezísk v územnom a stavebnom konaní.

Pri stavebnej činnosti môže dôjsť k porušeniu aj dosiaľ neznámych archeologických objektov a nálezov. V zmysle § 37 pamiatkového zákona pri príprave stavieb a inej hospodárskej činnosti na území, kde sa predpokladá ohrozenie pamiatkových hodnôt a archeologických nálezov, je nevyhnutné vykonať záchranný výskum. O nevyhnutnosti vykonať záchranný výskum rozhoduje Pamiatkový úrad SR Bratislava.

Podľa § 40 odsek 2 a 3 pamiatkového zákona a § 127 zákona č.50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v prípade zistenia alebo narušenia archeologických nálezov mimo povoleného výskumu musí to nálezca písomne ohlásiť Krajskému pamiatkovému úradu Prešov priamo alebo prostredníctvom obce. Oznamenie o náleze je povinný urobiť nálezca alebo osoba zodpovedná za vykonávanie prác, pri ktorých došlo k nálezu, najneskôr na druhý pracovný deň po jeho nájdení. Nález sa musí ponechať bezo zmeny až do obhliadky krajským pamiatkovým úradom alebo ním poverenou odbornou

spôsobilou osobou, najmenej však tri pracovné dni odo dňa oznámenia nález. Do obhliadky krajským pamiatkovým úradom je nálezca povinný vykonať všetky nevyhnutné opatrenia na záchranu nález, najmä zabezpečiť ho proti poškodeniu, znehodnoteniu, zničeniu a odcudzeniu. Archeologický nález môže vyzdvihnúť a premiestniť z pôvodného miesta a nálezových súvislostí iba oprávnená osoba metódami archeologického výskumu.

6.8. Kultúrne a výtvarné hodnoty mesta, ochrana pamiatok.

- Vytvárať všetky podmienky potrebné na zachovanie, ochranu, obnovu a využívanie pamiatkového fondu na území Mesta Spišská Belá (v súlade s § 14 pamiatkového zákona).
- Obnovu národných kultúrnych pamiatok na území Mesta Spišská Belá, zapísaných v Ústrednom zozname pamiatkového fondu, úpravu ich bezprostredného okolia a akékoľvek stavebné úpravy, úpravy zelene, urbanistické a krajinárske zásahy na území Pamiatkovej zóny Spišská Belá a Ochranného pásma národnej kultúrnej pamiatky Kaštieľ s areálom (kaštieľ, park, kostol, zvonica) v Spišskej Belej - Strážkach vykonávať (v súlade s § 32 pamiatkového zákona) výlučne na základe odsúhlaseného zámeru obnovy (úpravy) Krajským pamiatkovým úradom Prešov.
- Stavebnú, či hospodársku činnosť na území Mesta Spišská Belá vyžadujúcu zásah do terénu je nevyhnutné vopred odsúhlasiť s Krajským pamiatkovým úradom Prešov, ktorý v zmysle pamiatkového zákona v spolupráci s príslušným stavebným úradom zabezpečuje podmienky ochrany archeologických nálezísk v územnom, stavebnom a vodoprávnom konaní.

7. Základné demografické údaje a prognózy.

Údaje o obyvateľstve a o jeho sociálno-ekonomickej štruktúre a aktivite sú analyzované najmä na základe výsledkov, získaných v celoštátnom sčítaní obyvateľstva, domov a bytov ku dňu 26. mája 2001 Štatistickým úradom SR.

7.1. Retrospektívny demografický vývoj mesta.

Doterajší demografický vývoj od r.1950 mal stále dlhodobý rast trvale bývajúceho obyvateľstva. Podľa výsledkov jednotlivých cenzov, bol dlhodobý vývoj počtu obyvateľov mesta nasledovný (údaje mesta):

rok cenzu	počet obyvateľov	medzicenzový		
		nárast/pokles		
		absolútne	relatívne	priemer/rok
1869	2 809			
1880	2 954	145	105,16%	1,45%
1890	2 600	-354	88,02%	-3,54%
1900	3 094	494	119,00%	4,94%
1910	3 385	291	109,41%	2,91%
1921	3 449	64	101,89%	0,64%
1930	3 783	334	109,68%	3,34%
1950	3 617	-166	95,61%	-0,83%
1961	4 589	972	126,87%	9,72%
1970	4 951	362	107,89%	3,62%
1980	5 225	274	105,53%	2,74%
1991	5 408	183	103,50%	1,83%
2001	6 136	728	113,46%	7,28%
2006	6 195	787	114,55%	1,57%

V mestskej časti Strážky bolo v r.2007 - 425 obyvateľov.

7.2. Stav a vývoj obyvateľstva.

Podľa dynamiky vývoja pohybu obyvateľstva (prírastok, úbytok) sú mesta zaradené do štyroch kategórií:

Kategória mesta	Priemerný ročný prírastok obyvateľstva
rýchlo rastúca	nad + 5 %
pomaly rastúca	+2 – + 5 %
stagnujúca	-2 – + 2 %

Počet obyvateľov za obdobie rokov 1950 až 2006 zaznamenával neustály rast s priemerným ročným nárastom od – 1,57 % do – 9,72 %, od roku 1980 sú priemerné ročné hodnoty rastu 2,8%, čím sa mesto zaradilo medzi pomaly rastúce.

Podľa dosiahnutej hodnoty indexu vitality sa obyvateľstvo zaraďuje do 6-tich typov populácie:

Hodnota indexu vitality	Typ populácie
Nad 300	veľmi progresívna (rýchlo rastúca)
201 – 300	progresívna (rastúca)
151 – 200	stabilizovaná rastúca
121 – 150	stabilizovaná
101 – 120	stagnujúca
Menej ako 100	regresívna (ubúdajúca)

K 31.12.2006 žilo v meste 6 195 obyvateľov, čo predstavuje 9,34% z celkového počtu obyvateľov okresu Kežmarok. Celková rozloha oboch katastrálnych území je 3 394ha, priemerná hustota osídlenia 183 obyvateľov na 1 km² (okres Kežmarok 79 obyvateľov/ km²).

Údaje o vekovej štruktúre obyvateľstva podľa Štatistického úradu SR sú hodnotené v troch základných vekových skupinách:

stav k sčítaniu 2001

Obec	Štruktúra obyvateľstva podľa	spolu	0 -14	produktívne	poproduktívne	index vitality
Spišská Belá	bývajúce obyvateľstvo	6 136	1452	3804	856	169,63
	podiel podľa veku v %	100	23,7	62,0	14,0	

Pomer predproduktívnej a poproduktívnej zložky obyvateľstva, označený ako index vitality, vypovedá aj o populačných možnostiach vo výhľade.

Vývoj vekovej štruktúry (predproduktívne, produktívne, poproduktívne obyvateľstvo) v meste za sledované obdobie signalizuje priaznivé vekové zloženie obyvateľstva. Pri sčítaní v roku 2001 tvorili obyvatelia v predproduktívnom veku menej ako 14%, pričom sa zvyšuje stav obyvateľstva.

Dosiahnuté hodnoty indexu vitality sú počas celého sledovaného obdobia sú nad hodnotou 169, čo charakterizuje stabilizovaný rastúci typ populácie. Priemerný vek obyvateľstva v roku 2001 bol 32,6 rokov.

Ďalšie demografické členenie obyvateľstva vyjadrujú následné tabuľky:

stav k sčítaniu 2001

Obec	Základná štruktúra obyvateľstva	spolu	muži	ženy	ženy v %	spolu v %
Spišská Belá	trvale bývajúci obyvatelia	6 136	3063	3073	50,1	100,0
	prítomný obyvatelia	5 761	2841	2920	50,7	93,9

Bývajúce prítomné obyvateľstvo 5621

Dočasne neprítomné obyvateľstvo 515

Dočasne prítomné obyvateľstvo 140

stav k sčítaniu 2001

Obec	Štruktúra obyvateľstva podľa	spolu	slovenská	rómska	česká	nemecká	poľská	iná
Spišská Belá	bývajúce obyvateľstvo	6 136	5810	164	16	17	16	113
	podiel obyvateľov v %	100	94,7	2,7	0,3	0,3	0,3	1,8

stav k sčítaniu 2001

Obec	Štruktúra obyv. podľa náboženského vyznania	spolu	rímsko-katolícka	evanjelická aug. vyzn.	grécko-katolícka	svedkovia Jehovovi	iné a nezistené	bez vyznania
Spišská Belá	bývajúce obyvateľstvo	6 136	5244	214	75	87	233	283
	podiel obyvateľov v %	100	85,5	3,5	1,2	1,4	3,8	4,6

Podľa vzdelanostnej štruktúry má:

základné vzdelanie má ukončených 20,73% obyvateľov, učňovské bez maturity 20,01%, učňovské a stredné s maturitou 27,64%, a vysokoškolské 4,22% obyvateľstva.

7.3. Demografická prognóza.

V zmysle „Prognózy vývoja obyvateľov v okresoch SR do roku 2025“ (Výskumné demografické centrum INFOSTAT Bratislava 2004) a doterajšieho vývoja obyvateľstva, možno očakávať nasledovný demografický vývoj mesta.

Podľa už spomínanej „Prognózy vývoja obyvateľov v okresoch SR do roku 2025“ sa predpokladá, že okres Kežmarok dosiahne 75 107 (nárast 8 780) obyvateľov.

Pre navrhované obdobie do roku 2025 sa uvažuje podľa spomínanej prognózy s nárastom počtu obyvateľov o cca 2 %, čo zodpovedá hodnote priemerného ročného nárastu 0,5 % (demografická prognóza pre okres Kežmarok).

7.3.1. Predpokladaný demografický vývoj obyvateľstva.

Počet obyvateľov za obdobie rokov 1950 až 2006 zaznamenával neustály rast s priemerným ročným nárastom od 1,57% do 9,72%. Vzhľadom na zmenené politicko-ekonomické pomery (zrušenie hraničných priechodov, rozvoj turistického ruchu) a zabezpečenie rozvojových možností funkčných plôch navrhujeme podľa ich potrieb minimálny rast jednotlivých obcí podľa zvýšených indexov rastu v rozsahu:

Predpokladaný nárast obyvateľov:

rok cenzu	počet obyvateľov	medzicenzový		
		nárast/pokles		
		absolútne	relatívne	priemer/rok
1961	4 589			
1970	4 951	362	107,89%	3,62%
1980	5 225	274	105,53%	2,74%
1991	5 408	183	103,50%	1,83%
2001	6 136	728	113,46%	7,28%
2006	6 195			
2011	6 599	463	107,55%	4,63%
2021	7 100	501	107,59%	5,01%
návrh 2025	7 316	216		
2031	7 640	540	107,61%	5,40%
výhľad 2035	7 870	554		

Index 10 ročného rastu obyvateľstva:

$$1970/1961 = 4951/4589 = 1,079$$

$$1980/1970 = 5225/4951 = 1,055$$

$$1991/1980 = 5408/5225 = 1,035$$

$$2001/1991 = 6136/5408 = 1,071$$

$$2011/2001 = 6599/6136 = 1,140$$

Index 10 ročného rastu predpoklad

$$= 1,076$$

7.4. Zamestnanosť a ekonomická aktivita obyvateľstva.

Podľa SODB 2001 z celkového počtu 6136 obyvateľov obce tvorilo 3109 ekonomicky aktívnych osôb, čo predstavuje 50,7 % (okres Kežmarok 48,4%). Z toho ženy tvorili 47,1 %. Nezamestnaných z ekonomicky aktívnych bolo 796 osôb, čo predstavuje 25,6%. V r.2001 vykazoval okres Kežmarok 31,7% mieru nezamestnanosti.

stav k sčítaniu 2001

Ekonomická aktivita	spolu	muži	ženy	ženy v %	spolu v % z t.b. obyv.
ekonomicky aktívny	3 109	1 644	1 465	47,1	50,7
nepracujúci dôchodcovia	952	347	605	63,6	15,5
ostatní nezávislí	66	47	19	28,8	1,1
deti a žiaci ZŠ	1 571	803	768	48,9	25,6
študenti SOU, SŠ, VŠ	346	181	165	47,7	5,6
ostatní závislí, nezistení	92	41	51	55,4	1,5
spolu	6 136	3 063	3 073	50,1	100,0

Z celkovo ekonomicky aktívnych obyvateľov v roku 2001 odchádza za prácou mimo hraníc mesta 913 t.j. 29,4%. Pracovné príležitosti poskytuje hlavne poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo (255–8,2%), priemyselná výroba (752–24,2%), stavebníctvo (120–3,8%), veľkoobchod a maloobchod (258–8,3%), verejná správa, sociálne zabezpečenie, školstvo (345–11,1%), bez udania odvetví (843–27,1%).

7.4.1. Pracovné príležitosti v meste.

Najväčšími zamestnávateľmi na území mesta sú v oblasti poľnohospodárstva Poľnohospodárske družstvo Tatry Spišská Belá a AT Tatry spol. s r. o. Poľnohospodárske družstvo Tatry zamestnáva 100 ľudí a má 350 členov. Družstvo AT Tatry zamestnáva 60 zamestnancov, v sezóne sa ich počet zvyšuje na 120.

V oblasti priemyslu je najväčším zamestnávateľom firma C.I.M.A Slovakia, spol. s r. o., ktorá zamestnáva 142 ľudí, výrobné družstvo Javorina Spišská Belá s dlhoročnou tradíciou má v súčasnosti 95 zamestnancov a Baliarne obchodu Poprad, prevádzka Spišská Belá zamestnáva 82 stálych zamestnancov, v sezóne sa počet zamestnancov zvyšuje na 110. Najväčším zamestnávateľom je samotné Mesto Spišská Belá s počtom 167 zamestnancov. Do tohto počtu sú započítaní zamestnanci mestského úradu, mestskej knižnice, mestskej polície, všetkých škôl a školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta, zariadenia opatrovateľskej služby, opatrovateľky poskytujúce domácu opatrovateľskú službu a pod..

Prehľad najvýznamnejších zamestnávateľov v meste Spišská Belá podľa počtu zamestnancov uvádza tabuľka:

Prehľad najvýznamnejších zamestnávateľov na území mesta Spišská Belá (počet zamestnancov stálych / počas sezóny)	
Poľnohospodárske družstvo Tatry	100
AT TATRY spol. s r. o.	60/50
C.I.M.A Slovakia s.r.o.	142
Výrobné družstvo Javorina Spišská Belá	95
Baliarne obchodu Poprad a.s., prevádzka Spišská Belá	82/110
Mestský podnik Spišská Belá s.r.o.	80/ 95
Mesto Spišská Belá (ako zamestnávateľ)	167

7.4.2. Nezamestnanosť.

V roku 2004 bolo v rámci pracoviska Úradu práce sociálnych vecí a rodiny v Spišskej Belej evidovaných 546 nezamestnaných – miera nezamestnanosti predstavovala 12,63%.

V roku 2005 sa priemerný počet uchádzačov o zamestnanie zvýšil na 623, t. j. 14,41% miera nezamestnanosti. Tento nárast bol v značnej miere spôsobený zatvorením firmy Slovak International Tabak, a.s. a teda v dôsledku ukončenia pracovného pomeru doterajších zamestnancov. V roku 2006 priemerný počet uchádzačov o zamestnanie dosiahol číslo 500, čo predstavuje 11,56 % nezamestnanosť. Pokles bol spôsobený aj vstupom zahraničného investora do priestorov bývalej S. I. T., a. s. a rozbehnutím výroby.

K 31. 6. 2007 bolo evidovaných 376 nezamestnaných (z toho 187 žien), čo predstavuje 8,7 % mieru nezamestnanosti v meste.

7.4.3. Predpokladaný vývoj zamestnanosti obyvateľstva.

Na základe „Prognózy vývoja obyvateľov v okresoch SR do roku 2025“ môžeme očakávať pre navrhované obdobie územného plánu - rok 2025 rast predproduktívnej zložky populácie. Podľa tejto prognózy za okres Kežmarok bol v roku 2006 uvažovaný index starnutia 32,86, v roku 2025 sa predpokladá zvýšenie na 60,89. S týmto ukazovateľom súvisí aj vývoj ekonomicky aktívneho obyvateľstva r.2006 (44672), ktorý sa postupne zvyšuje do r.2025 (50969).

Vývoj zamestnanosti v meste možno predpokladať, bude závisieť od ponuky pracovných príležitostí v rámci okresu Kežmarok a Poprad, ako aj výraznejšími investičnými aktivitami v rámci okresu. V riešení územného plánu je potrebné rozvoj obce orientovať tak, aby bol maximálne využitý rozvojový potenciál obce pre zvýšenie ponuky pracovných príležitostí. V zmysle stratégie rozvoja mesta premietnutej v Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce sa v obci plánuje rozvoj podnikania a podpora zriadenia výrobných a nevýrobných prevádzok, ktoré môžu prispieť k zvýšeniu ponuky pracovných miest v meste.

8. Domový a bytový fond.

8.1. Domový fond.

Podľa výsledkov posledného cenzu roku 2001 bolo z celkového počtu domov 94,5%, obývaných domov. Priemerný vek domu bol 42 rokov.

Skladba domov bola v roku 2001 nasledovná:

	domy spolu	trvale obývané	neobývané	Z toho na rekreáciu	-2 n.p.	-4 n.p.	+ n.p.
Rodinné domy	529	309	225	1	938	7	
Bytové domy	60	6			21	43	1
Ostatné budovy	91	41	3		31	1	
Spolu	631	374	55	1	189	24	1

Podľa vlastníctva bolo rozdelenie trvalo obývaného domového fondu nasledovné:

	rodinné domy	bytové domy	ostatné budovy	spolu	v %
- v štátnom vlastníctve	3		6	9	0,92
- vo vlastníctve bytového družstva	1	22		23	2,36
- vo vlastníctve mesta	12	10	3	25	2,58
- vo vlastníctve fyzických osôb	856	21		877	90,04
- vo vlastníctve právnických osôb			2	2	0,20
- v ostatných formách vlastníctva	28	7	3	38	3,90
spolu :	900	60	14	974	100,00

8.2. Bytový fond.

počet osôb na byt k sčítaniu 2001

	Spišská Belá	okres Kežmarok	Prešovský kraj	SR
počet trvale obývaných bytov	1617	15 213	208 319	1 665 536
počet osôb / byt	3,74	4,03	3,70	3,18

Skladba bytov bola v roku 2001 nasledovná:

	byty spolu	Trvale obývané	Neobývané	Z toho na rekreáciu
Rodinné domy	1209	1129	80	1
Bytové domy	449	470	24	
Ostatné budovy	21	18	3	
Spolu	1724	1617	107	1

Priemerný počet obytných miestností/byt je 3,45, obytnej plochy/osobu 16,9m², počet osôb/byt 3,74.

Dôvody nevyužívania týchto bytov na bývanie sú v štatistickom výstupe zo sčítania obyvateľstva, domov a bytov z roku 2001 (ŠÚSR) nasledovné :

- zmena užívateľa bytu	4 byty
- byt určený na rekreáciu	1
- byt určený na prestavbu	25
- byt nespôsobilý na bývanie	3
- byt neobývaný po kolaudácii	2
- byt v pozostalostnom alebo súdnom konaní	5
- byt neobývaný z iných dôvodov	53
- dôvod neobývania nezistený	14
<u>spolu neobývaných bytov</u>	<u>107 bytov</u>

Podľa cenzu bol v roku 2001 ukazovateľ priemernej štatistickej obsadenosti bytov pri celkovom počte 6 049 trvalo bývajúcich obyvateľov 3,74 obyv./byt.

Priemerné základné ukazovatele úrovne bývania v meste sú podľa údajov z posledného sčítania nasledovné :

- veľkosť obytnej plochy na 1 trvale obývaný byt :	63,2 m ²
- veľkosť celkovej plochy na 1 trvale obývaný byt	92,8 m ²
- veľkosť obytnej plochy na 1 trvale bývajúcú osobu :	16,9 m ²
- počet obytných miestností na 1 trvale obývaný byt :	3,45

Podľa výsledkov cenzu bola štruktúra bytového fondu v trvalo obývaných bytov podľa veľkostných kategórií a druhu bytov nasledovná :

	v rodinných domoch	v bytových domoch	v ostatných budovách	byty spolu	v %
s 1 obytnou miestnosťou	37	36	1	74	4,6
s 2 izbami	170	66	3	239	14,8
s 3 izbami	415	328	10	753	46,6
so 4 izbami	195	35	2	232	14,3
s 5 a viac izbami	312	5	2	319	19,7
<u>spolu :</u>	<u>1129</u>	<u>470</u>	<u>18</u>	<u>1617</u>	<u>100,0</u>

Skutočná obývanosť trvalo obývaných bytov podľa ich veľkosti bola takáto:

počet osôb v byte	1 obyt.miest.	2 izby	3 izby	4 izby	5 a viac izieb	spolu
1 osoba	38	60	105	16	15	234
2 osoby	15	63	140	42	29	289
3 osoby	7	36	113	38	37	231
4 osoby	3	27	167	54	70	321
5 osôb	5	31	122	34	69	261
6 osôb	4	7	57	17	47	132
7 a viac osôb	2	15	49	31	52	149
<u>spolu :</u>	<u>74</u>	<u>239</u>	<u>753</u>	<u>232</u>	<u>319</u>	<u>1617</u>
v %	4,6	14,8	46,6	14,3	19,7	100,0

Štruktúra bytového fondu podľa veku stavieb bola v roku 2001 nasledovná :

stavby, postavené	rodinné domy	bytové domy	ostatné budovy	spolu	v %
do roku 1899	169	42	5	216	13,36
1900 - 1919	58		1	59	3,65
1920 - 1945	99		2	101	6,25
1946 - 1970	300	91	2	393	24,30
1971 - 1980	255	138	3	396	24,49
1981 - 1990	164	180	1	345	21,34
1991 - 2001	84	19	4	107	6,61
<u>spolu :</u>	<u>1129</u>	<u>470</u>	<u>18</u>	<u>1617</u>	<u>100,00</u>

z toho v rokoch

1996 - 2001 27 19 4 50

Uvedené štatistické údaje sú veľmi priaznivé, keď až 77 % zo všetkého bytového fondu v mesta pochádza z výstavby po roku 1946, z toho 52 % z výstavby po roku 1970. Približne 80% bytov je troj a viac - izbových a 75 % zo všetkých bytov je zaradených do prvej kategórie.

Podľa vybavenostných kategórií bolo rozdelenie bytového fondu v meste nasledovné:

byty	rodinné domy	bytové domy	ostatné budovy	spolu	v %
I. kategórie	828	380	12	1220	75,4
II. kategórie	165	44	5	214	13,2
III. kategórie	21	2		23	1,4
IV. kategórie	115	44	1	160	9,9

Do I. vybavenostnej kategórie sú zaradené najmä byty z povojnovej výstavby (po r.1946), osobitne však z výstavby po roku 1970.

Technické vybavenie trvalo obývaných bytov bolo nasledovné :

ukazovateľ	počet bytov	počet osôb v bytoch
z toho:		
- vybavených plynom zo siete	1290	4848
- vodovodom v byte	1562	5865
- vodovodom mimo bytu	12	32
- bez vodovodu	7	24
- nezistené	36	128
- prípojkou na kanalizačnú sieť	1422	5336
- septikom (žumpou)	158	610
- so splachovacím záchodom	1528	5754
- s kúpeľňou, alebo so sprchovacím kútom	1538	5804
počet bytov celkom :	1617	6049

Podľa spôsobu vykurovania možno súčasný bytový fond špecifikovať nasledovne :

spôsob vykurovania	počet bytov	počet osôb v bytoch
- ústredné kúrenie diaľkové	192	665
- ústredné kúrenie lokálne	892	3452
z toho:		
- na pevné palivo	41	177
- na plyn	836	3223
- elektrické	6	20
- etážové kúrenie	7	293
z toho:		
- na pevné palivo	7	23
- na plyn	158	558
- ostatné	7	34
- kachľové		
z toho:		
- na pevné palivo	206	731
- elektrické	2	6
- na plyn	2	4
- ostatné	10	28
- iný spôsob vykurovania	141	548
počet bytov celkom :	1617	6049

8.2.1. Návrh.

Podľa predpokladaného vývoja počtu obyvateľov do r. 2025 – 7316 obyv. a pri priblížení sa k úrovni priemeru SR (3,18) **3,3 obyvateľov** na jeden byt je potrebné **600 bytových jednotiek** v trvale obývaných bytoch.

Predpokladaná potreba bytov podľa demografického rastu:

rok	počet obyvateľov	počet trvale obývaných bytov	obložnosť obyv./byt	nárast počtu bytov od r.2001
2001	6 136	1617	3,79	
2025	7 316	2217	3,30	600

Návrh je spracovaný na územné rozvojové možnosti mesta, čiže podľa navrhovaného počtu bytov, takže obložnosť/byt sa zníži na **2,81 obyv.** pri **167 trvale obývaných bytových jednotkách**.

základné údaje domov	byty v rodinných domoch		byty v bytových domoch		byty v ostatných domoch		návrh 2025 byty	návrh 2025 počet obyvateľov	obložnosť obyv./byt
	stav	návrh	stav	návrh	stav	návrh			
počet bytov	1 209	790	494	212	21		2 726		
neobývané byty	80	70	24	18	3		88		
trvale obývané byty	1 129	800	470	218	18		2 635	7 316	2,78

Poznámka trvale obývané byty k 2025:

zobytnenie časti neobývaných bytov v rodinných domoch	10 b.j.
návrh nových bytov v rodinných domoch	790 b.j.
zobytnenie časti neobývaných bytov v bytových domoch	6 b.j.
návrh nových bytov v bytových domoch	212 b.j.
spolu	1018 b.j.

Koncepcia návrhu bytových jednotiek:

Vo vzťahu k prognóze vývoja obyvateľstva a potrebám rozvoja bytovej výstavby v meste je navrhnutý rozvoj bývania, tak aby bol dosiahnutý celkový cieľ zvýšenia kvality bývania na základe týchto ukazovateľov:

- udržať nižšiu hodnotu počtu obyvateľov na 1 byt na úroveň krajského priemeru a priblížiť sa k republikovému priemeru.
- zvýšiť v roku 2025 počet bytov približne o 600 b.j. pri predpokladanom zvýšení počtu obyvateľov približne na 7300,
- vytvoriť rezervu pozemkov pre bytovú výstavbu v podobe ponukových plôch pre príp. záujemcov z okolia,
- vymedziť plochy pre obytnú funkciu v rámci zastavaného územia na plochách nadmerných záhrad, jestvujúcich prieluk s možným obojstranným obstavaním uličného priestoru,
- riešiť výstavbu sociálnych bytov a v prípade aktuálnosti vymedziť územie pre ich výstavbu.

Pre výstavbu nových obytných domov sú územno-technické podmienky v týchto nasledovných lokalitách po etapách (viď. grafická časť v. č. 4a,b,c); počet parciel objektov rodinných resp. bytových domov je smerný regulatív):

Smerný počet navrhovaných bytových jednotiek v jednotlivých lokalitách mesta

Číslo územného bloku	počet domov		počet byt. jednotiek		spolu b.j.	predpokladaná etapa výstavby
	RD	BD	v RD	v BD		
Mesto-prieluky	24	3	24	8	32	1
1-Pod trhoviskom	55		55		55	1
1-Pod trhoviskom	119		119		119	2
2-Záhumeniská	36		36		36	1
2-Záhumeniská	36		36		36	2
6-Nižné lúky	8		8		8	1
7-Za chrptom	72		72		72	1
7-Za chrptom	99		99		99	2
8-Pri novom ihrisku	31		31		31	1
9-Za žliabkom	23		23		23	1
9-Za žliabkom	21		21		21	2
10-Dlhá medza	76	34	76	204	238	1
10-Dlhá medza	85		85		85	2
Spolu návrh (1-2)						
Strážky-prieluky	11		11		11	1
11-Hlinisko	7		7		7	1
12-Pri strážkach	13		13		13	2
13-Za kaštieľom	7		7		7	1
13-Za kaštieľom	7		7		7	2
14-Nad kostolom	14		14		14	1
15-Pri tehelni	25		25		25	1
16-Pri tehelni	21		21		21	2
Spolu návrh (1-2)						
	790	37	790	212	960	

Pre rekreačnú lokalitu Šarpanec boli na základe spracovaných výhľadových štúdií (zámerov) navrhované tieto kapacity:

Šarpanec	stav	návrh	
	67 lôžok	bungalovy a chaty	100 x 4=400 lôžok
		Apartmánové byty	30x6 = 180 lôžok
		Hotelové zariadenia	170 lôžok
Spolu:			750 lôžok

9. Hospodárska základňa.

Po roku 1990 sa pôvodné štátne podniky transformovali a následne buď rôzne sprivatizovali, alebo vplyvom konkurenčnej neschopnosti postupne zanikli, alebo v súčasnosti sú v ich priestoroch celkom nové firmy rôzneho zamerania. Z urbanistického hľadiska je využívanie jestvujúcich areálov priemyselnej výroby značne nepriehľadné pretože ich objekty a priestory sú prenajímané alebo odpredávané na najrôznejšie, nielen výrobné účely.

V roku 2004 ukončila svoju činnosť v meste Spišská Belá firma Slovak International Tabak a. s., závod Spišská Belá, ktorá bola najväčším zamestnávateľom v meste (výroba cigariet). V týchto priestoroch dnes pôsobí talianska firma C.I.M.A Slovakia s. r. o. , ktorá je výrobcom komponentov do bielej techniky .

Záverom je možné konštatovať, že pôvodné výrobné areály na území mesta si v prevažujúcej miere svoju funkčnosť zachovali. To pre riešenie ÚPN mesta znamená podľa možností zachovať na území mesta založené funkčné zónovanie výrobných zón a vytvárať podmienky ich prevádzkovej funkčnosti i v ďalšom období.

9.1. Ťažba nerastných surovín.

V záujmovom území, ktoré je predmetom územného plánu mesta Spišská Belá sa nachádza chránené ložiskové územie (ďalej len „CHLÚ“) určené podľa § 16 zákona č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „banský zákon“) na ochranu a využívanie výhradného ložiska tehliarskych surovín. Čiastočne na území CHLÚ je vybudovaný rybník CHLÚ je navrhované na zrušenie z dôvodu jeho neperspektívnosti z hľadiska predpokladanej ťažby.

Mesto Spišská Belá požiada príslušný OBÚ v Spišskej Novej Vsi žiadosťou o zrušenie CHLÚ v katastrálnom území.

9.2. Lesné hospodárstvo.

Lesný územný celok Mesto Spišská Belá sa nachádza v dvoch lesných oblastiach: Podtatranská kotlina, v lesnej podoblasti Podtatranská kotlina, Tatranské podhorie a v oblasti Tatry, v podoblasti Belianske Tatry.

Celková výmera lesných pozemkov predstavuje 4 678,68 ha – z toho v k. ú. Spišská Belá lesné porasty tvoria 181,59 ha, v k. ú. Lendak 226,03 ha, v k. ú. Tatranská Lomnica 4 270,97 ha a v k. ú. Ždiar 0,09ha. Z toho výmera kategórie lesov hospodárskych je 347,23 ha, výmera kategórie lesov osobitného určenia je 1 403,05 ha, výmera kategórie lesov ochranných predstavuje 2 142,25 ha a výmera ostatných lesných pozemkov predstavuje 786,15 ha.

Celková zásoba drevnej hmoty predstavuje 182 335m³, z toho ihličnatého 148 212m³ a listnatého 34 123m³. Celkový decenálny predpis ťažby je 11 691 m³, tento je však značne ovplyvnený výškou náhodných ťažieb, ktoré sa v posledných rokoch pohybujú vo výške 70 až 80% z ročného objemu ťažby, ktorý je priemerne 1200 – 1500 m³. Uvedené lesné porasty boli značne poškodené veternou a kôrovcovou kalamitou.

9.3. Poľnohospodárska výroba.

Na poľnohospodárskom pôde v katastri mesta hospodári prevažne Poľnohospodárske družstvo Tatry Spišská Belá a spoločnosť AT Tatry spol. s r. o. Spišská Belá. Menšia časť PP mimo zastavané územie mesta je obhospodarovaná aj fyzickými osobami.

Areál spoločnosti AT Tatry spol. s r. o. (mechanizačné stredisko a skladové hospodárstvo) sa nachádza na východnom okraji mesta. Kapacita skladových objektov je pre cca 8000t obilnín s kukuricou a 6000t olejnatých semien.

Hlavné zameranie firmy je rastlinná výroba. Pestujú všetky základné poľné plodiny (pšenica, jarný jačmeň, raž ozimná, repka olejná, zemiaky, viacročné krmoviny). Obhospodarujú 2 000 ha ornej pôdy a 1 400 ha trvalo trávnych porastov. V živočíšnej výrobe chovajú 350 ks hovädzieho dobytká a 1 000 ks oviec.

Spoločnosť hospodári v ôsmich katastrálnych územiach – Bušovce, Slovenská Ves, Vojňany, Toporec, Podhorany, Holumnica, Spišská Belá, Strážky, Jurské. Pri tejto veľkej výmere a veľkých vzdialenostiach postupne firma odkúpila nehnuteľnosti na hospodárskych dvoroch Bušovce, Podhorany, Holumnica, Spišskej Belej ako aj pôdu na týchto strediskách.

Areál poľnohospodárskeho družstva Tatry je určený na rastlinnú a živočíšnu výrobu a nachádza sa na severozápadnom okraji mesta. Hygienické ochranné pásmo je stanovené podľa kapacít ustajňovacích objektov (400ks dojnice, 300ks mladý HD, 320ks ošípaných = 631VDJ) vo vzdialenosti 250m od objektov.

Poľnohospodárske družstvo Tatry vzniklo zlúčením pôvodných družstiev v roku 1973 a odvtedy hospodári v katastrálnom území Spišská Belá, Slovenská Ves, Krížová Ves, Výborná a Vojňany. Hospodári vo vlastných priestoroch na prenajatej pôde na výmere cca 2 387,06 ha.

V severnej časti Strážok sa nachádza nevyužívaný poľnohospodársky areál školského majetku SPoŠ Kežmarok, ktorý je navrhovaný na prestavbu s možnosťou využívania na poľnohospodársku a remeselnú výrobu, výrobné služby a vybavenosťou vo väzbe na rekreačné využívanie navrhovaného lyžiarskeho vleku.

9.3.1. Stredne veľké poľnohospodárske podniky.

(viac ako 10 zamestnancov)

- ÚKSUP- hlavná odrodová skúšobňa Spišská Belá.

Nachádza sa na južnom okraji mesta (Belanské kúpele) a je jednou zo 17. skúšobných staníc Ústredného kontrolného skúšobného ústavu poľnohospodárskeho Bratislava (ÚKSÚP), Odboru odrodového. Zaoberá skúšaním plodín vhodných pre pestovanie v horskej až zemiakarskej výrobnéj oblasti na približne 30 ha ornej pôdy. V súčasnosti je v skúšobni zamestnaných 15 zamestnancov.

- Slovsolanum – družstvo pestovateľov a spracovateľov zemiakov

Družstvo pestovateľov a spracovateľov zemiakov pôsobí na území mesta od roku 1998. Hlavnou činnosťou družstva je výroba, nákup a predaj sadiva zemiakov. Družstvo má 5 stálych zamestnancov, avšak počas sezónnych prác sa počet zamestnancov zvyšuje na 15.

9.4. Priemyselná výroba, stavebníctvo, výrobné služby a sklady.

9.4.1. Stredne veľké priemyselné podniky.

(viac ako 50 zamestnancov)

- C.I.M.A Slovakia spol. s r. o.

C.I.M.A. Slovakia s.r.o. je dcérskou spoločnosťou talianskej spoločnosti C.I.M.A., ktorá je súčasťou Belfin Group. C.I.M.A. Slovakia je jednou z dodávateľských spoločností Whirlpool Slovakia v Poprade, pre ktorú vyrába komponenty a náhradné diely. V súčasnosti má 142 zamestnancov.

- Výrobné družstvo Javorina, Spišská Belá

Výrobné družstvo Javorina so svojou takmer 60-ročnou tradíciou patrí k najvýznamnejším výrobcam masívneho dubového nábytku v strednej Európe, ktorého hlavným podielnikom je holandská firma NAARDEN b.v. Dubové drevo sa klasickými stolárskymi postupmi pretvára na kvalitný moderný nábytok vyvážený do mnohých krajín

Európy (Holandsko, Belgicko, Veľká Británia, Nemecko, Švédsko, Dánsko, Taliansko a ČR). V súčasnosti zamestnáva 95 ľudí.

- Baliarne obchodu Poprad a.s., prevádzka Spišská Belá

Baliarne obchodu, a.s. Poprad sú výrobcom najpredávanejšej kávy na Slovensku, predávanej pod značkou Popradská káva. Okrem toho tu spracovávajú široký sortiment čajov, pražené nelúpané a lúpané arašidy, kokos, kakao, suché plody, sušenú zeleninu, strukoviny, zemiakové lupienky a mnoho ďalších produktov.

Prevádzka v Spišskej Belej má v súčasnosti 82 zamestnancov, počas sezóny je počet zamestnancov cca 110.

- Mestský podnik Spišská Belá spol. s r. o.

Ide o 100 %-nú spoločnosť mesta Spišská Belá. Priemerný počet pracovníkov Mestského podniku sa pohybuje okolo 80 osôb. Spoločnosť sa zaoberá hospodárskou činnosťou v prevažnej miere v oblasti lesníctva (správa mestských lesov), prevádzkovania pily, poskytovania služieb v doprave, zberu a odvozu komunálneho dopadu, prevádzkovania skládky odpadov, v oblasti verejno-prospešných služieb, realizácie stavebných prác a v oblasti prevádzkovania kameňolomu.

9.4.2. Menšie priemyselné podniky.

(viac ako 10 zamestnancov)

- VOMZ Slovakia spol. s r. o.

Základným programom VOMZ Slovakia je výroba nerezového gastronómického nábytku, umývacích stolov, nerezových drezov, políc, skriniek, regálov, príborníkov a atypického zariadenia podľa požiadavky zákazníka. Nábytok je možné používať v kuchyniach, umývačkách riadu, prípravovniach jedál, ako aj v potravinárskom priemysle. Firma má v súčasnosti 38 zamestnancov.

- RENOVA spol. s r. o.

Medzi podnikateľské aktivity spoločnosti patrí kompletný upratovací servis budov, kancelárskych a výrobných priestorov a hál, čistenie a farbenie kožušinových odevov, čistenie kobercov, práčovňa a chemické čistenie odevov, opravy pracovných odevov, údržba zelene a vonkajších priestranstiev, v zimnom období odpratávanie snehu, posyp ciest a chodníkov. K firme patria aj uhoľné sklady, ktorých hlavnou činnosťou je predaj tuhých palív. V súčasnosti má firma 28 zamestnancov.

- Livonec spol. s r. o.

Spoločnosť Livonec spol. s r. o. so sídlom v Poprade vznikla v roku 1992, má svoje pobočky vo viacerých mestách na Slovensku. Jednou z nich je aj v Spišskej Belej. Firma sa zaoberá komplexným servisom protipožiarnej a záchranárskej techniky, taktiež poskytuje všetky relevantné služby v oblasti ochrany pred požiarmi a BOZP. V Spišskej Belej sa nachádza prevádzka zaoberajúca sa komplexným servisom protipožiarnej techniky. Má celkovo 90 zamestnancov, na samotnej prevádzke v Spišskej Belej pracuje 19 ľudí.

- PEBEK spol. s r. o.

Spoločnosť Pebek spol. s r. o. so sídlom v Poprade – Matejovciach vznikla v roku 1990 ako výrobná organizácia, so zameraním na výrobu širokého sortimentu stavebných murovacích materiálov. Prevádzka v Spišskej Belej vznikla v roku 1991 a zaoberá sa výrobou a predajom rôznych druhov zámkovej dlažby a malej betónovej prefabrikácie. V súčasnosti má firma 12 zamestnancov.

- Drepal spol. s r. o.

Spoločnosť Drepal vznikla v roku 1990. Nosným programom bola a je výroba drevených paliet a obalov. V roku 2004 spoločnosť rozšírila svoju činnosť o výrobu

drevených brikiet, ktoré sú vyrábané z drevených pilín a hoblín, lisovaním bez pridávania akýchkoľvek prísad. Dnes spoločnosť pôsobí v bývalých priestoroch prevádzky pily Vojenských lesov a majetkov š.p. Kežmarok.

- SPP – distribúcia, a.s. Bratislava autorizované metrologické pracovisko a opravovňa plynomerov.

Stredisko bolo založené v roku 1977 a zaoberá sa opravami a overovaním určených meradiel – plynomerov. Je to pracovisko s celoslovenskou pôsobnosťou a v súčasnosti zamestnáva 27 ľudí.

- Remeslá Belá spol. s r. o.

Firma Remeslá Belá spol. s r.o. so sídlom v Spišskej Belej vznikla v roku 1998. Činnosť firmy zahŕňa vykonávanie jednoduchých stavieb a stavebných prác, maliarske a natieračské práce, rezanie drevnej hmoty na rezivo v rámci piliarskej výroby. V súčasnosti má 12 zamestnancov.

V meste sa nachádzajú ďalšie firmy:

- Agrária
- Bapas
- Eba

9.4.3. Navrhovaná koncepcia priemyselnej výroby a výrobných služieb.

Priemyselná výroba a skladové hospodárstvo.

Jestvujúca funkcia priemyselnej výroby v zastavanom území mesta je situovaná do dvoch lokalít na západnom okraji mesta.

Navrhované lokality pre priemyselnú výrobu a skladové hospodárstvo sú variantne riešené v týchto lokalitách:

- Lokalita 3 – nachádza sa na západnom okraji sídla medzi Továrenskou ulicou a cestou II. triedy vo väzbe na jestvujúcu výrobnú funkciu na ploche 16ha.
- Lokalita 4 – nachádza sa na západnom okraji sídla za jestvujúcimi areálmi podnikov C.I.M.A. Slovakia s.r.o. a Výrobné družstvo Javorina, Spišská Belá vo väzbe na jestvujúcu výrobnú funkciu na ploche 5ha.
- Lokalita 9 – nachádza sa na juhozápadnom okraji sídla medzi jestvujúcimi areálmi podnikov pri nákladnej železničnej stanici na ploche 2,5ha.

Výrobné služby.

Výrobné služby, ktoré sa nachádzajú v lokalitách kde prevláda obytná funkcia a svojou prevádzkou nevyhovujú hygienickým normám z hľadiska bývania sú navrhované na dožitie resp.: premiestnenie na plochy výroby a výrobných služieb.

Navrhované lokality pre výrobné služby, ktoré s väzbou aj na rozvoj cestovného ruchu sú riešené v týchto lokalitách:

- Lokalita 5 – nachádza sa na západnom okraji sídla medzi cestou I/67 a hospodárskym dvorom na ploche 7ha.
- Lokalita 12 – nachádza sa v severozápadnom okraji časti Strážky pri ceste I/67 na ploche 0,5ha, ktorá je v návrhu určená na výrobné služby, agroturistiku a občiansku vybavenosť

10. Občianska vybavenosť.

Potreby rozvoja zariadení základnej občianskej vybavenosti sa vzťahujú najmä k územiám s koncentráciou jestvujúcej obytnej zástavby, vrátane vybavenosti sociálneho charakteru. Keďže demografické prognózy predpokladajú rast počtu obyvateľov, možno jestvujúcu základnú vybavenosť považovať za kapacitne nedostačujúcu s primeranou dostupnosťou so zvýšením jej kvality.

Komerčné zariadenia občianskej vybavenosti sú lokalizované najmä v ťažiskových priestoroch mestského centra, pri autobusovej stanici a na ul. 1.mája. Podobne je v centrálnej mestskej zóne umiestnená prevažujúca časť zariadení, poskytujúcich nevýrobné služby, resp. služby obyvateľstvu, zariadení pre kultúru, verejné stravovanie a verejné ubytovanie, ale aj administratívno - správnych zariadení alebo bankových služieb.

Zariadenia vyššej občianskej vybavenosti majú prirodzenú tendenciu svojej kumulácie v priestore záujmového územia mesta, čo je prirodzené najmä pre komerčné zariadenia obchodu a služieb obyvateľstvu, ale aj pre väčšinu zariadení kultúry, školstva, zdravotníctva alebo verejnej administratívy. Súčasný potenciál zastavaného územia je však vzhľadom k jeho súčasnej intenzívnej zástavbe limitovaný, preto sú vytvorené nové plochy na lokalizáciu funkcie mimo hraníc skutočne zastavaného územia hlavne vo väzbe na navrhované obytné lokality.

Zo zariadení základného a vyššieho občianskeho vybavenia uvádzame súpis a rozbor tých zariadení, ktoré majú charakter sociálnej vybavenosti. Podkladom pre tento súpis boli najmä štatistické údaje z roku 2001, doplnené o novšie štatistické údaje (ak boli k dispozícii), alebo o miestne zisťovanie a údaje z Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta.

10.1.1. Zariadenia pre školstvo, výchovu a vzdelávanie.

Materská škola.

V súčasnosti je v prevádzke jediná Materská škola na Mierovej ulici č.1. Bola založená v roku 1987 a je umiestnená v samostatnej budove, ktorá má 8 tried (oddelení). Poskytuje celodennú výchovnú starostlivosť deťom od dvoch do šiestich rokov, s odloženou povinnou školskou dochádzkou a s ľahším zdravotným postihom. Materská škola je plne plynofikovaná, má k dispozícii výťahové zariadenie a vlastnú práčovňu. bola založená v roku 1987. Počas svojho pôsobenia prešla materská škola viacerými zmenami. V školskom roku 1991/1992 boli súčasťou zariadenia aj jasle.

Do roku 2003 pôsobili na území mesta okrem materskej školy na Mierovej ulici aj Materská škola pri S. I. T. a.s. Spišská Belá na Továrenskej ulici, Materská škola na Letnej ulici a Medňanského ulici. V priebehu roka 2004 boli z dôvodu racionalizácie zrušené materské školy na Továrenskej, Letnej a Medňanského ulici a deti a zamestnanci presunutí do Materskej školy na Mierovej ulici (po jej rekonštrukcii).

V školskom roku 2006/2007 navštevovalo materskú školu 180 detí, ktoré boli zaradené do 8 tried. MŠ mala 19 pedagogických zamestnancov a 11 nepedagogických zamestnancov

Dnešné dobudované priestory kuchyne sú využívané cca 300 stravníkmi, z čoho 180 tvoria deti navštevujúce materskú školu a ostatní v počte cca 120 stravníkov tvoria žiaci základnej školy.

Štruktúra materských škôl v Spišskej Belej za obdobie rokov 2001/2002 – 2006/2007				
Za školské roky	počet tried	počet detí	počet pedagogických zamestnancov	počet nepedagogických zamestnancov
2001/2002	9	215	19	10
2004/2005	8	193	20	14
2006/2007	8	180	19	11

Zdroj: Materská škola , Mierová

Návrh.

Pri navrhovanom rozvoji mesta v prípade potrebných kapacít miest v MŠ je možné využiť polyfunkčnú plochu v lokalite č.10 pri Belanských kúpeľoch.

Základné školy

Rozloženie základných škôl v meste je rovnomerné a dostupné. V meste sú dve základné školy pre žiakov zo Spišskej Belej ako aj okolitých obcí.

Základná škola na Moskovskej ulici.

Základná škola je s 9-ročnou školskou dochádzkou. Má k dispozícii samostatnú budovu, v ktorej sa nachádza 23 učební, 3 učebne pre vyučovanie technickej výchovy, 3 menšie učebne pre vyučovanie jazykov. Škole chýbajú špeciálne učebne – laboratória pre vyučovanie predmetov fyzika, chémia, prírodopis, ale aj vyučovanie cudzích jazykov, hudobnej a výtvarnej výchovy. Škola má vlastnú telocvičňu, ktorej kapacita však nepostačuje potrebám žiakov školy. Samotná budova školy a telocvične si vzhľadom na svoj technický stav a vek vyžadujú kompletnú rekonštrukciu a modernizáciu. V areáli školy sa nachádza športové ihrisko s umelou trávou, 2 staré volejbalové ihriská, stará atletická dráha s dĺžkou 200 m, vržište na vrh guľou a doskočisko.

Pri tejto škole pôsobí školský klub (2 triedy), školské stredisko záujmovej činnosti (zamerané na šport) a od septembra 2007 pôsobí aj jazyková škola. Škola nemá vlastnú školskú jedáleň, žiaci sa stravujú v jedálni MŠ alebo jedálni pri ZŠ na Štefánikovej ulici.

Do školského obvodu tejto školy patria od detí zo Spišskej Belej aj žiaci 7. až 9. ročníka z Krížovej Vsi.

Štruktúra Základnej školy na Moskovskej 20 v Spišskej Belej za obdobie rokov 2002/2003 – 2006/2007				
Za školské roky	počet tried	počet žiakov celkom / zapísaných do 1. ročníka celkom	počet pedagogických zamestnancov	počet nepedagogických zamestnancov
2002/2003	25	602/65	36	6
2004/2005	26	632/48	36	8
2006/2007	24	554/58	33	9

Zdroj: ZŠ Moskovská 20

Základná škola na Štefánikovej ulici.

Základná škola je s 9-ročnou školskou dochádzkou. Na základnej škole prebieha výchovno-vyučovacie procesy v štyroch budovách s 22 triedami. Dve budovy sa nachádzajú priamo v areáli školy, kde sú umiestnené triedy druhého stupňa. V budove školskej jedálne sú vytvorené samostatné priestory pre školský klub a štyri triedy prvého stupňa základnej školy. Budova bývalej materskej školy je využívaná na vyučovanie žiakov 3. a 4. ročníka a prebieha v nej vyučovanie cudzích jazykov. Budovy základnej školy sú v zlom technickom stave a nevyhnutne si vyžadujú rekonštrukciu. K dispozícii je malá telocvičňa, avšak škola nemá školské športové ihrisko.

Pri ZŠ je zriadený školský klub detí Súčasťou školy je aj školská jedáleň.

Do školského obvodu tejto školy patria okrem detí zo Spišskej Belej aj žiaci z Bušoviec a problémoví žiaci 5. až 9. ročníka z Podhorian (prevažne rómskeho pôvodu).

Štruktúra Základnej školy na Štefánikovej 19 v Spišskej Belej za obdobie rokov 2002/2003 – 2006/2007				
Za školské roky	počet tried	počet žiakov celkom zapísaných do 1. ročníka	počet pedagogických zamestnancov	počet nepedagogických zamestnancov
2002/2003	21	517/41	29	11
2004/2005	21	510/39	29	12
2006/2007	22	520/36	29	12

Zdroj: ZŠ Štefánikova 19

Špeciálna základná škola.

Na území mesta sa nachádza Špeciálna základná škola, ktorej zriaďovateľom je Krajský školský úrad v Prešove. Predmetom činnosti ŠZŠ je výchova a vzdelávanie žiakov s mentálnym postihnutím vo variantoch A, B, C. Okrem toho sú na tejto škole vzdelávaní žiaci s pridruženým sluchovým, zrakovým, telesným postihnutím a autisti.

Štruktúra Špeciálnej základnej školy v Spišskej Belej za obdobie rokov 2002/2003 – 2006/2007				
Za školské roky	počet tried	počet žiakov	počet pedagogických zamestnancov	počet nepedagogických zamestnancov
2002/2003	12	130	15	2
2004/2005	11	95	14	3
2006/2007	11	108	15	5

Zdroj: Špeciálna základná škola

Základná umelecká škola.

V školskom roku 2006/2007 ZUŠ poskytuje vzdelanie v popoludňajších hodinách v štyroch odboroch – hudobnom, výtvarnom, tanečnom a literárno-dramatickom odbore. Najvyšší počet žiakov má v odbore výtvarnom – 184 žiakov. Hudobný odbor navštevuje 125 žiakov, tanečný 12 žiakov a literárno-dramatický odbor navštevuje 6 žiakov, spolu 535 žiakov. Základná umelecká škola má svoje vysunuté pracoviská v Slovenskej Vsi, Spišských Hanušovciach a Spišskej Starej Vsi.

Základná umelecká škola v Spišskej Belej					
		odbor hudobný	odbor tanečný	odbor výtvarný	odbor literárno-dramatický
školský rok	počet žiakov/ pedagógov celkom	počet žiakov	počet žiakov	počet žiakov	počet žiakov
2002/2003	480/25	268	0	212	0
2004/2005	660/27	360	31	269	0
2006/2007	550/25	309	14	221	6

Centrum voľného času.

Centrum voľného času v Spišskej Belej na Zimnej ulici č. 47 je výchovno – vzdelávacie zariadenie pre využívanie voľného času detí a mládeže (do 26 rokov veku. CVČ

je umiestnené v budove, ktorá je po čiastočnej rekonštrukcii. V súčasnosti je v centre zriadená počítačová – internetová miestnosť so 6 PC, detský kútik pre najmenších a pre starších učebne aj herne (biliardový stôl a pod.). V budove však chýba väčšia spoločenská miestnosť a 2-3 učebne pre ďalšie záujmové aktivity a záujmové skupiny. V súčasnosti združuje 816 detí z mesta a okolia v 56 záujmových útvaroch.

Štruktúra Centra voľného času v Spišskej Belej za obdobie rokov 2002/2003 – 2006/2007				
Za školské roky	počet zapísaných detí	počet záujmových útvarov	počet pedagogických zamestnancov	počet externých zamestnancov
2002/2003	537	30	4	14
2004/2005	404	29	3	14
2006/2007	806	56	3	42

Stredné a vysoké školy.

V meste nie sú školy, ktoré poskytujú stredoškolské vzdelanie. Žiaci navštevujú stredné školy nachádzajúce sa v blízkom okresnom meste Kežmarok /7 km/ - Gymnázium, Hotelová akadémia, Stredná poľnohospodárska škola, Združená škola obchodu a služieb, Združená stredná umelecká škola, SOU poľnohospodárske. Žiaci majú možnosť navštevovať SOU a stredné školy v Poprade, vzdialenom od Spišskej Belej 23 km, kde sa nachádzajú Gymnázia, vrátane bilingválneho, Stredná zdravotná škola, Obchodná akadémia, Súkromná obchodná akadémia, Dievčenská odborná škola, Stredná priemyselná škola, SOU elektrotechnické, SOU služieb, SOU strojárske a ďalšie.

V Poprade sa nachádzajú aj vysunuté pracoviská Univerzity Mateja Bela Banská Bystrica, Katolíckej univerzity Ružomberok, City Univerzity Bellevue USA a Slovenskej technickej univerzity Bratislava.

10.1.2. Zariadenia pre zdravotníctvo a sociálnu starostlivosť.

Zdravotníctvo.

Poskytovanie primárnej zdravotnej starostlivosti je zabezpečené neštátnymi zdravotníckymi zariadeniami v budove zdravotného strediska. Potrebné je riešiť zlý technický stav tejto budovy, ktorý má vplyv na kvalitu poskytovaných služieb (dezolátny stav strechy, vnútorných sietí vybudovanie bezbariérových prístupov na poschodie budovy a terénne úpravy okolia budovy vrátane vybudovania parkoviska. Súčasnosti je v zdravotnom stredisku voľná jedna ambulancia pre praktického lekára alebo špecialistu. Zdravotná starostlivosť je poskytovaná ako denná počas pracovných dní. Lekárska pohotovosť je v Nemocnici v Kežmarku.

Zdravotnícke služby sú vykonávané prostredníctvom neštátnych zdravotníckych zariadení:

- praktický lekár pre dospelých–2, praktický lekár pre deti–2, stomatologický lekár–3, zubné laboratórium–1, gynekologická ambulancia–1.

Chýbajúce ambulancie špecializovaných (sekundárnych) lekárov sú zabezpečené v Kežmarku, prípadne Poprade. V meste sa nachádza jedno špecializované zariadenie - regeneračné centrum, dve privátne lekárne. Na počet obyvateľov, ekonomickú silu regiónu, a konkurenčného prostredia, je tento stav primeraný, aj keď sú tieto služby poskytované len počas pracovných dní od 7.00 – 16.00 hod., čo nie je dostačujúce.

Návrh:

- Modernizácia (rekonštrukcia) budovy a areálu zdravotného strediska s vybudovaním verejného parkoviska.

Sociálna starostlivosť.

Mesto zabezpečuje občanom sociálnu starostlivosť poskytovaním opatrovateľskej služby, poskytovaním vecných a finančných pomoci a podporuje činnosť klubu dôchodcov.

- Zariadenie opatrovateľskej služby je účelovým zariadením sociálnej starostlivosti pre starých a zdravotne ťažko postihnutých občanov. Nachádza sa v mestskej časti Strážky s kapacitou 10 lôžok a 9 zamestnancami.
- Klub dôchodcov sídli v priestoroch budovy knižnice.
- Detský domov má 2 pracoviská: na Továrenskej ulici 19 a na ulici 1. mája 12 v Spišskej Belej. Kapacita DeD je 30 miest s 27 zamestnancami.

Návrh:

- rozšírenie a modernizácia zariadenia opatrovateľskej služby v Strážkach,
- výstavba nocľahárne alebo výstavba bytov nižšieho štandardu (pre sociálne znevýhodnených občanov) na Partizánskej ulici,
- výstavba nájomných bytov (rekonštrukcia materskej školy v Strážkach na nájomné byty)

10.1.3. Administratíva a kultúra.

Na území mesta sa nachádza administratíva mestskej samosprávy (Mestský úrad), obvodný úrad práce a kultúrne zariadenia, ktoré sa nachádzajú v centrálnej časti mesta. V zásade sú potreby štátnej a samosprávnej administratívy satureované a netreba uvažovať so žiadnou územnou rezervou.

Mestský úrad (25 zamestnancov) sa nachádza vo viacúčelovom objekte v centre mesta spolu s kinom (168 miest), stavebným, matričným a školským úradom.

Mestská knižnica sa nachádza na Hviezdoslavovej č.21 a poskytuje svoje služby na pracoviskách oddelenia pre deti a mládež, dospelých, čítárne, študovne a internetové služby. Knižničný fond v súčasnosti tvorí 26 496 zväzkov a v roku 2006 knižnicu navštívilo 5 217 osôb. Kapacitne postačuje ale je potrebné riešiť prestavbu a rozšírenie o podkrovie v dvornom trakte kde bude spoločenská časť pre detské predstavenia.

Pošta sa nachádza v účelovom objekte, ktorý kapacitne a prevádzkovo vyhovuje (cca 9 zamestnancov).

Obvodné oddelenie PZ sa nachádza v účelovom objekte, ktorý kapacitne a prevádzkovo vyhovuje (15 zamestnancov).

Hasičská zbrojnica nevyhovuje a nachádza sa vo viacúčelovom objekte s jedným autom spolu s Mestskou políciou (4 zamestnanci). V prípade, že požiarny zbor bude profesionálny je potrebné zabezpečiť priestor pre 15 zamestnancov s tromi autami s príslušným technickým, prevádzkovým a sociálnym zázemím.

V centrálnej časti mesta sa nachádzajú objekty troch kostolov (rímsko a grécko katolíckeho a evanjelického). Kapacitne a prevádzkovo vyhovujú svojmu účelu.

Areál cintorína s domom smútku kapacitne nevyhovuje, preto je schválené rozšírenie na plochu futbalového ihriska s kapacitou asi 1500 miest. Pre návrhové obdobie je riešená alternatívne nová plocha cintorína. Židovský cintorín sa nachádza na južnom okraji mesta, v súčasnosti aj v návrhovom období sa nevyužíva.

Návrh:

- rešpektovať súčasné administratívne a kultúrne zariadenia s možnosťou ich prestavby na vlastných pozemkoch,
- riešiť situovanie lokality pre konanie kultúrnych a športových akcií (napr.: pri rybníku),
- obnova historického cintorína,
- rešpektovať zastavovaciu štúdiu rozšírenia a alternatívny návrh novej plochy cintorína.

Múzeá, expozície, galérie, výstavné siene v meste.

- **Múzeum Jozefa Maximiliána Petzvala Spišská Belá.**

Nachádza sa v neskororenesančnej budove školy, pôvodne sa jednalo o prízemnú budovu s nadstavbou urobenou v 18. storočí. V múzeu sú inštalované životopisné údaje o J. M. Petzvalovi s prehľadom vývoja optického zobrazovania až po prvú snímku, ktorá bola v 19. storočí nazvaná fotografiou.

- **Múzeum Dr. Michala Greisigera Spišská Belá**

Nachádza sa v jeho rodnom dome na Hviezdoslavovej ulici v historickom objekte pamiatkovej zóny. Bol to významný beliansky lekár, botanik, archeológ a polyhistorik.

- **Kaštieľ Strážky Spišská Belá – Strážky.**

Renesančný kaštieľ v Strážkach tvorí spolu s kostolom Sv. Anny a zvonnicou národnú kultúrnu pamiatku Slovenska. Jeho počiatky sa spájajú s neskorogotickým obdobím (15. stor.), potom prešiel rozsiahlou renesančnou prestavbou a napokon barokovo-klasicistickými úpravami (koniec 18. stor.). Kaštieľ patrilo rodine Horváth-Stansithovcov, ktorá ho získala v roku 1556. V 19. storočí sa vlastníčkmi kaštieľa stala rodina Mednyánszkych a Czóbelovcov. SNG získala tento objekt do správy prevodom po smrti jeho bývalej majiteľky, barónky Margity Czóbelovej v roku 1972. Postupne uskutočnila jeho záchranu a rekonštrukciu, spolu s revitalizáciou príbuzného anglického parku z 19. storočia, kde nainštalovala expozíciu veľkorozmerných plastík. Súčasne sprístupnila v budove kaštieľa vzácny fond zväzkov z pôvodnej historickej knižnice, časť jeho pôvodného mobiliáru, portrét 17. - 19. storočia na Slovensku a maliarsku tvorbu jedného z najvýznamnejších umelcov Slovenska Ladislava Mednyánszského (1852 - 1919).

10.1.4. Vybavenosť komerčného charakteru, výrobné a nevýrobné služby.

Komerčné zariadenia občianskej vybavenosti sú lokalizované najmä v ťažiskových priestoroch mestského centra, pri autobusovej stanici a na ul. 1.mája. Podobne je v centrálnej mestskej zóne umiestnená prevažujúca časť zariadení, poskytujúcich nevýrobné služby, resp. služby obyvateľstvu.

- v centrálnej časti mesta v polyfunkčnej zástavbe využívať možnosti situovania komerčnej vybavenosti a služieb,
- návrh rieši možnosti situovania účelového komerčného objektu obchodu a služieb (hypermarket) na plochách občianskej vybavenosti č.9 a navrhovanom okrsku č.10 pri ceste I/67.

10.1.5. Šport a rekreácia.

Športové dianie v meste je sústredené najmä v TJ Slavoj. Športovú činnosť vykonávajú hlavne kluby: volejbalový futbalový a hokejbalový. Na území mesta je pre športovcov k dispozícii futbalové ihrisko v Strážkach, tenisový kurt, dve telocvične, viacúčelové športové ihrisko s umelou trávou a s atletickou dráhou na Moskovskej ulici a viacúčelové športové ihrisko s asfaltovým povrchom na Tatranskej ulici. V roku 2005 bola v telocvični ZŠ na Moskovskej ulici postavená lezecká stena.

Výkonnostný šport je zastúpený týmito športmi:

- futbal – krajské a okresné futbalové súťaže - žiakov, dorastu a dospelých mužov,
- basketbal - 1.slovenská basketbalová liga – ženy – MBK Spišská Belá,
- volejbal - 1. slovenská volejbalová liga – muži – VK Slavoj Spišská Belá,
- hokejbal – okresná súťaž (ako kežmarská mestská liga) – muži – HK FIGHTERS Spišská Belá.

V meste je vybudované verejné detské ihrisko na Mierovej a Družstevnej ulici, ktoré však kapacitou ne postačujú a preto je potrebné dobudovať na území mesta detské ihriská v jeho rôznych lokalitách. Navrhujú Chýbajú priestory pre fitness, squash, bowling a pod.

Návrh:

- V jestvujúcej i navrhovanej obytnej zástavbe je potrebné vytvárať podmienky územnej saturácie bydlisku blízkych zariadení pre každodenné športovo-rekreačné (voľnočasové) aktivity a viacúčelovo využívať jestvujúce ihriská, návrh detských ihrísk, dopravného ihriska.
- lyžiarsky vleč v Strážkach,
- futbalový štadión s príslušným prevádzkovým zázemím a športovou halou v lokalite pri Belanských kúpeloch,
- relaxačno-oddychové centrum v navrhovanej ploche občianskej vybavenosti pri futbalovom štadióne,
- pri rybníku je navrhovaná polyfunkčná plocha pre lesopark a športovo relaxačné aktivity pre obyvateľov mesta.

10.1.6. Turizmus a cestovný ruch.

Mesto Spišská Belá disponuje potenciálom pre rozvoj cestovného ruchu predstavovaným prepojením kultúrnych, historických, umeleckých, architektonických, sakrálnych a folklórnych vzácnosti v podhorí Vysokých a Belianskych Tatier. Prírodné a kultúrne danosti mesta, ako aj susediacich oblastí, vytvárajú predpoklady na to, aby sa daná oblasť stala cieľom turistov a návštevníkov.

Pre rozvoj cestovného ruchu v meste je zaujímavá prímestská rekreačná zóna Beliansky rybník, ktorá ponúka špecifický druh oddychu, relatívne nedotknuté prírodné prostredie a príležitosti na rekreačný pobyt.

Charakteristickou črtou mesta je rozmanitosť kultúrnych pamiatok, vrátane múzeí, sakrálnych pamiatok a renesančného kaštieľa situovaných v podhorí Belianskych a Vysokých Tatier.

Príležitosti pre realizáciu voľnočasových aktivít ponúkajú Belianske Tatry, letná i zimná turistika, vysokohorská chata Plesnivec a pre verejnosť sprístupnená Belianska jaskyňa. Priaznivé podmienky pre turistiku poskytujú aj okolité turisticky atraktívne miesta – Pieninský národný park (rarity v rámci prírodných vzácností, cyklotrasy, turistické chodníky, splav Dunajca), kúpele Vyšné Ružbachy, ako aj Vysoké Tatry, golfové ihrisko vo Veľkej Lomnici alebo Aquapark Poprad.

V roku 2005 bolo v meste zriadené Regionálne turistické informačné centrum. Hlavnou úlohou centra je zvýšiť informovanosť domácich a zahraničných turistov a návštevníkov o možnostiach letnej turistiky v horách, zimných horských športov, mestského a kultúrneho cestovného ruchu, kúpeľného a zdravotného cestovného ruchu, vidieckeho cestovného ruchu a agroturistiky.

Služby pre cestovný ruch.

Základné služby - ubytovanie a stravovanie je dostupné pre návštevníkov priamo v meste a v blízkom okolí. Formou ubytovania v penziónoch, na súkromí a v ostatných ubytovacích zariadeniach je pre turistov zabezpečených 75 miest v meste Spišská Belá, vrátane chaty Teko Šarpanec. V Belianskych Tatrách, v Doline siedmich prameňov Vysokohorská chata Plesnivec poskytuje pre turistov celoročne 20 lôžok. V prípade potreby sa v poslednom období často využívajú ubytovacie a iné služby Sanatória v blízkej Tatranskej Kotline. Priamo v meste ponúkajú svoje služby 4 reštaurácie s kapacitou 505 stoličiek, dve pizzérie a 2 cukrárne.

Ubytovacie a stravovacie služby.

Ubytovacie a stravovacie služby					
Zariadenie- Ubytovacie služby		Kapacita a lôžok	Zariadenie - stravovacie služby		Kapacita stoličiek
Penzióny	V- Penzión	14	Reštaurácie	Motorest Goral	145
	G - Penzión	6		Reštaurácia v Mlyne	180
	Penzión Alena	6		Reštaurácia Pod Vežou	60
Chaty	Chata TEKO Šarpanec	67		Belianska Vináreň	120
Ubytovanie v súkromí	počet ubytovateľov 1	2			
Kempingy	v meste neexistujú	x			

Návrh:

- spojiť historicky významné objekty a miesta v meste „historickou cestou“ so zámerom zrekonštruovať dotknuté chodníky, cesty, priestranstvá, vybudovať orientačný systém (Historická cesta mestom Spišská Belá),
- rozvoj lokality Šarpanec pre rekreačnú funkciu s väzbou na lokalitu Vysokých Tatier s predpokladanou kapacitou:

Šarpanec	stav	návrh
	67 lôžok	bungalovy a chaty 100 x 4=400 lôžok
		Apartmánové byty 30x6 = 180 lôžok
		Hotelové zariadenia 170 lôžok
Spolu:		750 lôžok

- cyklochodník medzi Sp. Belou a Kežmarkom - v časti Sp. Belá (Beliansky rybník) – Sp. Belá (ul. SNP) - Strážky (Popradská ul.) – Strážky Kaštieľ – Pradiareň (Kežmarok).
- cykloturistický chodník s asfaltovým povrchom v šírke 3 m od Belianskeho rybníka do Tatranskej Kotliny vedľa cesty I/67,
- rekreačné ubytovanie riešiť aj v rodinných domoch (rekreačné domčeky, chalupy, penzióny do veľkosti rodinného domu s max. kapacitou 20 lôžok).
-

10.2. Sídelná zeleň.

Na území Mesta Spišská Belá je verejná zeleň v k.ú. Spišská Belá umiestnená v desiatich väčších celkoch. Jedná sa o zeleň uličnú, sídliskovú – na sídliskách Továrenská, Družstevná a Mierová, ďalej zeleň parkovú – pri evanjelickom kostole, pri Zdravotnom stredisku, medzi Mestským úradom a zvonnicou, park pod ulicou Petzvalovou, pri Belianskych kúpeľoch, zeleň školskú – pri Základnej škole Petzvalovej a zeleň cintorínsku. V k.ú. Strážky je zeleň koncentrovaná v troch väčších celkoch. Jedná sa tu o zeleň parkovú – v kaštieľnom parku, cintorínsku a zeleň vyskytujúcu sa v aleji na ulici Popradská.

Mesto Spišská Belá uskutočnilo výberové konanie (verejné obstarávanie) na spracovanie projektu, ktorý by komplexne riešil otázku starostlivosti o zeleň mesta. Na základe toho bude spracovaný projekt, ktorý bude pozostávať napr. zo zmapovania, výpočtu výmery plôch verejnej zelene, ďalej z tzv. pasportizácie zelene s určením druhov, počtov, veku, kvality porastov a navrhne výber plôch pre náhradnú výsadbu. Záverečným výstupom bude návrh riešenia zelene pre zníženie nákladov v údržbe zelene na základe výberu plôch

a zmeny kultúry na plochách (čo za jedno vegetačné obdobie predstavuje napr. pri 20 ha sumu 1,2 mil. Sk).

Mesto bude v rámci projektu rozdelené do logicky fungujúcich celkov (centrum mesta, sídliskové celky, individuálna bytová výstavba, priemyselné zóny, prímestské časti). Na základe spracovaných technicko hospodárskych ukazovateľov pre zeleň sa vypočíta potreba financií na údržbu zelene. Zatriedenie zelene ostane nemenné (iba napr. ak by sa zlikvidoval park len na trávnikovú plochu), čím ostane nemenná pracovná náplň, aj početnosť úkonov v údržbe. Technicko hospodárske ukazovatele pre zeleň budú mať dlhodobú pôsobnosť na základe dôsledne zmapovaného mesta. Posledným výstupom bude návrh na reálnu úsporu financií, ktorý bude dobre aplikovateľný a spoločnosť ZAAR Trnava ho bude podľa potreby aktualizovať, čím bude mať mesto zabezpečené nepretržitý servis v zeleni. Program starostlivosti o zeleň v meste umožní realizovať upravené zelené mesto s nízkymi nákladmi na údržbu.

Verejná zeleň pôsobí na životné prostredie po stránke hygienickej i estetickej a ako všeobecne prístupná verejnosti plní i funkciu sociálnu. Rozširuje obytný priestor a dáva možnosť vytvárať kontakty medzi obyvateľmi.

Do kategórie verejnej zelene sú zaradené väčšie i menšie parkové plochy, pri ktorých prevažuje okrasná funkcia a ktoré sú pre občanov neobmedzene prístupné. Účelom plánovania týchto plôch by malo byť vytvorenie optimálnych podmienok pre rozvoj týchto funkcií.

Vyhradená zeleň je sprievodnou zeleňou občianskej vybavenosti a jej využitie pre verejnosť je určitým spôsobom limitované. Patrí do nej ochranná zeleň a zeleň cintorína, kostolov. Spoločnou charakteristikou tejto skupiny zelene je taktiež nekoncepčnosť a chýbajúca, prípadne nekvalitná údržba.

Súkromná zeleň obmedzuje svoje využitie pre majiteľa pozemku, príp. jeho návštevníkov, avšak estetický efekt príjemne udržiavanej súkromnej záhrady má dosah i na okoloidúcich.

11. Doprava a dopravné zariadenia.

11.1. Dopravné vzťahy a záujmové územie.

Nadradený skelet cestnej dopravnej infraštruktúry je zo západného smeru reprezentovaný spoločným koridorom diaľnice D1a cesty I/18, E50 (úsek Žilina - Poprad – Prešov - Košice), ktorý je súčasťou európskeho multimodálneho koridoru č. Va a cestou I/67, ktorá je na tento koridor napojená v priestore Poprad-Matejovce a ktorá prechádza cez západnú a severnú časť mesta. V centrálnej časti sa na ňu napája cesta I/77 Spišská Belá-Stará Ľubovňa-Bardejov-Svidník.

11.1.1. Cestná doprava.

Cesta I/67 je v Konceptii územného rozvoja Slovenska a v ÚPN-VÚC Prešovského kraja definovaná v rámci hlavných dopravných sietí pre turistickú dopravu ako cestná komunikácia vo funkcii medzinárodného turistického koridoru vo východnej severojužnej vetve (Kraków – Nowy Targ) PR – Podspády – Spišská Belá – Kežmarok – Poprad – Vernár – Rožňava – Tornaľa - Kráľ – MR (Budapešť).

Cesta I/77 je v Konceptii územného rozvoja Slovenska a v ÚPN-VÚC Prešovského kraja zaradená medzi dopravné siete SR celoštátnej úrovne a je súčasťou cestných prepojení celoštátneho významu:

- (Poprad) – Spišská Belá – Stará Ľubovňa – Mníšek nad Popradom – PR (Piwniczna),
- v línii (Spišská Stará Ves) – Stará Ľubovňa – Bardejov – Svidník – Stropkov - Medzilaborce – Palota – PR (Radoszyce), ako súčasť cestnej komunikácie v prihraničnom ČR/SR/PR západovýchodne orientovanom cestnom koridore.

Na západnom okraji intravilánu sa na cestu I/67 pripája **cesta II/542** Spišská Belá - Slovenská Ves - Spišské Hanušovce - Spišská Stará Ves, ktorá v severojužnom smerovaní prepája cestu I/67 s hraničným priechodom Lysá nad Dunajcom -Sromowce Wyżne (PR) resp. s rekreačným priestorom Národný park Pieniny. Cesta má vnútroregionálny, hospodársky a turistický význam.

V severnej časti mesta sa na cestu I/77 pripája v západovýchodnom smerovaní **cesta III/541001** Spišská Belá –Križová Ves, ktorá spája túto koncovú obec s mestom (2,5km).

Na severozápadnom okraji katastra, v lokalite Šarpanec, sa na cestu I/67 pripája **cesta III/067026**, ktorá prepája túto rekreačnú lokalitu zo severným okrajom mesta Kežmarok, kde sa napája opäť na cestu I/67.

Cesta I/67.

Mesto Spišská Belá gravituje južným smerom k mestám Kežmarok (7km) a Poprad (22km) a ako najkratšia spojnica s týmito mestami sa využíva cesta I/67.

V prejazdnom úseku intravilánom mesta cesta I/67 prechádza cez ťažiskový priestor zástavby pomerne úzkym koridorom vymedzeným obojstrannou zástavbou Vozovka má šírku jazdných pruhov 3,5m, celková šírka vozovky je min. 8,0m.

Funkčnú triedu cesty I/67 v prejazdnom úseku mestom podstatne znižuje najmä nepriaznivé smerové vedenie a neprehľadné a stavebno-technicky nevyhovujúce križovatky.

Celkove cesta I/67 v prejazdnom úseku nespĺňa požiadavky STN 73 6110 na požadovanú kategóriu B1- MZ 14/60 (50)

Vývoj intenzity dopravy na ceste I/67 podľa celoštátneho sčítania dopravy Slovenskej správy ciest je dokumentovaný v tabuľke:

Číslo cesty	Sčítací úsek	Úsek cesty	Celoštátne sčítanie dopravy v roku /skutočné vozidlá /24hod/			Výhľadová intenzita – nápočet (sk.v./24h)	
			Počet a percentuálny podiel nákl. automobilov			Počet a perc. podiel nákl. automobilov	
			1995	2000	2005	2025*	2035
I/67	01320	Kežmarok- Strážky	6039	6919	9217	12984	14896
			1990	1301NA =18,8%	1200NA =13,0%	1680NA 12,9%	1908NA 12,8%
I/67	01321	Strážky- Spišská Belá (želez. precestie)	5040	7006	8149	11479	13169
			941 NA =18,7%	1543NA =22,0%	1058NA =13,0%	1481NA 12,9%	1682NA 12,8%
I/67	01322	Spišská Belá (želez. precestie)- Spišská Belá (križ. I/77)	5367	6932	8435	11880	13625
			1034 NA = 19,3%	1500NA = 21,6%	1345NA =15,9%	1883NA 15,8%	2139NA 15,7%
I/67	00801	Spišská Belá (križ. I/77)- Spišská Belá (križ. II/542)	3660	4823	4636	6530	7489
			767NA =20,9%	989 NA =20,5%	697 NA =15,0%	976NA 14,9%	1108NA 14,8%
I/67	00802	Spišská Belá (križ. II/542)- Spišská Belá (hranica intravilánu)	1088	1481	1879	2646	3034
			268 NA = 24,6%	371NA =25,1%	321NA =17,1%	449NA 17,0%	510NA 16,8%

*Návrhový rok ÚPN

Poznámka: Použité výhľadové koeficienty rastu intenzity dopravy boli vydané Slovenskou správou ciest pre sčítanie dopravy v roku 2005 pre územie VÚC Prešov

Sčítanie dopravy preukazuje nárast dennej intenzity dopravy v absolútnych číslach od roku 1995 a výrazný pokles percentuálneho podielu nákladnej dopravy. V roku 2006 bola vylúčená TIR doprava z úseku Spišská Belá –Lysá Poľana (hr.PR). Pokles intenzity nákladnej dopravy vyvolaný týmto opatrením nie je zdokumentovaný. Všeobecne sa však dá predpokladať, že došlo k ďalšiemu poklesu počtu ťažkých nákladných vozidiel, ktorý začal po zmene kategórie colných predpisov na hraničnom priechode Lysá Poľana a ktorý je už zdokumentovaný v sčítaní dopravy v roku 2005, kde je zrejмый pokles počtu nákladných vozidiel ako aj percentuálny podiel nákladnej dopravy na tomto úseku cesty I/67.

Návrh.

V kontexte s KÚRS II cesta I/67 v návaznosti na cestu I/77 je cestou celoštátneho významu v línii (Poprad) – Spišská Belá – Stará Ľubovňa – Mníšek nad Popradom – PR (Piwniczna) a v línii (Spišská Stará Ves) – Stará Ľubovňa – Bardejov – Svidník – Stropkov - Medzilaborce – Palota – PR (Radoszyce), ako súčasť cestnej komunikácie v prihraničnom ČR/SR/PR západovýchodne orientovanom cestnom koridore. Navrhujeme preto preferovať toto západovýchodné cestné prepojenie, ktoré má zásadný význam pre hospodársky rozvoj prihraničného SR-PR priestoru a severovýchodného Slovenska a jeho napojenie na európsky multimodálny koridor č. Va. Táto koncepcia vedie v koncepte ÚPN k návrhu preložky cesty I/67 v kontexte s preložkou cesty I/77 v polohe západne od intravilánu mesta pri smerovej preferencii západovýchodného prepojenia. Pre prípad výraznejšieho nárastu intenzity dopravy v západovýchodnom smerovaní ako dôsledku očakávaného a pripravovaného územného rozvoja prihraničia SR a PR navrhujeme územnú rezervu pre koridor cestného prepojenia ciest I/67 a I/77 po východnom okraji intravilánu. Prepojenie k hraničným priechodom T.Javorina-Lysá Poľana resp. Podspády-Jurgow je potom pri oboch možnostiach obchvatu vedené po preložke cesty I/67 v trase západného obchvatu ako cestná

komunikácia vo funkcii medzinárodného turistického koridoru vypojená zo západovýchodného koridoru v navrhovanej úrovňovej priesečnej križovatke s pôvodnou cestou I/67 na západnom okraji mesta (ktorá je navrhovaná v tejto križovatke ako vedľajšia cesta) s využitím pôvodnej trasy I/67 až po hranicu s PR. Vzhľadom na v súčasnosti rozpracované možnosti vedenia tzv. Karpatskej cesty resp. variovanej trasy cesty Via Montana na poľskej strane a možné miesta jej napojenia na slovenský západovýchodný cestný koridor v prihraničnom SR/PR priestore akceptujeme v ÚPN mesta veľmi pravdepodobnú jednu z možností prepojenia oboch koridorov aj cez priechod Jurgow t.z. na súčasnú cestu I/67. Tým vznikne kvalitatívne a kvantitatívne nová situácia s nárastom intenzity najmä turistickej dopravy a prihraničnej hospodárskej dopravy a potreba distribúcie tejto dopravy do smeru Poprad a do smeru Stará Ľubovňa. Pre tento vývoj navrhujeme rezervovať plochu pre mimoúrovňovú osmičkovitú križovatku v krížení so západným obchvatom, ktorý ako hlavná cesta bude bezkolízne napojený na pôvodnú cestu I/67 prebiehajúcu mostným objektom nad zapusteným obchvatom.

V princípe je navrhovaný západný obchvat v relácii Strážky (južný vstup v mimoúrovňovej trubkovej križovatke riešiacej napojenie na obchvat mesta Kežmarku a pôvodnú cestu I/67) – križovatka s pôvodnou trasou I/67 v lokalite Rybníky (4,6km) – Bušovce (severný vstup) s možnosťou napojenia na I/77 aj pred severným vstupom do Bušoviec t.z. bez obchvatu Bušoviec. Dĺžka západného obchvatu je cca.10,3km (vrátane obchvatu Bušoviec) resp. 8,1km (bez obchvatu Bušoviec).

Východný obchvat je navrhovaný (ako najkratší a bez strateného spádu) pre vývoj výrazne smerujúci k zásadnej dominancii a nárastu intenzity dopravy v línii Poprad - Stará Ľubovňa – Ľubotín a pre ktorý navrhujeme územnú rezervu v relácii Strážky (južný vstup) s mimoúrovňovými kríženiami pôvodnej cesty I/67, cesty III/541001 a železnice v problematickom území alúvia rieky Poprad - napojenie na pôvodnú trasu I/77 (s možným obchvatom Bušoviec) má dĺžku cca 6,7km resp. 8,7km s obchvatom Bušoviec. Pri západnom ochvate trasa prekonáva výškový rozdiel 30m v úseku Strážky – kríženie s I/67 a 62m v úseku kríženie s I/67-Bušovce (severný vstup). Pri východnom ochvate trasa prekonáva výškový rozdiel len 10m. Celá trasa obchvatu sa navrhuje v kategórii C 11,5/70. Po realizácii obchvatu navrhujeme pôvodnú cestu I/67 a I/77 v priebehu intravilánom mesta preradiť na cestu II. triedy v kategórii B2-MZ 12,0/50.

Vzhľadom na pomerne nízku súčasnú intenzitu dopravy na ceste I/67 a to najmä na ceste I/77, kde je intenzita o 50% nižšia ako na ceste I/67 (v úseku Strážky - križovatka s cestou I/77), potreba výstavby preložky týchto ciest nie je akútna. Prognóza vývoja intenzity pomocou výhľadových koeficientov rastu intenzity dopravy, ktoré boli vydané Slovenskou správou ciest v roku 2005 pre územia VÚC Prešov, má orientačný charakter pretože nemôže zohľadniť neistoty spojené:

- s nedostatkom podkladov pre objektívne rozdelenie intenzít medzi obchvat a pôvodnú trasu cez intravilán, ktoré je možné získať len vyhodnotením smerového prieskumu automobilovej dopravy, ktorý nebol k dispozícii a k dispozícii neboli ani iné relevantné dopravné prieskumy
- s pripravovaným očakávaným hospodárskym rozvojom prihraničného územia SR/PR v línii cesty I/77 a I/74 a z toho vyplývajúci nárast intenzity dopravy
- s v súčasnosti neznámym priebehom tzv. Karpatskej cesty resp. cesty Via Montana, ktoré sú pripravované na poľskom prihraničnom území a hlavne miesta ich prepojenia na našu cestnú komunikácie v prihraničnom ČR/SR/PR západovýchodne orientovanom cestnom koridore línii (Poprad) – Spišská Belá – – Stará Ľubovňa – Bardejov – Svidník – Stropkov - Medzilaborce – Palota – PR (Radoszyce),

Vzhľadom na vyššie uvedené navrhujeme obchvat mesta bez preukázania reálnej potreby výstavby preložky v časovom horizonte. Túto problematiku navrhujeme riešiť po stabilizácii relevantných dopravných a urbanistických vstupov po spracovaní a schválení nového ÚPN VÚC Prešovského kraja v rámci Zmien a doplnkov ÚPN mesta.

Pre návrh ÚPN mesta pre stav po realizácii preložky preto dokumentujeme orientačné údaje vychádzajúce z predpokladu, že 70% intenzity dopravy prognózovanej podľa výhľadových koeficientov na pôvodnej trase cez mesto prevezme obchvat, pričom akceptujeme v plnom rozsahu návrh obchvatu mesta Kežmarok, na ktorý naväzujeme v navrhovanej mimoúrovňovej križovatke Strážky. Dopravné zaťaženie pre stav bez preložky je dokumentovaný v tabuľkách pri návrhu jednotlivých ciest.

Predpokladané dopravné zaťaženie na ceste I/67a I/77 v r. 2025 a 2035 po realizácii preložky

Číslo cesty	Sčítací úsek	Úsek cesty	Výhľadová intenzita – nápočet (sk.v./24h)	
			Počet a perc. podiel nákl. automobilov	
			2025*	2035
I/67	01320	Kežmarok - križovatka Strážky	3895	4469
			504NA 12,9%	1908NA 12,8%
I/67	01321	križovatka Strážky- Spišská Belá (želez. nákladná stanica)	3444	4086
			444NA 12,9%	505NA 12,8%
I/67	01322	Spišská Belá ((želez. nákladná stanica)- Spišská Belá (križ. I/77))	3564	4088
			565NA 15,8%	642NA 15,7%
I/67	00801	Spišská Belá (križ. I/77)- Spišská Belá (križ. II/542)	1959	2247
			293NA 14,9%	332NA 14,8%
I/67	00802	Spišská Belá (križ. II/542)- Spišská Belá (hranica intravilánu)	794	910
			135NA 17,0%	153NA 16,8%
I/77	00811	Spišská Belá (križ. I/67)- Spišská Belá (hranica intravilánu)	2004	2298
			327NA 16,3%	371NA 16,1%
I/77	00810	Spišská Belá-Bušovce	2007	2302
			305 NA 15,2%	347 NA 15,1%

*Návrhový rok ÚPN

Predpokladané dopravné zaťaženie na navrhovanej preložke ciest I/67a I/77 v r. 2025 a 2035

Číslo cesty	Sčítací úsek	Úsek cesty	Výhľadová intenzita – nápočet (sk.v./24h)	
			Počet a perc. podiel nákl. automobilov	
			2025*	2035
I/67	01320	Kežmarok- križovatka Strážky	9089	10427
			504NA 12,9%	1908NA 12,8%
I/67	01321	Križovatka Strážky -Spišská Belá križovatka s pôv. cestou I/67	8035	9218
			1037NA 12,9%	1177NA 12,8%
I/77	00811	Spišská Belá križovatka s pôv. cestou I/67- križovatka Bušovce	4683	5371
			713NA 16,3%	809NA 16,1%

*Návrhový rok ÚPN

Kapacitné posúdenie cesty I/67 v zastavanom území mesta bez preložky

Cesta I/67 v prejazdnom úseku zastavaným územím obce svojim šírkovým usporiadaním zodpovedá kategórii B1-MZ 9,0/60. Je obojstranne obostavaná prevažne zmiešanou zástavbou bytových domov a objektami občianskej vybavenosti s priamymi vjazdmi na pozemky a dopravnou obsluhou areálov a objektov obč. vybavenosti. V skúmanom najviac zaťaženom úseku sú obslužné komunikácie napojené v stykových križovatkách. V rámci dopravného priestoru sú situované súbežné chodníky priamo v kontakte s obrubníkom alebo oddelené postrannými deliacimi pásmi. Po ceste I/67 prebiehajú linky SAD v centrálnej časti vybavené zastávkami na zastávkových pruhoch. Kapacita komunikácie je posudzovaná v zmysle STN 73 6110, odstavec 6, príloha B

Vstupné údaje:

funkčná trieda a kategória B1-MZ 9,0/50, dvojpruhová, šírka jazdného pruhu 3,50m, neobmedzený prístup
návrhová rýchlosť 60km/h
požadovaná jazdná rýchlosť 40km/h
podiel pomalých vozidiel v dopravnom prúde 16%
podiel veľmi pomalých vozidiel v dopravnom prúde 1%
dĺžka úseku 350m

Výpočet prípustnej intenzity dopravného prúdu I_p na zbernej MK bez preložky v najviac zaťaženom úseku cesty I/67-sčítací úsek 01322 v návrhovom roku 2005

$I_p = I_z \cdot k_k \cdot k_s \cdot k_m \cdot k_b$
 $I_z = 1350 \text{ voz./h}$ základná hodnota prípustnej intenzity dopravného prúdu vo voz/h v zmysle tab. B1
 $k_k = 1,0$ súčiniteľ vplyvu svetelne riadenej križovatky v zmysle tab. B5
 $k_s = 0,75$ šírkový súčiniteľ v zmysle tab. B6
 $k_m = 0,96$ súčiniteľ manévrovania v zmysle tab. B7
 $k_b = 1,0$ súčiniteľ vplyvu veľmi pomalých vozidiel v zmysle tab. B8

$$I_{p,2025} = 1350 \cdot 1,0 \cdot 0,75 \cdot 0,96 \cdot 1,0 = 972 \text{ voz/h}$$

Výpočet 50-rázovej intenzity dopravy v sledovanom úseku v návrhovom roku 2005

$$I_{50,2025} = 0,5 \cdot k_{50} \cdot k_{st} \cdot S \quad (\text{voz/h})$$
$$I_{50,2025} = 0,5 \cdot 0,114 \cdot 1,0 \cdot 11\,880 \quad (\text{voz/h})$$
$$I_{50,2025} = 677 \text{ voz/h}$$

Vyhodnotenie

$$I_{p,2025} \geq I_{50,2025}$$
$$972 \text{ voz/h} \geq 677 \text{ voz/h}$$

Z posúdenia cesty I/67 v sledovanom najzaťaženejšom prejazdnom úseku zastavaným územím mesta Spišská Belá konštatujeme, že na MK v súčasnom šírkovom usporiadaní MZ 9,0/60 v návrhovom roku ÚPN mesta v r. 2025 nedôjde k prekročeniu prípustnej intenzity dopravy.

Cesta I/77.

Cesta I/77 zabezpečuje prepojenie mesta s priestorom Stará Ľubovňa (25km), kde sa napája na cestu I/68, ktorá spája tento priestor s hraničným priechodom Mníšek nad Popradom-Piwniczna resp. v južnom smerovaní sprístupňuje krajské mesto Prešov. Cesta

vo svojom priebehu katastrom obce zodpovedá približne kategórii C 7,5/70. V prejazdnom úseku intravilánom mesta cesta I/67 prechádza cez ťažiskový priestor zástavby pomerne širokým koridorom vymedzeným obojstrannou riedkou zástavbou prevažne rodinných domov, ktorá je pripojená pomocou prístupových komunikácií v prevažne nevyhovujúcich križovatkách. Vozovka má šírku jazdných pruhov 3,5m, celková šírka vozovky je min. 8,0m čo zodpovedá približne kategórii MZ 9/60. Na cestu I/67 je napojená cesta I/77 v centrálnej časti mesta.

Vývoj intenzity dopravy na ceste I/77 podľa celoštátneho sčítania dopravy Slovenskej správy ciest je dokumentovaný v tabuľke:

Číslo cesty	Sčítací úsek	Úsek cesty	Celoštátne sčítanie dopravy v roku /skutočné vozidlá /24hod/			Výhľadová intenzita – nápočet (sk.v./24h)			
			Počet a percentuálny podiel nákl. automobilov					Počet a perc. podiel nákl. automobilov	
			1995	2000	2005	2025*	2035		
I/77	00811	Spišská Belá (križ. I/67)- Spišská Belá (hranica intravilánu)	2596	4109	4743	6679	7660		
			596 NA =22,9%	862 NA =21,0%	778 NA =16,4%	1089 NA 16,3%	1237 NA 16,1%		
I/77	00810	Spišská Belá- Bušovce	2467	3731	4750	6690	7673		
			582 NA = 23,6%	599 NA = 16,1%	727 NA =15,3%	1018 NA 15,2%	1156 NA 15,1%		

Sčítanie dopravy preukazuje nárast dennej intenzity dopravy v absolútnych číslach od roku 1995 a výrazný pokles percentuálneho podielu nákladnej dopravy a výrazný podiel dopravy v relácii Kežmarok-Spišská Belá-Stará Ľubovňa t.z. v kontexte s cestou I/67

*Návrhový rok ÚPN

Poznámka: Použité výhľadové koeficienty rastu intenzity dopravy boli vydané Slovenskou správou ciest pre sčítanie dopravy v roku 2005 pre územie VÚC Prešov.

Návrh.

Vzhľadom na východo-západné smerovanie rozhodujúcej dopravnej záťaže v kontexte s cestou I/67 je problematika obchvatu cesty I/77 riešená v návrhu cesty I/67.

Cesta II/542.

Cesta vo svojom priebehu katastrom obce zodpovedá približne kategórii C 9,5/70. Cesta II/542 v extravilánovom priebehu má jazdné pruhy šírky 3,5m a vozovku šírky 8,0m .

V prejazdnom úseku intravilánom mesta cesta II/542 prechádza pomerne širokým koridorom vymedzeným obojstrannou riedkou zástavbou. Na severnom okraji v koncovej polohe sú na ňu obojstranne napojené priemyselné areály. Vozovka má šírku jazdných pruhov 3,5m, celková šírka vozovky je min. 8,0m. V celom rozsahu absentuje obrubníková úprava.

Vývoj intenzity dopravy na ceste II/542 podľa celoštátneho sčítania dopravy Slovenskej správy ciest je dokumentovaný v tabuľke:

Číslo cesty	Sčítací úsek	Úsek cesty	Celoštátne sčítanie dopravy v roku /skutočné vozidlá /24hod/			Výhľadová intenzita – nápočet (sk.v./24h)			
			Počet a percentuálny podiel nákl. automobilov					Počet a perc. podiel nákl. automobilov	
			1995	2000	2005	2025*	2035		
II/542	02411	Spišská Belá (križ. I/67)- Spišská Belá (hr. intravilánu)	1999	2451	1903	2534	2867		
			436 NA =21,8%	600 NA =24,5%	321 NA =16,9%	414NA =16,3%	462NA 16,1%		
II/542	02410	Spišská Belá (hr. intravilánu) - Slovenská Ves	1534	1831	2458	3279	3711		
			312 NA =20,3%	419 NA =22,9%	309 NA =12,6%	399 NA 12,2%	445 NA 12,0%		

Sčítanie dopravy preukazuje nárast dennej intenzity dopravy v absolútnych číslach od roku 1995 a výrazný pokles percentuálneho podielu nákladnej dopravy.

*Návrhový rok ÚPN

Poznámka: Použité výhľadové koeficienty rastu intenzity dopravy boli vydané Slovenskou správou ciest pre sčítanie dopravy v roku 2005 pre územie VÚC Prešov

Návrh.

V priebehu intravilánom mesta v kontexte s pôvodnou cestou I/67 bude cesta sprístupňovať jestvujúce a navrhované priemyselné areály na severnom okraji intravilánu v rámci kooperačných vzťahov medzi priemyselnými obvodmi mesta. Navrhujeme kategóriu B2–MZ 12,0/50 (11,5/50) s obojstrannými chodníkmi a rekonštrukciu stykovej križovatky v napojení na pôvodnú cestu I/67.

V línii Poprad-Kežmarok, Spišská Belá –Spišská Stará Ves očakávame nárast turistickej dopravy generovaný rozvojom CR v priestore Pieniny-Czorsztyn.

V extraviláne navrhujeme kategóriu C 9,5/70. Križovatka so západným obchvatom formou úrovňovej priesečnej križovatky.

Cesta III/541001.

Cesta III/541001 sprístupňuje koncovú obec Krížová Ves a napája sa na cestu I/77 v neprehľadnej a čiastočne aj stavebno-technicky nevyhovujúcej priesečnej križovatke. Cesta v prejazdnom úseku intravilánom má premenné, stavebno-technicky nevyhovujúce šírkové usporiadanie. Prístupové komunikácie sú napojené nevyhovujúcim stavebno-technickým riešením križovatiek, čo je kritické najmä pri napojení územia Medzi Jarkami. Križenie so železničnou traťou je úrovňové.

Vývoj intenzity dopravy na ceste III/541001 podľa celoštátneho sčítania dopravy Slovenskej správy ciest je dokumentovaný v tabuľke:

Číslo cesty	Sčítací úsek	Úsek cesty	Celoštátne sčítanie dopravy v roku /skutočné vozidlá /24hod/			Výhľadová intenzita – nápočet (sk.v./24h)			
			Počet a percentuálny podiel nákl. automobilov					Počet a perc. podiel nákl. automobilov	
			1995	2000	2005	2025*	2035		
III/541001	05561	Spišská Belá (križ. I/77) Spišská Belá (hr. intravilánu)	519	536	1141	1442	1595		
			161 NA =31,0%	75 NA =14,0%	233 NA =20,4%	289 NA =20,0%	315 NA =19,7%		
III/541001	05560	Spišská Belá (hr. intravilánu) – Krížová Ves	527	472	672	849	938		
			167 NA =31,7%	78 NA =16,5%	165 NA =24,6%	205 NA 24,1%	223 NA 23,7%		

Sčítanie dopravy preukazuje nárast dennej intenzity dopravy v absolútnych číslach od roku 1995 a neočakávaný nárast percentuálneho podielu nákladnej dopravy, pričom celkovo intenzita dopravy je nízka a zodpovedá koncovej polohe obce

*Návrhový rok ÚPN

Poznámka: Použité výhľadové koeficienty rastu intenzity dopravy boli vydané Slovenskou správou ciest pre sčítanie dopravy v roku 2005 pre územie VÚC Prešov

Návrh.

V priebehu intravilánom mesta navrhujeme kategóriu B3-MZ 8,5/5 0, v stiesnených pomeroch MZ 8,0/50, potrebný min. jednostranný chodník. V extraviláne navrhujeme kategóriu C 7,5/60.

Cesta III/067026.

Cesta vytvára skratku (6,0km) v prepojení cesty I/67 mimo mesta Spišská Belá v trase Kežmarok-Rakúsy-Šarpanec. Vzhľadom na vidiecky charakter trasy prechádzajúci zvlneným terénom a kvalitou zodpovedajúcu ceste III. triedy, nie je intenzívne využívaná pre nákladnú tranzitnú dopravu a je využívaná prevažne pre miestnu dopravu a pravdepodobne aj pre turistickú dopravu v relácii Poprad - hraničný priechod T. Javorina resp. Podspády, nakoľko trasa cez Spišskú Belú je dlhšia o 6,0km. Cesta v priebehu katastrom zodpovedá kategórii C 6,5/50 s krajinami 0,50m, čo je nevyhovujúca kategória vzhľadom na intenzitu dopravy nad 300sk.v./24h.

Vývoj intenzity dopravy na ceste III/067026 podľa celoštátneho sčítania dopravy Slovenskej správy ciest je dokumentovaný v tabuľke:

Číslo cesty	Sčítací úsek	Úsek cesty	Celoštátne sčítanie dopravy v roku /skutočné vozidlá /24hod/			Výhľadová intenzita – nápočet (sk.v./24h)	
			Počet a percentuálny podiel nákl. automobilov			Počet a perc. podiel nákl. automobilov	
			1995	2000	2005	2025*	2035
III/067026	03410	Šarpanec (I/67) – Kežmarok (I/67)	1107	1067	1281	1622	1796
			311 NA =28,1%	224 NA =21,0%	161 NA =12,6%	200 NA =12,3%	217 NA 12,1%

Sčítanie dopravy preukazuje nárast dennej intenzity dopravy v absolútnych číslach od roku 1995 a výrazný pokles percentuálneho podielu nákladnej dopravy.

* Návrhový rok ÚPN

Poznámka: Použité výhľadové koeficienty rastu intenzity dopravy boli vydané Slovenskou správou ciest pre sčítanie dopravy v roku 2005 pre územie VÚC Prešov

Návrh.

Navrhujeme cestu III. triedy rekonštruovať na kategóriu C 7,5/60 s kolmým napojením na cestu I/67.

Obslužné komunikácie.

Tieto komunikácie zabezpečujú obslužnú funkciu s priamou obsluhou príslušného územia najmä v obytnej zástavbe mesta.

Kritickým územím pre dopravnú obsluhu je lokalita Medzi jarkami, kde prístupové komunikácie vznikli živelným vývojom a vyznačujú sa len 3-4m širokým dopravným priestorom s nevyhovujúcimi a premennými šírkami asfaltových vozoviek 2,5-3,0m pre obojsmernú premávku, niektoré sú nevhodné pre verejnú premávku.

Ostatné prístupové komunikácie sú v prevažnej miere realizované v rámci relatívne nových lokalít IBV, ktoré už viac-menej akceptujú potreby kvalitnej dopravnej obsluhy, majú obrubníkovú úpravu so šírkami vozoviek 4,5-6,0m, minimálne jednostranné chodníky oddelené od vozovky postrannými deliacimi pásmi. Tieto komunikácie hodnotíme ako vhodné pre danú funkciu. Výnimku tvoria komunikácie vnútri obytnej zástavby HBV, ktoré sú úzke, bez obrubníkov a bez odvodnenia. V miestnej časti Strážky sú prístupové komunikácie nevyhovujúce z hľadiska absencie obrubníkovej úpravy resp. šírkovej úpravy s krajinami.

Návrh.

Jestvujúce miestne obslužné komunikácie navrhujeme upraviť alebo rekonštruovať v pôvodných trasách tak, aby svojím šírkovým usporiadaním vyhovovali pre obojsmernú premávku v kategóriách v zmysle platnej STN 736110:

- C2 - MO 7,5/50, dvojpruhová obojsmerná v podmienkach jestvujúcej novej zástavby s min. jednostranným chodníkom šírky 2,0m vo funkcii mestského okruhu v trasách najviac zaťažených MK
- C3 - MO 6,5/40, dvojpruhová obojsmerná v mimoriadne stiesnených pomeroch

bez chodníka, v ostatných prípadoch s jednostranným chodníkom šírky 2,0m výnimočne šírky 1,5m.

- C3 - MO 4,25/30, jednopruhovú obojsmernú, v extrémne stiesnených pomeroch a do dĺžky 100m

Navrhované miestne obslužné komunikácie v navrhovaných lokalitách IBV uvažujeme ako komunikácie v kategórii :

- C3 – MO 8,0/40 t.z. dvojpruhová, obojsmerná, s obojstrannými chodníkmi šírky 1,5m a postrannými zelenými deliacimi pásmi šírky min. 1,5m pre hlavnú komunikáciu v lokalite zabezpečujúcu prístupy do lokality z nadradenej cestnej siete
- C3 – MO 7,5/40 t.z. dvojpruhová, obojsmerná, s obojstrannými chodníkmi šírky 1,5m a postrannými zelenými deliacimi pásmi šírky min. 1,5m alebo v stiesnených pomeroch len s obojstrannými chodníkmi šírky 2,0m resp. jednostranným chodníkom pre menej dôležité komunikácie v lokalite nadväzujúce na hlavnú komunikáciu
- C3 – MOK 7,5/40 t.z. dvojpruhová obojsmerná vybavená s krajinicami v lokalitách navrhovanej výrobnéj zóny, v stiesnených pomeroch s jednostranným chodníkom
- C3-MOU 2,75/30 ako krátke prípojky sprístupňujúce skupiny 4-6 domov

Pri slepom ukončení komunikácii navrhujeme v koncových polohách obratišťa s parametrami pre osobné a nákladné autá do dĺžky 8,0m (hasiči, odvoz odpadu). Kategórie komunikácii pre jednotlivé ulice sú navrhované na základe vyhodnotenia disponibilného priestoru (koridoru) a významu komunikácie v dopravnom systéme obce.

Pri návrhu nových lokalít IBV je potrebné dôsledne dodržiavať usporiadanie dopravného priestoru v zmysle STN 73 6110 a vytvárať uličný priestor ako plnohodnotný prvok urbanistického riešenia.

Účelové komunikácie.

Prístup k areálu SPP.

Nadväzuje na cestu II/542, má šírku novej asphaltovanej vozovky 6,0m s odvodnením do príľahlého terénu a pre danú funkciu vyhovuje.

Návrh.

Cesta bude súčasťou dopravnej obsluhy navrhovaných plôch priemyslu a výroby na severnom okraji mesta v napojení na cestu II/542. Navrhovaná je kategória C3-MOK 7,5/40.

Ďalšie účelové komunikácie: OMV k Ebe, za cintorínom cez nákladnú železničnú stanicu, k ČOV, u UKSUP-u, k PD Tatry, k rybárskemu domu a okolo vodojemu ponechávame v pôvodnom význame a navrhujeme upraviť ich napojenia na nadradenú sieť MK v zmysle normových požiadaviek na stavebno-technické riešenie križovatiek.

Poľné cesty.

Poľné cesty nadväzujú na cesty I/67, I/77 a na miestne komunikácie a sú to vyjazdené, zemité vozovky šírky cca 2,5-3,0m slúžiace hospodárskym účelom. Tieto poľné cesty nie sú zrealizované v zmysle príslušných noriem a nemajú vplyv na dopravný systém mesta.

Návrh.

Všetky poľné cesty ponechávame v pôvodnom význame a stave. Navrhované poľné cesty a rekonštrukcie a úpravy jestvujúcich poľných ciest a ich napojenia na nadradenú cestnú sieť je potrebné riešiť v zmysle príslušných noriem,

11.1.2. Komunikácie pešie a cyklistické.

Najnepriaznivejšia situácia pre peší pohyb je pozdĺž cesty I/67 a I/77, kde je najväčšia intenzita motorovej a pešej dopravy a kde je sústredená občianska vybavenosť, ktorá vytvára hlavné aktivity celomestského centra. Bariérový efekt v tejto časti mesta je evidentný a priečny pohyb peších je problematický najmä v špičkových reláciách. V prevažnej miere je

pohyb pri ceste I/67 zvládnutý pomerne dobre pomocou obojstranne vedených chodníkov oddelených od vozovky postrannými zelenými deliacimi pásmi šírky min. 1,0-1,5m. Chodníky majú šírku min. 1,5m Absencia obrubníkov pri vozovke však znižuje bezpečnostný efekt tejto úpravy. Peší pohyb pri ceste I/77 je uspokojivo doriešený len v nadväznosti na križovatku s cestou I/67 resp. III/5411. Obslužné komunikácie sú na 90% vybavené obojstrannými resp. jednostrannými chodníkmi, čo hodnotíme ako vyhovujúci stav. Okrem pešieho pohybu viazaného na cestnú sieť sa v intraviláne mesta v menšom rozsahu uplatňujú samostatne trasované chodníky a to najmä v severojužnom smere, ako skratky do centrálnej časti mesta.

Návrh.

- Cesta II/67 a I/77 musí byť v celom prejazdnom úseku vybavená obojstrannými chodníkmi šírky 2,0m (v stiesnených pomeroch 1,5m), čo si vyžiada v mimoriadne stiesnených pomeroch spolu s úpravou týchto ciest na kategóriu B1-MZ 13,5/50 v niektorých úsekoch zásah do priľahlých pozemkov.
- V princípe všetky ostatné komunikácie s premávkou motorových vozidiel navrhujeme vybaviť min. jednostrannými chodníkmi šírky 2,0m s vyvýšeným obrubníkom nad priľahlú vozovku, pri nízkej intenzite pešieho pohybu resp. v stiesnených pomeroch šírky 1,5m. V navrhovanej zástavbe IBV navrhujeme chodníky min. šírky 1,5m oddelené od vozovky postrannými deliacimi pásmi sadovnickými upravenými.
- cyklochodník medzi Sp. Belou a Kežmarkom - v časti Sp. Belá (Beliansky rybník) – Sp. Belá (ul. SNP) - Strážky (Popradská ul.) – Strážky Kaštieľ – Pradiareň (Kežmarok).
- cykloturistický chodník s asfaltovým povrchom v šírke 3 m od Belianskeho rybníka do Tatranskej Kotliny vedľa cesty I/67.

11.1.3. Parkovacie a odstavné plochy

Na území mesta je registrovaných v roku 2007 cca. 850 osobných automobilov, čo reprezentuje:

- stupeň automobilizácie = 1:7,06 (Slovensko spolu 1:4,14 v roku 2005*)
- vybavenosť osob. automobilmi na 1000 obyvateľov = 141,67 OA/1000 obyv. (Slovensko spolu 241,7 v roku 2005*)

*Zdroj: SSC Bratislava

Vyššie uvedené dokumentuje výrazne nižší stupeň automobilizácie a nižšiu vybavenosť osobnými automobilmi oproti celoslovenskému priemeru.

Jestvujúce parkoviská:

- P1 Belianske kúpele 15 stojísk na ucelenej ploche.
- P2 pri ZŠ s kapacitou 15 os. áut kolmé stojiská , parkovací pás na MK.
- P3 lokalita HBV s kapacitou 32 os. áut kolmé stojiská , parkovací pás na MK.
- P4 pri Supermarkete COOP kapacitou cca 35 os. áut, organizovaná plocha uceleného parkoviska, kolmé radenie.
- P5 pri motoreste s kapacitou 40 os. áut, organizovaná plocha uceleného parkoviska, kolmé radenie.
- P6 pri cintoríne s kapacitou s kapacitou 30 os. áut kolmé stojiská, parkovací pás na MK.
- P7 lokalita HBV s kapacitou 40 os. áut kolmé stojiská, parkovací pás na MK.
- P8 lokalita HBV s kapacitou 6 os. áut pozdĺžne stojiská, parkovací pás na MK.
- P9 pri administratívnom objekte AT Tatry s kapacitou 10 os. áut kolmé stojiská, na ucelenej ploche.
- P10 pri Katolíckej fare s kapacitou 14 os. áut, kolmé stojiská, parkovací pás na MK.
- P11 pri Mestskom úrade rekonštrukcia parkovísk s kapacitou 35 os. áut, kolmé stojiská, parkovací pás na MK.

- P12 Pod MsÚ 8 stojísk na ucelenej ploche.
- P13 vedľa objektu PŽ s kapacitou 22 stojísk na ucelenej ploche.
- P14 Zdravotné stredisko – 14 stojísk na ucelenej ploche.
- P15 Tabačiareň -30 stojísk na ucelenej ploche.
- P16 Rybník - 20 stojísk na ucelenej ploche.
- P17 kaštieľ Strážky – 40 stojísk na organizovanej ucelenej ploche,
- P18 Strážky – pri futbalovom ihrisku - 15 miest
- P19 Letná u I. pri Evanjelickom kostole - 10 miest
- P20 Pri školskej družine – 8 miest
- P21 Pri štátnej polícii – 6 miest
- P22 V Strážkach – pri cintoríne – 8 miest

Navrhované parkoviská:

- P23 navrhovaná OV- 30stojísk na organizovanej ucelenej ploche.
- P24 navrhovaný cintorín pri jestvujúcom- 32stojísk.
- P25 navrhovaný cintorín - 110stojísk na organizovanej ucelenej ploche.
- P26 futbalové ihrisko – 200 stojísk (800návštevníkov)
- P27 pod rybníkom – viacúčelová plocha s maximálnou kapacitou 200 stojísk
- P28 v Strážkach – pri cintoríne – 70 miest
- P29 v Strážkach – lyžiarky vlek – 30 miest

Pri objektoch ostatnej občianskej vybavenosti sa na parkovanie využívajú spevnené aj nespevnené priľahlé plochy a prístupové komunikácie. Tieto plochy je potrebné prehodnotiť a na základe individuálnych prieskumov dimenzovať potrebné počty parkovacích stojísk. Potreba parkovania pre lokality rodinných domov je vykrytá na vlastných pozemkoch.

Celkovo mesto a to ani centrálna časť nepociťuje potrebu ani tlak na zvyšovanie ponuky parkovacích stojísk preto stabilizované parkoviská ponechávame v pôvodnom rozsahu a počte. V zásade mesto pri povoľovaní stavieb vyvolávajúcich dopyt po parkovaní musí od investorov vyžadovať realizáciu parkovacích stojísk na vlastnom pozemku v počte a technickom riešení v zmysle platných noriem.

Jestvujúce garáže:

Garážovanie je riešené radovými garážami situovaných v štyroch lokalitách:

• -ul. Družstevná	84 garáží
• -sídliisko Mierová	46 garáží
• -ul. Kúpeľná pri ZŠ	24 garáží
• -ul. 1. Mája	23 garáží
• Spolu	177 garáží

Navrhované radové garáže:

• -futbalové ihrisko	40 garáží
• -ul. Družstevná	15 garáží

11.2. Hromadná doprava osôb.

11.2.1. Osobná autobusová doprava.

Autobusová doprava je zastúpená autobusmi SAD. Na ceste I/67 v miestnej časti Strážky sú dve priebežné obojstranné zastávky a v samotnom meste je v priestore Supermarketu COOP hlavná priebežná obojstranná zastávka vybavená zastávkovými pruhmi a ďalšie v priestore križovatky s cestou II/542 (pričom len v smere Javorina je zastávkový pruh) a na západnom okraji intravilánu. Obojstranná priebežná zastávka je aj na ceste II/542 v priestore tejto križovatky s cestou I/67. Na ceste I/77 zastávky nie sú. Na ceste III/541001 sú zastávky v nadväznosti na železničnú zastávku.

Počet spojov/týždeň: 270

Počet liniek/24h: 27

Návrh.

Vzhľadom na jestvujúci vyhovujúci systém dopravnej obsluhy mesta výlučne priebežnými autobusovými linkami, nie je objektívna potreba zriadenia autobusovej stanice. Navyše disponibilná plocha atraktívna z hľadiska pešej dostupnosti a napojenia na hlavné dopravné smery nie je v tomto zmysle voľná. Navrhujeme preto dobudovať všetky priebežné zastávky formou plnohodnotných zastávkových pruhov s dĺžkou pre tri autobusy a vybavené kvalitnými prístreškami a nástupišťami s väzbou na pešie komunikácie. Toto riešenie je opodstatnené v kontexte najmä s návrhom obchvatu mesta, ktorý odľahčí prejazdne úseky súčasných ciest I/67 a I/77 v prospech dopravnej obsluhy územia mesta.

11.2.2. Železničná doprava.

Cez kataster mesta prechádza jednokoľajná železničná trať tretej kategórie č.185 Poprad –Studený Potok - Stará Ľubovňa-Plaveč s motorovou trakciou, ktorá sa pri obci Orlov napája na jednokoľajnú trať prvej kategórie č.188 Kysak–Prešov-Plaveč-hr. PR Muszyna s elektrickou trakciou. Trať č.188 je súčasťou železničnej trate AGTC č. C-30/1 na území SR v trase Plaveč-Prešov-Košice-Kechnec. Najbližšia železničná stanica je v meste Kežmarok (7km) resp. v meste Poprad (22km) na dvojkolejnej trati prvej kategórie č.180 Žilina – Vrútky – Poprad – Vydrník – Kysak - Košice s elektrickou trakciou. Trať č.185 tanguje mesto Spišská Belá po východnom okraji katastra, jedna železničná zastávka je v miestnej časti Strážky prístupná po miestnej komunikácii, druhá na východnom okraji intravilánu v kontakte s cestou III/541001v mieste nechráneného železničného priecestia. Trať má v súčasnosti dostatočnú kapacitu. Na južnom okraji katastra z voľnej trate odbočuje železničná trať č.185, TU 2643 Spišská Belá – Spišská Belá (nákladná stanica) do priemyselnej zóny situovanej v severozápadnej časti mesta. Prevádzkové zaťaženie trate je v súčasnosti 6 vlakov/24 hod., preto úrovňové križenie s cestou I/67 nemá významný vplyv na režim premávky na ceste I/67.

Návrh.

V súvislosti s očakávaným rozvojom prihraničnej slovensko-poľskej spolupráce a v zmysle v KÚRS II deklarovanom význame úseku trate Poprad-Plaveč ako železničnej trate nadregionálnej úrovne navrhujeme elektrifikáciu tejto trate a jej úpravu na rýchlosť 80km/h. Z hľadiska riešeného územia je potrebné nechránené železničné priecestie na ceste I/67 a ceste III/541001 vybaviť automatickými závorami.

11.2.3. Dopravné zariadenia.

V meste je na južnom vstupe situovaná kapacitná ČSPH firmy OMV, ktorá je problematcky napojená na cestu I/67 v kontexte so situovaním úrovňového priecestia vlečky a pripojení MK na pomerne krátkom úseku. V súčasnosti služby ČSPH postačujú pre potreby mesta a tranzitnej dopravy.

Opravné služby pre osobné automobily poskytujú v meste štyri súkromné firmy. Komplexné opravné kapacity a značkové servisy sú situované v mestách Kežmarok a Poprad

Návrh.

Jestvujúci stav v ponuke služieb predaja pohonných hmôt považujeme za stabilizovaný a vyhovujúci. Po výstavbe obchvatu bude ČSPH slúžiť prevažne miestnej a regionálnej doprave, t.z. z hľadiska kapacity ponuky predaja PH nie je potrebná ďalšia ČSPH v intraviláne mesta. Pre potreby západného obchvatu navrhujeme situovať jednostrannú ČSPH za križovatkou obchvatu s cestou I/67 v smere T. Javorina. Pre potreby východného obchvatu navrhujeme situovať jednostrannú ČSPH za pripojením obchvatu na cestu I/67 v smere Javorina.

11.3. Hluk z cestnej motorovej dopravy.

Hlavným líniovým zdrojom hluku je cesta I/67, ktorá prechádza obojstranne zastavaným územím mesta v dĺžke cca 1400m. Prakticky v celej dĺžke sa jedná o nesúvislú obytnú zástavbu prevažne rodinných domov. Tento typ zástavby redukuje hlukovú záťaž, nakoľko sa tu neuplatňuje vplyv odrazov. Nevýhodou je šírenie hluku cez medzery zástavby aj na bočné otvory a do priestorov za domami. Úsek I/67 na južnom vstupe do mesta a miestna časť Strážky má intenzitu dopravy o 100% väčšiu (cca. 8000-9000sk.v./h) ako úsek od križovatky s I/77 v smere Javorina (cca. 4600 sk.v./h), kde po uzavretí cesty I/67 v úseku Spišská Belá – Lysá (hr. PR) pre TIR dopravu, klesol podiel nákladnej dopravy o cca. 5% pri výraznom poklese ťažkej kamiónovej dopravy. V absolútnych číslach o 54 %, čo výrazne prispelo k podstatnému zníženiu hladiny hluku v tomto úseku.

Druhým najvýznamnejším líniovým zdrojom hluku je cesta I/77, ktorá prechádza obojstranne zastavaným územím mesta v dĺžke cca 350m, z toho cca. 200m cez centrálnu časť, kde v pomerne širokom koridore je nesúvislá zástavba prevažne objektov občianskej vybavenosti menej citlivých na hluk. Intenzita dopravy je tu 4700 sk.v./24h pri 16%-nom podiele nákladnej dopravy pri pozdĺžnom sklone vozovky cca 4-5%.

Druhý úsek od križovatky s cestou III/541001 po hranicu intravilánu je v sklone cca. 3-4%. Tieto úseky vzhľadom na charakter okolitej zástavby a jej orientáciu voči vozovke nie sú tak výrazne ohrozené hlukom ako je to pri ceste I/67.

Vzhľadom na nízku intenzitu dopravy a počet nákladných automobilov v absolútnych číslach, nie je najvyššia hodnota ekvivalentného hluku L_{Aeq} v dennom období v obytnom území v okolí cesty II. triedy a ciest III. triedy dokladovaná v zmysle prílohy č.2. k nariadeniu vlády SR č. 339/2006 Z.z., „Prípustné hodnoty hluku vo vonkajšom prostredí.“ V meste neboli zaznamenané sťažnosti občanov na hluk na základe subjektívnych pocitov.

V návrhu dopravy sú vynesené 60 dB/A/ hlukové izofóny denného hluku, ktoré ohraničujú prípustnú hladinu hluku obytnej zástavby pozdĺž cesty I. triedy a sú vypočítané za predpokladu šírenia hluku nad nepohltivým terénom.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že v súčasnosti je obytná zástavba pozdĺž cesty I/67 a I/77 v pásme s prekročenou najvyššou prípustnou hodnotou hluku z motorovej dopravy len v priestore križovatky cesty I/67 s cestou I/77 a v tomto pásme nie vhodné navrhovať nové objekty na bývanie alebo iné objekty citlivé na obťažovanie hlukom. Ostatné úseky sú na hranici prípustných hodnôt ekvivalentného hluku L_{Aeq} v dennom období 60 dB(A)

11.4. Výpočet hluku z cestnej motorovej dopravy na ceste I/67 v meste Spišská Belá v roku 2035 (10 rokov po návrhovom roku 2025 – stav bez preložky)

11.4.1. Základné údaje o výpočte.

Intenzita dopravy na ceste I/67 je vypočítaná na základe intenzity dopravy v roku 2005, dokumentovanej vo výsledkoch celoštátneho sčítania dopravy. Iné podklady napr. špeciálne dopravné prieskumy alebo dopravno-inžinierska dokumentácia obce neboli k dispozícii. Výpočet hluku bol spracovaný v zmysle "Metodických pokynov pre výpočet hladín hluku z dopravy", spracoval RNDr. Miloš Liberko, VÚVA Brno, 1991. V intraviláne mesta sa uplatňujú výsledky z dvoch sčítacích úsekov podľa celoštátneho sčítania dopravy. Pre južný vstup sčítací úsek 01322 (od žel. priecestia po križovatku s cestou I/77), pre smer Javorina sčítací úsek 00801 (križ. I/77-križ. II/542).

11.4.2. Výpočet hluku v dennej dobe na ceste I/67 v r. 2005-sčítací úsek 01322

Sledovaný profil je v intraviláne sídla, preto uvažujeme s najvyššou povolenou rýchlosťou 50km/h a výpočtovou hodnotou "v" pre dennú dobu 45km/h.

Základné dopravné údaje:

-počet skutočných vozidiel za 24h	S=13625 sk.v.
-počet skutočných vozidiel v dennom období 6 ⁰⁰ -22 ⁰⁰	S _d =0,93S=12671 sk.v.
-priemerná denná hodinová intenzita	n _d = S _d :16=792 sk.v.
-počet nákladných vozidiel	T=1883 sk.v.
-počet ľahkých nákladných vozidiel.	N1=704 sk.v.
-počet nákladných vozidiel a autobusov..	N=T-N1=1883-704=1179 sk.v.
-percentuálny podiel nákladnej dopravy	N%=(Nx100%):S=(1179x100):13625=8,6%
-počet nákladných vozidiel v dennom období 6 ⁰⁰ -22 ⁰⁰	N _d =Nx0,93=1179x0,93=1096 sk.v.
-percentuálny podiel nákladnej dopravy dennej	N _d %=(N _d x100%):S _d
S _d =(1096x100):12671=8.65%	

Hluk bol počítaný zo vzťahov:

$$X = F_1^{2005} \times F_2 \times F_3 \times n_d$$

$Y = 10 \log X + 40 / L_{Aeq}$ - ekvivalentná hladina hluku vo vzdialenosti 7,5m od najbližšieho jazdného pruhu komunikácie

Faktor F_1^{2005} – vyjadruje vplyv rýchlosti dopravného prúdu a percentuálneho podielu N_d na hodnotu L_{Aeq} v roku 2005

Pre dennú dobu $N_d\%=8,65\%$ a $v=45\text{km/h}$ $F_1 = 1,1$ (z grafu 1.1)

$$F_1^P = F_1 : (-13,081: v + 5,497) = 1,1 : (-13,081: 45 + 5,497) = 0,211 = F_1^{2005}$$

$$F_2 = 1,30 \text{ (pre } s=4,5\%)$$

$$F_3 = 1,00$$

Potom:

$$X = 0,211 \times 1,30 \times 1,00 \times 792 = 217,25$$

$$Y = 10 \log 217,25 + 40 = 10 \times 2,34 + 40 = 63,4 \text{ dB(A)}$$

Vo vzdialenosti 7,5m od najbližšieho jazdného pruhu skúmanej komunikácie je $L_{Aeq} = 63,4 \text{ dB(A)}$

Vzhľadom na polohu skúmaného bodu v jestvujúcom koridore súvislej obojstrannej zástavby širokom cca 15-20m neuplatňujeme útlm hluku v závislosti na výške a vzdialenosti skúmaného bodu t.z. $L_x = L_{Aeq} = 63,4 \text{ dB(A)}$.

Je potrebné pripočítať korekciu pre obojstrannú súvislú zástavbu $D_z = 3,0 + 2,7 = 5,7 \text{ dB(A)}$ a korekciu pre narušovanie plynulosti dopravného prúdu v oblasti križovatky $D_p = 0,08 \times N_d\% = 0,08 \times 8,65 = 0,69 \text{ dB(A)}$

$$L_{Aeq} = L_x + D_z + D_p = 63,4 + 5,70 + 0,69 = 69,79 \text{ dB(A)}$$

V úseku mimo priestor križovatky s I/77 po križenie s vlečkou neuplatňujeme korekciu pre obojstrannú súvislú zástavbu Dz ani korekciu pre rušenie plynulosti dopravného prúdu Dp preto $L_x = L_{Aeq} = 63,4 \text{ dB(A)}$

Najvyššia prípustná hodnota ekvivalentného hluku L_{Aeq} v dennom období v území kategórie III. v okolí* ciest I. a II. triedy a zberných mestských komunikácií je 60 dB(A).

*okolie je územie vo vzdialenosti 100m od osi vozovky

Záver pre sčítací úsek 01322.

V prejazdnom úseku cesty I/67 od križenie s vlečkou po križovatku s cestou I/77 je v úseku od križovatky s cestou I/77 +50m rameno križovatky prekročená najvyššia prípustná hodnota ekvivalentného hluku L_{Aeq} v dennom období o 9,79 dB(A) v skúmanom typickom profile s výškou skúmaného bodu 2,0m vo vzdialenosti 9,25m od osi vozovky.

V prejazdnom úseku cesty I/67 od 50m ramena križovatky po križovatku po križenie s vlečkou je dosiahnutá hodnota $L_{Aeq} = 63,4 \text{ dB(A)}$, čo hodnota vyššia o 3,4 dB(A). ako najvyššia prípustná hodnota ekvivalentného hluku L_{Aeq} v dennom období 60 dB(A) v skúmanom typickom profile s výškou skúmaného bodu 2,0m nad vozovkou a vo vzdialenosti 9,25m od osi vozovky

Výpočet hluku v dennej dobe na ceste I/67 v r. 2005 - sčítací úsek 00801.

Sledovaný profil je v intraviláne sídla, preto uvažujeme s najvyššou povolenou rýchlosťou 50km/h a výpočtovou hodnotou "v" pre dennú dobu 45km/h.).

Základné dopravné údaje:

-počet skutočných vozidiel za 24h	S=7489 sk.v.
-počet skutočných vozidiel v dennom období 6°-22°	$S_d = 0,93S = 6965 \text{ sk.v.}$
-priemerná denná hodinová intenzita.	$n_d = S_d : 16 = 435 \text{ sk.v.}$
-počet nákladných vozidiel	T=1108 sk.v.
-počet ľahkých nákladných vozidiel.	N1=240 sk.v.
-počet nákladných vozidiel a autobusov.	$N = T - N1 = 1108 - 240 = 868 \text{ sk.v.}$
-percentuálny podiel nákladnej dopravy	$N\% = (N \times 100\%) : S = (868 \times 100) : 7489 = 11,59\%$
-počet nákladných vozidiel v dennom období 6°-22°	$N_d = N \times 0,93 = 868 \times 0,93 = 807 \text{ sk.v.}$
-percentuálny podiel nákladnej dopravy dennej	$N_d\% = (N_d \times 100\%) : S_d = (807 \times 100) : 6965 = 11,59\%$

Hluk bol počítaný zo vzťahov:

$$X = F_1^{2005} \times F_2 \times F_3 \times n$$

$Y = 10 \log X + 40 / L_{Aeq}$ - ekvivalentná hladina hluku vo vzdialenosti 7,5m od najbližšieho jazdného pruhu komunikácie

Faktor F_1^{2005} – vyjadruje vplyv rýchlosti dopravného prúdu a percentuálneho podielu N_d na hodnotu L_{Aeq} v roku 2005

Pre dennú dobu $N_d\% = 11,59\%$ a $v = 45 \text{ km/h}$. $F_1 = 1,2$ (z grafu 1.1)

$$F_1^P = F_1 : (-13,081 : v + 5,497) = 1,2 : (-13,081 : 45 + 5,497) = 0,231 = F_1^{2005}$$

$$F_2 = 1,13 \text{ (pre } s = 3,0\%)$$

$$F_3 = 1,00$$

Potom:

$$X = 0,231 \times 1,13 \times 1,00 \times 435 = 113,55$$

$$Y = 10 \log 113,55 + 40 = 10 \times 2,06 + 40 = 60,6 \text{ dB(A)}$$

Vo vzdialenosti 7,5m od najbližšieho jazdného pruhu skúmanej komunikácie je $L_{Aeq} = 60,60 \text{ dB(A)}$

Vzhľadom na polohu skúmaného bodu v jestvujúcom koridore súvislej obojstrannej zástavby širokom cca 15-20m neuplatňujeme útlm hluku v závislosti na výške a vzdialenosti skúmaného bodu t.z. $L_x = L_{Aeq} = 60,60 \text{ dB(A)}$

Je potrebné pripočítať korekciu pre obojstrannú zástavbu $Dz = 5,7 \text{ dB(A)}$ a v priestore križovatky s cestou I/77 aj korekciu pre narušovanie plynulosti dopravného prúdu $Dp = 0,08 \times Nd\% = 0,08 \times 11,59 = 0,93 \text{ dB(A)}$

$L_{Aeq} = L_x + Dz + Dp = 60,60 + 5,7 + 0,93 = 67,23 \text{ dB(A)}$ pre priestor križovatky + 50m rameno križovatky

V úseku mimo priestor križovatky s I/77 po križovatku s II/542 neuplatňujeme korekciu pre obojstrannú súvislú zástavbu Dz ani korekciu pre rušenie plynulosti dopravného prúdu Dp preto $L_x = L_{Aeq} = 60,60 \text{ dB(A)}$

Najvyššia prípustná hodnota ekvivalentného hluku L_{Aeq} v dennom období v území kategórie III. v okolí* ciest I. a II. triedy a zberných mestských komunikácií je 60 dB(A).

*okolie je územie vo vzdialenosti 100m od osi vozovky

Záver pre sčítací úsek 00801.

V prejazdnom úseku cesty I/67 od križovatky s cestou I/77 +50m rameno križovatky je prekročená najvyššia prípustná hodnota ekvivalentného hluku L_{Aeq} v dennom období o 7,23 dB(A) v skúmanom typickom profile s výškou skúmaného bodu 2,0m nad vozovkou a vo vzdialenosti 9,25m od osi vozovky.

V prejazdnom úseku cesty I/67 od 50m ramena križovatky po križovatku s II/542 je prekročená najvyššia prípustná hodnota ekvivalentného hluku $L_{Aeq} = 60,00 \text{ dB(A)}$ o 0,60 dB(A) v skúmanom typickom profile s výškou skúmaného bodu 2,0m nad vozovkou a vo vzdialenosti 9,25m od osi vozovky.

11.5. Výpočet hluku z cestnej motorovej dopravy na ceste I/77 v meste Spišská Belá v roku 2035 (10 rokov po návrhovom roku 2025 – stav bez preložky).

Jedná sa o úsek od križovatky s cestou I/67 po hranicu intravilánu

Výpočet hluku v dennej dobe na ceste I/77 v r. 2005 - sčítací úsek 00811

Sledovaný profil je v intraviláne sídla, preto uvažujeme s najvyššou povolenou rýchlosťou 50km/h a výpočtovou hodnotou "v" pre dennú dobu 45km/h.).

Základné dopravné údaje:

-počet skutočných vozidiel za 24h	$S = 7660 \text{ sk.v.}$
-počet skutočných vozidiel v dennom období 6°-22°	$S_d = 0,93S = 7124 \text{ sk.v.}$
-priemerná denná hodinová intenzita	$n_d = S_d : 16 = 445 \text{ sk.v.}$
-počet nákladných vozidiel	$T = 1237 \text{ sk.v.}$
-počet ľahkých nákladných vozidiel.	$N1 = 262 \text{ sk.v.}$
-počet nákladných vozidiel a autobusov.	$N = T - N1 = 1237 - 262 = 975 \text{ sk.v.}$
-percentuálny podiel nákladnej dopravy.	$N\% = (N \times 100\%) : S = (975 \times 100) : 7660 = 12,73\%$
-počet nákladných vozidiel v dennom období 6°-22°	$N_d = N \times 0,93 = 975 \times 0,93 = 907 \text{ sk.v.}$
-percentuálny podiel nákladnej dopravy dennej.	$N_d\% = (N_d \times 100\%) : S_d = (907 \times 100) : 7124 = 12,73\%$

Hluk bol počítaný zo vzťahov:

$$X = F_1^{2005} \times F_2 \times F_3 \times n$$

$Y = 10 \log X + 40 / L_{Aeq}$ - ekvivalentná hladina hluku vo vzdialenosti 7,5m od najbližšieho jazdného pruhu komunikácie.

Faktor F_1^{2005} – vyjadruje vplyv rýchlosti dopravného prúdu a percentuálneho podielu N_d na hodnotu L_{Aeq} v roku 2005

Pre dennú dobu $N_d\%=12,73\%$ a $v=45\text{km/h}$ $F_1 = 1,4$ (z grafu 1.1)

$$F_1^P = F_1 : (-13,081 : v + 5,497) = 1,4 : (-13,081 : 45 + 5,497) = 0,269 = F_1^{2005}$$

$$F_2 = 1,21 \text{ (pre } s=3,4\% \text{)}$$

$$F_3 = 1,00$$

Potom:

$$X = 0,269 \times 1,21 \times 1,00 \times 445 = 144,80$$

$$Y = 10 \log 144,80 + 40 = 10 \times 2,161 + 40 = 61,61 \text{ dB(A)}$$

Vo vzdialenosti 7,5m od najbližšieho jazdného pruhu skúmanej komunikácie je $L_{Aeq} = 61,61 \text{ dB(A)}$

Vzhľadom na polohu skúmaného bodu v jestvujúcom koridore súvislej obojstrannej zástavby širokom cca 15-20m neuplatňujeme útlm hluku v závislosti na výške a vzdialenosti skúmaného bodu t.z. $L_x = L_{Aeq} = 61,61 \text{ dB(A)}$.

Je potrebné pripočítať v priestore križovatky s cestou I/67 korekciu pre narušovanie plynulosti dopravného prúdu $Dp=0,08 \times Nd=0,08 \times 12,73=1,02\text{dB(A)}$

$L_{Aeq} = L_x + Dp = 61,61 + 1,02 = 62,63\text{dB(A)}$ pre priestor križovatky + 50m rameno križovatky

V úseku mimo priestor križovatky s I/67 po hranicu intravilánu neuplatňujeme korekciu pre rušenie plynulosti dopravného prúdu Dp preto $L_x = L_{Aeq} = 62,63 \text{ dB(A)}$

Najvyššia prípustná hodnota ekvivalentného hluku L_{Aeq} v dennom období v území kategórie III. v okolí* ciest I. a II. triedy a zberných mestských komunikácií je 60 dB(A).

*okolie je územie vo vzdialenosti 100m od osi vozovky

Záver pre sčítací úsek 00811.

V prejazdnom úseku cesty I/77 od križovatky s cestou I/67 +50m rameno križovatky je prekročená najvyššia prípustná hodnota ekvivalentného hluku L_{Aeq} v dennom období o 2,63 dB(A) v skúmanom typickom profile s výškou skúmaného bodu 2,0m nad vozovkou a vo vzdialenosti 9,25m od osi vozovky.

V prejazdnom úseku cesty I/67 od 50m ramena križovatky po hranicu intravilánu je dosiahnutá hodnota $L_{Aeq} = 61,61 \text{ dB(A)}$, čo hodnota vyššia o 1,61dB(A) ako najvyššia prípustná hodnota ekvivalentného hluku L_{Aeq} v dennom období 60 dB(A) v skúmanom typickom profile s výškou skúmaného bodu 2,0m nad vozovkou a vo vzdialenosti 9,25m od osi vozovky.

V situácii rozboru dopravy sú vynesené 60 dB(A) hlukové izofóny denného hluku, ktoré ohraničujú prípustnú hladinu hluku obytnej zástavby pozdĺž cesty I.triedy a sú vypočítané za predpokladu šírenia hluku nad nepohltivým terénom.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že v súčasnosti je obytná zástavba pozdĺž cesty I/67 a I/77 v pásme s prekročenou najvyššou prípustnou hodnotou hluku z motorovej dopravy len v priestore križovatky cesty I/67 s cestou I/77 a v tomto pásme nie vhodné navrhovať nové objekty na bývanie alebo iné objekty citlivé na obťažovanie hlukom. Ostatné úseky sú na hranici prípustných hodnôt ekvivalentného hluku L_{Aeq} v dennom období 60 dB(A). V porovnaní s hlukovou záťažou vypočítanou pre intenzitu dopravy v r. 2005 vypočítané hodnoty L_{Aeq} pre výhľadovú intenzitu v návrhovom roku 2025 stúpili len o cca 1-2 dB(A), čo zohľadňuje vplyv zníženia povolenej rýchlosti na 50km/h

12. Vodné hospodárstvo.

12.1. Zásobovanie pitnou vodou.

Zásobovanie obyvateľstva v regióne Spiša a Tatier pitnou vodou je realizované spišsko – popradskou vodárenskou sústavou a niekoľkými samostatnými vodovodmi. Mestu Spišská Belá a obci Strážky slúži spoločný vodný zdroj Šumivý prameň v Tatranskej Kotline, z ktorého sú zásobované obce patriace pod Beliansky skupinový vodovod. Beliansky skupinový vodovod zásobuje vodou obce Krížová Ves, Rakúsy, Slovenská Ves, Spišská Belá a T. Kotlina - Vysoké Tatry. Zdroje vody sa nachádzajú v T. Kotline. Zo Šumivého prameňa sa voda privádza potrubím DN 250 do VDJ Spišská Belá. Po trase z potrubia DN 250 odbočujú potrubia do VDJ pre T. Kotlinu, Rakúsy a Slovenskú Ves. Pre projektovú oblasť boli údaje špecifickej spotreby vody prevzaté z podkladov poskytnutých PVS, obcami a zo Zámeru pre zisťovacie konanie podľa zákona NR SR č. 127/1994 Z.z. - Vodovody a kanalizácie v regióne Spiša a Tatier.

Región Spiša a Tatier je charakteristický relatívne nízkym znečistením podzemných vôd (do 10 % prekročení limitných hodnôt vo vzorkách). Napriek tomu, kvalita vody pre verejné zásobovanie vodou na Slovensku musí byť v súlade s Nariadením vlády SR č.29/2002 o kvalite vody pre pitné účely. Kvalita vody v súčasnosti používanej na zásobovanie obyvateľstva je dostatočná. Hoci kvalita vody v individuálnych studniach je vo všeobecnosti prijateľná, náhodne odobraté vzorky poukazujú na bakteriologické znečistenie väčšiny vzoriek. Zdrojom fekálnych baktérií vo vzorkách sú takmer s istotou úniky zo žump alebo septikov. Toto je spôsobené neexistenciou ochranných pásiem individuálnych studní v súlade s Nariadením vlády SR č.398/2002.

Zásobovanie mesta Spišská Belá a Strážky pitnou vodou za rok 2006:

Rok	2006
Počet obyvateľov v obci	6 189
Počet obyvateľov napojených na verejný vodovod	5 962
Voda vyrobená (tis.m ³)	434
Voda fakturovaná (tis.m ³)	201
Z toho - domácnosť	125
priemysel	25
ostatná	51
straty vody v potrubí(%)	20
Vodojem (m ³)	1x400
Dĺžka vod. siete (km)	68
Dĺžka kan. siete (km)	12
ČOV	MB

Kapacita prírodného radu od vodných zdrojov po VDJ nepostačuje a taktiež ani akumulácia VDJ.

RZ Šarpanec je zásobovaný pitnou vodou napojením na prírodný rad pre Spišskú Belú a Strážky.

Úroveň zásobovania (podľa údajov PVS) je možné zhodnotiť nasledovne:

- technický stav vodovodného systému možno označiť za nevyhovujúci, nakoľko v existujúcich sieťach je vysoký podiel nefakturovanej vody. Podiel nefakturovanej vody u niektorých vodovodov je vyšší ako 50% a v extrémnych prípadoch sa približuje k hodnote 70%.
- vodovodný systém má malú akumuláciu vody.
- problémy s výdatnosťami vodných zdrojov budú pretrvávať. Naďalej bude dochádzať vplyvom klimatických výkyvov ku kolísaniu výdatností zdrojov, pričom

výdatnosti niektorých zdrojov v poslednej dobe poklesávajú. Vplyvom ekologickej katastrofy (veterná smršť) došlo k zničeniu veľkých plôch lesa, k zmenám infiltračných podmienok vody a k poškodeniu zdrojov vody. Pramene, ktoré sa v tejto lokalite nachádzajú môžu byť časom odkryté;

Podľa zámeru spracovanom PVS a.s. PP - Vodovody a kanalizácie v regióne Spiša a Tatier je kapacita využívaných vodných zdrojov a potreba vody v posudzovanej oblasti (Beliansky SKV) nasledovná:

Vodovod	Spotreba vody	Vodárenské zdroje – minimálna výdatnosť			Max. denná potreba vody	
	2004	Podzemná	Povrchová	spolu	2012	2035
	l/s	l/s			l/s	
Beliansky SKV	15,3	14,9	-	14,9	37,9	47,0

Nerovnomerné rozloženie vodných zdrojov si vynútil spájanie spotrebísk do skupinových vodovodov. Tieto však už súčasnosti nestačia kryť zvýšenú potrebu vody a jej nároky do budúcnosti. Na deficite vodných zdrojov sa podieľa tiež vysoký podiel vody nefakturovanej, ktorý je zapríčinený zlým technickým stavom sietí.

Návrh koncepcie zásobovania projektovej oblasti pitnou vodou prezentovaný v uvedenom zámere je založený na čo najväčšom prepojení existujúcich skupinových vodovodov do Spišsko - Popradskej vodárenskej sústavy. Najvýznamnejším zdrojom sústavy bude vodný zdroj Liptovská Teplička. Všetky ostatné vodné zdroje budú dopĺňať vodárenskú sústavu podľa výdatnosti tohto vodného zdroja.

12.1.1. Návrh riešenia.

Podmienkou ďalšieho rozvoja je dobudovanie vodovodných systémov a kanalizácií s predpokladaným horizontom výstavby do roku 2010. Do ukončenia realizácie výstavby nie je možné uvažovať s ďalším zvýšeným odberom pitnej vody z dôvodu kapacitného vyčerpania prívodných radov a nedostatočnej akumulácie vodojemu.

Spracovaná je projektová dokumentácia pre územné rozhodnutie „ Dobudovanie Belanského a Kežmarského skupinového vodovodu “ časť Šumivý prameň – Šarpanec (spracovateľ Hydroteam s.r.o., Varšavská 3, 831 03 Bratislava 3), ktorý rieši zabezpečenie plynulého zásobovania pitnou vodou aj v období maximálnej potreby vody v čase špičkových odberov a vytvorenie dostatočnej akumulácie a zabezpečenie krytia výhľadovej potreby pitnej vody pre obce Slovenská Ves, Výborná, Bušovce, Podhorany, Vojňany a Toporec, Spišská Belá, Krížova ves, Rakúsy a Kežmarok (prebytok z vodojemu cca 100 l.s⁻¹ dozásobuje aj aglomeráciu Poprad).

Predmetná dokumentácia rieši vybudovanie prívodného potrubia zo Šumivého prameňa TVLT-DN300 do jestvujúceho prerušovacieho vodojemu 500 m³ (758,30/761,80 m n.m.) a navrhovaného distribučného vodojemu 2 x 1000 m³ (757,80/761,80 m n.m.), prívodné potrubie z jestvujúceho prerušovacieho a navrhovaného distribučného vodojemu do rozdeľovacieho objektu Šarpanec TVLT-DN 500.

Navrhovaný vodojem dvojkomorový podzemný s kapacitou 2x1000 m³ (757,80/761,80 m n.m.) bude umiestnený vedľa jestvujúceho prerušovacieho vodojemu Tatranská Kotlina 1x500 m³ (758,30/761,80 m n.m.).

Rozšírenie pôvodného prerušovacieho vodojemu 1x500 m³ – Tatranská Kotlina a prepojenie s navrhovaným vodojemom s kapacitou 2 x 1000 m³ a rovnakými výškami hladín má zabezpečiť zväčšenie akumulácie, súčinnosť vodojemov a spoluprácu medzi oboma vodojemami. Rozšírenie vodojemu je umožnené zvýšenou výdatnosťou vodného zdroja Šumivý prameň od r. 2005 po prírodnej kalamite v Tatrách. Výdatnosť prameňa sa zvýšila tak, že umožňuje odberať až 120 l.s⁻¹ oproti pôvodným cca. 40 l.s⁻¹.

Navrhovaný prepojovací objekt Šarpanec bude podzemný s nadstavbovou časťou. Vybudovaný bude v mieste súčasných prepojovacích šácht v Šarpanci a nahradí tieto

šachty vedľa štátnej cesty I/67 Tatranská Kotlina - Spišská Belá v katastri obce Spišská Belá. Prepoje na Slovenskú Ves, Spišskú Belú, Rakúsy a Kežmarok budú realizované v tomto objekte a jestvujúce šachty sa odstavajú.

Z distribučného vodojemu 2 x 1000 m³ bude uložené nové vodovodné potrubie DN500 - TVLT v dĺžke 2831,43 m po nový rozdeľovací objekt Šarpanec, v ktorom bude prítok z rozdelený do štyroch smerov:

- do vodojemov Slovenská Ves, Podhorany a Toporec - na zásobovanie obcí Výborná, Slovenská Ves, Bušovce, Podhorany, Vojňany a Toporec spolu celkovo 21,08 l.s-1;
- do vodojemov Spišská Belá a Krížová Ves celkovo 22,46 l.s-1;
- do vodojemu Rakúsy jestvujúcim potrubím DN80 celkovo 4,29 l.s-1;
- do vodojemu Kežmarok 6000 m³. Prebytky z VDJ Kežmarok do kapacity 100 l.s-1 bude možné prečerpať do aglomerácie Poprad;

Pre potreby mesta Spišská Belá sa ďalej navrhuje :

- výstavba nového vodovodu v dĺžke 5,2 km
- rekonštrukcia rozvodných potrubí a prípojok
- rozšírenie existujúceho vodojemu pre spotrebisko Spišská Belá a Krížová Ves. Nový vodojem (2x 600 m³) bude navrhnutý ako rozšírenie existujúceho vodojemu v mieste kde sa nachádza, resp. ako nový objekt s novým umiestnením. Vodojem je navrhovaný ako podzemná železobetónová nádrž s armatúrnou komorou, s jednou alebo dvoma akumuláčnými nádržami. Kótu hladiny v novom vodojeme je potrebné spresniť hydraulickým výpočtom na základe presného geodetického zamerania spotrebiska a hladiny vody v existujúcom vodojeme.

12.1.2. Výstavba prírodného potrubia v dĺžke 5,2 km.

Účelom predmetnej rekonštrukcie je zabezpečenie dodávky kvalitnej pitnej vody do mesta Spišská Belá a Strážky. Zásobovanie obce pitnou vodou je v súčasnosti zabezpečené z existujúceho vodojemu potrubím DN 250 z tvárnej liatiny. Navrhované prírodné potrubie bude slúžiť na priame zásobovanie obce Strážky z vodojemu a ako aj na dodávku vody do Spišskej Belej a Strážok v prípade poruchy na existujúcom prírodnom potrubí. Z tohto dôvodu je potrebné vybudovať nové prírodné potrubie s dostatočnou kapacitou pre zásobovanie danej lokality. Nové prírodné potrubie sa napojí na existujúce prírodné potrubie do mesta pri vodojeme v novej armatúrnej šachte. Ďalej pôjde v súbehu s existujúcim potrubím až do mesta Spišská Belá, kde prvou ulicou v meste bude potrubie vedené v jednej ryhe s novou dažďovou „stokou DA“ až za južnú okrajovú zástavbu v meste. Prírodné potrubie bude ďalej vedené za okrajovou zástavbou mesta až na ulicu SNP, kde sa napojí na existujúce potrubie DN100 zásobujúce Strážky. Z tohto prepoja bude zásobovaná i plánovaná výstavba rodinných domov v tejto lokalite. Trasa prírodného potrubia je vedená v prevažnej miere v nespevnenom povrchu. Prírodné potrubie križuje rad vedení jestvujúcich podzemných inžinierskych sietí. Ich križovanie bude realizované v súlade s platnou STN a podľa podmienok pre križovanie jednotlivých správčov. Potrubie je navrhnuté z tvárnej liatiny profilu DN 250 dĺžky 2455m, profilu DN150 dĺžky 2009 m.

V mieste napojenia na existujúce potrubie DN 250 pri vodojeme je navrhnutá armatúrna šachta, pred mestom Spišská Belá je navrhnutá vodomerová šachta a pred napojením na potrubie na Strážky je navrhnutá šachta s redukčným ventilom. V armatúrnej šachte pri vodojeme je počítané aj s napojením plánovaného vodojemu na prírodné potrubie.

Hydranty budú navrhnuté v najvyšších a najnižších bodoch potrubia.

Potreba vody do roku 2025:

Výhľadová potreba vody je stanovená v zmysle „ vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 684/2006 Z.z.“ zo 14. novembra 2006, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách na návrh, projektovú dokumentáciu a výstavbu verejných vodovodov a verejných kanalizácií.

Občianska a technická vybavenosť:

špecifická potreba pitnej vody - 25 l/o/deň pre obce s počtom obyvateľov od 1001 do 5 000.

1. Mesto Spišská Belá + Strážky.

Výpočet potreby vody pre bytový fond s lokálnym ohrevom teplej vody a vaňovým kúpeľom:

7316 obyvateľov	z toho:
vaňový kúpeľ – 40 % obyvateľov	2926 obyvateľov
ostatné byty – 60 % obyvateľov	4390 obyvateľov

Špecifická potreba vody

vaňový kúpeľ	135 l/os/deň
ostatné byty	100 l/os/deň
občianska vybavenosť	25 l/ob/deň

Potreba vody pre obyvateľstvo spolu

$$Q_p = 2926 * 135 + 4390 * 100 + 7316 * 25 = 395\,010 + 439\,000 + 182\,900 = 1\,016\,910 \text{ ld}^{-1}$$
$$= 1\,016,90 \text{ m}^3 = 11,77 \text{ ls}^{-1}$$

Max. denná potreba vody

$$Q_m = Q_p * k_d = 1\,016,90 * 1,4 = 1\,423,66 \text{ m}^3 = 16,48 \text{ ls}^{-1}$$

$$Q_h = Q_m * k_h = 1\,423,66 * 1,8 = 2\,562,59 \text{ m}^3 = 29,66 \text{ ls}^{-1}$$

Rekapitulácia súčasnosť

Q_p -Priemerná denná potreba vody :	1 016 900 ld ⁻¹	11,77 ls ⁻¹	
Q_m -Maximálna denná potreba vody pre obyvateľov :	1 423 660 ld ⁻¹	16,48 ls ⁻¹	Q_h -
Maximálna hodinová potreba vody pre obyvateľov:	2 562 590 ld ⁻¹	29,66 ls ⁻¹	

Výpočet potreby akumulácie vo VDĽ.

V zmysle platných noriem odporúčaná veľkosť vodojemu (potrebná akumulácia) sa pohybuje v rozmedzí 60 až 100 % z Q_m .

$$V = 0,6 * Q_m$$

$$V = 0,6 * 1\,423,66 = 854,20 \text{ m}^3$$

Ako bolo uvedené, akumulácia vody je zabezpečená v jestvujúcom vodojeme o objeme 1 x 400 m³. Pripravuje sa rekonštrukcia existujúceho vodojemu pre spotrebisko Spišská Belá (Strážky) a Krížová Ves. Nový vodojem 2 x 600 m³ bude navrhnutý ako rozšírenie existujúceho vodojemu v mieste kde sa nachádza, resp. ako nový objekt s novým umiestnením. Vodojem je navrhovaný ako podzemná železobetónová nádrž s armatúrnou komorou, s jednou alebo dvoma akumuláčnymi nádržami. Potrebná akumulácia vody v zmysle platnej normy je (60-100%) z maximálnej dennej potreby vody (854,20 m³), čo pre výhľadové potreby vody navrhovaná akumulácia spĺňa. Vodojem slúži na vyrovnanie rozdielov medzi prítokom a odberom vody v spotrebisku, ako aj zásobáreň požiarnej vody. V rámci výstavby verejného vodovodu uvažovať aj s osadením hydrantov.

Tento objem postačí:

- pre zaistenie zásoby vody pre hasenie pri potrebe 6,7 l/s po dobu 3 hod. t.j. 72m³
- pre vyrovnanie rozdielov medzi prítokom vody do vodojemu a odberom do spotrebišťa v dobe max. dennej potreby vody .
- pre zaistenie vody pre prípady porúch na vodovodnom zariadení zaisťujúcom prívod vody do vodojemu

2. RZ Šarpanec

Spolu:	750 lôžok x 150l//deň	
Q _p -Priemerná denná potreba vody :	112 500 ld ⁻¹	1,30 ls ⁻¹
Q _m -Maximálna denná potreba vody pre obyvateľov :	157 500 ld ⁻¹	1,82 ls ⁻¹
Q _h -Maximálna hodinová potreba vody pre obyvateľov:	283 500 ld ⁻¹	3,28 ls ⁻¹

Výpočet potreby akumulácie vo VDĽ.

V zmysle platných noriem odporúčaná veľkosť vodojemu (potrebná akumulácia) sa pohybuje v rozmedzí 60 až 100 % z Q_m.

$$V = 0,6 * Q_m$$

$$V = 0,6 * 157,5 = 94,50 \text{ m}^3$$

Pre potreby budúcej zástavby v RZ Šarpanec navrhujeme vybudovať VDĽ o kapacite 100 m³, a napojiť na vodovodný privádzač DN 400 do Kežmarku.

12.2. Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd.

Mesto Spišská Belá je v súčasnosti odkanalizované jestvujúcou jednotnou stokovou sieťou v celkovej dĺžke cca 9,3 km s čistením odpadových vôd na novej ČOV pre 8000 EO, uvedenej do prevádzky v r. 2005. Na ČOV je však v súčasnosti privádzaná odpadová voda len z územia ohraničeného ulicami SNP, Kúpeľná, Nová. Krátka a Hviezdoslavova. Odpadové vody z ostatného územia mesta sú bez čistenia odvádzané do Belianskeho potoka cez spolu päť jestvujúcich výustov. Okrem uvedených skutočností je v súčasnosti v čase intenzívnejších zrážok jednotná stoková sieť aj hydraulicky preťažená a na ČOV je privádzané značné množstvo dažďových vôd, čím je zhoršený čistiaci proces na ČOV.

V súčasnosti časť Strážky nie je odkanalizovaná.

12.2.1. Návrh splašková kanalizácia Spišská Belá.

Projekt stavby pre stavebné povolenie a realizáciu, ktorého autorom je Hydrocoop spol. s r. o. Bratislava (navrhované riešenie bude aplikované v návrhu ÚPD Spišská Belá) rieši odvádzanie splaškových odpadových vôd z územia mesta Spišská Belá splaškovou kanalizáciou s ich následným čistením na jestvujúcej čistiarni odpadových vôd ČOV Spišská Belá. Uvedený návrh rieši prepojenie existujúcich jednotných kanalizačných zberačov a stôk (navrhované splaškové zberače a stoky) a navrhované odkanalizovanie nasledovných lokalít:

- lokalita Belianskeho potoka, lokalita Pávie lúky a lokalita Mlynské medze.
- Na odkanalizovanie lokality Belianskeho potoka sú navrhnuté 4 ks čerpacích staníc DN 1600 (ČS 1, ČS 2 , ČS 3 a ČS 4).

Výtlačné potrubia sú navrhnuté z PEHD, PE 100, DN 80. Gravitačné potrubia sú navrhované z hladkého kanalizačného potrubia PVC, DN 300, resp. DN 400. Trasy potrubí sú v prevažnej miere vedené v spevnenom povrchu (miestne komunikácie, chodníky atď.). Kanalizačné potrubie križuje rad vedení jestvujúcich podzemných inžinierskych sietí. Ich križovanie bude realizované v súlade s platnou STN a podľa podmienok pre križovanie jednotlivých správco.

12.2.2. Návrh dažďová kanalizácia Spišská Belá.

Navrhovaná dažďová kanalizácia slúži na odvádzanie dažďových vôd z ciest, parkovísk a spevnených plôch v intraviláne mesta Spišská Belá. Účelom navrhovanej dažďovej kanalizácie a prepojení na jestvujúcej stokovej sieti je vytvoriť predpoklady na lepšie sfunkčnenie stokovej siete mesta tak, aby na ČOV bola odvádzaná splašková odpadová voda oddelená od dažďovej a tým sa stoková sieť a ČOV odľahčila.

Kostru dažďovej kanalizácie tvorí celkovo šesť hlavných stôk do ktorých sú postupne zaústené bočné stoky z jednotlivých ulíc záujmového územia. Jednotlivé hlavné stoky sú vyústené do recipienta – Belianskeho potoka. Oblasť mesta v lokalite Pávie lúky pod

jestvujúcou železničnou traťou medzi ulicou SNP a areálom Belianskych kúpeľov, ktorá je perspektívne určená na individuálnu bytovú výstavbu a výstavbu športového areálu so štadiónom bude odvodnená samostatnými stokami zaústenými do jestvujúceho odvodňovacieho rigola.

Situovanie trás.

Záujmové územie je sklonité, s priemernými sklonmi cca 10-20 promile a nadmorskou výškou pohybujúcou sa približne v rozmedzí cca 607,00 až 650,00 m.n.m. Hlavná stoka DA je vedená pozdĺž jestvujúceho zberača jednotnej stokovej siete A a slúži na odvádzanie dažďových vôd zo severozápadného okraja mesta – z oblasti ulíc Zimná a kpt. Nálepku. Je trasovaná v zelenom páse pozdĺž cesty I/67 a je ukončená pri areáli Baliarne. Odvádzané dažďové vody sú vyústené do Belianskeho potoka novým výustom situovaným pri jestvujúcom výuste pri premostení na Štefánikovej ulici.

Hlavná stoka DC slúži na odvádzanie dažďových odpadových vôd z oblasti rodinnej zástavby v oblasti ulíc Továrenská, Novomeského a gen. Svobodu. Je trasovaná v Novomeského ulici a postupne sú do nej napojené vedľajšie stoky z ostatných ulíc tejto oblasti. Stoka je napojená na jestvujúcu stoku jednotnej kanalizácie, ktorá je vyústená do Belianskeho potoka výustom pri premostení na Tatranskej ulici. Toto riešenie je umožnené skutočnosťou, že po vybudovaní prepojenia splaškovej kanalizácie v úseku Tatranskej ulice medzi Belianskym potokom a ulicou kpt. Nálepku bude možné využiť jestvujúci výust, ktorý vyhovuje aj kapacitne.

Hlavná stoka DA 2 slúži na odvádzanie dažďových odpadových vôd z celého územia južne od Belianskeho potoka. Stoka je trasovaná v celej dĺžke ulíc Družstevná a 1. mája a časti Novej ulice gravitujúcej k Hviezdoslavovej ulici a postupne sú do nej napojené vedľajšie stoky z ostatných ulíc v tejto oblasti. Do vedľajšej stoky DA 2-1 je napojený aj úsek jestvujúcej dažďovej kanalizácie, ktorá odvádzá dažďové vody z časti Hviezdoslavovej ulice medzi kostolom a križovatkou s Mierovou ulicou. Hlavná stoka DA 2 je následne vyústená do Belianskeho potoka novým výustom pri moste na Letnej ulici.

Hlavná stoka DA 3 zabezpečuje odvádzanie dažďových odpadových vôd z oblasti Krátkej ulice. Je vedená v hornej časti Krátkej ulice a v Hviezdoslavovej ulici a v spodnej časti jej trasy je do nej zaústená vedľajšia stoka DA 1-1, ktorá odvodňuje oblasť dolnej časti Krátkej ulice. Stoka je zaústená do jestvujúcej dažďovej stoky cez jestvujúcu šachtu a na vyústenie do Belianskeho potoka bude využitý jestvujúci výust DN 600 do Belianskeho potoka pod Hviezdoslavovou ulicou.

Hlavná stoka DB zabezpečuje odvádzanie dažďových odpadových vôd z oblastí ulíc Tatranská, Osloboditeľov a z dolnej časti Slnčnej ulice. Vedľajšie stoky do nej zaústené zabezpečujú odvodnenie predpokladanej individuálnej bytovej výstavby v lokalite Mlynské medze. Hlavná stoka DB je zaústená do Belianskeho potoka v mieste jestvujúceho výustu pri moste na Letnej ulici.

Odvodnenie horného úseku Slnčnej ulice zabezpečuje stoka DB 4, ktorá je vedená od križovatky tejto ulice s cestou I/77. Stoka je zaústená do jestvujúcej stoky cez navrhovanú monolitickú šachtu vybudovanú nad ňou. Do Belianskeho potoka je stoka zaústená cez jestvujúci výust pri moste na Letnej ulici.

Stokami DE 1 a DE 1-1 je odkanalizované územie Záhradnej ulice a Novej ulice gravitujúcej k železničnej trati a časť navrhovanej IBV Pávie lúky v súbehu so železnicou. Stoka je vyústená do odvodňovacieho rigola výustom pri premostení rigola.

Navrhované dažďové stoky DE 2 a DE 3 slúžia na odvádzanie dažďových vôd z územia pri železničnej trati medzi ulicou SNP areálom Belianskych kúpeľov. Do stoky DE 3 je zaústený aj skanalizovaný potok pritekajúci od nákladnej stanice. Stoky sú trasované v jestvujúcej ulici v súbehu so železničnou traťou, resp. sledujú navrhované ulice predpokladanej IBV Pávie lúky a športového areálu. Každá z uvedených stôk je samostatným výustom vyústená do jestvujúceho odvodňovacieho rigola.

12.2.3. Návrh splašková kanalizácia Strážky.

Projekt rieši odkanalizovanie obce splaškovými stokami v týchto uliciach: Popradská, L. Medňanského a cestu ku kaštielu. Odpadová voda je odvedená gravitačne do najnižšieho miesta, kde je navrhnutá čerpacia stanica z betónových skruží DN 1600 ČS S1, s ktorej je voda odvádzaná navrhovaným výtlačným potrubím na čistenie do ČOV Spišská Belá.

Alternatívnym riešením (Alt. A) odkanalizovania lokalít č. 14, 15, 16, je vybudovanie ČS 7 z ktorého prečerpávaním do ČS 5 je voda odvádzaná navrhovaným výtlačným potrubím na čistenie do ČOV Spišská Belá.

Alternatívnym riešením (Alt. B) odkanalizovania lokalít č. 14, 15, 16, je do jestvujúcej ČOV pre priemyselný park, ktorá má dostatočnú kapacitu pre prečistenie splaškových vôd z areálu P a , aj pre vyššie uvedené lokality.

Gravitačné potrubie sa navrhuje z hladkého kanalizačného potrubia PVC DN 300. Výtlačné potrubie je navrhnuté z PEHD, PE 100, DN 100. Trasy potrubí sú v prevažnej miere vedené v spevnenom povrchu (miestne komunikácie, chodníky atď.). Kanalizačné potrubie križuje rad vedení jestvujúcich podzemných inžinierskych sietí. Ich križovanie bude realizované v súlade s platnou STN a podľa podmienok pre križovanie jednotlivých správco.

3.1.1. Návrh splašková kanalizácia rekreačnej lokality Šarpanec.

Navrhovaná lokalita je riešená samostatnou ČOV s odvedením prečistených vôd do Belianskeho potoka. Zatiaľ nie sú známe pre posúdenie minimálne a maximálne odtoky splaškových vôd, ktoré budú riešené až pri konkrétnejších zámeroch investorov.

12.2.4. Návrh dažďová kanalizácia Strážky.

Navrhovaná dažďová kanalizácia slúži na odvádzanie dažďových vôd z ciest, parkovísk a spevnených plôch v intraviláne mestskej časti Strážky, pričom zachytené dažďové vody budú odvádzané do recipienta Čierna Voda. Záujmové územie mestskej časti Strážky je sklonité, s priemernými sklonmi cca 10-20 promile a nadmorskou výškou pohybujúcou sa približne v rozmedzí cca 605,00 až 620,00 m.n.m.

Dažďovú stokovú sieť v mestskej časti Strážky tvoria celkovo štyri stoky – DS 1, DS 2, DS 3 a DS 3-1. Sú trasované v prevažnej miere v súbehu s navrhovanou splaškovou kanalizáciou v spevnených uliciach časti Strážky.

Stoka DS 1 je vedená v dolnej časti Popradskej ulice pri športovom ihrisku a je zaústená z ľavej strany do potoka Čierna Voda pred vstupom do areálu ihriska.

Stoka DS 2 je určená na odvádzanie dažďových vôd z územia nad cestou I/67 – Medňanského ulica. Trasa stoky vedie v telese tejto cesty, z ktorej je pred mostom šikmo zvedená k potoku Čierna Voda, do ktorého je vyústená.

Stoky DS 3 a DS 3 -1 slúžia na odvádzanie dažďovej vody z územia v hornej časti Popradskej ulice – od objektu Školského majetku SPŠ po premostenie cesty I/67 ponad potok Čierna Voda, pred ktorým je stoka do neho vyústená.

V úsekoch, kde budú potrubia dažďových stôk vedené v súbehu s navrhovanými stokami splaškovej kanalizácie navrhujeme ukladať jednotlivé potrubia do spoločnej ryhy pri dodržaní požadovaných vzájomných vzdialeností.

Výpočet množstva odpadových vôd pre mesto Spišská Belá (Strážky):

Množstvo splaškových odpadových vôd je zhodné s vypočítanou priemernou potrebou pitnej vody za sekundu $Q_{pc} = 11,77 \text{ l/s}$.

Množstvo splaškových vôd:

Q_p -Priemerná denná potreba vody :	1 016 900 ld^{-1}	11,77 ls^{-1}	
Q_m -Maximálna denná potreba vody pre obyvateľov :	1 627 040 ld^{-1}	18,83 ls^{-1}	Q_h -
Maximálna hodinová potreba vody pre obyvateľov:	2 928 670 ld^{-1}	33,90 ls^{-1}	

Ročné množstvo vyčistenej vody:

$Q_{\text{ročné}} = Q_{pc} \times 365 \text{ dní} = 1 016,90 \times 365 = 371 169 \text{ m}^3/\text{rok}$

Celodenná produkcia BSK₅:

7 316 obyvateľov x 60 g/obyv. deň = 438 960 g/d = 438,96 kg/deň

Pri posudzovaní minimálnych a maximálnych odtokov splaškových vôd sa použili koeficienty k_d a k_h v zmysle STN 75 61 01 - Stokové siete a kanalizačné prípojky, resp. STN 75 6401 Čistiarne odpadových vôd pre viac ako 500 EO. Kvalita vody po zmiešaní v toku spĺňa prípustný stupeň znečistenia povrchovej vody pri 355 dňovom prietoku v zmysle Nariadenia vlády SR č. 296/2005 Z.z.

12.3. Vodné toky a odtokové pomery.

Katastrálnym územím mesta Spišská Belá pretekajú v správe SVP š.p., nasledovné vodné toky:

- Poprad – je neupravený vodný tok s kapacitou koryta nedostatočnou pre odvedenie prietoku Q_{100} – ročnej veľkej vody ;
- ľavostranný prítok Popradu – potok Biela (rkm zaústenia cca 87,500)
- pravostranný prítok potoka Biela - Belianka (rkm zaústenia cca 5,500), je čiastočne upravený za účelom odvodnenia s kapacitou nedostatočnou pre odvedenie prietoku Q_{100} – ročnej veľkej vody
- ľavostranný prítok Popradu – potok Beliansky potok (rkm zaústenia cca 93,500) – je čiastočne upravený vodný tok s kapacitou koryta nedostatočnou pre odvedenie prietoku Q_{100} – ročnej veľkej vody ; v úseku rkm 0,900 – 2,240 je vybudovaná úprava pre odvedenie prietoku Q_{100} – ročnej veľkej vody za účelom protipovodňovej ochrany mesta a v úseku rkm 3,357 – 4,150 je vybudovaná úprava pre odvedenie prietoku Q_{100} – ročnej veľkej vody za účelom ochrany rybníkov, neupravené úseky Belianskeho potoka sa vyznačujú nedostatočnou kapacitou pre odvedenie prietoku Q_{100} – ročnej veľkej vody;
- pravostranný prítok Belianskeho potoka – potok Hučava (rkm zaústenia cca 7,100);
- ľavostranný prítok Belianskeho potoka – potok Štiep (rkm zaústenia cca 5,900);
- pravostranný bezmenný prítok Belianskeho potoka – miestny názov Kúpeľný potok (rkm zaústenia cca 0,050) je upravený potok s kapacitou koryta nedostatočnou pre odvedenie prietoku Q_{100} – ročnej veľkej vody;
- ľavostranný prítok Popradu – Čierna voda (rkm zaústenia cca 69,100)
- ľavostranný bezmenný prítok Čiernej vody (rkm zaústenia cca 1,700) je upravený v úseku rkm 0,000 - 1,239 za účelom odvodnenia s kapacitou koryta nedostatočnou pre odvedenie prietoku Q_{100} – ročnej veľkej vody;
- pravostranný Čiernej vody – Krivodol (rkm zaústenia cca 3,300);
- ľavostranný prítok Popradu – Hlboký potok (rkm zaústenia cca 96,900) je upravený v úseku rkm 0,320 - 1,600 za účelom odvodnenia s kapacitou koryta nedostatočnou pre odvedenie prietoku Q_{100} – ročnej veľkej vody;

Ostatné vodné toky v k.ú. mesta Spišská Belá sú neupravené s kapacitou koryta nedostatočnou pre odvedenie prietoku Q_{100} – ročnej veľkej vody.

V prípade akýchkoľvek stavebných zámerov v blízkosti vodných tokov v správe SVP s kapacitou koryta nedostatočnou pre odvedenie prietoku Q_{100} – ročnej veľkej vody, rešpektovať inundačné územie, prípadne zabezpečiť adekvátnu protipovodňovú ochranu navrhovanej zástavby, ktorá negatívne neovplyvní odtokové pomery nižšie položených úsekov Popradu a tým aj protipovodňovú ochranu v povodí nižšie lokalizovaných obcí.

Pre potreby opráv a údržby správca toku požaduje ponechať voľný nezastavaný pás pozdĺž oboch brehov Popradu v šírke min. 15.0 m a pozdĺž oboch brehov ostatných vodných tokov min.5,0 m.

V rámci odvádzania dažďových vôd a vôd z povrchového splachu je potrebné realizovať opatrenia na zadržanie „pridaného odtoku“ v území tak, aby odtok z daného územia do recipienta nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou navrhovanej zástavby a aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente (retencia dažďovej vody a jej využitie, infiltrácia

dažďových vôd a pod.). Vody z povrchového odtoku majú byť pred odvedením do recipienta zbavené ropných látok, ako aj plávajúcich a unášaných väčších častíc.

V k.ú. mesta sa nachádza bočná malá vodná nádrž (sústava rybníkov), vybudovaná za účelom chovu rýb na Belianskom potoku s celkovým objemom 70 000 m³.

Do k. ú. Spišskej Belej zasahuje zátapa navrhovanej vodnej nádrže Podolíneec s celkovým objemom 96,0 mil. m³ a s kótou max. hladiny 607,0 m. n m. Uvedená vodná nádrž je zaradená do kategórie evidovaných vodných diel, na ktoré neplatí stavebná uzávera. Nádrž Podolíneec na rieke Poprad (kat.E- ďaleký výhľad) je environmentálne neprijateľná už z toho dôvodu, že by zatopila jestvujúce obce Bušovce a Podhorany. Odporúčania hydroekologického plánu povodia Popradu a Dunajca pre pozemkové úpravy je s ňou ďalej neuvažovať aby nebola znehodnocovaná perspektívnosť týchto obcí pre bývanie alebo pre iný rozvoj.

Do k.ú. pôvodne zasahovala aj zátapa vodnej nádrže Bušovce, ktorá bola zaradená do kategórie „C“ výhľadových vodohospodárskych diel, na ktoré platí stavebná uzávera.

Následne na základe vyjadrenia MŽP SR (list č. 927/2004-4.1 zo dňa 19.11.2004) bola vodná nádrž Bušovce vyradená zo zoznamu výhľadových vodohospodárskych diel.

V prípade jednoznačného dokázania potreby stavania tejto nádrže bude dôležité spoločné ochrannársko-vodohospodárske prehodnotenie jej negatív a pozitív, resp. aj podrobné doriešenie a realizácia početných ekologizačných opatrení.

12.3.1. Návrh riešenia.

Základy protipovodňovej ochrany:

- Plánované protipovodňové úpravy sú odporúčané len v úsekoch, kde tok tečie zastavanou časťou nivy. V koryte potoka vytvoriť aj pozdĺžnu hĺbočinu (napr. trojuholníkovým priečnym profilom) potrebnú pre vodné organizmy najmä v obdobiach nízkych prietokov, na brehoch vysadiť spevňujúce jelšové brehové porasty, čomu treba prispôsobiť dimenzie koryta. Pri plánovanej úprave Popradu odporúčame narušené brehy spevňovať len ťažkou kamennou nahádzkou a následne vysadiť medzi kamene jelšu, resp. brest. Zachovalé dreviny brehových porastov pri úpravách nelikvidovať, len opevniť pätu brehov kamennou nahádzkou. Prijateľné je aj navyšovanie hrádzí bez výrubu brehových porastov, resp. budovanie nových odsadených hrádzí až za líniou brehových porastov.
- Z uvažovaných hydrotechnických opatrení je výstavba poldrov vo vytipovaných lokalitách. Takouto lokalitou sú aj 2 profily nad Strážkami. Prvý na potoku Čierna voda, nad mestskou časťou Strážky a druhý na potoku Krivodol nad jeho ústím do Čiernej vody.
- Plán povodňových zabezpečovacích prác na dereguláciu Belianskeho potoka a reguláciu potoka Čierna voda v Strážkach. Navrhované vodovodné potrubia a potrubia dažďovej a splaškovej kanalizácie zasahujú do uvedených vodných tokov v prípade ich križovaní a výustov. dokumentácie vypracovanej projektovou organizáciou Hydrocoop s. r. o. Bratislava. Budú sa realizovať v období s minimálnymi vodnými stavmi.
- Výstavba malej vodnej elektrárne na potoku Biela.
- Pre potreby opráv a údržby správca toku požaduje ponechať voľný nezastavaný pás pozdĺž oboch brehov Popradu v šírke min. 15,0 m a pozdĺž oboch brehov ostatných vodných tokov min.5,0 m.
- Nezastavovať inundačné územia vodných tokov a vylúčiť realizáciu zástavby v nivách a alúviach vodných tokov.
- Navrhované lokality obytnej zástavby sú chránené v okrajových polohách od vôd z povrchového odtoku navrhovanými rigolmi odvedenými dažďovou kanalizáciou do vodných tokov.
- Podmienkou realizácie ČOV a navrhovaných lokalít rodinných domov v blízkosti vodných tokov je zabezpečenie ochrany pred prietokom Q₁₀₀ – ročnej veľkej vody.

- Zákaz výstavby v inundačných územiach rieky Poprad a ďalších vodných tokov v zmysle § 13 zákona č. 666/2004 Z. z. o ochrane pred povodňami. V prípade realizácie výstavby v predpokladaných inundačných lokalitách, správca toku požaduje dokladovanie hladinového režimu (vytýčenie inundačného územia na základe matematického modelovania) so zohľadnením vplyvu už navrhovaných protipovodňových opatrení (v k.ú. mesta Kežmarok) a iných objektov ktoré majú vplyv na odtokový režim rieky Poprad, ktorý preukáže, že lokality s predpokladanou výstavbou nie sú v inundačnom území.
- Pri týchto navrhovaných lokalitách je potrebné rešpektovať inundačné územie vodných tokov a výstavbu situovať nad hladinu Q_{100} – ročnej veľkej vody týchto vodných tokov:
 - lokalita č.17 – Šarpanec – rekreačná vybavenosť
 - lokalita č. 8, 9, 10 – lokality obytnej zástavby v južnej časti mesta pozdĺž Kúpeľného potoka,
 - lokalita č.4 – lokalita výroby na západnom okraji mesta pozdĺž Belianskeho potoka.
- zabezpečiť technické riešenie rozdelenia toku Čiernej vody pod rómskou osadou (Rakúsy), aby nebolo možné meniť jej prietok, a aby sa tok rovnomerne rozdelil na polovicu do Belianskeho potoka a polovicu do zvyšnej časti Čiernej vody.

13. Zásobovanie elektrickou energiou.

13.1. Súčasný stav.

Hlavným napájacím bodom zásobujúcim prevažnú časť odberateľov bytovo - komunálneho odberu, menšieho a stredného priemyselného odberu elektrickej energie, ako aj veľkoodberateľov je 110 kV/22 kV rozvodňa VVN/VN Kežmarok, ktorá disponuje 2x40 MW inštalovaným výkonom. Rozvodňa je napojená dvoma vedeniami 110 kV, a to vedením č. 6410 ES – Kežmarok - Stará Ľubovňa a 6411 SNV – Kežmarok.

Z rozvodne 110/22 kV Kežmarok mesto Spišská Belá (Strážky, Šarpanec) napájajú linky:

- 22 kV linka č.215 Kežmarok – Spišská Belá – Stará Ľubovňa,
- 22 kV linka č.220 Kežmarok – Spišská Belá – Spišská Stará Ves - Stará Ľubovňa,
- 22 kV linka č.254.

Z uvedených 22 kV liniek je zásobované elektrickou energiou celé spracovávané územie. Plošné zásobovanie elektrickou energiou v celom riešenom území sa uskutočňuje prostredníctvom transformačných staníc VN/NN - 22 kV/0.4 kV a následným sekundárnym rozvodom NN - 230V/400V. V intraviláne (centre mesta a obytných súboroch) sa nachádzajú murované transformačné stanice s prevodom 22 kV/0,4 kV. Ostatné transformačné stanice, hlavne v okrajových častiach mesta, sú stožiarové transformačné stanice typu TSB s prevodom 22kV/0,4 kV a výkonom do 630 kW a typové priehradové transformačné stanice s prevodom 22 kV/0,4 kV a výkonom do 400 kW. Urbanizovaný priestor mesta Spišská Belá je zásobovaný elektrickou energiou z jednotnej plošnej siete. Káblové vedenia VN 22 kV a rozmiestnenie transformačných staníc VN /NN 22/0.4 kV vytvára charakter hrebeňovej a okružnej siete s náznakmi zjednodušenej mrežovej siete. Výkon jednotlivých transformátorov je obvykle 400 kVA, výnimočne 630 kVA. Káblové vedenia VN 22 kV boli prevádzané 22 kV káblami typu ANKTOYPV do 3 x 150 mm², novšie VN trasy suchými káblami AXEKCEY s prierezom do 3 x 240 mm². Väčšina trás VN káblov v centre mesta a v priľahlých obytných zónach je typu ANKTOPV do 3 x 150 mm². Životnosť týchto káblov vzhľadom na ich konštrukciu a vek je ukončená a preto sa počíta s ich náhradou suchými káblami AXEKCEY do 240 mm², ktoré budú ukladané do pôvodných trás a káblových kanálov. Novšia HBV (hromadná bytová výstavba je pripojená už suchými 22 kV káblami typu AXEKCEY do 240 mm² cez murované trafostanice.

Sekundárne rozvody NN sú prevedené systémom napätí 3 x 400/230 V z väčšej časti zakáblovaným rozvodom v centre mesta, priľahlých zónach a obytných súboroch. Sekundárny NN rozvod je prevedený káblami AYKY 3 x 240 + 120 mm² cez rozpojovacie skrine VRIS a SR. V okrajových častiach je rozvod prevádzaný vonkajším vzdušným rozvodom NN holými vodičmi do 4 x 70 mm² na betónových podperných bodoch spolu s rozvodom verejného osvetlenia, ktorý je prevedený vodičom 25 mm² ALFe.

Tab. č.1 Transformačné stanice Spišská Belá – súčasný stav

Označenie	VN linka	Typ	Umiestnenie	Správca	Výkon kVA
TS 004	215,220	Stožiarová	Drepal	VSD, a.s.	400
TS 005	215,220	Stožiarová	PD 2	VSD, a.s.	160
TS 006	215,220	Stožiarová	PD 1	VSD, a.s.	250
TS 007	215,220	Stožiarová	Rybník	VSD, a.s.	100
TS 008	215,220	Stožiarová	Javorina	VSD, a.s.	160
TS 009	215,220	Stožiarová	AMIS	VSD, a.s.	250
TS 0010	215,220	Stožiarová	SPP	VSD, a.s.	250
TS 0011	215,220	Stožiarová	Kolkáreň	VSD, a.s.	400
TS 0012	215,220	Stožiarová	ŠM obec	VSD, a.s.	Nefunkčná
TS 0013	215,220	Stožiarová	AT Tatry	VSD, a.s.	250

TS 0014	215,220	Stožiarová Návrh- kiosková	Osloboditeľov	VSD, a.s.	250
TS 0015	215,220	Stožiarová	VOMZ	VSD, a.s.	160
TS 0017	215,220	Stožiarová Návrh- kiosková	Lieho var	VSD, a.s.	400
TS 0021	215,220	Stožiarová	Krátka	VSD, a.s.	630

Tab. č.1a Transformačné stanice Spišská Belá– súčasný stav

Označenie	VN linka	Typ	Umiestnenie	Správca	Výkon kVA
TS 001	215,220	Kiosková	CIMA	VSD, a.s.	250
TS 003	215,220	Kiosková	Baliarne	VSD, a.s.	160
TS 0016	215,220	Kiosková	MŠ	VSD, a.s.	400
TS 0018	215,220	Kiosková	Cintorín	VSD, a.s.	630
TS 0019	215,220	Kiosková	Livonec	VSD, a.s.	630
TS 0020	215,220	Kiosková	Kúpele	VSD, a.s.	400
TS 0022	215,220	Kiosková	Pavie Lúky	VSD, a.s.	160
TS 0023	215,220	Kiosková	Šarpanec	VSD, a.s.	630

Tab. č.1b Transformačné stanice Strážky– súčasný stav

Označenie	VN linka	Typ	Pozn.	Správca	Výkon kVA
TS 003	220	Stožiarová	Kaštieľ Strážky	VSD, a.s.	250
TS 005	220	Stožiarová	Popradská Strážky	VSD, a.s.	250

Spotreba elektrickej energie (el. práca) - podľa údajov Východoslovenská distribučná, a.s., Košice, za rok 2005:

Druh odberu	počet odberateľov	spotreba kWh/r
MOO obyvateľov	1630	8 706 457
MOP organiz.	230	4 483 030
VO.	10	6 860 270
S p o l u	1870	20 049 757

Spotreba elektrickej energie (el. práca) - podľa údajov Východoslovenská distribučná, a.s., Košice, za rok 2006:

Druh odberu	počet odberateľov	spotreba kWh/r
MOO obyvateľov	1630	4 405 207
MOP organiz.	230	2 336 643
VO.	10	3 316 836
S p o l u	1870	10 058 686

Mesto z pohľadu celoslovenského vývoja bude v spotrebe elektrickej energie dlhodobo na dnešnej úrovni (v súčasnosti stagnácia resp. pokles) pričom sa skôr očakáva opätovne jej mierny vzrast. Takto očakávaný nárast elektrickej energie je možné pre návrhovú ako aj výhľadovú etapu riešiť výstavbou nových transformačných staníc – čiže nie je nutné uvažovať s posilnením prívodu elektrickej energie na územie mesta.

Konfigurácia elektrických zariadení VN nevytvára vo všetkých lokalitách riešeného územia mesta Spišská Belá dostatočne hustú a členitú sieť, z ktorej by bolo možné pokryť prípadné nové požiadavky na odber elektrickej energie vo všetkých dostupných napäťových úrovniach.

Rekonštrukcia NN sietí v Spišskej Belej a Strážkach podľa vyjadrenia správcu je naplánovaná v rokoch 2008-2015.

Pri riešení podrobnejšej územnoplánovacej a projektovej dokumentácie bude nutné individuálne, v úzkej súčinnosti so správcami týchto sietí RZ VSE Spišská Nová Ves resp.

pracovisko Spišská Belá stanoviť potrebný rozvoj energetických sietí a ich obnovy pre požiadavky zvýšenej energetickej náročnosti jednotlivých častí mesta.

Rozmiestnenie trafostaníc, ich napojenie a trasovanie VVN a VN vzdušných a káblových rozvodov je zakreslené v grafickej časti na základe podkladov poskytnutých RZ VSE Spišská Nová Ves resp. pracovisko Spišská Belá.

Celková bilancia uvažovaného nárastu elektrickej energie bude uvažovaná v dvoch etapách v zmysle tejto územnoplánovacej dokumentácie. Prvá etapa predstavuje návrhové obdobie. Druhá etapa sumarizuje predpokladaný nárast spotreby elektrickej energie v prípade zastavania územia v zmysle výhľadu územného plánu.

13.2. Návrh riešenia.

Bilancia celkového elektrického výkonu pre bytový fond a nebytový fond sú vypočítané v zmysle zásad pre navrhovanie distribučných sietí VN a NN podľa metodiky Pravidiel pre elektrizačnú sústavu číslo 2, článok 4.2.1.1 vydanú SEP v roku 1983 a dodatku P1 z roku 1990.

Kategória	Merné zaťaženie Sb /kVA/b.j./	
	Vývod NN	DTS vn/nn
A	1,7	1,5
B1	2,4	2,0
B2	5,2	5,0
C1	10,0	9,0
C2	14,5	14,5

Príkion podľa jednotlivých kategórií:

kategória A – elektrická energia na osvetlenie a domáce spotrebiče do 3,5 kVA

kategória B1 – elektrická energia na osvetlenie a domáce spotrebiče do 3,5 kVA + príprava pokrmov elektrickými spotrebičmi nad 3,5 kVA

kategória B2 – elektrická energia na osvetlenie a domáce spotrebiče do 3,5 kVA + príprava pokrmov elektrickými spotrebičmi nad 3,5 kVA + elektrický ohrev teplej úžitkovej vody

kategória C1 – elektrická energia na osvetlenie a domáce spotrebiče do 3,5 kVA + príprava pokrmov elektrickými spotrebičmi nad 3,5 kVA + elektrický ohrev teplej úžitkovej vody + elektrické vykurovanie zmiešané priamotopné a akumulčné

kategória C2 – elektrická energia na osvetlenie a domáce spotrebiče do 3,5 kVA + príprava pokrmov elektrickými spotrebičmi nad 3,5 kVA + elektrický ohrev teplej úžitkovej vody + elektrické vykurovanie zmiešané priamotopné a akumulčné + elektrické vykurovanie akumulčné

13.3. Potreba elektrickej energie – návrh:

Spišská Belá- RD + BD (683 + 212) b.j.

Riešený počet 895 bytov je v zmysle STN 332130 článok 4.1 rozdelený podľa kategórie bytového odberu nasledovne:

Kategória	Podiel bytov %	Počet bytov	Merné zaťaženie Sb /kVA/b.j./		Celkový príkon kVA DTS
			Vývod NN	DTS vn/nn	
A	80	716	1,7	1,5	1074,0
B1	0	0	2,4	2,0	0,0
B2	15	134	5,2	5,0	670,0
C1	5	45	10,0	9,0	405,0
C2	0	0	14,5	14,5	0,0
SPOLU					2149,0

Potreba elektrickej energie pre vybavenosť sa podieľa na maxime zaťaženia obytného súboru asi 20 % v špičke u kategórií A a B1, u kategórie B2 asi 30 % a u kategórie C1 asi 40 %. V zmysle uvedeného merné zaťaženie v jednotlivých kategóriách (bj + vyb.) bude nasledovné:

Kategória	Podiel bytov %	Počet bytov	Merné zaťaženie Sb /kVA/b.j./		Celkový príkon kVA DTS
			Vývod NN	DTS vn/nn	
A	80	716	2,04	1,8	1289,0
B1	0	0	2,9	2,4	0,0
B2	15	134	6,8	6,5	871,0
C1	5	45	14,0	12,6	567,0
C2	0	0	14,5	14,5	0,0
SPOLU					2727,0

Výpočet počtu transformátorov:

DTS sú navrhnuté s kiosk. transformátormi do 630 kVA, podľa výpočtového zaťaženia vo funkčno-priestorovom celku, pre pokrytie nárastu potreby el. energie. Pre zabezpečenie potrebného výkonu v sieti, pri výpadku časti transformátorov, sa výpočtové zaťaženie upraví koeficientom prídavného zaťaženia $Z_p = 1,3$.

Potrebný počet transformátorov je daný zjednodušeným vzťahom :

$$n_T = (P_{POS} \times Z_p) : S_{Th}$$

P_{POS} – výpočtové zaťaženie obytného súboru

Z_p - koeficient prídavného zaťaženia

S_{Th} - hospodárna jednotka DTS 400 kVA

Počet transformátorov pre návrhové obdobie :

$$n_{T-NO} = (2727 \text{ kVA} \times 1,3) : 630 = 5,63 = 6 \text{ ks}$$

Je potrebných 6,29 ks, teda 6 trafostaníc - 6x o výkone 630 kVA;

Odber elektrickej energie sa skladá z potrieb rodinných domov, občianskej vybavenosti a podnikateľských aktivít. Súčasný nainštalovaný výkon nebude vyhovovať pre výhľadové potreby elektrickej energie. Pre zabezpečenie pokrytia nehnuteľností elektrickou energiou v navrhovaných lokalitách navrhujeme:

- vybudovať kioskové trafostanice TS10-15 typu UK 3119L - (viď grafickú časť) a vybaviť transformátorom 630 (2x 630) kVA;
- Distribučné trafostanice v zástavbe budú napájané silovými káblami 22 kV uloženými v zemi. Káblová sieť bude zokruhovaná. Trafostanice pripojené slučkami.
- Vonkajšie 22 kV vedenia kolidujúce s budúcou zástavbou budú nahradené úložnými 22 kV káblami v zemi – viď grafickú časť;
- V prípade nárastu odberu el. energie transformačné stanice TS011,042, osadiť trafom o výkone do 400, resp. 630 kVA;
- vybudovať rozvod NN siete káblovým vedením NAYY-J 4Bx150mm² - podľa urbanistického návrhu;
- Z rozvádzačov NN v trafostaniciach sa zemnými NN káblami napoja rozpojovacie istiace skrine. Z týchto skriň sa zemnými káblami NN napoja elektromerové rozvádzače jednotlivých odberateľov umiestnené v oplotení na hraniciach pozemkov, alebo v múre bytových domov. Trasa NN káblov povedie v chodníku v súbehu s káblami slaboprúdu, vedeniami vodovodu a plynu.
- uvedené stavby budú zaradené ako verejnoprospešné.

Pre činnosti nad rámec možností súčasnej prenosovej cesty a zabezpečenie predpokladaného požadovaného príkonu pre výrobné plochy , bude potrebné zabezpečiť a

vybudovať (podľa požiadaviek budúcich investorov) nasledovné energetické zariadenia nevyhnutné pre bezproblémový chod prevádzky jednotlivých výrobných závodov:

- trafostanice TS PP 1-N,
- ďalšie podľa potrieb rozvoja priemyselného parku,

Strážky- RD 107 b.j.

Riešený počet 107 bytov je v zmysle STN 332130 článok 4.1 rozdelený podľa kategórie bytového odberu nasledovne:

Kategória	Podiel bytov %	Počet bytov	Merné zaťaženie Sb /kVA/b.j./		Celkový príkon kVA DTS
			Vývod NN	DTS vn/nn	
A	80	86	1,7	1,5	129,0
B1	0	0	2,4	2,0	0,0
B2	15	16	5,2	5,0	80,0
C1	5	5	10,0	9,0	45,0
C2	0	0	14,5	14,5	0,0
SPOLU					254,0

Potreba elektrickej energie pre vybavenosť sa podieľa na maxime zaťaženia obytného súboru asi 20 % v špičke u kategórií A a B1, u kategórie B2 asi 30 % a u kategórie C1 asi 40 %. V zmysle uvedeného merné zaťaženie v jednotlivých kategóriách (bj + vyb.) bude nasledovné:

Kategória	Podiel bytov %	Počet bytov	Merné zaťaženie Sb /kVA/b.j./		Celkový príkon kVA DTS
			Vývod NN	DTS vn/nn	
A	80	86	2,04	1,8	155,0
B1	0	0	2,9	2,4	0,0
B2	15	16	6,8	6,5	104,0
C1	5	5	14,0	12,6	63,0
C2	0	0	14,5	14,5	0,0
SPOLU					322,0

Výpočet počtu transformátorov :

DTS sú navrhnuté s transformátormi do 400 kVA, podľa výpočtového zaťaženia vo funkčno-priestorovom celku, pre pokrytie nárastu potreby el. energie. Pre zabezpečenie potrebného výkonu v sieti, pri výpadku časti transformátorov, sa výpočtové zaťaženie upraví koeficientom prídavného zaťaženia $Z_p = 1,3$.

Potrebný počet transformátorov je daný zjednodušeným vzťahom :

$$n_T = (P_{POS} \times Z_p) : S_{Th}$$

P_{POS} – výpočtové zaťaženie obytného súboru

Z_p - koeficient prídavného zaťaženia

S_{Th} - hospodárna jednotka DTS 400 kVA

Počet transformátorov pre návrhové obdobie :

$$n_{T-NO} = (322 \text{ kVA} \times 1,3) : 400 = 1,0 = 1 \text{ ks}$$

Je potrebných 1,0 ks, teda 1 trafostanica - 1x o výkone 400 kVA;

Odber elektrickej energie sa skladá z potrieb rodinných domov, občianskej vybavenosti a podnikateľských aktivít. Súčasný nainštalovaný výkon nebude vyhovovať pre výhľadové potreby elektrickej energie. Pre zabezpečenie pokrytia nehnuteľností elektrickou energiou v navrhovaných lokalitách navrhujeme:

- vybudovať kioskové trafostanice TS0014, 0021 a TS0024 až 0028 typu UK 3119L

- (viď grafickú časť) a vybaviť transformátorom 630 (2x 630) kVA;
- Zmena jestvujúcich stožiarových trafostaníc na kioskové TS 0014, TS 0017
- Distribučné trafostanice v zástavbe budú napájané silovými káblami 22 kV uloženými v zemi. Káblová sieť bude zokruhovaná. Trafostanice pripojené slučkami.
- Vonkajšie 22 kV vedenia kolidujúce s budúcou zástavbou budú nahradené úložnými 22 kV káblami v zemi – viď grafickú časť;
- V prípade nárastu odberu el. energie transformačnú stanicu TS0011 osadiť trafom o výkone do 400, resp. 630 kVA;
- vybudovať rozvod NN siete káblovým vedením NAYY-J 4Bx150mm² - podľa urbanistického návrhu;
- Z rozvádzačov NN v trafostaniciach sa zemnými NN káblami napoja rozpojovacie istiace skrine. Z týchto skríň sa zemnými káblami NN napoja elektromerové rozvádzače jednotlivých odberateľov umiestnené v oplotení na hraniciach pozemkov, alebo v múre bytových domov. Trasa NN káblov povedie v chodníku v súbehu s káblami slaboprúdu, vedeniami vodovodu a plynu.
- uvedené stavby budú zaradené ako verejnoprospešné;

Šarpanec- RD 750 lôžok.

Pre zabezpečenie pokrytia RZ elektrickou energiou v predmetnej lokalite navrhujeme:

- vybudovať kioskové trafostanice TS0029,30 typu UK 3119L - (viď grafickú časť) a vybaviť transformátorom do 630 (2x 630) kVA;
- vybudovať rozvod NN siete káblovým vedením NAYY-J 4Bx150mm² - podľa urbanistického návrhu;

Z analýzy jestvujúceho stavu energetických zariadení, kapacít a prenosových možností vyplýva, že súčasný stav prevádzkovej VN a NN siete v riešenom území je nepostačujúci pre uvažovaný urbanistický rozvoj s intenzifikáciou výstavby a ďalšie požiadavky na potrebný elektrický príkon bude možné riešiť len vybudovaním nových energetických zariadení a to v oboch napäťových úrovniach VN a NN sekundárnej siete. UPN obce rieši vybudovanie ďalších zahusťovacích trafostaníc v novourbanizovaných územných lokalitách pre navrhovanú zástavbu rodinných domov, bytových domov s príslušnou občianskou vybavenosťou, ako aj pre rozvoj výrobných a nevýrobných služieb, administratívne a prevádzkové budovy a sklady. V lokalitách prieluk pre navrhovanú zástavbu rodinných domov je zásobovanie elektrickou energiou riešené z jestvujúcich trafostaníc NN sekundárnymi prípojkami z rekonštruovanej a rozšírenej NN sekundárnej siete. V prípade potreby sa zvýšia výkony jestvujúcich trafostaníc až na výkon 400 kVA s výmenou NN rozvádzačov trafostaníc. Územný plán navrhuje zvýšiť kapacitu niektorých jestvujúcich transformačných staníc a vybudovať ďalšie zahusťovacie distribučné trafostanice v zmysle navrhovanej urbanizácie územia, ako aj pripravovaných investičných akcií správcu a prevádzkovateľa.

Na záver je potrebné podotknúť že vzhľadom na značné časové rozpätie od začiatku výstavby do plánovaného ukončenia, bude potrebné prezentované výpočty priebežne aktualizovať a rovnako prispôbiť aj postupnosť úprav el. siete podľa skutočného postupu výstavby nových RD, BD a podľa meraniami zisteného reálneho nárastu maximálneho súdobeho príkonu obce.

V k.ú. mesta Spišská Belá spoločnosť PVE s.r.o., prezentuje Zámer výstavby malej vodnej elektrárne na potoku Biela. Malé vodné elektrárne (MVE) sú charakteristické tým, že ich výstavba a prevádzka zvyčajne nie je spojená s negatívnymi dopadmi na životné prostredie. Podobne ako veľké vodné elektrárne aj MVE sa vyznačujú vysokou účinnosťou využitia vodnej energie. Navyše majú výhodu v tom, že sú tzv. decentralizovaným zdrojom energie. Tým že ich je možné inštalovať v odľahlých oblastiach, poskytujú možnosti rozvoja a často aj energetickej sebestačnosti hlavne na vidieku. Vo veľkej väčšine prípadov sú malé elektrárne pripojené na verejnú elektrickú sieť, do ktorej dodávajú energiu.

Väčšina MVE si vyžaduje prírodný kanál alebo potrubie odvádzajúce vodu z vodného toku. Prívod vody sa umiestňuje mimo hlavného toku (rieka, potok), aby v prípade vysokého stavu vody nedošlo k vysokému tlaku na turbínu. Keďže riziká spojené s prevádzkou MVE sú omnoho nižšie ako v prípade veľkej vodnej elektrárne (pretrhnutie priehrady), nie sú potrebné ani vysoké bezpečnostné opatrenia pri stavbe a pri použití jednoduchých technológií.

13.4. Verejné osvetlenie.

Vonkajšie osvetlenie je v prevažnej miere realizované na betónových podperných bodoch spolu s NN sekundárnym rozvodom. Rozvod verejného osvetlenia je prevedený vodičom 16 - 25 mm² ALFe. Svetidlá sú výbojkové, osadené buď na podperných bodoch spolu s NN rozvodom, alebo samostatne na oceľových stožiaroch. Rekonštrukcia verejného osvetlenia – všetky svetidlá vymenené v roku 2004 -2006. V centre mesta nové osvetlenie – s novými rozvodmi (r. 2004 -2005) – 70W sodíkové výbojky. Na miestnych komunikáciách - 36 W žiarivky, na štátnych cestách – 70 W sodíkové výbojky. Väčšina svetidiel na vlastných kovových stĺpoch (zvyšná časť sa pripravuje na rekonštrukciu). Pripravený projekt PD – na rekonštrukciu verejného osvetlenia – II. etapa (výmena RVO, nové rozvody do zeme + nové stĺpy, vybudovanie vlastných nových rozvodov VO + osvetlenie cintorína.

Rozvod je prevedený zemnými káblami AYKY do 25 mm² vedenými v zemi popri cestných a peších komunikáciách. Parky a rekreačné časti mesta a riešeného územia sú osvetľované výbojkovými parkovými svetidlami 70 W typu S 6m. Spínanie verejného osvetlenia je centrálné prostredníctvom impulzných káblov cez RVO od trafostaníc.

13.4.1. Návrh riešenia

- v lokalitách navrhovanej výstavby osadiť na výložníkoch a stĺpoch sekundárneho vedenia upevnené výbojkové svetidlá vonkajšieho osvetlenia komunikácií. Rozvod VO sa urobí káblami CYKY4Bx10mm². Rozvod pre osvetlenie sa uloží do spoločnej ryhy NN siete;

13.5. Ochranné pásma.

Ochranné pásmo elektrického vedenia je vymedzené zvislými rovinami vedenými po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie

Pre vzdušné elektrické vedenia prechádzajúce riešeným územím platia tieto ochranné pásma, ktoré je nutné rešpektovať:

- 22 kV vzdušné vedenie - 10 m od krajného vodiča na každú stranu,
- 22 kV vzdušné káblové vedenie - 2 m od krajného vodiča na každú stranu,
- pri transformovniach 10 m po obvode kolmo od hranice objektov stanice,

14. Telekomunikácie a telekomunikačné zariadenia.

14.1. Pevná sieť.

Pevnú telefónnu sieť na území mesta Spišská Belá prevádzkuje T – Com. Spišská Belá je súčasťou RTC Východ. V meste sa nachádza digitálna ústredňa ATU Spišská Belá, ktorá je optickou transportnou sieťou pripojená na riadiacu ústredňu v Kežmarku. Kapacita ústredne je dostatočná pre pripojenie nových účastníkov. Pre územie sídelného útvaru Spišská Belá telefonizácia je zabezpečovaná spojovacou technológiou – analógovou i digitálnou, ktoré boli umiestnené v jednotlivých atrakčných častiach mesta, tak aby bola čo najefektívnejšie využitá už vybudovaná prístupová sieť. Jednotlivé ústredne v týchto lokalitách sú navzájom prepojené novovybudovanými optickými trasami. Napojenie novo navrhovaných lokalít pre ďalšiu výstavbu v rámci sídelného útvaru mesta Spišská Belá

bude zabezpečované z existujúcich rezerv mts v danej oblasti, alebo novou výstavbou telefónnej siete. V záujmovej lokalite je v súčasnej dobe vybudovaná veľmi rozsiahla oznamovacia MTS. Tato TLF sieť je vybudovaná temer na celom záujmovom území. MTS je zriadená prevažne zemnou úložnou kabelážou. V niektorých častiach je MTS vybudovaná vzdušným nadzemným vedením.

V meste je z hľadiska zlepšenia miestnej informovanosti občanov vybudovaná oznamovacia sieť mestského rozhlasu. Mestský rozhlas, od r. 2005 je vybudovaný úplne nový kompletný bezdrôtový mestský rozhlas v rámci systému varovania obyvateľstva (je ovládaný z MsÚ, ale aj z telefónu po zadaní ochranného kódu, prístup do systému majú aj zložky civilnej ochrany (krízového riadenia) ObÚ v Kežmarku a HZZ v Kežmarku.

V lokalite je v súčasnej dobe vybudovaná pomerne rozsiahla telekomunikačná sieť charakteru DK. Tieto siete a zariadenia sú chránené ochranným pásmom min.1,5 -2m na každú stranu od osi káblov.

Konkrétne údaje o súčasnom stave kapacít ATÚ sú predmetom obchodného tajomstva T-com a.s.

14.1.1. Návrh riešenia

Bilancia potreby HTS.

Postupnú kabelizáciu a novorealizované siete treba realizovať úložnými kábelmi s vazelínovou zábranou proti vlhkosti typu TCEPKPFLE. Trasy sa navrhujú s ohľadom na ostatné inžinierske siete v zmysle platnej priestorovej normy

Bytové stanice sú dimenzované na navrhnutú telefonizáciu, t.j. 1-1,5 párov na byt + zariadenia občianskej vybavenosti a pri nebytových stanicach podľa požiadaviek zákazníkov 2 až 3 násobok dopytu v čase prípravy výstavby telefónnej siete.

Bilancia potreby HTS - potreba prípojok v sídle k roku 2025:

Pre 1002 bytových jednotiek	1002 HTS
vybavenosť 30 % z bytového fondu	300 HTS
Priemysel, podnikat. subjekty,	25 HTS
poľnohospodárstvo	5 HTS
<u>urbanistická rezerva</u>	<u>11 HTS</u>
C e l k o m	1343 HTS

- jestvujúca telefónna sieť je realizovaná v prevažnej miere vzdušným vedením, čo je nevyhovujúce. Musí sa uvažovať s ich rekonštrukciou a rozšírením na rozvody káblové, uložené v zemi;
- dobudovať jestvujúcu miestnu sieť na uvažovanú kapacitu HTS s 10 % káblou rezervou;
- presmerovať časť vonkajšieho telefónneho rozvodu a prispôbiť podľa požiadaviek navrhovanej bytovej výstavby;
- pri kabelizácii telefónneho rozvodu súbežne ukladať vodiče pre rozvod káblou televízie;
- dobudovať meste sieť VTA.

14.2. Bezdrôtová telefónna sieť.

Na území Slovenskej republiky bezdrôtové telefónne spojenie v súčasnosti zabezpečujú operátori Orange, T mobile a O₂. Pokrytie mesta Spišská Belá signálom je v rozsahu rozmiestnenia zosilňovacích staníc na strechách budov. V prípade nutnosti zriaďovania nových zosilňovacích staníc, zriaďovateľ prerokováva záväzné zásady s užívateľom miesta osadenia tejto stanice, v rámci stavebného konania.

Na území mesta sa nachádzajú nasledovné zariadenia mobilných operátorov:

- Stanica T - mobile ba Bel. Rybníku
 - Stanica pri vodojeme PD Tatry
 - Stanica na sídlisku – bytové domy na Mierovej ulici
- Pokrytie internetom na území mesta.

Signál 3G siete je dostupný v Spišskej Belej aj v Strážkach, vďaka čomu môže moderné multimediálne služby, ako videohovory, mobilnú televíziu, či mobilný prístup k internetu, video a audio na želanie prostredníctvom 3G siete využívať väčšie množstvo abonentov.

14.2.1. Návrh riešenia

Na základe prieskumu je potreba vybudovania metropolitnej optickej siete v Spišskej Belej. Metropolitná sieť má prepájať vybrané inštitúcie miestnej samosprávy a štátnej správy v Spišskej Belej, ako sú materské školy, základné školy, sídla mestských častí, stanice mestskej polície, sociálne zariadenia, mestské podniky a inštitúcie štátnej správy na území mesta.

14.3. Príjem a prenos TV signálu.

Príjem TV signálu je veľmi dobrý v prevažnej časti mesta. Nekvalitný je len u objektov, ktoré sú v tieni vyšších objektov, prípadne členitého terénu. Z týchto dôvodov je výhodný televízny káblový rozvod –TKR. Optická primárna sieť TKR umožňuje prenášať viacero televíznych a rozhlasových kanálov. Prostredníctvom primárnej a sekundárnej siete bude TV signál rozvedený do jednotlivých lokalít. V centrálnej mestskej zóne rozvod TKR ešte nie zrealizovaný. Možnosť rozvodu by sa dal zabezpečiť v strešných a pôjdových priestoroch bez rušivého zásahu do pamiatkovo chránených objektov. Pre pokrytie novo navrhovaných lokalít TKR, budú slúžiť HTS , z ktorých sa zrealizuje ich napojenie.

15. Zásobovanie zemným plynom a teplom.

15.1.1. Zásobovanie zemným plynom.

Spišská Belá je zásobovaná zemným plynom z VTL plynovodu Kežmarok – Spišská Belá – Slovenská Ves DN 150, PN 40. Pri HD je z uvedeného plynovodu vysadená odbočka – VTL prípojka DN 100, PN 40 k RS VTL/STL o výkone 3 000 m³/hod. Ako médium sa používa zemný plyn naftový s výhrevnosťou 33,5 MJ m⁻³. STL plynovod je prevádzkovaný s pretlakom 95 kPa. Plynovodná sieť v podstate pokrýva celé kompaktné obývané územie mesta.

Obec Strážky je zásobovaná zemným plynom z VTL plynovodu Kežmarok – Spišská Belá – Slovenská Ves DN 150, PN 40. Z uvedeného plynovodu je vysadená odbočka – VTL prípojka DN 80, PN 40 k RS VTL/STL o výkone 1 200 m³/hod. Od RS je vedený STL plynovod DN 150 pre kaštieľ a DN 100 pre HD. Ako médium sa používa zemný plyn naftový s výhrevnosťou 33,5 MJ m⁻³. STL plynovod je prevádzkovaný s pretlakom 95 kPa. Plynovodná sieť v podstate pokrýva celé kompaktné obývané územie obce.

Pre rodinné domy a nízkopodlažné objekty bez centrálnej dodávky tepla je typickým komplexné používanie plynu pre potreby varenia, ohrevu teplej vody a vykurovania. Plynové vykurovanie má obvykle formu ústredného či etážového vykurovania, len výnimočne sa realizuje plynovými pecami. V niektorých obytných objektoch je parciálne použitie plynu, keď sa okrem varenia používa plyn len pre ohrev teplej vody, alebo plynové vykurovanie slúži len pre časť bytu. V bytových domoch sa plyn priamo používa len na varenie, pretože vykurovanie a ohrev teplej vody sa realizuje z mimobytového centrálného či okrskového zdroja tepla. V objektoch vybavenosti služieb, remesiel, obchodu či drobného priemyslu sa

zemný plyn používa hlavne pre technologické potreby, prípadne aj na vykurovanie. Veľkoodberatelia plynu používajú zemný plyn ako hlavné či doplnkové palivo pri výrobe tepla.

15.1.2. Návrh riešenia

Štruktúra spotreby plynu v RD Spišská Belá:

Hod. a ročná potreba plynu	Nm ³ /hod	tis. m ³ /rok
Príprava jedál – varenie	0,15 x 683 x 0,9 = 92,2	150 x 683x 0,9 = 92,2
Príprava TÚV	0,20 x 683 x 0,9 = 122,9	400 x 683x 0,9 = 245,9
Vykurovanie rodinných (RD)	1,15 x 683 x 0,9 = 706,9	3850 x 683x 0,9 = 2 366,6
Spolu RD:	1,50 x 683 x 0,9 = 922,0	4400 x 683x 0,9 = 2 704,7

Štruktúra spotreby plynu v BD Spišská Belá

Hod. a ročná potreba plynu	Nm ³ /hod	tis. m ³ /rok
Príprava jedál – varenie	0,15 x 212 x 1 = 31,8	150 x 212 x 1 = 31,8
Príprava TÚV	0,20 x 212 x 1 = 42,4	400 x 212 x 1 = 84,8
Vykurovanie BD	1,00 x 212 x 1 = 212,0	1800 x 212 x 1 = 381,6
Spolu BD	1,35 x 212 x 1 = 286,2	2350 x 212 x 1 = 498,2
Celkom RD+BD	1208,2 m ³ /h	3 202,9 tis. m ³ /rok
Ostatní odberatelia	163,8 m ³ /h	371,4 tis. m ³ /rok
Mesto Sp. Belá	1372,0 m³/h	3 574,3 tis. m³/rok

Štruktúra spotreby plynu v RD Strážky:

Hod. a ročná potreba plynu	Nm ³ /hod	tis. m ³ /rok
Príprava jedál – varenie	0,15 x 107 x 0,9 = 14,5	150 x 107x 0,9 = 14,5
Príprava TÚV	0,20 x 107 x 0,9 = 19,3	400 x 107x 0,9 = 38,5
Vykurovanie rodinných (RD)	1,15 x 107 x 0,9 = 110,7	3850 x 107x 0,9 = 370,7
Spolu RD:	1,50 x 107 x 0,9 = 144,5	4400 x 107x 0,9 = 423,7
Ostatní odberatelia	23,8 m ³ /h	41,4 tis. m ³ /rok
Strážky	168,3 m³/h	465,1 tis. m³/rok

Pre stanovenie odberu množstva plynu boli použité platné Smernice GR SPP, ako aj údaje MsÚ v Spišskej Belej .

Miestne plynovody sú navrhované tak, aby boli schopné zabezpečiť dodávku plynu aj pri zvýšenom náraste spotreby než je uvažovaný.

Do r. 2025 ukončí sa plynifikácia všetkých domácností, všetkých MO. V navrhovaných častiach RD, BD i pre plochy urbanistickej rezervy vybudovať STL rozvod plynu v nadväznosti na jestvujúci rozvod s domovými prípojkami a regulátormi plynu STL/NTL. Pre predpokladaný nárast spotreby plynu bude postačovať súčasný výkon regulačnej stanice v meste Spišská Belá 3 000,0 m³/h a taktiež aj súčasný výkon regulačnej stanice v mestskej časti Strážky 1 200,0 m³/h a aj tlaková hladina na výstupe. Pri riešení dodržať ustanovenia STN 386413, 386415, 386441, 42, 43 ; STN 733050, 73. Dodržať ochranné pásma v zmysle Energetického zák. 656/2004 Z.z. Vybudovať STL rozvody plynu pre plynifikáciu príp. kotolní na tuhé palivo.

RZ Šarpanec nie je plynofikované, ale s jej plynofikáciou pre návrhové obdobie budeme uvažovať.

Pre predpokladanú potrebu plynu navrhujeme:

- vybudovať VTL prípojku z VTL plynovodu Kežmarok – Spišská Belá – Slovenská Ves DN 150, PN 40 a vybudovať VTL prípojku k RZ Šarpanec DN 100, PN 40 k navrhovanej RS VTL/STL o výkone do 500 m³/hod

Rezerva:

- napojiť RZ Šarpanec STL plynovodnou prípojkou na STL rozvod plynu v Spišskej Belej, kde aj po náraste odberu k návrhovému roku je predpoklad, že bude postačovať súčasný výkon regulačnej stanice v meste Spišská Belá 3 000 m³/h, alebo zvýšiť úroveň tlakovej hladiny na výstupe ;

Spresnenie bilančných nárokov na odber zemného plynu bude predmetom prípravnej a projektovej dokumentácie jednotlivých stavieb na základe individuálnych potrieb jednotlivých investorov. Rast potreby plynu v jednotlivých rokoch nie je možné v tomto štádiu prípravy presne stanoviť. Je predpoklad, že zvyšovanie odberu plynu bude prebiehať po etapách.

V nadväznosti na predpokladanú urbanistickú koncepciu UPN mesta Spišská Belá sa predpokladá s rozšírením jestvujúcej STL plynovodnej siete pre potrebu zásobovania zemným plynom plánovanej navrhovanej zástavby. Zemný plyn bude využívaný pre potrebu vykurovania, varenia a prípravu teplej vody. Pri určovaní odberových množstiev pre odberateľa v kategórii RD (alt. byty s vlastným plynovým kúrením, prípravou TÚV a varením) je predpokladaný (v teplotnom pásme –12 °C) max. hod. odber ZP =1,4 m³/h – (cca 70 % budúcej zástavby). Ročná spotreba na jednotku (RD) je uvažovaná 4000 m³/ rok. Pre odberateľov v kategórii nájomných bytov, v ktorých sa bude využívať plyn len na varenie) je predpokladaný (v teplotnom pásme –12 °C) max. hod. odber ZP =0,12 m³/h. Ročná spotreba plynu na jednotku (byt) je uvažovaná 150 m³/ rok. Pri výpočte bude uvažované s koeficientom súčasnosti 0,8. Prepočet je vzťahnutý na navrhované plánované budúce funkčné plochy. V kategóriách vybavenosti, rekreácie a výroby sa prepočet vzťahol na priemernú potrebu tepla na predpokladanú funkčnú plochu.

15.1.3. Ochranné a bezpečnostné pásma plynárenských zariadení.

Zákon 656/2004 Z.z. § 56, o energetike a o zmene niektorých zákonov s účinnosťou od 1.1.2005 stanovuje ochranné pásma a bezpečnostné pásma. Ochranné pásma sa zriaďujú na ochranu plynárenských zariadení a priamych plynovodov.

Ochranné pásmo.

- a) 4 m pre plynovod s menovitou svetlosťou do 200 mm,
- e) 1 m pre plynovod, ktorým sa rozvádza plyn na zastavanom území obce s prev. tlakom nižším ako 0,4 MPa,
- f) 8m pre technologické objekty.

Technologické objekty na účely zákona sú regulačné stanice, filtračné stanice, armatúrne uzly, zariadenia protikoróznej ochrany a telekomunikačné zariadenia.

Bezpečnostné pásmo.

- a) 10 m pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 MPa prevádzkovaných na voľnom priestranstve a na nezastavanom území,

Pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 MPa, ak sa nimi rozvádza plyn v súvislej zástavbe, bezpečnostné pásma určí v súlade s technickými požiadavkami prevádzkovateľa distribučnej siete.

15.2. Zásobovanie teplom.

Z metodického hľadiska sú tepelné zariadenia pre výrobu a rozvod tepla rozčlenené do nasledovných skupín:

- zariadenia na výrobu a dodávku tepla pre bytový sektor (BD),
- zariadenia na výrobu a dodávku tepla pre verejný sektor (OV),
- zariadenia na výrobu tepla pre podnikateľský sektor,
- zariadenia na výrobu tepla pre individuálnu bytovú výstavbu (RD).

Zdrojom tepla v Spišskej Belej pre bytový sektor a verejný sektor sú domové a blokované kotolne a zopár samostatných tepelných zdrojov, z ktorých prevažná časť je plynofikovaná. Uvedené zdroje tepla v počte cca 30 nepresahujú výkonovo hranicu 1 MW (t).

Bytový sektor:

sídlisko Mierová – centrálna kotolňa;

sídlisko Družstevná – zrušenie centrálneho vykurovania prechod na individuálne vykurovanie v jednotlivých bytových domoch alebo etážové kúrenie, palivom sú aj iné vykurovacie médiá – najmä drevo.

V rodinných domoch majú vlastné kotle ústredného kúrenia spaľujúce prevažne zemný plyn. Teplú vodu pripravujú v elektrických bojleroch, prípadne v plynových prietokových ohrievačoch. Uvedené zdroje tepla v jestvujúcej zástavbe mesta budú slúžiť aj naďalej a ich plynofikácia bude naďalej postupovať. Zdroje tepla v každom objekte, budove či obytnom bloku budú podľa postupu a intenzity výstavby riešené buď ako ústredné, domové, blokované alebo etážové. Vybudovaná rozvodná sieť plynu umožní voľbu každého z uvedených zdrojov tepla. V súčasnosti badať aj tu stúpajúci trend výrazného prechodu na tuhé palivo, najmä drevo.

Podnikateľský sektor má palivovú základňu na báze zemného plynu a v malej miere tuhého paliva. Tepelná energetika podnikateľskej sféry je ovplyvňovaná hospodárskym vývojom jednotlivých subjektov. Charakteristickým znakom dneška je nevyužitý inštalovaný tepelný výkon zdrojov, ktorý je v princípe nepoužiteľný pre iné sféry potreby tepla v meste aj v súvislosti s lokalizáciou priemyselnej zóny. Prípadné oživenie priemyselnej zóny môže vyvolať nové požiadavky na zmenu dnešnej konfigurácie tepelných zdrojov v priemyselnej zóne, ktoré budú musieť byť riešené samostatne. Za danej situácie možno hodnotiť prevádzku tepelných zariadení ako uspokojivú, ale dlhodobu neudržateľnú.

15.2.1. Návrh riešenia.

Súčasne s rastom cien energií je čoraz väčší záujem o alternatívne - doplnkové zdroje tepla tak v rodinných domoch, ako aj v moderných nadštandardných bytoch. Pri alternatívnom zdroji tepla možno ušetriť počas jednej vykurovacej sezóny až polovicu plynu alebo elektrickej energie, a to hlavne v prechodných obdobiach - na jar a na jeseň.

Alternatívny zdroj vykurovania si však nesmieme zamieňať s kotlom ústredného (hlavného) zdroja tepla. Ideálne je, ak je realizácia druhého zdroja tepla riešená už v projektovej príprave stavby, vo vzťahu k požiadavke stavebníkov na jeho úlohu, funkciu, veľkosť, dizajn i umiestnenie v priestore.

Z pohľadu konštrukcie a funkcie môžeme tieto zdroje tepla pomenovať ako kozuby a kachle (kozubokachle, kachľové pece, prípadne kombinované viacúčelové murované sporáky na varenie, kúrenie a pečenie), ktoré sú stavané - murované na určenom mieste a sú neprenosné alebo kozubokachle a sporáky, ktoré majú samonosnú konštrukciu, neobstavujú sa, len sa napoja na komín dymovodom.

16. Životné prostredie.

Širšie záujmové územie katastra Spišskej Belej a mestskej časti Strážky na základe zákona č.543/2002Z.z. o ochrane prírody a krajiny s platnosťou od 1.1.2003 podľa §12 spadá do prvého stupňa ochrany. JZ hranicou k.ú. Strážky, potokom Krivodol a Čiernej voda po Medvedisko na sever po riekou Bielu prechádza ochranné pásmo TANAP-u, kde na západ platí druhy stupeň ochrany.

V riešenom území sa nachádza osobitne chránené územie s vyšším stupňom ochrany. Južne od potoka Biela v k.ú mesta Spišská Belá sa nachádza NPR Belianske lúky so 4. stupňom územnej ochrany (Vyhláška KUŽP v Prešove 5/2004 z 14.5.2004), OP NPR Belianske lúky a jeho 100 m pás po obvode NPR- 3.st. územnej ochrany v zmysle §17 zákona č.543/2002Z.z. o ochrane prírody a krajiny.

Biotopy európskeho a národného významu nachádzajúce sa v navrhovaných územiach európskeho významu majú stupeň ochrany uvedený v národnom zozname (výnos MŽP SR č.3/2004-5.1). V nami riešenom území sa nachádzajú dva územia európskeho významu: SKUEV0144 Belianske lúky a SKUEV0333 Beliansky potok. V blízkosti katastrálneho územia, v k.ú. Tatranská Kotlina a Lendak sa nachádza SKUEV 0307 – Tatry. V súčasnosti sú vypracované návrhy na budúce vyhlásenie CHA rašeliniska Krivý kút, ktoré je v záväznej časti ÚPN-VÚC Prešovského kraja, charakterizované ako vyťažené rašelinisko na ktorom dochádza k opätovnému návratu rašelinových a močiarnych spoločenstiev, medzi ktorými sú niektoré ohrozené druhy ako napr. prvosenka pomúčená (*Primula farinosa*), pálka širokolistá (*Typha lalifolia*) a vzácne aj pálka Laxmannova (*Typha laxmannii*).

Podľa "Programu starostlivosti oTANAP do roku 2000 schváleného vo Vláde SR uz.658/91 zo dňa 19.11.1991 spadá časť riešeného územia v novom ochrannom pásme TANAP-u do zóny ochrany prírody C. Táto zóna zahŕňovala prirodzené ekosystémy antropoekosystémy ochranného pásma TANAP-u. Ochranné pásmo TANAP-u, bol vymedzené cestou I/67 Spišská Belá – Ždiar a riekou Poprad.

Koeficient ekologickej stability hodnotí mieru stability krajinného systému (ekologickú stabilitu krajinej štruktúry) ako celku, prostredníctvom stupňa kultúrnej premeny (hemeróbie), v čom je vyjadrená aj miera antropického tlaku na krajinu. Hodnoty koeficientu ekologickej stability pre katastrálne územia Spišská Belá a Strážky je prebraté z podkladov ÚKE SAV Bratislava a nachádza sa v rozmedzí 2.1 - 3.0, čo predstavuje „nízky“ KES z 5-bodovej stupnice, kde 1.0 je veľmi nízky KES a 5.0 je veľmi vysoký KES.

16.1. Ochrana povrchových a podzemných vôd.

Vodné toky v riešenom území v minulosti spadali do najhoršieho 5. a 4. stupňa znečistenia. Zlá kvalita vodných tokov úzko súvisí s nízkym stupňom odkanalizovania a čistenia odpadových vôd v okrese. Likvidáciou výstí verejnej kanalizácie a ich postupným prepojením na ČOV Spišská Belá sa vylepší situácia v Belianskom potoku. Čo sa týka mestskej časti Strážky, táto lokalita sa prepojí výtlačným potrubím cez oblasť Krivej medze na ČOV Spišská Belá, Čierna voda bude menej zaťažená splaškami ako doteraz.

Z hľadiska čistoty bola rieka Biela klasifikovaná ako znečistená odpadovými vodami zo Ždiaru a Lendaku. V súčasnosti po vybudovaní ČOV v Ždiari a kvalitne fungujúcou ČOV v Tatranskej kotline sa situácia na toku zlepšila čoho dôkazom je druhovo pestrá ichtyofauna, čomu prispelo i spustenie ČOV v obci Lendak.

Povrchové a podzemné vody vzhľadom na svoju nenahraditeľnosť a spoločenský význam sú chránené systémom opatrení, v ktorom právnom podklade je zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Z neho pre riešené územie vyplýva, podľa stupňa a spôsobu špeciálna sprísnená ochrana realizovaná formou stanovenia pásiem hygienickej ochrany.

Hodnotenie predpokladaných vplyvov činností a realizácií stavieb sa požaduje v súlade s určením zákona č.24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie.

Územný plán mesta bude zdôrazňovať význam nasledujúcich opatrení pre zlepšenie životného prostredia:

- Zabezpečiť kvantitatívne i kvalitatívne vyhovujúce hromadné zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou podľa požiadaviek NV SR č. 354/2006 Z. z, ktorým sa ustanovujú požiadavky na vodu určenú na ľudskú spotrebu a kontrolu kvality vody, ako aj hygienicky vyhovujúce zneškodňovanie splaškových odpadových vôd (budovanie kanalizácie a vodovodu).
- Určenie ochranných pásiem – ich vymedzenie, strety záujmov na ich území, prvky ekologickej stability a ekologicky významné segmenty krajiny definované v časti „Krajinnno-ekologický plán obce“.
- Uvedené rešpektovať v súlade s určením v zákone č.543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny.

16.2. Ovzdušie.

Vývoj znečistenia podľa jednotlivých znečisťujúcich látok má v medzioročnom porovnaní trvale klesajúci trend. V riešenom území je najväčším znečisťovateľom sektor tepelného hospodárstva (plynové kotolne na území mesta, kotolne spaľujúce drevnú hmotu).

Požiadavky na riešenie:

- rozpracovať ochranu ovzdušia z pohľadu dopadu energetických zdrojov na kvalitu ovzdušia, zväžiť dopad znečisťovateľov na priamo ovplyvňujúce životné prostredie mesta,
- stanoviť zásady ochrany ovzdušia v zmysle zákona č. 478/2002 Z. z. o ochrane ovzdušia,
- predpokladať, že všetky existujúce zdroje znečistenia technickými a technologickými opatreniami upravia emisné zaťaženie ovzdušia na stav zodpovedajúci emisným limitom v zmysle platnej legislatívy.

V riešenom území sa nachádza tieto stredné zdroje znečistenia ovzdušia:

- stredný zdroj je JAVORINA v.d., obe základné školy, JRD TATRY, AT TATRY a CIMA Slovakia s.r.o.

V riešenom území sa nachádza 40 malých zdrojov znečistenia ovzdušia:

- Tepelné zdroje s menovitým príkonom nižším ako 300 kW (resp. výkonom nižším ako 270 kW)
- Technologické zdroje (napr. výroba keramiky, výroba betónu, malty, výroba náterových látok, tlačiarenských farieb, gleja, lepidiel, čerpacie stanice pohonných hmôt s obratom do 100 m³/rok a ČS skvapalnených uhlíkových plynov, čistiarene odpadových vôd, kompostáreň, prestriekavanie áut, polygrafia, mechanické spracovanie kusového dreva, spracovanie kože, chov ošípaných, prasníc, hydiny, hov. dobytky, oviec, koní, kožušinových zvierat, liehovary, údenie mäsa a rýb, mlyny, skládky palív, surovín.)

16.3. Hluk.

Hluk je značný pozdĺž štátnych ciest I/77 a I/67, predovšetkým v obytnej zóne. Priemyselná a hospodárska zóna je sústredená mimo obytného prostredia a miestne menšie výroby nemajú výrazný vplyv na zaťaženie obytných zón hlukom.

- v objektoch s chránenou funkciou (bývanie) situovaných v kontakte s dopravnými zdrojmi hluku (cesta I. triedy) posúdiť potrebu zabezpečenia ich protihlukovej ochrany podľa NV SR č. 339/2006 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na

objektívizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií (hluková štúdia).

- Problémom javy v zastavanom území:
- vplyv nočných prevádzok, barov a diskoték,
- hluk z podnikov v nočných hodinách,
- Prevádzky píly – píla Bonk – Strážky,
- z výrobných prevádzok – v centrálnej časti.

16.4. Odpady.

Separovaný zber zložiek komunálneho odpadu bol zavedený v roku 2005. V roku 2006 bol vybudovaný zberný dvor na separovaný zber odpadov v areáli Mestského podniku Spišská Belá s.r.o. v ktorom sa nachádzajú osobitné nádoby (kontajnery) na zber jednotlivých zložiek odpadov.

Od roku 2006 sa v meste Spišská Belá aplikuje aj zber biologicky rozložiteľného odpadu, ktorý sa ukladá v kompostárňach súkromnej spoločnosti AT Tatry spol. s r. o. a spoločnosti EBA s.r.o. (v jej prevádzke v Spišskej Belej).

Množstvo komunálneho odpadu v zvozovej oblasti Spišská Belá v období rokov 2003 – 2006: v tonách/rok:				
	r. 2003	r. 2004	r. 2005	r. 2006
Zmesový komunálny odpad TKO/ , objemný odpad /VOK/ a zmiešaný odpad so stavieb a demolácií	4 683,79	4 638,27	4 060,33	4 267,23
TKO	0	0	2 822,88	3 035,46
VOK	0	0	863,51	1 046,69
Zmiešaný odpad	0	0	288,68	185,08
papier	0	0	41,5	40,54
sklo	0	0	53,53	30,67
plasty	0	0	5,05	15,06
kovy	0	0	2,0	6,9
farby	0	0	0,51	0
oleje	0	0	0,01	0
akumulátorové batérie	0	0	0,60	0
Biologicky rozložiteľný odpad			85,26	0

zdroj: Mestský podnik spol. s r. o. Spišská Belá

Množstvo odpadu v meste Spišská Belá v období rokov 2003 – 2006: v tonách/rok:				
	r. 2003	r. 2004	r. 2005	r. 2006
Zmesový komunálny odpad TKO/ , objemný odpad /VOK/ a zmiešaný odpad so stavieb a demolácií	1 683,79	1 638,27	1 444,53	1888,12
papier	0	0	8,21	10,1
sklo	0	0	20,62	15,1
plasty	0	0	7,39	9,4
kovy	0	0	0	0
farby	0	0	0,51	0,73
oleje	0	0	0,01	0,03
akumulátorové batérie	0	0	0,60	0,952
Biologicky odpad anorganický	0	0	0	0,1
Biologicky rozložiteľný odpad organický	0	0	52,44	62,6

Zdroj: Mestský podnik spol. s r. o. Spišská Belá a MsÚ Spišská Belá

V meste je vedené vyprodukované množstvo odpadu, ktorého bolo v roku **2006 - 1987** ton (6195 obyvateľov). Pri predpokladanom náraste obyvateľstva do r.**2025** na 7316 obyvateľov sa predpokladá zvýšenie vyprodukovaného na cca **2345 ton**.

16.4.1. Riadená skládka odpadov.

Severovýchodne od mesta sa nachádza riadená skládka odpadov pre odpady nie nebezpečné. Skládka je kapacitne určená na 165 000 m³, predpoklad je, že by mala slúžiť na dobu 33 rokov. Avšak vybudovaný bol len 1 z 3 úložných priestorov skládky, takže jej súčasná životnosť sa odhaduje max. na 10 rokov. Vzhľadom na súčasné narastajúce množstvá odpadu, ktorý sa na tejto skládke ukladá, je potrebné už pripravovať dobudovanie ostatných ukladacích komôr. Súčasná skládka odpadov spĺňa prísne ekologické kritéria na jej prevádzku vrátane pravidelného monitoringu spodných vôd na základe monitorovacieho systému skládky. Potrebné je dobudovať kvalitnú prístupovú komunikáciu k tejto skládke.

16.4.2. Stará ekologická záťaž.

Stará skládka odpadov sa nachádza v lokalite „Vlčia jama“ v extraviláne mesta (vedľa súčasnej riadenej skládky odpadov). Je v blízkosti rieky Poprad. Uvedená stará skládka bola uzavretá v roku 2002, avšak išlo o neriadenú skládku, ktorá dnes predstavuje vážnu ekologickú záťaž. Vzhľadom na to je nevyhnutné uskutočniť rekultiváciu celého územia tejto skládky za účelom prinávratenia tejto pôdy pôvodnému účelu. Projektová dokumentácia na rekultiváciu skládky je už spracovaná.

16.5. Ochrana pred žiarením.

Riešené územie má strednú úroveň radónového rizika.

Pri navrhovaní nových stavieb a posudzovaní ich vnútorného ovzdušia a vonkajšieho žiarenia je treba postupovať podľa Nariadenia vlády SR č. 350/2006 Z.z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarenia z prírodného žiarenia.

17. Záujmy obrany štátu, civilnej obrany, protipovodňovej a požiarnej ochrany.

17.1. Záujmy obrany štátu.

Pri koncipovaní ďalšieho rozvoja mesta je nevyhnutné rešpektovať záujmy obrany štátu, ktoré sa týkajú katastrálneho územia obcí. Znamená to potrebu zabezpečenia trvalej priechodnosti cesty I, II. a III. triedy a železnice vrátane mostov a ostatných zariadení, ktoré sú na jej trase umiestnené.

17.2. Civilná ochrana.

Požiadavky na ochranu obyvateľstva sú riešené ochrannými stavbami CO v zmysle zákona NR SR č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení zákona č. 479/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov, zákona NR SR č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane v znení neskorších predpisov, vyhlášky MŽP SR č. 55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácie, v súlade s vyhláškou č. MV SR č. 532/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení CO.

Podľa zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku, v znení zákona NR SR č. 237/2000 Z.z. (stavebný zákon) a vyhlášky MŽP SR č. 55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii sa na úrovni územného plánu obce (ÚPN-O) samostatná doložka CO nespracováva.

Do návrhu územného plánu sú zapracované ochranné stavby civilnej ochrany obyvateľstva v zmysle §139 a) ods.10, písm. m) zákona č.237/2000 Z.z. – dopravné

a technické vybavenie územia.

Preto ochranné stavby CO obyvateľstva musí mesto zabezpečiť aktualizovaným plánom ukrytia, ktorý je potrebné riešiť v súlade so zákonom NR SR č.42/1994 Z.Z. v znení neskorších predpisov a vyhlášky MV SR č. 532/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebno-technických požiadaviek a podmienok zariadení civilnej ochrany v zmysle neskorších predpisov.

Pri vypracovaní návrhov územných plánov zón na jednotlivé navrhované lokality, ktoré sú určené územným plánom mesta bude potrebné vypracovať samostatnú doložku CO na základe zhodnotenia súčasného plánovaného zabezpečenie ukrytia obyvateľstva a navrhovaných lokality v ktorej sa určia objekty, vhodné ako stavby pre plánovanie zariadení civilnej ochrany. Navrhnú sa hlavné zásady ukrytia a zabezpečenia ochrany obyvateľstva, zamestnancov a zverených osôb v hraniciach riešeného územia. Ukrytie zamestnancov právnických osôb a zverených osôb v zmysle novelizovaného zákona je potrebné riešiť vlastnou starostlivosťou subjektov.

Hlavné zásady riešenia ukrytia obyvateľstva.

- riešiť ukrytie 100% plánovaného počtu obyvateľstva,
- úkryty navrhovať do miest najväčšieho sústredenia osôb, ktorým treba zabezpečiť ukrytie v dochádzkovej vzdialenosti maximálne do 500 metrov,
- na území územného obvodu II. kat., ktoré nie je sídlom obvodného úradu zabezpečiť ukrytie v jednoduchých úkrytoch budovaných svojpomocou pre 100% počtu dospelého obyvateľstva, zvýšeného alebo zníženého v dôsledku migrácie alebo evakuácie doplnkovou formou do 100% počtu obyvateľstva. V stavbách cestovného ruchu s kapacitou nad 50 osôb riešiť ukrytie formou plynutesného úkrytu,
- jednoduché úkryty budované svojpomocou riešiť úpravou vhodných priestorov v už existujúcich stavbách podľa spracovaného PLÁNU UKRYTIA v čase vojny a vojnového stavu na pokyn samosprávy,
- právnické osoby a fyzické osoby ukrytie svojich zamestnancov riešia vo vlastných zariadeniach,
- zariadenia CO plánovať s ohľadom na potrebu územného obvodu s dôrazom na okres Kežmarok pre zabezpečenie EVA v bežnom civilnom živote a zabezpečenie potrieb obyvateľstva za vojny a vojnového stavu,
- budovanie zariadení CO riešiť v súčinnosti s odborom krízového riadenia ObÚ v Kežmarok,
- postupne vyradovať z plánu ukrytia nevhodné stavby a tým symetricky upraviť kapacitu ukrytia v obytných zónach,
- v pláne ukrytia 1x ročne vykonávať všetky zmeny týkajúce sa nárastu alebo poklesu úkrytovej kapacity.

17.3. Ochrana proti vodám z povrchového odtoku.

Zastavaným územím mesta tečie Beliansky potok, ktorý je čiastočne regulovaný. Mesto má v súčasnosti projekt na dobudovanie regulácie Belianskeho potoka a potoka Čierna voda, ktorý tečie zastavaným územím časti Strážky.

Návrh:

- pre potreby opráv a údržby správca toku požaduje ponechať voľný nezastavaný pás pozdĺž oboch brehov Popradu v šírke min. 15.0 m a pozdĺž oboch brehov ostatných vodných tokov min.5,0 m,
- dokončenie regulácie Belianskeho potoka v meste Spišská Belá v rámci realizácie protipovodňových opatrení,
- regulácia potoka Čierna voda v mestskej časti Strážky v rámci realizácie protipovodňových opatrení,
- SVP – plánuje vybudovanie 2 poldrov na potoku Čierna voda a Krivodol.

17.4. Protipožiarna ochrana.

Objekt hasičskej zbrojnice s príslušným zariadením nevyhovuje. Požiarnu ochranu v riešenom území zabezpečuje hasičský a záchranný zbor v Kežmarku a dobrovoľný požiarny zbor Spišská Belá.

Vo vzťahu k požiarnej ochrane obyvateľstva, je v návrhu ÚPN-O potrebné rešpektovať požiadavky Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru Kežmarku, vyplývajúce z platnej legislatívy. V návrhu je potrebné riešiť najmä:

- navrhnuť zásobovanie požiarou vodou z požiarneho hydrantu,
- riešiť požiadavky vyplývajúce zo záujmov požiarnej ochrany v súlade so zákonom NR SR č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarom, s vyhláškou č. 94/2004 Z. z., ktorou sa ustanovujú technické požiadavky na protipožiarne bezpečnosť pri výstavbe a pri užívaní stavieb a s ďalšími platnými právnymi predpismi a záväznými STN 73 0873 z odboru požiarnej ochrany,
- pre všetky areály je nutné zabezpečiť zdroj vody na hasenie požiarov a odberné miesta v zmysle vyhlášky MV SR č. 699/2004 Z. z. o zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov
- prístupové komunikácie na protipožiarne zásah v zmysle požiadaviek § 82 vyhlášky MV SR č.288/2000 Z.z.,
- V prípade, že požiarny zbor bude profesionálny je potrebné zabezpečiť priestor hasičskej zbrojnice pre 15 zamestnancov s tromi autami s príslušným technickým, prevádzkovým a sociálnym zázemím.

18. Stratégia rozvoja obce, postup a etapy výstavby.

V návrhu pre spracovanie územného plánu sa zámerne nestanovuje poradie stavebného využitia navrhovaných lokalít sústredenej výstavby rodinných domov. Rozhodnutie o prednostnej výstavbe niektorej z navrhovaných lokalít, t.j. najmä o prednostnom vybudovaní komunikácií a technickej infraštruktúry v jednej z nich, bude vecou rozhodovania Mestského zastupiteľstva.

Parcely pre obytnú funkciu v zastavanom území obce z hľadiska časovej výstavby sa využijú podľa konkrétnych potrieb ich vlastníkov. Zariadenia občianskej vybavenosti komerčného charakteru sa budú realizovať podľa reálneho dopytu a ponuky. Vybudovanie zariadení sociálnej a verejnej vybavenosti závisí najmä od finančných možností obce, resp. od získania finančných prostriedkov z verejných zdrojov alebo grantov neziskových (nevládných) organizácií a medzinárodnej spolupráce.

19. Hodnotenie riešenia z hľadiska environmentálnych, sociálnych a územnotechnických dôsledkov.

Na základe posledného administratívno-správneho členenia SR z roku 1996 mesto Spišská Belá patrí do okresu Kežmarok v Prešovskom samosprávnom kraji.

Mesto Spišská Belá je v štruktúre osídlenia stanovenej podľa Konceptie územného rozvoja Slovenska zaradené do 4.skupiny (regionálny význam), ležiace na rozvojovej kežmarsko – ľubovnianskej rozvojovej osi 3.stupňa (Poprad – Kežmarok – Stará Ľubovňa – Spišská Stará Ves), s prepájaním stredných centier a ťažísk osídlenia tretej úrovne navzájom ako aj ostatné centrá osídlenia s ostatnými centrami osídlenia druhej skupiny.

Svojou vybavenosťou zabezpečuje základné potreby obyvateľov mesta a susedných obcí svojho záujmového územia, ktoré sú na mesto napojené v zásade koncentrickou a radiálnou sústavou ciest I. - III. triedy a železničnou traťou. Okrem toho je centrom

pracovných príležitostí a zamestnanosti v priemyselnej výrobe, stavebníctve, poľnohospodárstve, ale aj v obchode a v službách obyvateľom.

Potrebné je posilňovať väzby medzi mestom a SCR medzinárodného významu Vysoké Tatry so zachovaním charakteru osídlenia a rázu krajiny s prírodnými a urbanistickými špecifikami s väzbami na cestovný ruch.

Administratívne je viazaná na okresné mesto Kežmarok. Celé záujmové územie má čiastočne vybudovanú dopravnú a technickú vybavenosť. Potrebné je dobudovať a rekonštruovať vodohospodárskych siete, ktoré sú v obci v štádiu investičnej prípravy. Z týchto hľadísk a územno-krajinárskych možností má mesto všetky predpoklady a patričný potenciál pre navrhovaný rozvoj.

Plánovaná výstavba pri dodržaní regulatívov stanovených v tomto územnom pláne bude pre riešené územie obce i jeho okolie prínosom z hľadiska optimálneho využívania územia, zlepšenia sociálnych pomerov. Rozvoja a využitia technického vybavenia územia, prírodného a hospodárskeho potencialu mesta. Zakladá sa tým možnosť riadiť rozvoj mesta v súlade so zásadami trvalo udržateľného rozvoja.

20. Návrh na vypracovanie podrobnejšej ÚPD a ÚPP.

V intenciách § 12 stavebného zákona v znení zákona NR SR č. 237/2000 Z.z. a vyhlášky MŽP SR o podrobnejšej úprave a spôsobe spracovania ÚPP a ÚPD je v nadväznosti na územný plán obce potrebné postupne vypracovať nasledovnú zonálnu územnoplánovacia dokumentáciu (ÚPN-Z), alebo urbanistické štúdie:

- pre sústredenú výstavbu rodinných domov v navrhovaných lokalitách
- pre úpravu centra sídla vytvorením dvoch námestí a ich vzájomného prepojenia s parkovými úpravami a zakomponovaním prietahu cesty I/68, bude postačovať vypracovanie urbanistických, resp. urbanisticko-krajinárskych štúdií
- rekreačná lokalita Šarpanec.

Všetku túto dokumentáciu je potrebné vypracovať v takom rozsahu a prevedení, aby bola vyhovujúcou a postačujúcou pre územné a stavebné konanie o prípustnosti stavieb podľa požiadaviek Stavebného zákona.

V Košiciach december 2008
Vypracoval Ing. arch. Dušan Marek
 Ing. Juraj Marton
 Ing. Juraj Jochmann

21. Fotodokumentácia.

Spiz. bal. and Hokkaido

22. Všeobecné podmienky starostlivosti a ochrany a podmienky riadenia stavebnej a inej činnosti na území Pamiatkovej zóny Spišská Belá.

Rozsah týchto podmienok Krajského pamiatkového úradu v Prešove je nad rámec obsahovej podrobnosti spracovania ÚPN-O. Uvedené sú ako smerné požiadavky, ktoré by mali byť zapracované, prerokované a schválené v rámci osobitnej dokumentácie pre Pamiatkovú zónu mesta Spišská Belá.

A. Všeobecné požiadavky pre Pamiatkovú zónu Spišská Belá (ďalej len „PZ Spišská Belá“).

1. Zachovať, chrániť a regenerovať historickú urbanistickú štruktúru PZ Spišská Belá tvorenú pôdorysnou štruktúrou sídla, historickou parceláciou a hmotovou skladbou zástavby.
2. Zachovať pamiatkové hodnoty územia PZ Spišská Belá.
3. Pojem „pamiatková hodnota“ je definovaný ako súhrn významných historických, spoločenských, krajinných, urbanistických, architektonických, vedeckých, technických, výtvarných alebo umelecko – remeselných hodnôt, pre ktoré môžu byť veci predmetom individuálnej alebo územnej ochrany.
4. Rozsah pojmu „pamiatková hodnota“ predstavuje súbor charakteristík jednotlivé veci, alebo súboru vecí – originalita, autenticita, kvalita, kvantita, forma, obsah, spôsob, doba vzniku, zmeny vplyvom času (patina, deformácia), vývoj, jedinečnosť, celistvosť, výskyt, funkcia, lokácia, typ, autor, kontext, materiál, vzťah a tiež vzájomné vzťahy medzi jednotlivými charakteristikami v možných kombináciách. Originálnosť a autenticita tvoria nosné charakteristiky rozsahu pojmu „pamiatková hodnota“.
5. Nositeľmi pamiatkových hodnôt pamiatkového územia sú jednotlivé nehnuteľné národné kultúrne pamiatky (ďalej aj „NKP“) situované na území PZ Spišská Belá a nositeľom pamiatkových hodnôt je plošne vymedzené územie PZ Spišská Belá ako urbanistický celok.
6. Princíp zachovania materiálnej a ideovej autenticity NKP ako originálu vyjadruje všeobecnú požiadavku na dôslednú ochranu hodnotnej zachovanej hmotnej súčasti NKP so zachovaním jej podoby a formy s rešpektovaním historického vývoja a premien pamiatky.
7. Princíp zachovania kontinuity vyjadruje základnú požiadavku na uprednostňovanie takých materiálov, remeselných a technologických postupov, ktoré sú pre NKP z hľadiska ich pamiatkových hodnôt charakteristické.
8. Princíp zaistenia reverzibility predstavuje požiadavku, aby všetky súčasné zásahy do hmotnej podstaty NKP mohli byť v budúcnosti odstránené bez podstatných úbytkov alebo iných vážnych narušení hmotnej súčasti NKP.

A.1. Požiadavky na primerané funkčné využitie pamiatkového územia.

1. Zachovať a udržiavať súčasnú funkciu pamiatkového územia a regenerovať jeho historické funkcie (prioritne obytnú):
 - historická funkcia : bývanie, obchod, administratívno-správna, drobná remeselná a poľnohospodárska výroba
 - súčasná funkcia : prevažne obytná a spoločensko - obslužná
 - cieľová funkcia : obytná, spoločensko – obslužná, drobná remeselná výroba
 - neprípustné funkcie : funkcie poškodzujúce pamiatkové hodnoty územia (priemyselná veľkovýroba, veľké dopravné areály, čerpacie stanice pohonných hmôt, veľkopredajné priestory a pod.)
2. Dôsledky nového funkčného využitia objektov a priestorov v pamiatkovom území nesmú spôsobiť úbytok ich pamiatkových hodnôt alebo znemožniť ich vhodnú

prezentáciu (historické jadro mesta orientovať na drobné zariadenia obchodu, stravovania, ubytovania, kultúry a nevýrobných služieb, ktoré sú nenáročné na distribučnú dopravu a skladovacie plochy).

A.2. Požiadavky na zachovanie, údržbu a regeneráciu historického pôdorysu a parcelácie.

1. Zachovať, udržiavať a regenerovať historický pôdorys mesta tvorený historickou uličnou sieťou a ňou vymedzenými blokmi, stavebnými objektmi v blokoch a historicky nezastavanými pozemkami.
2. Zachovať, udržiavať a regenerovať princíp historickej parcelácie (tvar, veľkosť a orientácia parciel) na území PZ.
3. Vytváranie ďalších nových verejných cestných komunikácií na území PZ je neprípustné.
4. Pri umiestnení stavieb na parcele (radová zástavba, solitér) vychádzať z historickej zastavovacej schémy v konkrétnej časti územia.
5. Nemeniť priebeh existujúcej uličnej čiary.
6. Plošný rozsah zástavby na jednotlivých parcelách je limitovaný vývojom urbanistickej štruktúry v danom území.

A.3. Požiadavky na zachovanie, údržbu a regeneráciu objektovej skladby pamiatkového územia.

1. Zachovať a udržiavať objektovú skladbu pamiatkového územia pozostávajúcu z:
 - národných kultúrnych pamiatok
 - objektov vytipovaných na vyhlásenie za NKP
 - objektov s pamiatkovými hodnotami
 - záhrad, nádvorí a ostatných plôch
 - nosných prvkov systému zelene
 - plôch historicky vymedzených komunikácií a verejných priestranstiev v súlade s pamiatkovými hodnotami územia.
2. Obnovu historického stavebného fondu realizovať tak, aby sa zamedzilo nežiadúcim zásahom do historického fondu a slohového výrazu jednotlivých objektov.
3. Objekty s pamiatkovými hodnotami a ich prostredie je potrebné primerane využívať, udržiavať v dobrom stavebno-technickom stave a postupne regenerovať. Regenerácia stavebného fondu musí uvažovať aj s architektonizáciou objektov, pri ktorých je perspektívne uvažovaná hmotová, resp. výrazová korekcia v záujme ich primeraného začlenenia do historickej štruktúry sídla.
4. Obmedziť na minimum asanácie objektov na území historického jadra.
5. Pri realizácii novostavieb vo vymedzenom území rešpektovať historickú pôdorysnú osnovu sídla a parciel, uličné čiary, hmotovú a výškovú skladbu okolitých existujúcich objektov. Architektonické riešenie novostavieb bude vychádzať zo súčasného tvarového a materiálového riešenia s pravdivým vyjadrením doby vzniku objektu. Vo výrazových prostriedkoch je však možné inšpirovať sa identickými prvkami prostredia a tieto vhodnou formou prezentovať. Pri zastrešení objektov uplatňovať šikmé strešné roviny.
6. Nová výstavba a prestavba vo vymedzenom území historického jadra nesmie narúšať historickú siluetu sídla a musí byť v súlade s konfiguráciou terénu. Pri novej výstavbe preferovať radovú formu zástavby obytnými alebo polyfunkčnými objektmi, nenáročnými na statickú i dynamickú dopravu a skladové priestory.
7. Na plochách narušených urbanistických priestorov budú stanovené princípy regenerácie v aktuálnom čase.
8. V pamiatkovom území neuplatňovať typologické druhy stavieb a areálov, ktoré nie sú v súlade so zachovaním pamiatkových hodnôt územia.

A.4. Požiadavky na zachovanie, údržbu a regeneráciu výškového a priestorového usporiadania objektov.

1. Zachovať a udržiavať výškové a priestorové usporiadanie objektov NKP:
 - je neprípustné nadstavovať objekty NKP o ďalšie podlažia
 - prípustnosť zobytnenia a spôsob presvetlenia podkrovia NKP bude predmetom individuálneho posúdenia
 - strechy - zachovať súčasné sklony strešných rovín, presvetlenie podkroví do priestorov uličných interiérov riešiť prioritne strešnými oknami
 - zatepľovanie objektov NKP je nežiadúce, zateplenie zdobných, architektonicky členených a autenticky zachovaných fasád NKP je neprípustné
 - prístavby k NKP v historicky neopodstatnených polohách sú neprípustné
 - novostavby a prístavby dvorových krídiel situovať prioritne na plochách zaniknutej historickej zástavby
2. Zachovať a udržiavať objekty vytipované na vyhlásenie za NKP a objekty s pamiatkovými hodnotami:
 - prípustnosť nadstavieb objektov bude predmetom individuálneho posúdenia po zohľadnení podlažnosti a výšky okolitých objektov, gradácie a celkového urbanistického kontextu
 - prístavby k objektom v historicky neodôvodnených polohách sú neprípustné
 - novostavby a prístavby dvorových krídiel situovať prioritne na plochách zaniknutej historickej zástavby
 - zmena exteriérového výrazu objektov bude predmetom individuálneho posúdenia
3. Objekty nevhodne dotvárajúce prostredie výrazovo (architektonické riešenie exteriéru) alebo hmotovo (objemové členenie, výškové usporiadanie) korigovať v záujme ich optimálneho začlenenia do historickej urbanistickej štruktúry PZ do doby ich úpravy alebo celkového nahradenia.
4. Výškové a priestorové usporiadanie novostavieb v pamiatkovom území:
 - výškové usporiadanie novostavieb v pamiatkovom území je limitované indexom podlažnosti v jednotlivých stavebných blokoch.
 - na miestach s čiastočne narušenou štruktúrou pôvodnej zástavby (asanované objekty v prielukách uličných domoradií, asanované dvorové krídla a ukončujúce objekty) regenerovať pôvodné pôdorysné a priestorové usporiadanie objektov
 - na miestach so zaniknutou štruktúrou historickej zástavby uplatniť nové pôdorysné a priestorové usporiadanie objektov v základných princípoch korešpondujúce s historickým urbanistickým usporiadaním
 - na historicky nezastavaných plochách je po individuálnom posúdení prípustné realizovať novú zástavbu, ktorej pôdorysné založenie a priestorové usporiadanie bude vychádzať z princípov historického urbanizmu v danej časti územia
5. Historicky vymedzené záhrady, nádvoria a ostatné plochy:
 - zachovať, udržiavať a regenerovať historickú profiláciu a niveletu terénu
 - plochy nádvorí a ostatných plôch zachovať, obnoviť a udržiavať vo funkčno-účelovej kombinácii spevnených plôch a zelene
 - pozemné stavby na plochách historicky vymedzených záhrad, nádvorí a ostatných plôch sú nežiadúce
 - záhrady, nádvoria a ostatné plochy neprestrešovať
6. Nosné prvky systému zelene:
 - zachovať všetky nosné prvky systému zelene – integrálnu súčasť vyvinutej urbanistickej štruktúry a pri obnove uplatňovať jej hmotovú a objemovú podriadenosť architektúre
 - zachovávať a obnovovať alejové výsadby v uličnom interiéri

- rešpektovať parkové dispozície na území mestského streda a zabezpečiť ich regeneráciu v súlade s pamiatkovými hodnotami územia
 - zachovať, obnoviť a udržiavať plochy zelene v areáloch v dispozičnom rozsahu a kompozícii z doby ich založenia
7. Plochy komunikácií a verejných priestranstiev:
- považovať vyvinutý komunikačný systém za ukončený
 - zachovať a udržiavať existujúcu profiláciu a niveletu terénu
 - z hľadiska zabezpečenia ochrany archeologických nálezov inžinierske stavby viesť prioritne v už existujúcich koridoroch
8. Narušené urbanistické priestory:
- na plochách narušených urbanistických priestorov nerealizovať nadstavby a dostavby jestvujúcich objektov alebo nové stavby umocňujúce súčasné nevhodné urbanistické riešenia
 - prípustné sú stavebné zásahy v jestvujúcich areáloch v rozsahu úpravy exteriérového výrazu a úpravy nádvorí a ostatných plôch vo funkčno-účelovej kombinácii spevnených plôch a zelene
 - regulatívy pre komplexnú regeneráciu narušeného urbanistického priestoru (vrátane nádvorí a ostatných plôch) budú stanovené v aktuálnom čase úprav predmetných nehnuteľností - cieľom je regenerácia na základe princípov historického urbanizmu.

A.5. Požiadavky na zachovanie, údržbu a regeneráciu prvkov interiéru a uličného parteru.

1. Zachovať a udržiavať historické prvky uličného interiéru (drobná architektúra, pamätníky, výtvarné diela, oplotenia, stromové aleje, plochy zelene, povrchy, verejné osvetlenie a pod.).
2. Nové prvky uličného interiéru (spevnené plochy, oplotenie, osvetlenie, letné sedenia a terasy, informačné, reklamné a propagačné zariadenia a technické zariadenia) riešiť v súlade s pamiatkovými hodnotami územia.
3. Informačné, reklamné a propagačné zariadenia umiestnené na pamiatkach a nehnuteľnostiach v pamiatkovom území musia svojim výtvarným vyhotovením zohľadňovať architektonický a estetický výraz objektu (základné členenie priečelia a jeho významné detaily).
4. Dočasné stavby (letné sedenia, terasy a pod.) svojím architektonickým stvárnením, objemovými parametrami, vzhľadom, účinkami prevádzky (užívaním) a použitými materiálmi nesmú znehodnocovať pamiatkové územie.
5. Technické zariadenia spojov a telekomunikácií (antény, satelitné zariadenia a pod.), zariadenia alternatívnych zdrojov energie (solárne panely a pod.) a iné technické zariadenia (klimatizačné a vzduchotechnické jednotky a pod.) osadzovať na území PZ prioritne v pohľadovo neprístupných polohách.
6. Zachovať, udržiavať a v opodstatnených polohách regenerovať funkciu existujúceho (vytvoreného) parteru objektov NKP, objektov vytipovaných na vyhlásenie za NKP a objektov s pamiatkovou hodnotou.
7. Pri novostavbách riešiť parter analogicky podľa historických architektonických a urbanistických princípov.
8. V pamiatkovom území minimalizovať situovanie trvalo osadených veľkoplošných reklám (bilboardy, bigboardy, banery, veľkoplošné obrazovky a pod.).

A.6. Požiadavky na zachovanie, údržbu a regeneráciu charakteristických pohľadov, siluety a panorámy územia.

1. Zachovať, chrániť a regenerovať charakteristické pohľady, siluetu a panorámu pamiatkového územia.
2. Je neprípustné narušiť siluetu a panorámu pamiatkového územia prezentovanú v predmetných pohľadových kuželoch výstavbou nových výškových a objemových dominánt v pamiatkovom území PZ.
3. Zachovať kontúry striech a spôsob zastrešenia šikmými strechami.

A.7. Požiadavky na zachovanie, údržbu a regeneráciu archeologických nálezísk.

1. Celé územie pamiatkovej zóny je evidovanou archeologickou lokalitou. Akýkoľvek stavebný zásah pod jestvujúcu úroveň terénu je možný len po stanovení podmienok ochrany nehnuteľných a hnutelých archeologických nálezov.

A.8. Požiadavky na zachovanie, údržbu a regeneráciu ďalších kultúrnych a prírodných hodnôt pamiatkového územia.

1. Zachovať a udržiavať v pamiatkovom území všetky výtvarné diela prezentované v uličných interiéroch, ktoré patria medzi kultúrne hodnoty územia.
2. Zachovať kultúrne hodnoty nehmotnej povahy viažuce sa na osobnosti a udalosti symbolicky prezentované najmä pamätnými tabuľami.
3. Zachovať, prezentovať a udržiavať systém zelene pamiatkového územia, ktorý je jeho základnou prírodnou hodnotou.